

# 2021

## ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ  
ΑΡΧΗΣ  
ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ  
ΚΥΠΡΟΥ

[www.cera.org.cy](http://www.cera.org.cy)





ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ  
ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ  
ΚΥΠΡΟΥ

2021





**Προς την Αυτού Εξοχότητα  
Κύριο Νίκο Αναστασιάδη  
Πρόεδρο Κυπριακής Δημοκρατίας  
Λευκωσία**

**29 Ιουλίου 2022**

Εξοχότατε,

Έχουμε την τιμή να σας υποβάλουμε την 18η Ετήσια Έκθεση και τους Λογαριασμούς της ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ, για τον χρόνο που τελείωσε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 που περιλαμβάνει και την Έκθεση της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας.

Η Έκθεση αυτή και οι Λογαριασμοί υποβάλλονται σε σας σύμφωνα με το άρθρο 15 του περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου Νόμου του 2021 και το άρθρο 7(1)(ιη) των Περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμων του 2004 μέχρι το 2021.

Με τιμή,



**Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς**  
Πρόεδρος



**Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου**  
Αντιπρόεδρος



**Νεόφυτος Χατζηγεωργίου**  
Μέλος

# ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<b>ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ</b>	11
<b>1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ</b>	13
Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	15
Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ	16
Ενέργειες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ιού COVID-19 στον τομέα της ενέργειας	17
<b>2. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ</b>	25
Εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις	25
Νόμοι και Κανονισμοί	25
Κώδικας δημόσιας διακυβέρνησης	27
Ρυθμιστικές αποφάσεις, προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2021	29
Ενέργειες που λήφθηκαν σε σχέση με απορρέοντα από προηγούμενες Ρυθμιστικές Αποφάσεις	42
Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού	44
Κανόνες μεταφοράς και διανομής	45
<b>3. ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>	47
Ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις	47
Έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ)	54
Διεθνείς δραστηριότητες	56
Άλλες διεθνείς δραστηριότητες	66
Τοπικές δραστηριότητες	66
Έρευνα και ανάπτυξη	66
Συγχρηματοδοτούμενα και άλλα έργα στα οποία συμμετέχει η ΡΑΕΚ	66

<b>4. ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ</b>	<b>72</b>
Εισαγωγή	72
Δείκτης συγκέντρωσης της αγοράς - Herfindahl - Hirschman index	72
Χορήγηση άδειας, γενικής άδειας και παροχή εξαιρέσεως	76
Άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες	77
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορικούς σκοπούς	78
Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση	81
Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορικούς σκοπούς	81
Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση	81
Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2021	85
Περιβαλλοντικοί δείκτες σε σχέση με την ετήσια συνολική συμβατική ηλεκτροπαραγωγή	88
Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για τη δεκαετία 2021-2030	90
Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας	91
Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας	92
<b>5. ΑΓΟΡΑ ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ</b>	<b>102</b>
Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου	102
Οργάνωση και ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου	103
Αιτήσεις που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ	104
Διαγωνιστικές διαδικασίες	105
<b>6. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ</b>	<b>106</b>
Προστασία καταναλωτών και επίλυση παραπόνων	106
Δείκτες απόδοσης	107
Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ	110
<b>7. ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ</b>	<b>111</b>

## ΛΙΣΤΑ ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

<b>Σχεδιάγραμμα 1</b>	Ενδεικτικές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας για οικιακούς καταναλωτές στην Ευρώπη κατά το έτος 2021	18
<b>Σχεδιάγραμμα 2</b>	Εκπαίδευση προσωπικού 2021	23
<b>Σχεδιάγραμμα 3</b>	Συγκέντρωση αγοράς ηλεκτρισμού (χονδρική αγορά)	74
<b>Σχεδιάγραμμα 4</b>	Συγκέντρωση αγοράς ηλεκτρισμού (λιανική αγορά)	74
<b>Σχεδιάγραμμα 5</b>	Δείκτης Herfindahl-Hirschman (HHI) της αγοράς ηλεκτρισμού οικιακών καταναλωτών σε κράτη-μέλη για την περίοδο 2018 - 2020	75
<b>Σχεδιάγραμμα 6</b>	Δείκτης Herfindahl-Hirschman (HHI) της αγοράς ηλεκτρισμού μη-οικιακών καταναλωτών σε κράτη-μέλη για την περίοδο 2018 - 2020	76
<b>Σχεδιάγραμμα 7</b>	Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση μέχρι το 2021	78
<b>Σχεδιάγραμμα 8</b>	Άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021	79
<b>Σχεδιάγραμμα 9</b>	Άδειες λειτουργίας συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021	79
<b>Σχεδιάγραμμα 10</b>	Άδειες κατασκευής σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021	80
<b>Σχεδιάγραμμα 11</b>	Άδειες λειτουργίας σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020	80
<b>Σχεδιάγραμμα 12</b>	Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής ΑΠΕ για την περίοδο 2006 - 2021	82
<b>Σχεδιάγραμμα 13</b>	Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια λειτουργίας (ΑΠΕ) που εκδόθηκαν την περίοδο 2006 - 2021	83
<b>Σχεδιάγραμμα 14</b>	Αριθμός εγκατεστημένων συστημάτων και εγκατεστημένη ισχύς (kW) συστημάτων net-metering για τα έτη 2013 - 2021	84
<b>Σχεδιάγραμμα 15</b>	Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp μέχρι το 2021	85
<b>Σχεδιάγραμμα 16</b>	Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) κατά το 2021	86
<b>Σχεδιάγραμμα 17</b>	Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς (kW) ΑΠΕ	87
<b>Σχεδιάγραμμα 18</b>	Ετήσια παραγωγή (MWh) ΑΠΕ	87
<b>Σχεδιάγραμμα 19</b>	Ετήσια διακύμανση περιβαλλοντικού δείκτη εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO <sub>2</sub> ) σε γραμμάρια ανά κιλοβατώρα από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μεγάλης κλίμακας	88
<b>Σχεδιάγραμμα 20</b>	Ετήσια διακύμανση περιβαλλοντικών δεικτών εκπομπών ΑΣ, SO <sub>2</sub> , NO <sub>x</sub> σε γραμμάρια ανά κιλοβατώρα από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μεγάλης κλίμακας (λογαριθμική κλίμακα)	89
<b>Σχεδιάγραμμα 21</b>	Εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) 2021 - 2030	90
<b>Σχεδιάγραμμα 22</b>	Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) 2021 - 2030	90
<b>Σχεδιάγραμμα 23</b>	Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας	91



<b>Σχεδιάγραμμα 24</b>	Τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση, για τα έτη 2016 μέχρι 2021	92
<b>Σχεδιάγραμμα 25</b>	Επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα, για τα έτη 2016 μέχρι 2021	92
<b>Σχεδιάγραμμα 26</b>	Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής	93
<b>Σχεδιάγραμμα 27</b>	Ανάλυση αναπροσαρμογής τιμής καυσίμου χαμηλής τάσης (€/kWh)	93
<b>Σχεδιάγραμμα 28</b>	ΜΣΚΚ ΑΗΚ παραγωγής (μόνο καύσιμο και συμπεριλαμβανομένου κόστους CO <sub>2</sub> )	94
<b>Σχεδιάγραμμα 29</b>	Μίγμα καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή ΑΗΚ (% κατανάλωσης)	95
<b>Σχεδιάγραμμα 30</b>	Συνολικό κόστος αγοράς δικαιωμάτων CO <sub>2</sub> ΑΗΚ Παραγωγής, μέσο κόστος ανά δικαίωμα	95
<b>Σχεδιάγραμμα 31</b>	Ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπών CO <sub>2</sub> που αγοράστηκαν από ΑΗΚ Παραγωγή	96
<b>Σχεδιάγραμμα 32</b>	Μέση τιμή διατίμησης οικιακής χρήσης (κώδικας 01)	96
<b>Σχεδιάγραμμα 33</b>	Ανάλυση ΥΔΩ, ΦΠΑ, ΑΠΕ για τη διατίμηση 01	97
<b>Σχεδιάγραμμα 34</b>	Μέση τιμή διατίμησης εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης (κώδικας 10)	97
<b>Σχεδιάγραμμα 35</b>	Μέση τιμή διατίμησης εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής (κώδικας 30)	98
<b>Σχεδιάγραμμα 36</b>	Μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής μέσης τάσης (κώδικας 40)	98
<b>Σχεδιάγραμμα 37</b>	Μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής υψηλής τάσης (κώδικας 50)	99
<b>Σχεδιάγραμμα 38</b>	Τιμή αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ (χαμηλή τάση) - σε €/kWh	99
<b>Σχεδιάγραμμα 39</b>	Ανάλυση λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος για ένα τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh (% επί του τελικού τιμολογίου), Δεκέμβριος 2021	100
<b>Σχεδιάγραμμα 40</b>	Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)	108
<b>Σχεδιάγραμμα 41</b>	Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ	109
<b>Σχεδιάγραμμα 42</b>	Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2021	110

## ΛΙΣΤΑ ΠΙΝΑΚΩΝ

<b>Πίνακας 1</b>	Επιτρεπόμενα έσοδα και ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού για το έτος 2021	33
<b>Πίνακας 2</b>	Τέλος εγγραφής ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης για παραγωγούς ΑΠΕ και ΣΥΘΗΑ	35
<b>Πίνακας 3</b>	Συντελεστές ρήτρας καυσίμου και βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ	38
<b>Πίνακας 4</b>	Συντελεστές ρήτρας καυσίμου και βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ	40
<b>Πίνακας 5</b>	Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)	108
<b>Πίνακας 6</b>	Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ	109

## Συντομογραφίες

ΑΗΚ	Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου
ΑΠΕ	Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας
ΑΠΕ-Η	Συστήματα Παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ
ΔΕΦΑ	Δημόσια Εταιρεία Φυσικού Αερίου
ΔΠΑΣΜ	Δεκαετές Πρόγραμμα Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς
ΔΣΑ	Διαχειριστής Συστήματος Αποθήκευσης
ΔΣΔ	Διαχειριστής Συστήματος Διανομής
ΔΣΜΚ	Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου
ΔΣΥΦΑ	Διαχειριστής Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
ΕΔΔΣΜ	Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση
ΕΚΑ	Ενεργός Κόμβος Διανομής
ΕΚΕ	Έργο Κοινού Ενδιαφέροντος
ΕΞΕ	Εξοικονόμηση Ενέργειας
ΕΡΑ	Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές
ΕΣΔΕΚ	Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ενέργεια και το Κλίμα
ΕΤΥΦΑ	Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου
ΗΣ	Ηλεκτροπαραγωγός Σταθμός
ΙΔΕΚ	Ιδρύμα Έρευνας και Καινοτομίας
ΙΣΑ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Αποθήκευσης
ΙΣΔ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής
ΙΣΜ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς
ΙΣΥΦΑ	Ιδιοκτήτης Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
ΚΑΗ	Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού
ΚΔΠ	Κανονιστική Διοικητική Πράξη
ΚΜΔ	Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής
ΚΟΔΑΠ	Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών
ΜΣΚΚ	Μέσο Σταθμικό Κόστος Καυσίμου
ΡΑΕΚ	Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου
ΣΕΔΕ	Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών
ΣΗΘΥΑ	Συμπαράγωγής Ηλεκτρισμού Θερμότητας Υψηλής Απόδοσης
ΤΠΕ	Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας
ΥΔΩ	Υποχρεώσεις Δημόσιας Ωφέλειας
ΥΕΕΒ	Υπουργείο Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας
ΥΦΑ	Υγροποιημένο Φυσικό Αέριο
ΦΠΑ	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
ACER	Agency for the Cooperation of Energy Regulators Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας
AMI	Advanced Metering Infrastructure - Υποδομή Ευφυών Συστημάτων Μέτρησης
CdT	Translation Centre for the Bodies of the European Union Μεταφραστικό Κέντρο των Οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης

<b>CEER</b>	Council of European Energy Regulators Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας
<b>ECG</b>	Electricity Coordination Group
<b>HHI</b>	Herfindahl-Hirschman Index
<b>MEDREG</b>	Mediterranean Energy Regulators Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου
<b>PPA</b>	Power Purchase Agreements - Συμφωνίες Αγοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας
<b>SPV</b>	Special Purpose Vehicle





# ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ, ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΜΕΛΟΥΣ ΡΑΕΚ

Η κλιματική αλλαγή αποτελεί ένα από τα κυριότερα προβλήματα σε παγκόσμιο επίπεδο, γεγονός που έχει καταστήσει επείγουσα πλέον την ανάγκη για ανάληψη συντονισμένης και αποφασιστικής δράσης. Στο επίκεντρο της δράσης αυτής βρίσκεται ο τομέας της ενέργειας, όπου παράλληλα είναι αναντίλεκτα ένας από τους πλέον σημαντικότερους οδηγούς της παγκόσμιας οικονομίας.

Μετά τον αρνητικό αντίκτυπο της πανδημίας, η Ευρώπη παλεύει με μια άνοδο ρεκόρ στις τιμές της ενέργειας που απειλεί να εκτροχιάσει την οικονομική ανάκαμψη μετά την πανδημία, να πιέσει τα εισοδήματα των νοικοκυριών και ακόμη και να αμαυρώσει την εκκολαπτόμενη πράσινη μετάβαση. Μια σειρά από παράγοντες αγοράς, γεωγραφικοί και πολιτικοί έχουν συγχωνευθεί σε μια τέλεια καταιγίδα που δεν δείχνει σημάδια υποκίνησης. Παρόλα αυτά, οι μεγαλύτερες προκλήσεις στον τομέα της ενέργειας ξεκίνησαν με την ύφεση της πανδημίας υπενθυμίζοντας ότι ο παγκόσμιος ενεργειακός χάρτης πρέπει να αναδιαμορφωθεί καθολικά ξεκινώντας από την παραγωγή, τη διανομή και τη χρήση της ηλεκτρικής ενέργειας.

Το έτος 2021 ήταν αναμφίβολα μια χρονιά δραστικών αλλαγών για το εθνικό ενεργειακό γίγνεσθαι. Η εθνική αγορά της ηλεκτρικής ενέργειας γνώρισε μια πρόγερση του μέλλοντος, με υψηλότερη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ανησυχίες για την ασφάλεια του εφοδιασμού. Ταυτόχρονα, μετά την ανάκαμψη της πανδημίας και την επιστροφή στην κανονικότητα, τα δικαιώματα ρύπων γνώρισαν μια πρωτόγνωρη ραγδαία αύξηση λόγω των Ευρωπαϊκών πολιτικών για Πράσινη Ενέργεια. Το μεγάλο διαχρονικό μειονέκτημα της κυπριακής οικονομίας, η έλλειψη φυσικού αερίου, μετατρέπεται σήμερα σε πρόσκαιρη τύχη, καθώς στην υπόλοιπη Ευρώπη οι τιμές του φυσικού αερίου έχουν πολλαπλασιαστεί τους τελευταίους μήνες και, σε συνδυασμό με τα συνεχή ιστορικά ρεκόρ που καταγράφουν οι τιμές δικαιωμάτων ρύπων, οδήγησαν σε μια άνευ προηγουμένου ενεργειακή κρίση.

Η εισαγωγή φυσικού αερίου στο νησί όμως δεν αναμένεται να είναι επαρκής από μόνη της για να μειώσει τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας στους Κύπριους καταναλωτές και τη βιομηχανία. Μόνο η μεγάλη κλίμακα εφαρμογή των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε συνδυασμό με αποθήκευση ή/και σε συνδυασμό με τη διασύνδεση της Κύπρου με την ηπειρωτική Ευρώπη θα ήταν ίσως ικανές να το κάνουν αυτό. Με την ΕΕ αποφασισμένη να αυξήσει το κόστος των εκπομπών, η Κύπρος θα πρέπει τελικά να ανταποκριθεί. Είναι πλέον επιτακτική η ανάγκη της στροφής σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης. Οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας είναι οι κυριότερες πηγές για τη μετάβαση σε μορφές ενέργειας με λιγότερο άνθρακα και για τη δημιουργία ενός βιώσιμου ενεργειακού συστήματος.

Η Κύπρος διανύει μια εποχή που χαρακτηρίζεται από πρωτόγνωρες αλλαγές και προκλήσεις που πηγάζουν από το άνοιγμα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, αλλά και την ακατάπαυστη προσπάθεια που καταβάλλεται ώστε το νησί μας να σταματήσει να είναι «ηλεκτρικά αποξενωμένο» από την υπόλοιπη Ευρώπη. Στην αιχμή των εξελίξεων, η ΡΑΕΚ έδρασε, και θα συνεχίσει να εκτελεί το έργο της, με κύριο γνώμονα τη δημιουργία νέων βιώσιμων και ταυτόχρονα ανθρωποκεντρικών ρυθμίσεων που θα έχουν πάντα στο επίκεντρό τους τον καταναλωτή, το περιβάλλον αλλά και την εθνική οικονομία.

Ιδιαίτερες ευχαριστίες αποδίδονται στο προσωπικό του Γραφείου της ΡΑΕΚ, για την πολύτιμη συνεισφορά, την παραγωγικότητα και την ετοιμότητα που επέδειξε στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προέκυψαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.



Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) εγκαθιδρύθηκε δια Νόμου το 2003 σύμφωνα με Οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Είναι ανεξάρτητη αρχή δημοσίου δικαίου με βασικό σκοπό τη ρύθμιση και επίβλεψη της εσωτερικής αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου. Επιπλέον, στόχος της είναι να διασφαλίσει μια ανταγωνιστική, ασφαλή και περιβαλλοντικά βιώσιμη εσωτερική αγορά ενέργειας με κύριο μέλημα την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών.

Παράλληλα, ευθύνη της ΡΑΕΚ είναι να συμβουλεύει τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας σε όλα τα θέματα που αφορούν στην αγορά ενέργειας.

Με βάση τον Νόμο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού 2021 (Ν.131(Ι)/2021), η ΡΑΕΚ υποβάλλει μέχρι το τέλος Ιουνίου κάθε έτους ετήσια έκθεση των δραστηριοτήτων της στον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας και καταθέτει αντίγραφο της ετήσιας έκθεσης στο Υπουργικό Συμβούλιο και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

Η παρούσα ετήσια έκθεση πεπραγμένων της ΡΑΕΚ καλύπτει το έτος 2021 και είναι η δέκατη όγδοη (18η) που εκδίδεται.

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση δύο (2) Ρυθμιστικών Αποφάσεων:

- Ρυθμιστική Απόφαση 01/2021 (ΚΔΠ 359/2021), αναφορικά με τη Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού.
- Ρυθμιστική Απόφαση 02/2021 (ΚΔΠ 523/2021), αναφορικά με το Ρυθμιστικό Πλαίσιο για Χορήγηση Γενικής Άδειας.

Παράλληλα, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην έκδοση μια σειράς Αποφάσεων με τις πιο σημαντικές να περιλαμβάνουν:

- Απόφαση 12/2021 - Έγκριση Μεθοδολογίας Υπολογισμού και Τιμών των Μηνιαίων Συντελεστών Μονάδων Παραγωγής (CFg) της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού για το Ημερολογιακό Έτος 2021
- Απόφαση 15/2021 - Επιτρεπόμενα Έσοδα και Ρυθμιζόμενες Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το έτος 2021
- Απόφαση 26/2021 - Σχέδια Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το Έτος 2021
- Απόφαση 33/2021 - Παράμετροι Που Υπέβαλε ο ΔΣΔ Για Τους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης Της Αγοράς Ηλεκτρισμού για το Έτος 2021
- Απόφαση 42/2021 - Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης με θέμα «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού»
- Απόφαση 43/2021 - Αλλαγές στους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 1.6

- Απόφαση 48/2021 - Μεθοδολογία υπολογισμού της Προληπτικής Αύξησης της Κάλυψης Εγγύησης των Παραγωγών και των Παραγωγών ΑΠΕ
- Απόφαση 73/2021 - Κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο διεξαγωγής διαδικασίας εκτίμησης ζήτησης φυσικού αερίου στο Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης
- Απόφαση 74/2021 - Κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο κατάρτισης του προγράμματος ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου
- Απόφαση 82/2021 - Προσχέδιο των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Προδιαγραφές Ποιότητας Φυσικού Αερίου) Κανονισμών
- Απόφαση 87/2021 - Κώδικας Δημόσιας Διακυβέρνησης ΡΑΕΚ
- Απόφαση 88/2021 - Έκθεση Κινδύνων ΡΑΕΚ
- Απόφαση 93/2021 - Τέλη Ηλεκτρονικού Μητρώου Εγγυήσεων Προέλευσης
- Απόφαση 103/2021 - Έγκριση Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2021 - 2030
- Απόφαση 115/2021 - Προσχέδιο των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Προδιαγραφές Ποιότητας Φυσικού Αερίου) Κανονισμών
- Απόφαση 136/2021 - Επικαιροποίηση και Ενημέρωση Συμφωνίας Διασυνοριακού Επιμερισμού Κόστους Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος Νο 3.10.2 Interconnection Between Kofinou (CY) and Korakia, Crete (EL)
- Απόφαση 163/2021 - Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Ετήσιας Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος και Συνολικής Παραγομένης Ηλεκτρικής Ενέργειας για τη Δεκαετία 2021 - 2030
- Απόφαση 165/2021 - Κανονισμός 2019/941 - Καθιέρωση Σχεδίου Ετοιμότητας Αντιμετώπισης Κινδύνων στον Τομέα της Ηλεκτρικής Ενέργειας
- Απόφαση 166/2021 - Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την επιλογή Ύστατου προμηθευτή στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου για περίοδο δύο ετών
- Απόφαση 178/2021 - Υποβολή Επιτρεπόμενων Εσόδων και Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2022
- Απόφαση 232/2021 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την Προσαρμογή Διατίμησης Χονδρικής (Δ-Χ), Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ και Βασικές Τιμές Αγοράς Ενέργειας από ΑΠΕ για την Περίοδο Ιούλιος - Δεκέμβριος 2021
- Απόφαση 250/2021 - Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2021 Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού
- Απόφαση 278/2021 - Αλλαγές στους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 1.7
- Απόφαση 294/2021 - Έκπτωση επί των Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Χρήσης των Συστημάτων Μεταφοράς και Διανομής Ηλεκτρισμού για το έτος 2021
- Απόφαση 295/2021 - Διορισμός Μελών Φορέα Αδειοδοτήσεων Εξουσιοδοτημένων Προσώπων Ανεξάρτητων Παράγωγων και Καταναλωτών
- Απόφαση 301/2021 - Έγκριση Τροποποιητικής Έκδοσης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2021 - 2030
- Απόφαση 325/2021 - Έγκριση Τροποποιητικής Έκδοσης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2021 - 2030



- Απόφαση 326/2021 - Αίτημα της Paramount Energy Corporation Ltd για Εξαιρέση από Πρόνοια των Κανόνων Μεταφοράς και Διανομής
- Απόφαση 334/2021 - Έγκριση Προτεινόμενων Από Τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου Τροποποιήσεων Στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 2.0.3
- Απόφαση 365/2021 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την Προσαρμογή της Διατίμησης Χονδρικής (Δ-Χ), Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ και Βασικές Τιμές Αγοράς Ενέργειας από ΑΠΕ για την Περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2022
- Απόφαση 373/2021 - Έντυπα και Πρότυπο Όροι Εξαιρέσης από την Κατοχή Άδειας
- Απόφαση 374/2021 - Έγκριση Παραμέτρων Κάλυψης Εγγύησης των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Έκδοση 1.7 για το Έτος 2022
- Απόφαση 375/2021 - Έγκριση Παραμέτρων των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Έκδοση 1.7 για το Ημερολογιακό Έτος 2022
- Απόφαση 376/2021 - Παράμετροι Που Υπέβαλε ο ΔΣΔ Για Τους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης Της Αγοράς Ηλεκτρισμού για το Έτος 2022
- Απόφαση 383/2021 - Πολιτική για Αποθεματικά Ταμείου της ΡΑΕΚ
- Απόφαση 386/2021 - Έγκριση Προτεινόμενων από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου Τροποποιήσεων στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής- Έκδοση 5.3.0

## Ηλεκτρική ενέργεια - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Διασφαλίζει τον ουσιαστικό ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού αποφεύγοντας δυσμενείς διακρίσεις με απώτερο στόχο τη μείωση των τιμών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των καταναλωτών.
- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά βιώσιμης και αποδοτικής αγοράς ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζει την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας για ικανοποίηση όλων των εύλογων αναγκών και απαιτήσεων για ηλεκτρισμό.
- Εξασφαλίζει τη συνέχεια, ποιότητα, αξιοπιστία και ασφάλεια της παροχής ηλεκτρισμού.
- Ενθαρρύνει την αποδοτική χρήση και παραγωγή ηλεκτρισμού.
- Χορηγεί, ελέγχει, επιβάλλει, τροποποιεί, ανακαλεί άδειες ή παρέχει εξαιρέση από άδειες.
- Αποτελεί ενιαίο σημείο επαφής για την ενημέρωση των καταναλωτών.
- Καθορίζει τους κανόνες ή τις διαδικασίες σύμφωνα με τις οποίες εξετάζονται παράπονα που αφορούν τις υπηρεσίες που παρέχονται από τους κατόχους αδειών, περιλαμβανομένης, όπου το θεωρεί αναγκαίο, της διεξαγωγής έρευνας και της λήψης αποφάσεων για τέτοια παράπονα.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Διασφαλίζει ότι οι κάτοχοι αδειών λειτουργούν αποδοτικά και έχουν την ικανότητα χρηματοδότησης των επιχειρηματικών τους δραστηριοτήτων για τις οποίες είναι αδειούχοι.
- Καθορίζει, δημοσιεύει και επιβάλλει επίπεδα ποιότητας με τα οποία θα συμμορφώνονται οι κάτοχοι αδειών.
- Ρυθμίζει τις διατιμήσεις, χρεώσεις και άλλους όρους και προϋποθέσεις που εφαρμόζονται από τους αδειούχους για οποιεσδήποτε υπηρεσίες που παρέχονται σύμφωνα με τους όρους των αδειών τους.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Κοινότητας με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.

- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο ηλεκτρικής ενέργειας μεταξύ κρατών-μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει όπως οι Κανονισμοί οι οποίοι διέπουν τη λειτουργία των δικτύων ηλεκτρισμού και της αγοράς (Κανόνες μεταφοράς και διανομής και Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού) ετοιμάζονται και εγκρίνονται σύμφωνα με τον Νόμο.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Διασφαλίζει την εφαρμογή των προνοιών του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας.
- Προωθεί τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ).
- Ενθαρρύνει την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με το δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής σε μακροπρόθεσμη βάση, προκειμένου να καλύπτεται η ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας στο σύστημα και να εξασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών ο οποίος περιλαμβάνει την ασφάλεια εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

## Φυσικό αέριο - Αρμοδιότητες και εξουσίες ΡΑΕΚ

- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά εύρωστης και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου.
- Προάγει την ανάπτυξη μιας οικονομικά εύρωστης και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου.
- Διασφαλίζει την ασφάλεια, συνέχεια στην παροχή, ποιότητα και αποτελεσματικότητα στην παροχή φυσικού αερίου.
- Παρακολουθεί τα θέματα της ασφάλειας της προμήθειας και ιδιαίτερα το ισοζύγιο προμήθειας/ζήτησης στην αγορά, το επίπεδο της αναμενόμενης μελλοντικής ζήτησης και των διαθέσιμων προμηθειών, καθώς και το επίπεδο ανταγωνισμού της αγοράς.
- Δημοσιοποιεί μέτρα, τα οποία δυνατό να ληφθούν σε περίπτωση απρόβλεπτης κρίσης στην αγορά ενέργειας ή όταν απειλείται η ασφάλεια προσώπων, έργων ή εγκαταστάσεων ή και η ακεραιότητα των δικτύων.
- Ετοιμάζει και δημοσιεύει τους τεχνικούς κανόνες που ορίζουν τις ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικού σχεδιασμού και λειτουργίας για τη σύνδεση με το δίκτυο εγκαταστάσεων υγροποιημένου φυσικού αερίου (ΥΦΑ), εγκαταστάσεων αποθήκευσης, άλλων δικτύων μεταφοράς ή διανομής και απευθείας αγωγών φυσικού αερίου.
- Λαμβάνει κατάλληλα και αποτελεσματικά μέτρα για τον έλεγχο και τη διαφάνεια, ώστε να αποφεύγεται τυχόν κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδιαίτερα σε βάρος των καταναλωτών.
- Προστατεύει τα συμφέροντα των τελικών καταναλωτών.
- Προωθεί την ανάπτυξη περιφερειακών αγορών εντός της Ένωσης με τρόπο ώστε να λειτουργούν ανταγωνιστικά και εύρυθμα για την επίτευξη της ασφάλειας εφοδιασμού.
- Προωθεί την κατάργηση των περιορισμών στο εμπόριο φυσικού αερίου μεταξύ κρατών-μελών, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης κατάλληλου διασυνοριακού δυναμικού μεταφοράς για την κάλυψη της ζήτησης και την ενίσχυση της ολοκλήρωσης των εθνικών αγορών.
- Διασφαλίζει ως αρμόδια αρχή την εφαρμογή των μέτρων για την κατοχύρωση της ασφάλειας εφοδιασμού με αέριο.

- Επιλύει διαφορές για την πρόσβαση σε ανάντη δίκτυα αγωγών, σε σχέση με διαπραγματεύσεις για πρόσβαση στο δίκτυο.
- Αποτελεί ενιαίο σημείο επαφής για την ενημέρωση των καταναλωτών.
- Διεξάγει έρευνες είτε αυτεπάγγελα, είτε μετά από υποβολή παραπόνων.
- Επιβάλλει διοικητικά πρόστιμα σε περιπτώσεις παραβάσεων.
- Καθορίζει τους κανόνες διαχείρισης και κατανομής του δυναμικού διασύνδεσης, σε συνεννόηση με την ή τις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών με τα οποία υπάρχει διασύνδεση.
- Καταρτίζει και εφαρμόζει μακροπρόθεσμο προγραμματισμό αναφορικά με τον προγραμματισμό του εφοδιασμού και της μεταφορικής δυναμικότητας των επιχειρήσεων φυσικού αερίου πάνω σε μακροπρόθεσμη βάση με τέτοιο τρόπο, ώστε να ικανοποιείται η ζήτηση σε φυσικό αέριο του συστήματος, να επιτυγχάνεται η διαφοροποίηση των πηγών και να διασφαλίζεται ο εφοδιασμός των πελατών. Ο μακροπρόθεσμος προγραμματισμός περιλαμβάνει την ασφάλεια του εφοδιασμού, την ενεργειακή αποδοτικότητα/ διαχείριση της ζήτησης και την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων και των στόχων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές.

Πέραν των πιο πάνω ειδικών αρμοδιοτήτων και εξουσιών της, η ΡΑΕΚ κατά την εκτέλεση των καθηκόντων και την άσκηση των αρμοδιοτήτων και εξουσιών της δύναται:

- Να λαμβάνει αποφάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και των δυνάμει αυτού εκδιδόμενων Κανονισμών.
- Να λαμβάνει ρυθμιστικές αποφάσεις, με τις οποίες να καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα ρυθμίζει την αγορά ηλεκτρισμού και ποιοι από τους κατόχους αδειών θα δεσμεύονται από μια τέτοια ρυθμιστική απόφαση.
- Να εκδίδει Κανονισμούς με βάση τον Νόμο.

## Ενέργειες για την αντιμετώπιση των επιπτώσεων του ιού COVID-19 στον τομέα της ενέργειας

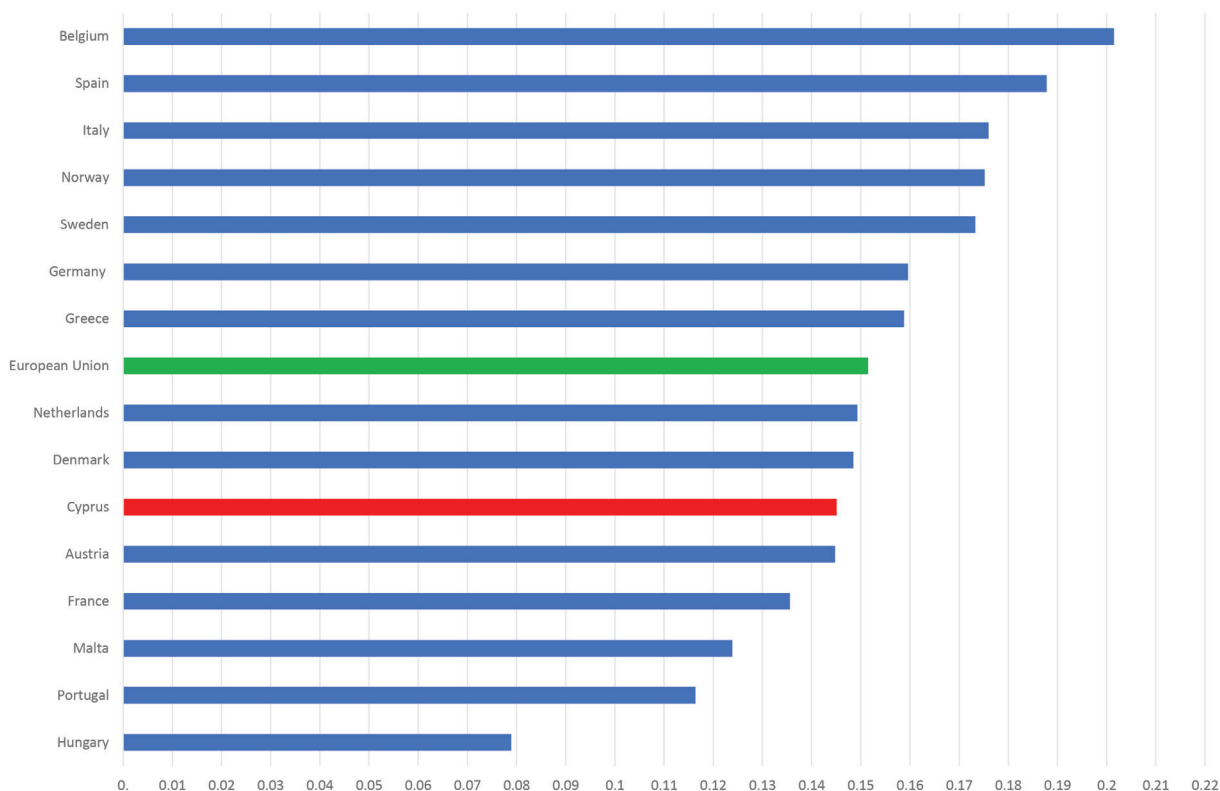
Η πανδημία του ιού COVID-19 αποτέλεσε το έναυσμα για την αλλαγή των οικονομιών παγκόσμια, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, αφού οι επιπτώσεις της επηρεάζουν όλο και περισσότερους τομείς. Ο τρόπος με τον οποίο οι οργανισμοί και οι άνθρωποι χρησιμοποιούν την ενέργεια έχει ήδη αλλάξει σημαντικά λόγω των κοινωνικοοικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας.

Ο παροπλισμός της οικονομίας ήταν κυρίως αποτέλεσμα των περιοριστικών lockdown που εφαρμόστηκαν για την αδρανοποίηση της εξάπλωσης της πανδημίας. Αρκετές ευρωπαϊκές χώρες επέβαλαν lockdown καθ' όλη τη διάρκεια του 2021, παρόλα αυτά ως επί το πλείστον οι χώρες εφάρμοσαν περιοριστικά μέτρα και όχι καθολικό lockdown. Με τα περιοριστικά μέτρα συνήθως συνεπάγονταν το κλείσιμο καταστημάτων, επιχειρήσεων, χώρων εργασίας και σχολείων και, σε πολλές περιπτώσεις, πανεθνικούς περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της ημέρας. Η κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας προέβη σε μερικό lockdown που έλαβε χώρα το 2021 και διήρκεσε από τις 26 Απριλίου έως τις 9 Μαΐου 2021.

Η μειωμένη κοινωνική και οικονομική δραστηριότητα που προκάλεσε η πανδημία έχει επηρεάσει όλες τις πτυχές της ζωής, συμπεριλαμβανομένου του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας. Η σταδιακή μετάβαση σε τηλεργασία και τηλεεκπαίδευση, όπως ήταν αναμενόμενο, είχε ως αποτέλεσμα χαμηλότερη κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στον εμπορικό και δημόσιο τομέα και αύξηση της χρήσης ηλεκτρικής ενέργειας σε κατοικίες. Η αιφνίδια και μεγάλη μείωση της ζήτησης επηρέασε το σύνολο των ενεργειακών αγορών, επιφέροντας σημαντική υποχώρηση των τιμών. Τα παγκόσμια δεδομένα όμως άλλαξαν δραματικά εντός του 2021. Η ραγδαία αύξηση που παρατηρήθηκε αποδίδεται στη χαλάρωση των περιορισμών για την πανδημία, αλλά κυρίως στις αυξήσεις στις τιμές του φυσικού αερίου και των δικαιωμάτων των θερμοκηπιακών αερίων

[κατά κύριο λόγο του CO<sub>2</sub>]. Οι τελευταίοι δύο παράγοντες ήταν επίσης οι βασικοί οδηγοί της συνεχιζόμενης και άνευ προηγουμένου εκτίναξης των τιμών που αντιμετώπισε η Ευρώπη μέχρι και τα τέλη του 2021.

Στην προσπάθειά της να αποτρέψει την εκτίναξη των τιμών ηλεκτρικής ενέργειας λόγω της αύξησης των τιμών των δικαιωμάτων των θερμοκηπιακών αερίων, η Κύπρος έλαβε μια σειρά από μέτρα που έφεραν την τιμή ηλεκτρικής ενέργειας για οικιακούς καταναλωτές ανάμεσα στις χαμηλότερες μεταξύ των μεγαλύτερων Ευρωπαϊκών χωρών.



**Σχεδιάγραμμα 1** - Ενδεικτικές τιμές ηλεκτρικής ενέργειας για οικιακούς καταναλωτές στην Ευρώπη κατά το έτος 2021<sup>1</sup>

Τον Ιούνιο του 2020, το Συμβούλιο των Ευρωπαϊών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER), δημιούργησε μια ad hoc ομάδα εργασίας (COV WG), για να εξετάσει τις επιπτώσεις της πανδημίας στον τομέα της ενέργειας. Συγκεκριμένα, η ομάδα εργασίας επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν τον αντίκτυπο της πανδημίας στην κατανάλωση, τις τιμές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τις επιπτώσεις που είχε στους καταναλωτές ενέργειας, τους προμηθευτές και τους φορείς εκμετάλλευσης δικτύων, καθώς και τα μέτρα που ελήφθησαν από τις κυβερνήσεις, τις ρυθμιστικές αρχές και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς για τον περιορισμό της πανδημίας και αντιμετώπιση των επιπτώσεων της. Η ΡΑΕΚ συμμετείχε ενεργά στην ομάδα εργασίας παρακολουθώντας στενά τις εξελίξεις και τις αντιδράσεις των υπόλοιπων κρατών-μελών σε σχέση με τον αντίκτυπο της πανδημίας, αλλά και συνδράμοντας στην παροχή πληροφοριών για τις επιπτώσεις της πανδημίας σε εθνικό επίπεδο αλλά και τις σχετικές δράσεις και μέτρα που έχει λάβει η ΡΑΕΚ, καθ' όλη τη διάρκεια του 2021. Στο πλαίσιο του έργου που επιτελεί η ομάδα εργασίας COV WG εντός του 2021, εκπονήθηκε έκθεση με όλα τα εθνικά ευρήματα σε ευρωπαϊκό επίπεδο και βασίζεται σε δεδομένα που συλλέχθηκαν από 24 κράτη-μέλη που καλύπτουν την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2020 έως τις 30 Ιουνίου 2021<sup>2</sup>.

<sup>1</sup> Πηγή: [https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg\\_pc\\_204/default/bar?lang=en](https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/nrg_pc_204/default/bar?lang=en)

<sup>2</sup> <https://www.ceer.eu/documents/104400/-/-/4c242433-bbba-cb27-ca23-74e6d60be22a>

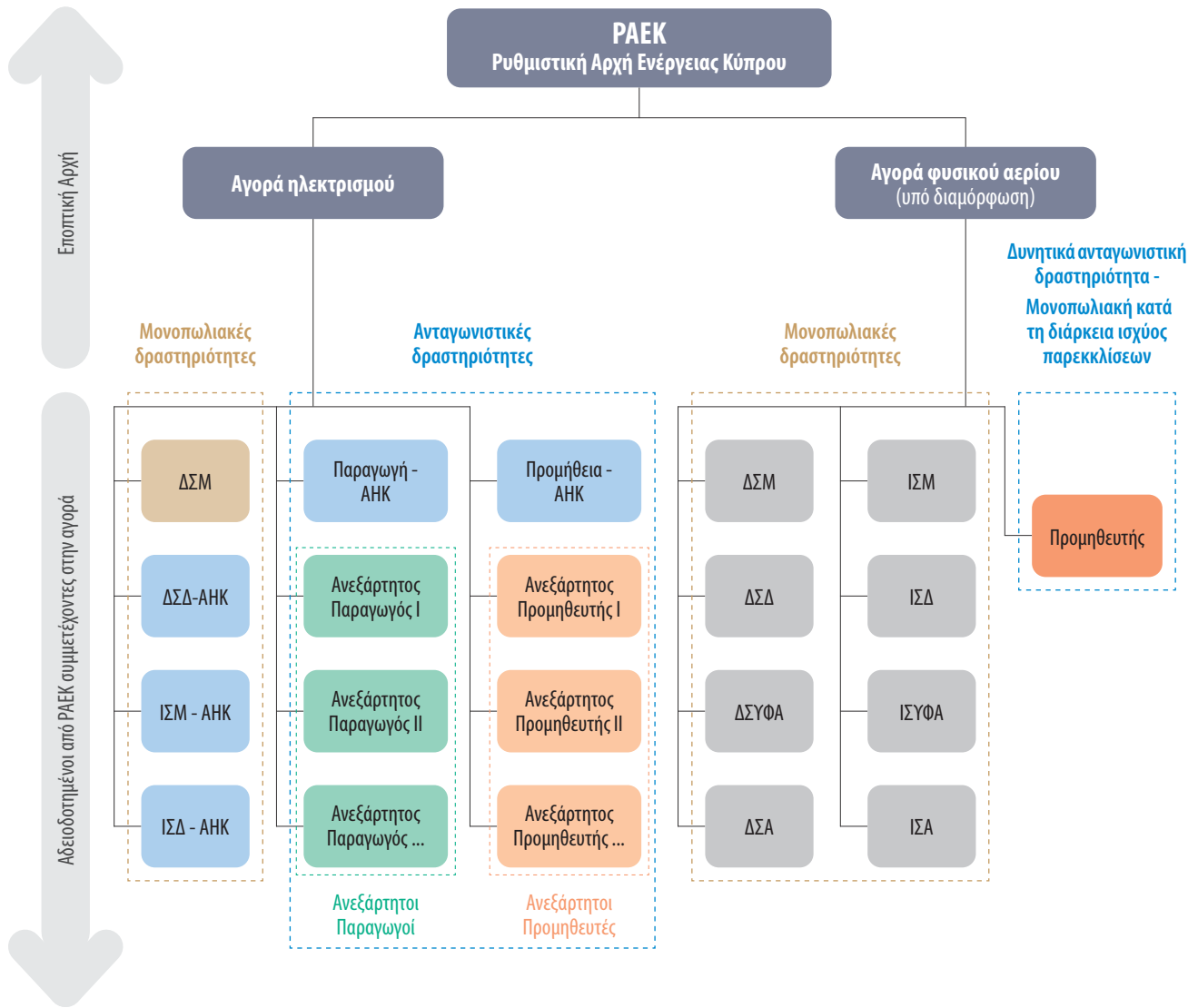


Περαιτέρω, στην Κύπρο, στις 17 Σεπτεμβρίου 2021, ανακοινώθηκαν ήδη μια σειρά αντισταθμιστικών μέτρων από την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας (ΥΕΕΒ), τα οποία προέκυψαν από διαβούλευση μεταξύ των Υπουργείων Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, του Υπουργείου Οικονομικών, της ΠΑΕΚ και της Αρχής Ηλεκτρισμού Κύπρου (ΑΗΚ). Τα μέτρα είναι:

- Απορρόφηση από την ΑΗΚ μέρους της βασικής διατίμησης τελών δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας και μείωση της τάξης του 10% στα τιμολόγια των καταναλωτών, για τις διμηνίες Νοεμβρίου - Δεκεμβρίου 2021 και Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2022.
- Διαφοροποίηση του σχεδίου χορηγιών για εγκατάσταση φωτοβολταϊκού συστήματος από οικιακούς καταναλωτές, με συμπερίληψη κατηγορίας εικονικού συμψηφισμού μετρήσεων (virtual net-metering), για καταναλωτές οι οποίοι δεν μπορούν, λόγω τεχνικών περιορισμών ή/και περιορισμένου χώρου, να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά συστήματα στις οροφές των κτηρίων τους. Με τον τρόπο αυτό θα δίνεται η δυνατότητα τόσο σε οικιακούς καταναλωτές όσο και σε γεωργικά υποστατικά/δραστηριότητες να εγκαθιστούν σε άλλες οροφές κτηρίων ή στο έδαφος, φωτοβολταϊκά συστήματα, των οποίων η παραγωγή ηλεκτρισμού θα συμψηφίζεται με την κατανάλωση συγκεκριμένης κατοικίας.
- Το υφιστάμενο σχέδιο για ενθάρρυνση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και της εξοικονόμησης ενέργειας στις κατοικίες (για θερμομόνωση οροφών, εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ή συνδυασμό των δύο), το οποίο έχει λήξει στις 20 Δεκεμβρίου 2021, θα επαναπροκηρυχθεί άμεσα με την έγκριση του προϋπολογισμού του Ταμείου ΑΠΕ και Εξοικονόμησης Ενέργειας (ΕΞΕ) και θα έχει αναδρομική ισχύ.
- Ετοιμασία σχεδίου χορηγιών για άμεση εξαγγελία, με το οποίο θα παρέχεται χορηγία σε ευάλωτους καταναλωτές για αντικατάσταση ενεργοβόρων οικιακών συσκευών και, συγκεκριμένα, κλιματιστικών και ψυγείων, με νέα αποδοτικά προϊόντα υψηλής ενεργειακής κλάσης. Επιπλέον, θα επιχορηγηθεί η αντικατάσταση παλαιού τύπου λαμπτήρων με λαμπτήρες LED, στους ευάλωτους οικιακούς καταναλωτές.
- Προκήρυξη ειδικού σχεδίου στήριξης, σε συνεργασία των Υπουργείων Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας και του Υπουργείου Γεωργίας, Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, για τη χρήση ΑΠΕ στον γεωργικό τομέα. Κύριος στόχος του σχεδίου είναι η μείωση του κόστους άντλησης νερού άρδευσης. Το σχέδιο θα εξαγγελθεί εντός του 2022.
- Προκήρυξη σχεδίου χορηγιών και μειοδοτικού διαγωνισμού για νέα εμπορικά συστήματα ΑΠΕ και για αποθήκευση ενέργειας, που μπορούν να βοηθήσουν στη μείωση της τιμής ηλεκτρισμού λόγω του μικρότερου λειτουργικού κόστους παραγωγής ηλεκτρισμού από ότι η αντίστοιχη παραγωγή με συμβατικά καύσιμα. Το σχέδιο προγραμματίζεται να λειτουργήσει εντός του 2022, κατόπιν έγκρισης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
- Διενέργεια ενημερωτικής εκστρατείας για προώθηση κουλτούρας εξοικονόμησης ενέργειας.

# ΡΥΘΜΙΣΗ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ

## ΑΔΕΙΟΔΟΤΗΣΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ



- ΔΣΜ** Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς
- ΔΣΔ** Διαχειριστής Συστήματος Διανομής
- ΔΣΥΦΑ** Διαχειριστής Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
- ΔΣΑ** Διαχειριστής Συστήματος Αποθήκευσης
- ΙΣΜ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς
- ΙΣΔ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής
- ΙΣΥΦΑ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Υγροποιημένου Φυσικού Αερίου
- ΙΣΑ** Ιδιοκτήτης Συστήματος Αποθήκευσης

## ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ

---

### ΜΕΛΗ ΡΑΕΚ

#### ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς  
Μηχανολόγος Μηχανικός

#### ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

Φίλιππος (Άλκης) Φιλίππου  
Διοίκηση Επιχειρήσεων

#### ΜΕΛΟΣ

Νεόφυτος (Άκης) Χατζηγεωργίου  
Ηλεκτρολόγος Μηχανικός

### ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ

#### ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε.  
Στέλιος Αμερικάνος & ΣΙΑ Δ.Ε.Π.Ε.

#### ΛΟΓΙΣΤΕΣ

Alliott Partellas Kiliaris Limited

### ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

#### ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

Αγίας Παρασκευής 20  
2002 Στρόβολος  
Λευκωσία

Ταχ. Θυρ. 24936  
1305 Λευκωσία

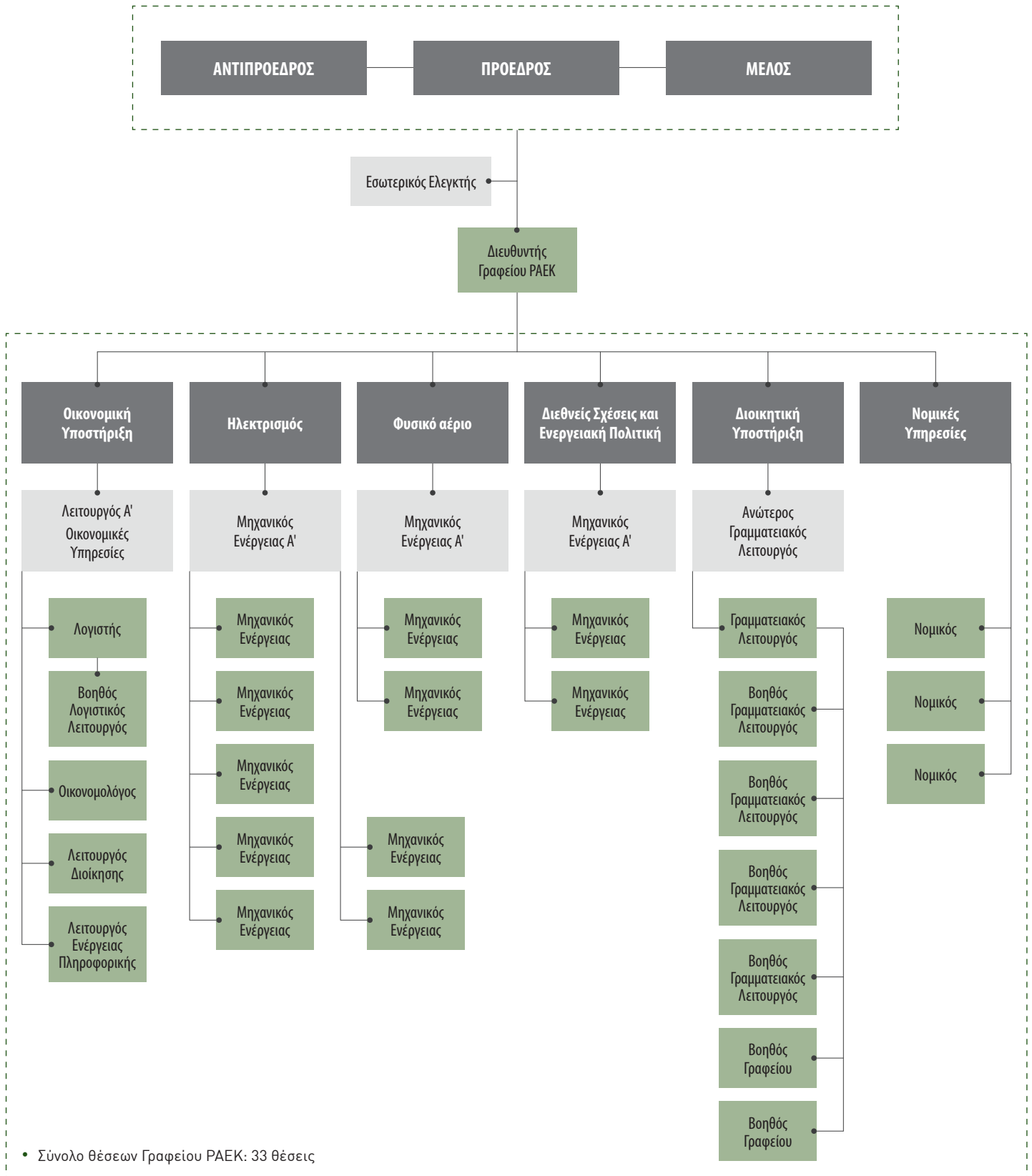
Τηλέφωνο: + 357 22 66 63 63

Τηλεομοίτυπο: + 357 22 66 77 63

Ηλεκτρονική διεύθυνση: [regulator.cy@cera.org.cy](mailto:regulator.cy@cera.org.cy)

Ιστοσελίδα: [www.cera.org.cy](http://www.cera.org.cy)

# ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΡΑΕΚ



## ΓΡΑΦΕΙΟ ΡΑΕΚ

Στις αρχές του 2021 το γραφείο της ΡΑΕΚ αριθμούσε 19 άτομα σε προσωπικό και μέχρι το τέλος του έτους 31 άτομα.

Την 1η Μαρτίου 2021, η ΡΑΕΚ πλήρωσε 7 θέσεις πρώτου διορισμού (5 θέσεις Μηχανικών Ενέργειας, 1 θέση Νομικού και 1 θέση Λογιστή), αφού ολοκλήρωσε τη διαδικασία επιλογής, η οποία είχε ξεκινήσει με την προκήρυξη των θέσεων στις 6 Σεπτεμβρίου 2019.

Την 1η Σεπτεμβρίου 2021, η ΡΑΕΚ προχώρησε στην πλήρωση ακόμη 6 θέσεων πρώτου διορισμού (3 θέσεων Μηχανικών Ενέργειας, 1 θέσης Εσωτερικού Ελεγκτή και 2 Βοηθών Γραμματειακών Λειτουργιών). Στις 4 Οκτωβρίου 2021 πληρώθηκε 1 θέση Λειτουργού Διοίκησης. Οι 7 πιο πάνω θέσεις πληρώθηκαν αφού ολοκληρώθηκε η διαδικασία επιλογής η οποία είχε ξεκινήσει με την προκήρυξη των θέσεων στις 22 Μαΐου 2020.

Η καθυστέρηση που παρουσιάστηκε στη διαδικασία πλήρωσης των πιο πάνω θέσεων οφείλεται στα μέτρα που είχαν ληφθεί για περιορισμό της εξάπλωσης του ιού COVID-19.

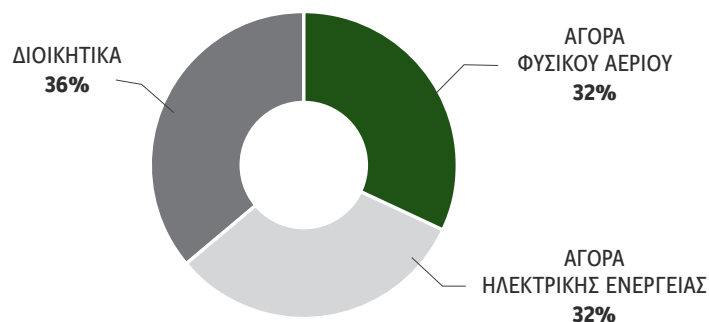
Στον προϋπολογισμό της ΡΑΕΚ για το 2021, υπάρχει 1 εγκεκριμένη θέση Οικονομολόγου, ο οποίος θα έχει την ευθύνη των διατιμήσεων. Η Ανώτερη Διοίκηση της ΡΑΕΚ αναμένει έγκριση των αιτημάτων της για αποπαγοποίηση της θέσης, για να μπορέσει να προχωρήσει με την προκήρυξή της. Μέχρι την πλήρωση της θέσης Οικονομολόγου, η ΡΑΕΚ θα προχωρήσει με αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών στα πλαίσια της εκτέλεσης των καθηκόντων της σύμφωνα με την σχετική νομοθεσία και την προστασία των καταναλωτών.

Η ΡΑΕΚ για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στα με βάση τον νόμο καθήκοντα και αρμοδιότητές της ως ανεξάρτητη αρχή, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που της επιβάλλει η εθνική αλλά και ευρωπαϊκή νομοθεσία, στο πλαίσιο της εποπτείας της αγοράς ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, καθώς και της προστασίας των καταναλωτών, θα αιτηθεί την έγκριση νέων θέσεων στους επόμενους προϋπολογισμούς της.

## ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Το Σχεδιάγραμμα 2 παρουσιάζει την εκπαίδευση του προσωπικού του Γραφείου της ΡΑΕΚ ανά τομέα δραστηριότητας κατά τη διάρκεια της χρονιάς 2021.

Λόγω των μέτρων κατά της εξάπλωσης του ιού COVID-19, η συμμετοχή σε εκπαιδευτικά προγράμματα το 2021 ήταν πολύ μειωμένη σε σύγκριση με προηγούμενες χρονιές. Όλες οι εκπαιδεύσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.



Σχεδιάγραμμα 2 - Εκπαίδευση προσωπικού 2021



# 2

## ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ

### Εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις

Στην ενότητα που ακολουθεί παρουσιάζονται οι Νόμοι και Κανονισμοί οι οποίοι τροποποιήθηκαν, τα Νομοσχέδια τα οποία είναι υπό συζήτηση, οι σημαντικότερες Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις της ΡΑΕΚ και, τέλος, οι εξελίξεις στους Κανόνες αγοράς και στους Κανόνες μεταφοράς και διανομής.

### Νόμοι και Κανονισμοί

#### **Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2021 Ν.130(Ι)/2021**

Στις 7 Οκτωβρίου 2021, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2021 Ν.130(Ι)/2021, με τον οποίο καταργήθηκαν οι περι Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμοι του 2003 μέχρι 2018.

Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2021 ψηφίστηκε για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία (ΕΕ) 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, μερικής εναρμόνισης με την Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, αποτελεσματικής εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1227/2011 για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας και αποτελεσματικότερης εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2019/943, σχετικά με τη εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2017/1485, σχετικά με τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών για τη λειτουργία του συστήματος μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2021 προβλέπει για τη ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία, θεσπίζει κοινούς κανόνες που αφορούν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και την προστασία των καταναλωτών, με στόχο τη δημιουργία πραγματικά ολοκληρωμένων, ανταγωνιστικών, επικεντρωμένων στον καταναλωτή, ευέλικτων, δίκαιων και διαφανών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην Ένωση.

Με την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων μιας ολοκληρωμένης αγοράς, μεταξύ άλλων, έχει στόχο να διασφαλίσει οικονομικά προσιτές, διαφανείς τιμές και κόστος ενέργειας για τους καταναλωτές, υψηλό βαθμό ασφάλειας του εφοδιασμού και ομαλή μετάβαση σε ένα ενεργειακό σύστημα χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών.

Επίσης, ορίζει βασικούς κανόνες για την οργάνωση και τη λειτουργία του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως κανόνες για την ενίσχυση της θέσης και την προστασία των καταναλωτών, για την ανοικτή πρόσβαση στην ολοκληρωμένη αγορά και για την πρόσβαση τρίτων μερών στις υποδομές μεταφοράς και διανομής.



Τέλος, διασφαλίζει ότι οι επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας λειτουργούν με σκοπό την επίτευξη ανταγωνιστικής, ασφαλούς και περιβαλλοντικά βιώσιμης αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας, χωρίς να τυγχάνουν οποιασδήποτε διάκρισης όσον αφορά τα δικαιώματα ή τις υποχρεώσεις τους.

Ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2021 προβλέπει, μεταξύ άλλων:

- τη δημιουργία ενός νέου καθεστώτος χορήγησης αδειών αναφορικά με την παραγωγή, μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση ηλεκτρισμού, καθώς και τη λειτουργία της αγοράς και τη διασύνδεση ηλεκτρικών συστημάτων,
- τη σύσταση του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ),
- την εγκαθίδρυση του πλαισίου για τις διευθετήσεις μεταξύ του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και του ΔΣΜΚ,
- την εγκαθίδρυση του πλαισίου για τις διευθετήσεις μεταξύ του ΔΣΜΚ και του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ),
- τη ρύθμιση του πλαισίου για τις διευθετήσεις μεταξύ του Ιδιοκτήτη Γραμμής Διασύνδεσης και του ΔΣΜΚ, μεταξύ του Ιδιοκτήτη Γραμμής Διασύνδεσης και του Διαχειριστή Γραμμής Διασύνδεσης, μεταξύ του Διαχειριστή Γραμμής Διασύνδεσης και του ΔΣΜΚ, μεταξύ του Διαχειριστή Γραμμής Διασύνδεσης και των γειτονικών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΔΣΜ), και μεταξύ του ΔΣΜΚ και των γειτονικών Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς,
- τη ρύθμιση της πρόσβασης στο σύστημα μεταφοράς και στο σύστημα διανομής,
- την εισαγωγή υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας,
- τη ρύθμιση θεμάτων που αφορούν στην προστασία του καταναλωτή σε σχέση με την αγορά ηλεκτρισμού, και
- τη ρύθμιση θεμάτων που σχετίζονται με την προστασία των ευάλωτων πελατών και την ενεργειακή φτώχεια.

### **Περί της Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι του 2004 μέχρι 2021**

Οι περί της Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι του 2004 μέχρι 2021 (από τούδε και στο εξής Νόμος Φυσικού Αερίου), ψηφίστηκαν για σκοπούς εναρμόνισης με την Οδηγία 2003/55/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου.

Στις 7 Οκτωβρίου 2021, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Τροποποιητικό) Νόμο του 2021.

Οι περί της Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι του 2004 μέχρι 2021 προνοούν για τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στη Δημοκρατία και μεταξύ άλλων θεσπίζουν τους κανόνες για τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου και προσδιορίζουν τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου.

Οι κανόνες που θεσπίζονται με τους περί της Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι του 2004 μέχρι 2021 για το φυσικό αέριο, συμπεριλαμβανομένου του ΥΦΑ, ισχύουν αδιακρίτως και για το βιοαέριο και το αέριο που παράγεται από βιομάζα ή άλλα είδη αερίου, εφόσον τα αέρια αυτά είναι τεχνικώς δυνατό να διοχετεύονται με ασφάλεια στο σύστημα φυσικού αερίου και να μεταφέρονται μέσω αυτού.

## Περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Νόμος του 2021

Στις 7 Οκτωβρίου 2021, η Βουλή των Αντιπροσώπων ψήφισε τον περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Νόμος του 2021, για σκοπούς εναρμόνισης με το άρθρο 57 της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και με το άρθρο 39 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου.

Ο περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Νόμος του 2021, προβλέπει για τη σύσταση και λειτουργία ρυθμιστικής αρχής σε εθνικό επίπεδο, σύμφωνα με τις πρόνοιες της Οδηγίας (ΕΕ) 2019/944 και της Οδηγίας (ΕΕ) 2009/73/ΕΚ, με δυνατότητα να λαμβάνει αποφάσεις σε κάθε συναφές ρυθμιστικό θέμα, προκειμένου να λειτουργεί ορθώς η εσωτερική αγορά ηλεκτρισμού και η εσωτερική αγορά φυσικού αερίου σύμφωνα με τις πιο πάνω Οδηγίες και να είναι πλήρως ανεξάρτητη από οποιοδήποτε άλλο δημόσιο ή ιδιωτικό συμφέρον.

## Προσχέδιο Νομοσχεδίου με τίτλο «ο Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2021..»

Ετοιμάστηκε προκαταρκτικό προσχέδιο του νομοσχεδίου για σκοπούς μερικής εναρμόνισης της εθνικής νομοθεσίας με την «Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές». Ο προτεινόμενος Νόμος θα αντικαταστήσει τους «περί της Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμους του 2013 μέχρι 2018».

Το ΥΕΕΒ από τις 10 Φεβρουαρίου 2021 μέχρι τις 10 Μαρτίου 2021 διεξήγαγε δημόσια διαβούλευση επί του προσχέδιου νομοσχεδίου με τίτλο «ο Περί Προώθησης και Ενθάρρυνσης της Χρήσης των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας Νόμος του 2021» και τα αποτελέσματα αυτής έχουν ανακοινωθεί.

## Κώδικας δημόσιας διακυβέρνησης

Η ΡΑΕΚ έχει υιοθετήσει τον κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης όπως αυτός είχε εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο, με Απόφασή του αρ. 87.869 ημερομηνίας 25 Ιουλίου 2019, για εφαρμογή από τους κρατικούς οργανισμούς και κρατικές επιχειρήσεις. Η ΡΑΕΚ έχει επίσης εκδώσει οδηγό για την εφαρμογή του κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης, ο οποίος παρουσιάζει τον τρόπο με τον οποίο η ΡΑΕΚ συμμορφώνεται με τον κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης.

Με την υιοθέτηση του κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης η ΡΑΕΚ έχει καθορίσει σαφές σύνολο αξιών, σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο διεξάγει τις δραστηριότητές της. Τα μέλη Ανώτερης Διοίκησης ΡΑΕΚ και το προσωπικό της ΡΑΕΚ ενσαρκώνουν αυτές τις αξίες και λειτουργούν στη βάση τους κατά την διεκπεραίωση όλων των δραστηριοτήτων τους και κατά τις επαφές τους με τα διάφορα εμπλεκόμενα μέρη.

Τα μέλη της Ανώτερης Διοίκησης της ΡΑΕΚ υποστηρίζουν την εφαρμογή του κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης και αξιολογούν την αποτελεσματική εφαρμογή του, αφού αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για τον έλεγχο της αποτελεσματικότητας της διακυβέρνησης και της ενθάρρυνσης επίτευξης καλύτερων αποτελεσμάτων μέσω της λογοδοσίας και της διαφάνειας.

Επιπλέον, η ΡΑΕΚ έχει καθορίσει και έχει δημοσιεύσει στην ιστοσελίδα της, την αποστολή, το όραμα και τις αξίες της, ως πιο κάτω:

## **Αποστολή ΡΑΕΚ**

Η ΡΑΕΚ έχει ως αποστολή τη ρύθμιση της αγοράς ηλεκτρισμού στην Κυπριακή Δημοκρατία, τη θέσπιση κανόνων που αφορούν την παραγωγή, τη μεταφορά, τη διανομή, την αποθήκευση και την προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς επίσης τη δημιουργία ολοκληρωμένων, ανταγωνιστικών, επικεντρωμένων στον καταναλωτή, ευέλικτων, δίκαιων και διαφανών αγορών ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο προς την διασφάλιση οικονομικά προσιτών και διάφανων τιμών καθώς και κόστους ενέργειας, με στόχο την προστασία των καταναλωτών.

Επιπροσθέτως, η ΡΑΕΚ έχει ως αποστολή τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στη Δημοκρατία, τη θέσπιση κανόνων που αφορούν τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου καθώς και τον προσδιορισμό κανόνων σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων και τα κριτήρια, όπως και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου.

Ειδικότερα, ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2021 (Ν.130(Ι)/2021) και οι περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου Νόμοι του 2004 έως 2021, (Ν. 183(Ι) 2004), θέτουν το πλαίσιο των κανόνων και αρχών για την επίτευξη της αποστολής της ΡΑΕΚ που ως κύριο στόχο έχει τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της αγοράς ενέργειας στην Κύπρο, την προστασία των καταναλωτών και την προστασία του περιβάλλοντος.

## **Όραμα ΡΑΕΚ**

Το όραμα της ΡΑΕΚ είναι να ρυθμίσει την αγορά ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου στη Δημοκρατία, να διασφαλίσει τον υψηλό βαθμό ασφάλειας, ποιότητας και εφοδιασμού ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, να προφυλάξει τα συμφέροντα των καταναλωτών, να συμβάλει στην προστασία του περιβάλλοντος και να προωθήσει την έρευνα και ανάπτυξη στον τομέα της ενέργειας.

## **Αξίες ΡΑΕΚ**

Τα μέλη της Ανώτερης Διοίκησης της ΡΑΕΚ και το προσωπικό της ΡΑΕΚ κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των καθηκόντων τους, υιοθετούν αξίες στη βάση του περί των Γενικών Αρχών του Διοικητικού Δικαίου Νόμου του 1999, Ν.158(Ι)/1999 ως ακολούθως:

- Διαφάνεια
- Αμεροληψία
- Προστασία από σύγκρουση συμφερόντων
- Διασφάλιση ισότητας μεταξύ όλων των διοικούμενων
- Προστασία δικαιώματος ακρόασης των διοικουμένων
- Αρχή της αναλογικότητας (όλα τα μέτρα που λαμβάνονται να είναι ανάλογα του σκοπού που εξυπηρετούν)
- Αρχή της καλής πίστης
- Αιτιολόγηση αποφάσεων
- Άσκηση αρμοδιοτήτων σε εύλογο χρόνο

# Ρυθμιστικές Αποφάσεις, προσχέδια Ρυθμιστικών Αποφάσεων και σημαντικές Αποφάσεις ΡΑΕΚ κατά το 2021

Η ΡΑΕΚ κατά το 2021 έλαβε Ρυθμιστικές Αποφάσεις και Αποφάσεις εκ των οποίων οι σημαντικότερες είναι οι εξής:

## ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΧΕΔΙΑ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

---

### **Ρυθμιστική Απόφαση 01/2021 (ΚΔΠ 359/2021), αναφορικά με τη Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού**

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 01/2021, η ΡΑΕΚ, εκτιμώντας ότι με την εφαρμογή των Κανόνων αγοράς ηλεκτρισμού, Έκδοση 2.0.0 και τη νέα αγορά ηλεκτρισμού χρειάζεται να υπάρχει σε ισχύ Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού η οποία να συνάδει με τους νέους κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού, και αξιολογώντας όλα τα σχόλια που είχαν ληφθεί στα πλαίσια της Δημόσιας Διαβούλευσης, εξέδωσε τη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2021 «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» (ΚΔΠ 359/2021).

Η Ρυθμιστική Απόφαση 01/2021, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 13 Αυγούστου 2021.

### **Ρυθμιστική Απόφαση 02/2021 (ΚΔΠ 523/2021), αναφορικά με το Ρυθμιστικό Πλαίσιο για Χορήγηση Γενικής Άδειας**

Με τη Ρυθμιστική Απόφαση 02/2021 (ΚΔΠ 523/2021), η ΡΑΕΚ καθόρισε το ρυθμιστικό πλαίσιο για χορήγηση Γενικής Άδειας, το έντυπο κοινοποίησης Γενικής Άδειας, τους όρους εντολής του ΔΣΔ για σύνδεση στο δίκτυο διανομής κατόπιν απλής κοινοποίησης σύνδεσης, τους όρους της Γενικής Άδειας, τα τέλη κοινοποίησης και τα ετήσια τέλη Γενικής Άδειας, το έντυπο αλλαγής στοιχείων Γενικής Άδειας και το έντυπο τερματισμού Γενικής Άδειας.

Η Ρυθμιστική Απόφαση 02/2021, δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 17 Δεκεμβρίου 2021.

### **Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης «Καθορισμός Γενικών Αρχών και Κατευθυντήριων Γραμμών για τις Χρεώσεις Σύνδεσης στα Συστήματα Μεταφοράς και Διανομής»**

Η ΡΑΕΚ, στις 13 Αυγούστου 2021, ανακοίνωσε τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «Καθορισμός Γενικών Αρχών και Κατευθυντήριων Γραμμών για τις Χρεώσεις Σύνδεσης στα Συστήματα Μεταφοράς και Διανομής» και ειδοποίησε τους κατόχους αδειών, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ότι μπορούν υποβάλουν γραπτώς στη ΡΑΕΚ σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης.

Το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης αφορά τον καθορισμό Γενικών Αρχών και Κατευθυντήριων Οδηγιών για τις χρεώσεις σύνδεσης στα συστήματα μεταφοράς και διανομής προς τους αρμόδιους Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής, ώστε να καταρτιστεί η πολιτική χρέωσης για σύνδεση στο σύστημα μεταφοράς και στο σύστημα διανομής.

Οι γενικές αρχές και κατευθυντήριες γραμμές για την κατάρτιση της πολιτικής χρέωσης που καθορίζονται στο προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης λαμβάνουν υπόψη την εξάρτηση της πολιτικής χρέωσης σύνδεσης στα συστήματα μεταφοράς και διανομής από διάφορες παραμέτρους και καθορίζεται

ανάλογα με το επίπεδο τάσης του συνδεδεμένου, το είδος του χρήστη του δικτύου (π.χ. καταναλωτής, παραγωγός ή αυτοπαραγωγός) ή ακόμη και την κατηγορία του χρήστη (π.χ. οικιακός, εμπορικός ή βιομηχανικός καταναλωτής κλπ.), ιδίως για το σύστημα διανομής, ακολουθώντας τη δυναμική ανάπτυξης του συστήματος και της αγοράς και ταυτόχρονα επιλύοντας νέα ζητήματα που ανακύπτουν.

Η ΡΑΕΚ έχει δημοσιεύσει τον γενικό πίνακα όπου έχουν συνολικά υποβληθεί πενήντα έξι (56) σχόλια. Τα σχόλια επί του προσχεδίου της Ρυθμιστικής Απόφασης κατά τη δημόσια διαβούλευση είναι υπό επεξεργασία και τα αποτελέσματα θα δημοσιευτούν αρχές του 2022.

### **Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης «Παροχή Οδηγιών για την Κατάρτιση της Διαδικασίας Σύνδεσης στο Σύστημα Μεταφοράς και στο Σύστημα Διανομής»**

Η ΡΑΕΚ, στις 13 Αυγούστου 2021, ανακοίνωσε τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «Παροχή Οδηγιών για την Κατάρτιση της Διαδικασίας Σύνδεσης στο Σύστημα Μεταφοράς και στο Σύστημα Διανομής» και ειδοποίησε τους κατόχους αδειών, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ότι μπορούν υποβάλουν γραπτώς στη ΡΑΕΚ σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης.

Το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης αφορά την παροχή οδηγιών για την κατάρτιση της διαδικασίας σύνδεσης στο σύστημα μεταφοράς και στο σύστημα διανομής από τους αρμόδιους Διαχειριστές.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να ορίσει κατευθυντήριες οδηγίες για την κατάρτιση:

- της «Διαδικασίας σύνδεσης στο σύστημα διανομής», από τον ΔΣΔ, και
- της «Διαδικασίας σύνδεσης στο σύστημα μεταφοράς», από τον ΔΣΜΚ,

στα οποία καθορίζονται οι αναγκαίες διαδικασίες, οι υποβαλλόμενες αιτήσεις, τα αναγκαία στοιχεία, και κάθε λεπτομέρεια για τη σύνδεση νέου χρήστη στο σύστημα μεταφοράς/ διανομής ή την τροποποίηση σύνδεσης υφιστάμενου χρήστη, καθώς επίσης και λοιπές σχετικές λεπτομέρειες και πληροφορίες για την κατάρτιση της σχετικής σύμβασης σύνδεσης και χρήσης, όπως και πρότυπα τέτοιων συμβάσεων για κάθε τύπο χρήστη.

Η ΡΑΕΚ έχει δημοσιεύσει τον γενικό πίνακα όπου, έχουν συνολικά υποβληθεί τριάντα εννέα (39) σχόλια. Τα σχόλια επί του προσχεδίου της Ρυθμιστικής Απόφασης κατά τη δημόσια διαβούλευση είναι υπό επεξεργασία και τα αποτελέσματα θα δημοσιευτούν αρχές του 2022.

### **Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Διανομής»**

Η ΡΑΕΚ, στις 23 Δεκεμβρίου 2021, ανακοίνωσε τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Διανομής» και ειδοποίησε τους κατόχους αδειών, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ότι μπορούν υποβάλουν γραπτώς στη ΡΑΕΚ σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να ορίσει βασικές αρχές για τη διαμόρφωση του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος διανομής.

Για τη συνεχή ενημέρωση όλων των κατοχών αδειών, αιτητών αδειών και οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων, στα πλαίσια πλήρους διαφάνειας ενόψει και της επικείμενης λειτουργίας

της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, το προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης προνοεί τη συμπερίληψη των πιο κάτω κριτηρίων πέραν από των όσων προβλέπονται στον Νόμο:

- Τη διάκριση των έργων που περιλαμβάνονται στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος διανομής σε έργα ενίσχυσης και επέκτασης με στόχο τον διαχωρισμό των έργων που κρίνονται αναγκαία για τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος διανομής (έργα ενίσχυσης) και των έργων που απαιτούνται για τη σύνδεση χρηστών συστήματος (παραγωγών, πελατών μέσης και χαμηλής τάσης).
- Τη συμπερίληψη έργων εκσυγχρονισμού του συστήματος διανομής.
- Τη συμπερίληψη έργων που αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας ενέργειας, καθώς και στη μείωση των απωλειών ενέργειας του συστήματος διανομής.
- Τη συμπερίληψη έργων που αποσκοπούν στην καλύτερη εξυπηρέτηση των χρηστών του συστήματος διανομής.
- Τις συνολικές εκτιμώμενες χρηματικές ροές όλων των έργων διανομής.
- Αναλυτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των έργων διανομής.

Το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης καθορίζει επιπλέον όπως ο ΔΣΔ καταθέτει στη ΡΑΕΚ για έγκριση, εντός έξι μηνών πριν το τέλος κάθε διετίας (αρχής γενομένης το αργότερο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2022), το προτεινόμενο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος διανομής για τη δεκαετία που ξεκινά τον μήνα Ιανουάριο του επόμενου έτους. Η ισχύς του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος διανομής αρχίζει από την ημερομηνία έγκρισής του από τη ΡΑΕΚ. Με το πέρας της δημόσιας διαβούλευσης τον Ιανουάριο 2022 η ΡΑΕΚ θα δημοσιεύσει τον γενικό πίνακα με όλα τα σχόλια που έχουν υποβληθεί και στη συνέχεια θα επεξεργαστεί τα σχόλια και τα αποτελέσματα θα δημοσιευτούν.

### **Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς»**

Η ΡΑΕΚ στις 23 Δεκεμβρίου 2021, ανακοίνωσε τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με τίτλο «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς» και ειδοποίησε τους κατόχους αδειών, αιτητές αδειών ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα, ότι μπορούν υποβάλουν γραπτώς στη ΡΑΕΚ σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις επί του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης.

Σύμφωνα με το προσχέδιο της Ρυθμιστικής Απόφασης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε να καταργήσει τη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 03/2020 (ΚΔΠ 165/2020) «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς».

Για τη συνεχή ενημέρωση όλων των κατοχών αδειών, αιτητών αδειών και οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων, στα πλαίσια πλήρους διαφάνειας ενόψει και της επικείμενης λειτουργίας της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού στην Κύπρο, το προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης προνοεί τη συμπερίληψη των πιο κάτω κριτηρίων πέραν από των όσων προβλέπονται στον Νόμο:

- Τη διάκριση των έργων που περιλαμβάνονται στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς σε έργα ενίσχυσης και επέκτασης με στόχο τον διαχωρισμό των έργων που κρίνονται αναγκαία για τη βελτίωση της λειτουργίας του συστήματος μεταφοράς (έργα ενίσχυσης) και των έργων που απαιτούνται για τη σύνδεση χρηστών συστήματος (παραγωγών, πελατών υψηλής τάσης).
- Την εκπόνηση τεchnοοικονομικής ανάλυσης σκοπιμότητας για κάθε νέο έργο μεταφοράς που πρόκειται να συμπεριληφθεί στο δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς.
- Τις συνολικές εκτιμώμενες χρηματικές ροές όλων των έργων μεταφοράς.
- Αναλυτικά χρονοδιαγράμματα υλοποίησης των έργων μεταφοράς.
- Τυχόν περιβαλλοντικούς ή/και άλλους περιορισμούς κατά την προσομοίωση ροών φορτίου.

Με το πέρας της δημόσιας διαβούλευσης τον Ιανουάριο 2022, η ΡΑΕΚ θα δημοσιεύσει τον γενικό πίνακα με όλα τα σχόλια που έχουν υποβληθεί και στη συνέχεια θα επεξεργαστεί τα σχόλια και τα αποτελέσματα θα δημοσιευτούν.

## ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

### Απόφαση 12/2021 - Έγκριση Μεθοδολογίας Υπολογισμού και Τιμών των Μηνιαίων Συντελεστών Μονάδων Παραγωγής (CFg) της Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού για το Ημερολογιακό Έτος 2021

Με την Απόφαση 12/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους μηνιαίους συντελεστές φορτίου των μονάδων παραγωγής του Κυπριακού συστήματος (CFg) για το έτος 2021.

### Απόφαση 15/2021 - Επιτρεπόμενα Έσοδα και Ρυθμιζόμενες Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού για το έτος 2021

Με την Απόφαση 15/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα επιτρεπόμενα έσοδα και τις ρυθμιζόμενες βασικές διατιμήσεις ηλεκτρισμού για το έτος 2021 όπως παρουσιάζονται στον Πίνακα 1. Τα επιτρεπόμενα έσοδα του έτους 2021, περιλαμβάνουν απολογιστικές αναπροσαρμογές για το έτος 2019, βάσει της μεθοδολογίας αναπροσαρμογών επιτρεπόμενων εσόδων που εξέδωσε η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τις οποίες προήλθε μείωση 3,2%, κατά μέσο όρο, στο σύνολο των βασικών ρυθμιζόμενων διατιμήσεων, για το έτος 2021.

Ανάκτηση από διατίμηση	Αρχικά επιτρεπόμενα έσοδα 2021	Απολογιστικές αναπροσαρμογές	Εγκεκριμένα από ΡΑΕΚ επιτρεπόμενα έσοδα 2021
Διατίμηση ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής (Δ-Χ) σε βασική τιμή	€ 358,674,499	1,515,305	360,189,804
Διατίμηση χρήσης του συστήματος μεταφοράς (Δ-ΧΣ)	€ 41,898,403	-5,259,922	36,638,481
Διατιμήσεις χρήσης του συστήματος διανομής (μέση και χαμηλή τάση), που περιλαμβάνει ένα στοιχείο χρέωσης το οποίο σχετίζεται με τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής (Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ)	€ 87,190,792	-10,722,739	76,468,053
Διατίμηση υπηρεσιών εμπορολογιστικής διαχείρισης που παρέχονται στους πελάτες (Δ-ΕΛ)	€ 17,075,978	-49,738	17,026,240
Διατίμηση για την παροχή επικουρικών υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας (Δ-ΕΥ)	€ 32,111,211	-629,800	31,481,411
Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς (Δ-ΔΣΜ)	€ 6,244,000	-1,921,300	4,322,700
Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών μετρήσεων που ανακύπτουν από τον Διαχειριστή του Συστήματος Διανομής (Δ-ΜΕΤ)	€ 3,718,994	0	3,718,994



<b>Ανάκτηση από διατίμηση</b>	<b>Αρχικά επιτρεπόμενα έσοδα 2021</b>	<b>Απολογιστικές αναπροσαρμογές</b>	<b>Εγκεκριμένα από ΡΑΕΚ επιτρεπόμενα έσοδα 2021</b>
Αγορά ενέργειας από ΑΠΕ σε βασική τιμή	€ 51,547,413	-7,819,150	43,728,263
Διατιμήσεις προμήθειας και χρεώσεις αγοράς ηλεκτρισμού στον τελικό καταναλωτή <b>(Δ-ΠΠ)</b>	€ 598,838,036	-4,593,904	594,244,132

Πίνακας 1 - Επιτρεπόμενα έσοδα και ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού για το έτος 2021

### **Απόφαση 26/2021 - Σχέδια Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το Έτος 2021**

Με την Απόφαση 26/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τα σχέδια διατιμήσεων ηλεκτρισμού για το έτος 2021, όπως αυτά είχαν υποβληθεί από την ΑΗΚ Προμήθεια, και έδωσε οδηγίες όπως η ΑΗΚ Προμήθεια προβεί στη δημοσίευση των εγκεκριμένων σχεδίων διατιμήσεων ηλεκτρισμού για την κατάλληλη ενημέρωση των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας και των άλλων συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού.

### **Απόφαση 42/2021 - Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης με θέμα «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού»**

Με την Απόφαση 42/2021, η ΡΑΕΚ αφού έλαβε υπόψη τη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 02/2015 «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού», ΚΔΠ 208/2015 και την Απόφαση Αρ. 84/2017 ημερομηνίας 12 Μαΐου 2017, με την οποία η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους αναθεωρημένους Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού (ΚΑΗ) που υποβλήθηκαν από τον ΔΣΜΚ (Έκδοση 2.0.0), και αφού εκτίμησαν ότι με την εφαρμογή των αναθεωρημένων ΚΑΗ και τη νέα αγορά ηλεκτρισμού χρειάζεται να υπάρχει σε ισχύ δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογίας διατιμήσεων ηλεκτρισμού η οποία να συνάδει με τους νέους ΚΑΗ, δημοσίευσε Προσχέδιο Ρυθμιστικής Απόφασης με θέμα «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού».

Επίσης, η ΡΑΕΚ κάλεσε όλους τους αιτητές αδειών και/ή άλλα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να υποβάλουν γραπτώς σχόλια, ενστάσεις ή/και παραστάσεις εντός 60 ημερών από την ημερομηνία δημοσίευσης του Προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

### **Απόφαση 43/2021 - Αλλαγές στους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 1.6**

Με την Απόφαση 43/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη διενέργεια αλλαγών στους Κανονισμούς μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού Έκδοση 1.5 και την έκδοση των Κανονισμών μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού Έκδοση 1.6.

### **Απόφαση 48/2021 - Μεθοδολογία υπολογισμού της Προληπτικής Αύξησης της Κάλυψης Εγγύησης των Παραγωγών και των Παραγωγών ΑΠΕ**

Με την Απόφαση 48/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη μεθοδολογία υπολογισμού της προληπτικής αύξησης της κάλυψης εγγύησης των παραγωγών και παραγωγών ΑΠΕ, την οποία αποφάσισε ότι ο ΔΣΜΚ θα δημοσιεύσει στην ιστοσελίδα του.

### **Απόφαση 73/2021 - Κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο διεξαγωγής διαδικασίας εκτίμησης ζήτησης φυσικού αερίου στο Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης**

Με την Απόφαση 73/2021, ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 2021, η ΡΑΕΚ εξέδωσε τις Κατευθυντήριες Γραμμές για τον τρόπο διεξαγωγής διαδικασίας εκτίμησης ζήτησης φυσικού αερίου στο σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης.

### **Απόφαση 74/2021 - Κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο κατάρτισης του προγράμματος ανάπτυξης του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου**

Με την Απόφαση 74/2021, ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 2021, η ΡΑΕΚ εξέδωσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο κατάρτισης του προγράμματος ανάπτυξης του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου το οποίο συντάσσεται από τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς ετησίως και αφορά στα επόμενα δέκα (10) έτη.

### **Απόφαση 82/2021 - Προσχέδιο των περι Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Προδιαγραφές Ποιότητας Φυσικού Αερίου) Κανονισμών**

Με την Απόφαση 82/2021, ημερομηνίας 05 Μαρτίου 2021, η ΡΑΕΚ ετοίμασε το προσχέδιο των περι Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Προδιαγραφές Ποιότητας Φυσικού Αερίου) Κανονισμών και αποφάσισε όπως αυτό τεθεί σε δημόσια διαβούλευση.

### **Απόφαση 87/2021 - Κώδικας Δημόσιας Διακυβέρνησης ΡΑΕΚ**

Με την Απόφαση 87/2021, η ΡΑΕΚ υιοθέτησε τις αρχές του κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης όπως αυτές έχουν εγκριθεί από το Υπουργικό Συμβούλιο με την Απόφαση του Αρ. 87.869, και ενέκρινε τον οδηγό εφαρμογής των αρχών του κώδικα δημόσιας διακυβέρνησης της ΡΑΕΚ.

### **Απόφαση 88/2021 - Έκθεση Κινδύνων ΡΑΕΚ**

Με την Απόφαση 88/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την έκθεση κινδύνων της ΡΑΕΚ βάσει της Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 87.226 ημερομηνίας 9 Απριλίου 2019, σύμφωνα με την οποία το Υπουργικό Συμβούλιο αποφάσισε να εγκρίνει όπως όλες οι οντότητες Γενικής Κυβέρνησης/ Κρατικών Επιχειρήσεων/ Κρατικών Οργανισμών, ετοιμάζουν έκθεση κινδύνων με συχνή ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου εκάστου οργανισμού, του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού Οικονομικών και κατάθεσής της στο Υπουργικό Συμβούλιο μια φορά το χρόνο, εντός του δευτέρου τετράμηνου, για ενημέρωση.

### **Απόφαση 93/2021 - Τέλη Ηλεκτρονικού Μητρώου Εγγυήσεων Προέλευσης**

Με την Απόφαση 93/2021, η ΡΑΕΚ καθόρισε τα τέλη εγγραφής του ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης ηλεκτρικής ενέργειας ΑΠΕ και ΣΥΘΗΑ σύμφωνα με τον Πίνακα 2.

**Τέλος εγγραφής ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης για παραγωγούς ΑΠΕ και ΣΥΘΗΑ**

Ισχύς σταθμού παραγωγής (P)	Τέλος εγγραφής (€)
$P \leq 1\text{MW}$	100
$1\text{MW} > P \leq 8\text{MW}$	200
$8\text{MW} > P \leq 20\text{MW}$	500
$20\text{MW} > P \leq 60\text{MW}$	1.000
$P > 60\text{MW}$	1.500

**Τέλος εγγραφής ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης για προμηθευτές**

	Τέλος εγγραφής (€)
Προμηθευτές	0

**Πίνακας 2 - Τέλος εγγραφής ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης για παραγωγούς ΑΠΕ και ΣΥΘΗΑ**

Επιπρόσθετα, για τα έτη 2021 - 2030 καθόρισε μηδενικό το ετήσιο τέλος του ηλεκτρονικού μητρώου εγγυήσεων προέλευσης ηλεκτρικής ενέργειας για παραγωγούς ΑΠΕ και συμπαραγωγής ηλεκτρισμού θερμότητας υψηλής απόδοσης (ΣΗΘΥΑ) και προμηθευτές και το τέλος έκδοσης, εισαγωγής/εξαγωγής και ακύρωσης εγγυήσεων προέλευσης ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και ΣΗΘΥΑ.

**Απόφαση 103/2021 - Έγκριση Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2021 - 2030**

Με την Απόφαση 103/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε το δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς 2021-2030 (ΔΠΑΣΜ) το οποίο υπέβαλε ο ΔΣΜΚ, με τις πιο κάτω επισημάνσεις:

- Ο ΔΣΜΚ να προβεί άμεσα σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες ούτως ώστε το έργο «53» - Νέος Υ/Σ «Νέος Βασιλικός» 132 kV GIS ΔΖ 3150 A 40 kA, προχωρήσει προς πλήρη υλοποίηση του χωρίς καθυστέρηση και τοποθετώντας το ως έργο ύψιστης σημασίας και προτεραιότητας.
- Τη δημοσίευση του ΔΠΑΣΜ από τον ΔΣΜΚ, βάση της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 03/2020 (Κ.Δ.Π. 165/2020), στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας και ενημέρωσης όλων των ενδιαφερόμενων μερών. Η εν λόγω δημοσίευση θα πρέπει να γίνει υπό την προϋπόθεση ότι θα υπάρχει αναφορά στη ΡΑ Αρ. 03/2020 (Κ.Δ.Π. 165/2020), καθώς και διευκρίνιση ότι το εν λόγω ΔΠΑΣΜ δεν είναι πλήρως εναρμονισμένο με αυτή.
- Στο πλαίσιο για όσο το δυνατό μείωση των εξόδων και συγκράτηση των οικονομικών δαπανών, ο ΔΣΜΚ να καταβάλλει κατά την υλοποίηση των έργων προσπάθεια για μείωση στο μέγιστο εφικτό βαθμό των αναμενόμενων δαπανών, λαμβάνοντας υπόψη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη νομοθεσία αλλά και την υποχρέωση για τη λειτουργία ενός αποδοτικού, συντονισμένου, ασφαλούς, αξιόπιστου και οικονομικά βιώσιμου συστήματος μεταφοράς.

### **Απόφαση 115/2021 - Προσχέδιο των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Προδιαγραφές Ποιότητας Φυσικού Αερίου) Κανονισμών**

Με τη Απόφαση 115/2021, ημερομηνίας 06 Απριλίου 2021, η ΡΑΕΚ αποφάσισε την ανάκληση της υπ' αριθμόν 82/2021 Απόφασης της ΡΑΕΚ, ημερομηνίας 05 Μαρτίου 2021 με θέμα «Προσχέδιο των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (προδιαγραφές ποιότητας φυσικού αερίου) Κανονισμών» και την κοινοποίηση στο ΥΕΕΒ του προσχεδίου των περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου (Προδιαγραφές Ποιότητας Φυσικού Αερίου) Κανονισμών όπως ετοιμάστηκε από τη ΡΑΕΚ.

### **Απόφαση 136/2021 - Επικαιροποίηση και Ενημέρωση Συμφωνίας Διασυνοριακού Επιμερισμού Κόστους Έργου Κοινού Ενδιαφέροντος Νο 3.10.2 Interconnection Between Kofinou (CY) and Korakia, Crete (EL)**

Με την Απόφαση 136/2021, ημερομηνίας 23 Απριλίου 2021, η ΡΑΕΚ έχοντας υπόψιν, μεταξύ άλλων, το αίτημα του φορέα υλοποίησης «Euroasia Interconnector Ltd», για αναθεώρηση της συμφωνίας διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους μετά από την απόσυρση του πρώην έργου κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ) «3.10.3 Εσωτερική Γραμμή μεταξύ Κορακιάς, Κρήτη και Αττικής» από τον ενημερωμένο ενωσιακό κατάλογο ΕΚΕ, αποφάσισε να εγκρίνει τη συμφωνία μεταξύ των δυο εμπλεκόμενων ρυθμιστικών αρχών με τίτλο «Joint Decision of the Hellenic Regulatory Authority for Energy (RAE) and the Cyprus Energy Regulatory Authority (CERA) with regards to clarifications and updates related to the Cross-Border Cost Allocation Agreement, of 10 October 2017, following the Commission Delegated Regulation (EU) 2020/389» Παράρτημα Ι, η οποία αφορά επικαιροποιημένα θέματα σχετικά με:

- Την αναδιατύπωση των ορισμών των όρων «έργο-project» ή «PCI» της συμφωνίας CBCA της 10ης Οκτωβρίου 2017,
- Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του ΕΚΕ 3.10.2,
- Τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας του ΕΚΕ 3.10.2 και του ΕΣΜΗΕ, και
- Την επιβεβαίωση του ήδη συμφωνηθέντος διασυνοριακού επιμερισμού του κόστους, δηλαδή ότι το 37% του συμφωνηθέντος κόστους υλοποίησης (σύμφωνα με τη συμφωνία CBCA της 10ης Οκτωβρίου 2017) αυτού του βήματος κατανέμεται στην Ελλάδα και το 63% στην Κύπρο, νοουμένου ότι το έργο θα επιχορηγηθεί κατά 50% από τρίτους.

Αποφασίστηκε επίσης όπως η απόφαση αυτή να κοινοποιηθεί στον Οργανισμό Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (Agency for the Cooperation of Energy Regulators - ACER) μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες και στον φορέα υλοποίησης του έργου και να δημοσιευθεί στην επίσημη εφημερίδα της Δημοκρατίας και στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ, χωρίς το Παράρτημα Ι επειδή αυτό εμπεριέχει εμπιστευτικά στοιχεία που το καθιστούν μη δημοσιοποιήσιμο.

### **Απόφαση 163/2021 - Μακροπρόθεσμη Πρόβλεψη Ετήσιας Μέγιστης Συνολικής Ηλεκτρικής Ισχύος και Συνολικής Παραγομένης Ηλεκτρικής Ενέργειας για τη Δεκαετία 2021 - 2030**

Με την Απόφαση 163/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη μακροπρόθεσμη πρόβλεψη ετήσιας μέγιστης συνολικής ηλεκτρικής ισχύος και συνολικής παραγομένης ηλεκτρικής ενέργειας για τη δεκαετία 2021-2030 που υπέβαλε ο ΔΣΜΚ.

## **Απόφαση 165/2021 - Κανονισμός 2019/941 - Καθιέρωση Σχεδίου Ετοιμότητας Αντιμετώπισης Κινδύνων στον Τομέα της Ηλεκτρικής Ενέργειας**

Με την Απόφαση 165/2021, ημερομηνίας 26 Μαΐου 2021, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψιν

- τις διαβουλεύσεις που προηγήθηκαν με το ΔΣΜΚ, σε πρώτη φάση, σχετικά με την ετοιμασία του προσχεδίου του σχεδίου ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων,
- τις διαβουλεύσεις που διενεργήθηκαν με τους ΔΣΔ, τους εμπορικούς συνδέσμους των σχετικών παραγωγών, τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας, και τους σχετικούς οργανισμούς που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των βιομηχανικών και των μη βιομηχανικών πελατών ηλεκτρικής ενέργειας σχετικά με την εκπόνηση του προσχεδίου του σχεδίου ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων,
- το γεγονός ότι προκειμένου να διασφαλιστεί η συνέπεια των σχεδίων ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, οι αρμόδιες αρχές, πριν από την έγκριση των σχεδίων ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, υποβάλλουν τα προσχέδια, προς διαβούλευση, στις αρμόδιες αρχές των σχετικών κρατών μελών στην περιφέρεια και, όταν δεν βρίσκονται στην ίδια περιφέρεια, στις αρμόδιες αρχές των άμεσα συνδεδεμένων κρατών μελών, καθώς και στην ομάδα συντονισμού για τον ηλεκτρισμό (Electricity coordination group (ECG)),
- το γεγονός ότι η Κύπρος λόγω του απομονωμένου χαρακτήρα της δεν εντάσσεται σε κάποια περιφέρεια ούτε συνδέεται με άλλα κράτη-μέλη ως εκ τούτου το προσχέδιο του σχεδίου ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων θα πρέπει να υποβληθεί μόνο στην ECG,

αποφάσισε να εγκρίνει το προσχέδιο του σχεδίου ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα του ηλεκτρισμού, το οποίο υπέβαλε το Γραφείο της ΡΑΕΚ και η απόφαση αυτή να κοινοποιηθεί άμεσα στην ECG.

## **Απόφαση 166/2021 - Πρόσκληση Εκδήλωσης Ενδιαφέροντος για την επιλογή Ύστατου προμηθευτή στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου για περίοδο δύο ετών**

Με την Απόφαση 166/2021, ημερομηνίας 26 Μαΐου 2021, η ΡΑΕΚ λαμβάνοντας υπόψιν την Απόφαση της υπ' αριθμό 24/2021, ημερομηνίας 15 Ιανουαρίου 2021, αναφορικά με τους λεπτομερείς όρους και τη διαδικασία πρόσκλησης ενδιαφέροντος για την επιλογή ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου για περίοδο δύο ετών και τις διαβουλεύσεις που διενεργήθηκαν με τους αδειούχους από τη ΡΑΕΚ Προμηθευτές ηλεκτρισμού σε τελικούς καταναλωτές και τους αιτητές για άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς καταναλωτές, αποφάσισε να εγκρίνει το προσχέδιο της πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή του Ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου για περίοδο δύο ετών.

Επίσης, η ΡΑΕΚ αποφάσισε όπως η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για την επιλογή του Ύστατου προμηθευτή στην αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου για περίοδο δύο ετών, να δημοσιευτεί σε δύο ημερήσιες εφημερίδες, να αναρτηθεί στο διαδικτυακό τόπο της ΡΑΕΚ, να δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας και να γνωστοποιηθεί στις αρμόδιες υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

## **Απόφαση 178/2021 - Υποβολή Επιτρεπόμενων Εσόδων και Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού για το έτος 2022**

Με την Απόφαση 178/2021, η ΡΑΕΚ έδωσε οδηγίες όπως για την ετοιμασία και υποβολή στη ΡΑΕΚ των επιτρεπόμενων εσόδων και των διατιμήσεων ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων του έτους 2022 και μόνο, να ακολουθηθεί η υφιστάμενη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 02/2015 (ΚΔΠ 208/2015) «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού», ενώ έθεσε συγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα για την υποβολή των επιτρεπόμενων εσόδων και των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων για το έτος 2022 στη ΡΑΕΚ, από την κάθε μια ρυθμιζόμενη δραστηριότητα.

Επίσης, έδωσε οδηγίες όπως με την έκδοση της νέας Ρυθμιστικής Απόφασης «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού», η κάθε μια ρυθμιζόμενη δραστηριότητα θα πρέπει να υποβάλει τα επιτρεπόμενα έσοδα και τις διατιμήσεις για την περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου 2022-2026 σύμφωνα με τα χρονοδιαγράμματα που θα τεθούν στη νέα Ρυθμιστική Απόφαση και στην αναθεωρημένη μεθοδολογία αναπροσαρμογής επιτρεπόμενων εσόδων η οποία θα εκδοθεί.

### **Απόφαση 232/2021 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την Προσαρμογή Διατίμησης Χονδρικής (Δ-Χ), Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ και Βασικές Τιμές Αγοράς Ενέργειας από ΑΠΕ για την Περίοδο Ιούλιος - Δεκέμβριος 2021**

Με την Απόφαση 232/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις βασικές τιμές και τους συντελεστές ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) και για την αγορά ενέργειας από ΑΠΕ, καθώς επίσης και τις βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιούλιος - Δεκέμβριος 2021, όπως φαίνεται στον Πίνακα 3.

<b>Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ</b>		<b>Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ</b>		<b>Βασικές τιμές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ</b>	
	<b>€/kWh/1€σ</b>		<b>€/kWh/1€σ</b>		<b>€/kWh</b>
Χαμηλή τάση	0.00023064	Χαμηλή τάση	0.00022779	Χαμηλή τάση	7.065
Μέση τάση	0.00022779	Μέση τάση	0.00022532	Μέση τάση	6.991
Υψηλή τάση	0.00022532	Υψηλή τάση	0.00022214	Υψηλή τάση	6.896

Πίνακας 3 - Συντελεστές ρήτρας καυσίμου και βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ

### **Απόφαση 250/2021 - Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2021 Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού**

Με την Απόφαση 250/2021, η ΡΑΕΚ αφού έλαβε τα σχόλια που έχουν ληφθεί κατά τη διάρκεια της δημόσιας διαβούλευσης του προσχεδίου Ρυθμιστικής Απόφασης με θέμα «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού» που διήρκησε από τις 12 Φεβρουαρίου 2021 μέχρι και τις 13 Απριλίου 2021, εξέδωσε τη Ρυθμιστική Απόφαση Αρ. 01/2021 για «Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού».

### **Απόφαση 278/2021 - Αλλαγές στους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 1.7**

Με την Απόφαση 278/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις απαραίτητες αλλαγές στους Κανονισμούς μεταβατικής ρύθμισης για την ορθή εκπροσώπηση καταναλωτών που παράγουν ηλεκτρισμό από ΑΠΕ για ίδια κατανάλωση υπό καθεστώς στήριξης.

## Απόφαση 294/2021 - Έκπτωση επί των Ρυθμιζόμενων Διατιμήσεων Χρήσης των Συστημάτων Μεταφοράς και Διανομής Ηλεκτρισμού για το έτος 2021

Η ΡΑΕΚ, αφού έλαβε υπόψη, μεταξύ άλλων υπόψη:

- το γεγονός ότι σύμφωνα με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2019 η ΑΗΚ είχε ενοποιημένα ταμειακά αποθέματα ύψους περίπου €444εκ., και σύμφωνα με τις πρόχειρες οικονομικές καταστάσεις για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2020 η ΑΗΚ είχε ταμειακά διαθέσιμα ύψους €404εκ. τα οποία έχουν ανακτηθεί από τους καταναλωτές ηλεκτρισμού,
- την εισήγηση της ΑΗΚ όπως έχει αποσταλεί στη ΡΑΕΚ με την επιστολή Αρ. Φακ. Μ/Μ.1, ημερομηνίας 16 Σεπτεμβρίου 2021, με θέμα «Μείωση στην τελική τιμή ηλεκτρισμού», για παραχώρηση έκπτωσης 65% στα τέλη χρήσης δικτύου υψηλής, μέσης και χαμηλής τάσης η οποία αφορά το σύνολο των καταναλωτών ηλεκτρικής ενέργειας, για τα τιμολόγια που θα εκδοθούν με βάση τις καταμετρήσεις που θα γίνουν για τους μήνες Νοέμβριο, Δεκέμβριο του 2021 και Ιανουάριο, Φεβρουάριο του 2022,

και εκτίμησε ότι μείωση στις πιο κάτω ρυθμιζόμενες διατιμήσεις χρήσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής:

- Ρυθμιζόμενη διατίμηση χρήσης του συστήματος μεταφοράς (Δ-ΧΣ),
- Ρυθμιζόμενη διατίμηση χρήσης του συστήματος διανομής μέσης τάσης (Δ-ΧΜ), και
- Ρυθμιζόμενη διατίμηση χρήσης του συστήματος διανομής χαμηλής τάσης (Δ-ΧΧ),

δεν επηρεάζει τον ανταγωνισμό στην αγορά ηλεκτρισμού, αφού οι δραστηριότητες ιδιοκτησίας του συστήματος μεταφοράς και ιδιοκτησίας και διαχείρισης του συστήματος διανομής είναι μονοπωλιακές δραστηριότητες, αποφάσισε:

- Την μείωση των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων χρήσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής (Δ-ΧΣ, Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ) που έχουν εγκριθεί με την Απόφαση Αρ. 15/2021 της ΡΑΕΚ, για συνολική περίοδο τεσσάρων (4) μηνών κατά 65%.
- Τα μειωμένα έσοδα που θα υποστούν ο Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς και ο Ιδιοκτήτης και Διαχειριστής Συστήματος Διανομής από την μείωση των πιο πάνω ρυθμιζόμενων διατιμήσεων χρήσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής δεν θα ανακτηθούν κατά την υπόλοιπη περίοδο της παρούσας περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου ούτε κατά την επόμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου αλλά θα καλυφθούν από τα ταμειακά αποθέματα της ΑΗΚ.
- Η έκπτωση που θα δοθεί να φαίνεται διακριτά στα τιμολόγια ηλεκτρισμού που εκδίδονται από όλους τους προμηθευτές ηλεκτρισμού, συμπεριλαμβανομένου του ρυθμιζόμενου προμηθευτή.
- Η μείωση στις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις χρήσης των συστημάτων μεταφοράς και διανομής (Δ-ΧΣ, Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ) να εφαρμοστεί:
  - για τους μηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται τέλος Νοεμβρίου 2021, και
  - για τους διμηνιαίους καταναλωτές, από τους λογαριασμούς ηλεκτρισμού η καταμέτρηση των οποίων γίνεται από την 1η Νοεμβρίου 2021.
- Στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας και ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων μερών, η Απόφαση αυτή να κοινοποιηθεί στην ΑΗΚ και να δημοσιευτεί στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ.

Ως αποτέλεσμα των πιο πάνω, αναμένεται μείωση στο τελικό τιμολόγιο ηλεκτρισμού ενός μέσου οικιακού καταναλωτή περίπου 10%.



### **Απόφαση 295/2021 - Διορισμός Μελών Φορέα Αδειοδοτήσεων Εξουσιοδοτημένων Προσώπων Ανεξάρτητων Παράγωγων και Καταναλωτών**

Με την Απόφαση 295/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την πρόταση του ΔΣΜΚ για τον διορισμό συγκεκριμένων Λειτουργών του ΔΣΜΚ και της ΑΗΚ ως τα νέα Μέλη του Φορέα για την περίοδο 18 Οκτωβρίου 2021 έως 18 Οκτωβρίου 2024.

### **Απόφαση 301/2021 - Έγκριση Τροποποιητικής Έκδοσης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2021 - 2030**

Με την Απόφαση 301/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την τροποποιητική έκδοση του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς 2021-2030 (ΔΠΑΣΜ) ως αυτή έχει υποβληθεί από τον ΔΣΜΚ καθώς και τη δημοσίευσή της.

### **Απόφαση 325/2021 - Έγκριση Τροποποιητικής Έκδοσης του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς 2021 - 2030**

Με την Απόφαση 325/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε την τροποποιητική έκδοση του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς 2021-2030 (ΔΠΑΣΜ) ως αυτή έχει υποβληθεί από τον ΔΣΜΚ καθώς και τη δημοσίευσή της.

### **Απόφαση 334/2021 - Έγκριση Προτεινόμενων Από Τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου Τροποποιήσεων Στους Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού - Έκδοση 2.0.3**

Με την Απόφαση 334/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους προτεινόμενους Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού Έκδοση 2.0.3 που υποβλήθηκαν από τον ΔΣΜΚ.

### **Απόφαση 365/2021 - Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για την Προσαρμογή της Διατίμησης Χονδρικής (Δ-Χ), Συντελεστές Ρήτρας Καυσίμου για Αγορά Ενέργειας από ΑΠΕ και Βασικές Τιμές Αγοράς Ενέργειας από ΑΠΕ για την Περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2022**

Με την Απόφαση 365/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις βασικές τιμές και τους συντελεστές ρήτρας καυσίμου για την προσαρμογή διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) και για την αγορά ενέργειας από ΑΠΕ, καθώς επίσης και τις βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ για την περίοδο Ιανουάριος - Ιούνιος 2022, όπως παρουσιάζονται πιο κάτω.

<b>Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για προσαρμογή της διατίμησης Δ-Χ</b>		<b>Συντελεστές ρήτρας καυσίμου για αγορά ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ</b>		<b>Βασικές τιμές αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ</b>	
	<b>€/kWh/1€σ</b>		<b>€/kWh/1€σ</b>		<b>€/kWh</b>
Χαμηλή τάση	0.00022483	Χαμηλή τάση	0.00022212	Χαμηλή τάση	6.960
Μέση τάση	0.00022212	Μέση τάση	0.00021977	Μέση τάση	6.890
Υψηλή τάση	0.00021977	Υψηλή τάση	0.00021682	Υψηλή τάση	6.801

**Πίνακας 4 - Συντελεστές ρήτρας καυσίμου και βασικές τιμές αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ**



### **Απόφαση 373/2021 - Έντυπα και Πρότυπο Όροι Εξαιρέσης από την Κατοχή Άδειας**

Με την Απόφαση 373/2021, η ΡΑΕΚ, για σκοπούς συμμόρφωσης με τον Νόμο Ηλεκτρισμού, ενέκρινε την επικαιροποιημένη μορφή των εντύπων και πρότυπων όρων για χορήγηση εξαιρέσης από την κατοχή άδειας για κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ μέχρι 5MW ισχύος μεγαλύτερης των 50kW έως 8MW και για κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα ηλεκτρικής ισχύος μεγαλύτερης των 30kW έως 1MW μέχρι 1MW για ίδια χρήση ή για εφεδρικούς σκοπούς.

### **Απόφαση 374/2021 - Έγκριση Παραμέτρων Κάλυψης Εγγύησης των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Έκδοση 1.7 για το Έτος 2022**

Με την Απόφαση 374/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε συγκεκριμένες παραμέτρους των Κανονισμών μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού για την περίοδο 1η Οκτωβρίου 2021 με 30 Σεπτεμβρίου 2022.

### **Απόφαση 375/2021 - Έγκριση Παραμέτρων των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Έκδοση 1.7 για το Ημερολογιακό Έτος 2022**

Με την Απόφαση 375/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε συγκεκριμένες παραμέτρους των Κανονισμών μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού, τους μηνιαίους συντελεστές απωλειών μεταφοράς και τους μηνιαίους συντελεστές φορτίων των μονάδων παραγωγής του κυπριακού συστήματος.

### **Απόφαση 376/2021 - Παράμετροι Που Υπέβαλε ο ΔΣΔ Για Τους Κανονισμούς Μεταβατικής Ρύθμισης Της Αγοράς Ηλεκτρισμού για το Έτος 2022**

Με την Απόφαση 376/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους συντελεστές απωλειών διανομής του συστήματος διανομής (μέση και χαμηλή τάση) για το 2022.

### **Απόφαση 383/2021 - Πολιτική για Αποθεματικά Ταμείου της ΡΑΕΚ**

Η ΡΑΕΚ, αφού έλαβε υπόψη τον περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου Νόμο του 2021, και ιδιαίτερα τα άρθρα 10 και 12, και την ανάγκη για θέσπιση πολιτικής για τη χρήση των αποθεματικών (μετρητών, ομολόγων και μετοχών) της ΡΑΕΚ που παρατηρούνται στο τέλος κάθε έτους, αφού στο τέλος κάθε διετίας, και μετά από κοινή απόφαση ΡΑΕΚ, ΥΕΕΒ και Υπουργείου Οικονομικών, θα μεταφέρεται τυχόν πλεόνασμα επί του αποθεματικού της ΡΑΕΚ σε ταμείο της Δημοκρατίας σχετικό με τις δραστηριότητες ηλεκτρισμού, φυσικού αερίου και ΑΠΕ (Άρθρο 10 (3) του Νόμου), θέσπισε την ακόλουθη πολιτική για τη χρήση των αποθεματικών (μετρητών, ομολόγων και μετοχών) της ΡΑΕΚ που παρατηρούνται στο τέλος κάθε έτους:

Με την ολοκλήρωση του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων της ΡΑΕΚ από την Ελεγκτική Υπηρεσία ή τον ανάδοχο στον οποίο έχει ανατεθεί ο έλεγχος από την Ελεγκτική Υπηρεσία, καθορίζονται τα ταμειακά υπόλοιπα της ΡΑΕΚ στις τράπεζες καθώς και η αξία των ομολόγων και μετρητών για το έτος  $t$  (π.χ. για το έτος 2020).

Η ΡΑΕΚ συσσωρεύει αποθεματικό το οποίο περιλαμβάνει:

- Τυχόν έλλειμμα του προϋπολογισμού του έτους  $t+1$  και του έτους  $t+2$ .
- Αποθεματικό ασφαλείας το οποίο υπολογίζεται ως τα 10/12 των εξόδων του προϋπολογισμού της ΡΑΕΚ του έτους  $t+2$ , επειδή τα τέλη της ΡΑΕΚ τιμολογούνται τον Οκτώβριο και εισπράττονται τον Νοέμβριο κάθε έτους.

- Ποσά για κάλυψη των συνταξιοδοτικών ωφελημάτων όλου του μόνιμου προσωπικού του Γραφείου της ΡΑΕΚ, πρώην και νυν, καθώς και των Μελών της ΡΑΕΚ, πρώην και νυν, όπου εφαρμόζεται, σύμφωνα με τις εγκεκριμένες θέσεις που περιλαμβάνονται στον Προϋπολογισμό του έτους  $t+1$ .
- Ποσά για αγορά ιδιόκτητου κτιρίου για τις ανάγκες της ΡΑΕΚ.

### **Απόφαση 386/2021 - Έγκριση Προτεινόμενων από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου Τροποποιήσεων στους Κανόνες Μεταφοράς και Διανομής- Έκδοση 5.3.0**

Με την Απόφαση 386/2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τους προτεινόμενους Κανόνες μεταφοράς και διανομής (ΚΜΔ) - Έκδοση 5.3.0 που υποβλήθηκαν από τον ΔΣΜΚ. Επιπρόσθετα, κάλεσε τον ΔΣΜΚ, πως δημοσιοποιήσει τους νέους εγκεκριμένους ΚΜΔ στην ιστοσελίδα του, χωρίς ωστόσο να έχουν οποιαδήποτε ισχύ, στο πλαίσιο πλήρους διαφάνειας, ενημέρωσης και έγκαιρης πληροφόρησης όλων των ενδιαφερομένων επενδυτών για τυχόν δραστηριοποίησή τους στον τομέα της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού αλλά και για ενημέρωση των οποιωνδήποτε άλλων ενδιαφερόμενων προσώπων ή/και συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού.

## **Ενέργειες που λήφθηκαν σε σχέση με απορρέοντα από προηγούμενες Ρυθμιστικές Αποφάσεις**

### **Έλεγχος συμμόρφωσης του ΔΣΔ και του ΔΣΜΚ σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο για την εκπόνηση εμπεριστατωμένης τεχνοοικονομικής μελέτης επανασχεδιασμού του συστήματος μεταφοράς**

Η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 02/2019 (ΚΔΠ 204/2019) «περί Εκπόνησης εμπεριστατωμένης τεχνοοικονομικής Μελέτης Επανασχεδιασμού του Συστήματος Μεταφοράς και Συστήματος Διανομής 2021-2030» προέβη σε έλεγχο του βαθμού συμμόρφωσης των ΔΣΜΚ και ΔΣΔ, καταγράφηκαν τα ευρήματα του εν λόγω ελέγχου και αναδείχθηκαν συγκεκριμένες αποκλίσεις στο πλαίσιο συμμόρφωσης των ΔΣΜΚ και ΔΣΔ με το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Στη συνέχεια, η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα του ελέγχου, έλαβε τις δέουσες ενέργειες επισημαίνοντας προς τον ΔΣΜΚ και τον ΔΣΔ τα εν λόγω ευρήματα και δη των συγκεκριμένων αποκλίσεων με οδηγίες για διόρθωση αυτών και πλήρη εφαρμογή και τήρηση των προνοιών του ρυθμιστικού πλαισίου.

Στο πλαίσιο ελέγχου της εναρμόνισης των ΔΣΜΚ και ΔΣΔ, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τη δημοσίευση του χάρτη δυναμικότητας υποδοχής για συστήματα παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ (ΑΠΕ-Η) (hosting capacity map).

### **Έλεγχος συμμόρφωσης του ΔΣΔ σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο για τη μαζική εγκατάσταση και λειτουργία ευφυών συστημάτων μέτρησης**

Η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 02/2018 (Κ.Δ.Π. 259/2018) «περί Εφαρμογής Δεσμευτικού Χρονοδιαγράμματος για τη Μαζική Εγκατάσταση και Λειτουργία από τον Διαχειριστή Συστήματος Διανομής Υποδομής Ευφυών Συστημάτων Μέτρησης (Advanced Metering Infrastructure - AMI)» προέβη σε έλεγχο του βαθμού συμμόρφωσης του ΔΣΔ, καταγράφηκαν τα ευρήματα του εν λόγω ελέγχου και αναδείχθηκαν συγκεκριμένες αποκλίσεις στο πλαίσιο συμμόρφωσης του ΔΣΔ με το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα του ελέγχου που διενήργησε, έλαβε τις δέουσες ενέργειες επισημαίνοντας προς το Διοικητικό Συμβούλιο της ΑΗΚ τα εν λόγω ευρήματα και δη των συγκεκριμένων

αποκλίσεων με οδηγίες για διόρθωση αυτών και πλήρη εφαρμογή και τήρηση των προνοιών του ρυθμιστικού πλαισίου.

### **Έλεγχος συμμόρφωσης του ΔΣΜΚ σύμφωνα με το ρυθμιστικό πλαίσιο για τη διαμόρφωσή του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης συστήματος μεταφοράς**

Η ΡΑΕΚ με βάση τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 03/2020 (ΚΔΠ 165/2020) «περί θέσπισης Βασικών Αρχών για τη Διαμόρφωση του Δεκαετούς Προγράμματος Ανάπτυξης Συστήματος Μεταφοράς» προέβη σε έλεγχο του βαθμού συμμόρφωσης του ΔΣΜΚ, καταγράφοντας τα ευρήματα του εν λόγω ελέγχου και αναδείχθηκαν συγκεκριμένες αποκλίσεις στο πλαίσιο συμμόρφωσης του ΔΣΜΚ με το ρυθμιστικό πλαίσιο.

Η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τα ευρήματα του ελέγχου που διενήργησε, έλαβε τις δέουσες ενέργειες επισημαίνοντας προς τον ΔΣΜΚ τα εν λόγω ευρήματα και δη των συγκεκριμένων αποκλίσεων με οδηγίες για διόρθωση αυτών και πλήρη εφαρμογή και τήρηση των προνοιών του ρυθμιστικού πλαισίου.

### **Διαγωνισμός Αρ. 10/2020 «Αξιολόγηση αναγκών του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου στη βάση του ρυθμιστικού πλαισίου για λειτουργία εγκαταστάσεων Αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού»**

Η ΡΑΕΚ, έχοντας υπόψη τις εργασίες για την υλοποίηση των προνοιών της Ρυθμιστικής Απόφασης της ΡΑΕΚ Αρ. 03/2019 - ΚΔΠ 224/2019 «περί θέσπισης Βασικών Αρχών Ρυθμιστικού Πλαισίου Λειτουργίας Εγκαταστάσεων Αποθήκευσης Ηλεκτρισμού Ανάντη του Μετρητή στη Χονδρική Αγορά Ηλεκτρισμού», προέβη στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με την αξιολόγηση αναγκών του ηλεκτρικού συστήματος της Κύπρου στη βάση του ρυθμιστικού πλαισίου για λειτουργία εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή στη χονδρική αγορά ηλεκτρισμού. Την μελέτη ανέλαβε η εταιρεία Phazor ΙΚΕ.

Με βάση τον εν λόγω διαγωνισμό, έχοντας υπόψη τον εθνικό σχεδιασμό διείσδυσης των ΑΠΕ, διενεργήθηκαν προσομοιώσεις λειτουργίας του συστήματος στη μελλοντική του ανάπτυξη, ώστε να αποτιμηθεί η συμβολή της αποθήκευσης στη διαχείριση της παραγωγής ΑΠΕ και στο κόστος λειτουργίας του συστήματος και στη βάση των προνοιών του ρυθμιστικού πλαισίου.

Προς επίτευξη των πιο πάνω, αξιολογήθηκαν αναλυτικά οι εγκαταστάσεις αποθήκευσης ηλεκτρισμού ανάντη του μετρητή που ανήκουν στις σήμερα γνωστές και εμπορικά ώριμες τεχνολογίες, όπως η αντλιοσταμείωση και μπαταρίες τεχνολογίας Li-ion, σύμφωνα με την περιγραφή που αναφέρεται πιο πάνω.

Για την εν λόγω ανάλυση εφαρμόστηκε προσέγγιση ελάχιστου κόστους παραγωγής (cost optimal), με μοντέλο βελτιστοποίησης τύπου MILP για την κατάρτιση και επίλυση του ημερήσιου προγραμματισμού, το οποίο έλαβε υπόψη τους κύριους τεχνικούς περιορισμούς του συστήματος και τα τεχνοοικονομικά χαρακτηριστικά όλων των παραγωγικών και αποθηκευτικών μονάδων (μεταβλητό κόστος παραγωγής, ανάγκες εφεδρειών συστήματος και ικανότητες παροχής των μονάδων ανά κατηγορία εφεδρειών, όρια φόρτισης και ρυθμοί ανόδου/καθόδου των μονάδων, χρόνοι λειτουργίας και κράτησης κ.λπ.). Οι προσομοιώσεις ήταν ετήσιας διάρκειας με ωριαίο βήμα και παράγαγαν ως έξοδο την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας όλων των συνιστωσών του συστήματος, περιλαμβανομένων των μονάδων ΑΠΕ και αποθήκευσης που εξετάζονται σε κάθε σενάριο.

Με βάση τα πιο πάνω πραγματοποιήθηκε επίσης εκτίμηση του συνολικού κόστους λειτουργίας του όλου συστήματος, με βάση τα αντικειμενικά κόστη παραγωγής των συνιστωσών του (με έτος αναφοράς το 2030).

Από τις συγκεκριμένες εκτιμήσεις αναλύθηκαν:

- Παραγωγή ενέργειας των επιμέρους σταθμών και οι περικοπές παραγωγής ΑΠΕ.
- Κάλυψη των απαιτήσεων εφεδρειών από τις επιμέρους συνιστώσες παραγωγής.
- Ετήσιο μεταβλητό κόστος παραγωγής του συστήματος.
- Εκτίμηση της συμβολής της αποθήκευσης στην επάρκεια ισχύος του συστήματος.
- Συγκριτική αξιολόγηση εναλλακτικών τεχνολογιών και διαστασιολογήσεων αποθηκευτικών σταθμών, συνεκτιμώντας ενεργειακούς στόχους διείσδυσης των ΑΠΕ και το κόστος παραγωγής του συστήματος.
- Πρόταση για το ενδεδειγμένο μέγεθος και χαρακτηριστικά αποθήκευσης για το σύστημα της Κύπρου κατά το έτος αναφοράς.

Ο εν λόγω διαγωνισμός ολοκληρώθηκε τον Μάρτιο 2021.

#### **Διαγωνισμός Αρ. 4/2021 «Ποσοτική ανάλυση μηχανισμού στήριξης της αποθήκευσης στο σύστημα της Κύπρου».**

Η ΡΑΕΚ έχοντας υπόψη τα αποτελέσματα του Διαγωνισμού 10/2020 και τη σημασία της ένταξης αποθηκευτικών σταθμών στο σύστημα έχει προβεί στην αγορά συμβουλευτικών υπηρεσιών σχετικά με την ποσοτική ανάλυση μηχανισμού στήριξης της αποθήκευσης στο σύστημα της Κύπρου. Τη μελέτη ανέλαβε η εταιρεία Phazor IKE.

Ο εν λόγω διαγωνισμός εκτίμησε το χρηματοδοτικό κενό (funding gap/missing money) των έργων αποθήκευσης, το οποίο καλείται να καλύψει κάποιος μηχανισμός ενίσχυσης και προσδιορίστηκε το εν λόγω ποσό καθώς και ο προϋπολογισμός του σχήματος, και το ύψος των ενισχύσεων.

Η μελέτη παρείχε ταυτόχρονα εικόνα των επιπτώσεων από την εισαγωγή της αποθήκευσης στη λειτουργία και το επίπεδο τιμών της αγοράς ενέργειας και εξισορρόπησης, όπως και στα προσδοκώμενα έσοδα άλλων συμμετεχόντων, όπως ιδίως των σταθμών ΑΠΕ που δεν εντάσσονται σε σχήματα ενίσχυσης. Ακολούθως ασχολήθηκε με τις βασικές αρχές του σχεδιασμού ενός μηχανισμού στήριξης σε σχέση με τη μορφή των διαγωνισμών για την επιλογή δικαιούχων, τις προϋποθέσεις συμμετοχής στις ανταγωνιστικές διαδικασίες, το πλαφόν αμοιβής, τη χρονική διάρκεια χορήγησης της ενίσχυσης, τις ελάχιστες τεχνικές απαιτήσεις και λοιπές υποχρεώσεις για τους δικαιούχους, τυχόν προβλέψεις για την αποφυγή υπεραπόδοσης κ.ά.

Ο εν λόγω διαγωνισμός ολοκληρώθηκε τον Αύγουστο 2021.

## **Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού**

Σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο 130(Ι) του 2021, οι ΚΑΗ:

- Διέπουν τους μηχανισμούς, τις τιμές και άλλους όρους και προϋποθέσεις που τυχάνουν εφαρμογής στις περιπτώσεις που οι κάτοχοι αδειών αγοράζουν ή πωλούν ηλεκτρισμό με βάση διευθετήσεις που διενεργούνται από τον ΔΣΜΚ.
- Διασφαλίζουν ότι οι κάτοχοι αδειών από τους οποίους ζητείται να συμμετέχουν στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού, με βάση τις διευθετήσεις αυτές, δεν θα υπόκεινται σε δυσμενή διάκριση.
- Προάγουν την αποδοτικότητα και την οικονομία και να διευκολύνουν τον ανταγωνισμό στην αγορά και πώληση ηλεκτρισμού με βάση τις διευθετήσεις αυτές.
- Προβλέπουν χρεώσεις μη συμμόρφωσης που ο ΔΣΜΚ, υπό την ιδιότητά του ως ο λειτουργός της αγοράς ηλεκτρισμού, επιβάλλει σε οποιονδήποτε εκ των συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού

σε περίπτωση παράλειψής του να τηρήσει οποιαδήποτε υποχρέωση προβλέπεται στους Κανόνες αγοράς ηλεκτρισμού.

- Είναι πλήρως εναρμονισμένοι με τις πρόνοιες του Κανονισμού (ΕΕ) 2019/943, όπου εφαρμόζονται.

Οι ΚΑΗ τηρούνται από όλους τους τελικούς πελάτες που συμμετέχουν απευθείας ή σωρευτικά στην αγορά ηλεκτρισμού, τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, με βάση τις διατάξεις του Άρθρου 27 στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή οι εξαιρέσεις τους.

Στις 3 Νοεμβρίου 2021, η ΡΑΕΚ ενέκρινε τις προτεινόμενες από τον ΔΣΜΚ τροποποιήσεις στους ΚΑΗ – Έκδοση 2.0.3 (Απόφαση Αρ. 334/2021). Οι τροποποιήσεις αφορούσαν αλλαγές ώστε να διευκολυνθεί η διαδικασία ανάθεσης των ενεργειών που απαιτούνται για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη συμμετοχή στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας σε οίκο εκκαθάρισης και η ανάθεση της διαχείρισης του πιστωτικού κινδύνου σε περίπτωση τυχόν ελλείματος που προκύπτει από την αδυναμία ενός συμμετέχοντα να καλύψει τις οικονομικές του υποχρεώσεις, που απορρέουν από την συμμετοχή του στην αγορά, σε φορέα κάλυψης. Οι εν λόγω ΚΑΗ, δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού και υλισμικού για την εφαρμογή τους, θα δημοσιευτούν στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας, ημερομηνία κατά την οποία με βάση τις πρόνοιες του άρθρου 81(6) του Νόμου θα τεθούν σε ισχύ, με απόφαση της ΡΑΕΚ σε μεταγενέστερο στάδιο.

Επίσης, κατά το υπό αναφορά έτος ο ΔΣΜΚ προχώρησε στις νενομισμένες διαδικασίες για αναθεώρηση των ΚΑΗ στο πλαίσιο συμμόρφωσης με τις πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης της ΡΑΕΚ Αρ. 03/2019 (ΚΔΠ 224/2019) «περί Θέσπισης Βασικών Αρχών Ρυθμιστικού πλαισίου Λειτουργίας εγκαταστάσεων Αποθήκευσης Ηλεκτρισμού Ανάντη του Μετρητή στη Χονδρική Αγορά Ηλεκτρισμού». Η εν λόγω εργασία ολοκληρώθηκε περί το τέλος του 2021 και αναμένεται να εγκριθεί στις αρχές του 2022.

Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου Ηλεκτρισμού και συγκεκριμένα το Άρθρο 93, μέχρι τη δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας των αναθεωρημένων ΚΑΗ, ισχύουν οι πρόνοιες της Ρυθμιστικής Απόφασης Αρ. 04/2017 - ΚΔΠ 223/2017 «Περί εφαρμογής Μεταβατικής Ρύθμισης στην Αγορά Ηλεκτρισμού της Κύπρου πριν την πλήρη εφαρμογή του Νέου Μοντέλου Αγοράς Ηλεκτρισμού» και οι Κανονισμοί Μεταβατικής Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού οι οποίοι τέθηκαν σε ισχύ με βάση την Απόφαση της ΡΑΕΚ Αρ. 118/2017. Τελευταία αναθεωρημένη έκδοση των Κανονισμών Μεταβατικής Ρύθμισης κατά το υπό αναφορά έτος είναι η έκδοση 1.7 (Απόφαση Αρ. 278/2021, ημερομηνίας 03 Σεπτεμβρίου 2021).

## Κανόνες μεταφοράς και διανομής

Σύμφωνα με τον Νόμο Ηλεκτρισμού, οι Κανόνες μεταφοράς και Κανόνες διανομής:

- Διέπουν τις τεχνικές απαιτήσεις και περιορισμούς που εφαρμόζονται από τους κατόχους αδειών οποτεδήποτε επιθυμούν να συνδεθούν με το σύστημα μεταφοράς ή/και το σύστημα διανομής ή να χρησιμοποιούν το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής για τη μεταφορά ηλεκτρισμού.
- Διασφαλίζουν ότι οι τεχνικοί όροι που εφαρμόζονται σε κατόχους αδειών οι οποίοι επιθυμούν να συνδεθούν ή να χρησιμοποιήσουν το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής δεν δημιουργούν αδικαιολόγητη διάκριση στους κατόχους αδειών.
- Προάγουν την αποδοτικότητα, αξιοπιστία και οικονομία στη χρήση και ανάπτυξη του συστήματος μεταφοράς και του συστήματος διανομής.

Οι πρόνοιες των Κανόνων μεταφοράς και Κανόνων διανομής τηρούνται από όλους τους κατόχους αδειών ή από πρόσωπα στα οποία έχουν παραχωρηθεί εξαιρέσεις, στην έκταση που το απαιτούν οι άδειες ή εξαιρέσεις αντίστοιχα.

Κατά το υπό αναφορά έτος, με την Απόφαση 386/2021 της ΡΑΕΚ, ημερομηνίας 30 Δεκεμβρίου 2021, εγκρίθηκε η προτεινόμενη από τον ΔΣΜΚ Έκδοση 5.3.0 των ΚΜΔ, που αφορά την εισαγωγή προνοιών σχετικά με τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης ενέργειας.

Δεδομένου του χρονικού διαστήματος που χρειάζεται ο ΔΣΜΚ για την προμήθεια του ανάλογου λογισμικού για την εφαρμογή των νέων αναθεωρημένων εγκεκριμένων ΚΑΗ, η ΡΑΕΚ θα αποφασίσει σε μεταγενέστερο στάδιο την ημερομηνία δημοσίευσης των νέων εγκεκριμένων ΚΜΔ στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

# 3

## ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

### Ευρωπαϊκές νομοθετικές ρυθμίσεις

#### FIT for 55

Στις 14 Ιουλίου 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε μια δέσμη προτάσεων (FIT for 55) μέσω των οποίων οι ενωσιακές πολιτικές για το κλίμα, την ενέργεια, τη χρήση γης, τις μεταφορές και τη φορολογία θα προσαρμοστούν κατάλληλα ώστε να επιτευχθεί μείωση των καθαρών εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 55% έως το 2030, σε σύγκριση με τα επίπεδα του 1990. Η επίτευξη μιας τέτοιας μείωσης των εκπομπών κατά την επόμενη δεκαετία είναι ζωτικής σημασίας προκειμένου, αφενός, η Ευρώπη να καταστεί η πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρος στον κόσμο έως το 2050 και, αφετέρου, να γίνει πραγματικότητα η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία. Με αυτή τη δέσμη προτάσεων, η Επιτροπή παρουσιάζει τα νομοθετικά εργαλεία για την επίτευξη των στόχων που συμφωνήθηκαν στον ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα και για τον ριζικό μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας μας για ένα δίκαιο, πράσινο και ευημερούν μέλλον.

#### Πρόταση για αναθεώρηση της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2018 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (RED)

Η παραγωγή και η χρήση ενέργειας ευθύνονται για το 75% των εκπομπών της ΕΕ. Ως εκ τούτου, η επιτάχυνση της μετάβασης σε ένα πιο οικολογικό ενεργειακό σύστημα είναι ζωτικής σημασίας. Η Οδηγία για τις ΑΠΕ θα θέσει αυξημένο στόχο για την παραγωγή του 40% της ενέργειάς μας από ΑΠΕ έως το 2030. Όλα τα κράτη-μέλη θα συμβάλουν στην επίτευξη αυτού του στόχου και προτείνονται ειδικοί στόχοι για τη χρήση ενέργειας από ΑΠΕ στις μεταφορές, τη θέρμανση και ψύξη, τα κτίρια και τη βιομηχανία. Προκειμένου να επιτευχθούν τόσο οι κλιματικοί όσο και οι περιβαλλοντικοί στόχοι μας, τα κριτήρια αειφορίας για τη χρήση βιοενέργειας ενισχύονται, και τα κράτη-μέλη πρέπει να σχεδιάσουν τυχόν καθεστώτα στήριξης για τη βιοενέργεια κατά τρόπο που να σέβεται την αρχή της αλυσιδωτής χρήσης της ξυλώδους βιομάζας.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ανακοίνωση της στις 14 Ιουλίου 2021, δημοσίευσε πρόταση για τροποποίηση της «Οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (REDII)<sup>3</sup>» στο πλαίσιο της δέσμης προτάσεων «FIT for 55 - Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας». Οι γενικοί στόχοι της αναθεώρησης της οδηγίας REDII είναι:

- η επίτευξη αύξησης της χρήσης ενέργειας από ΑΠΕ έως το 2030,
- η προώθηση της καλύτερης ενοποίησης του ενεργειακού συστήματος, και
- η συμβολή στους κλιματικούς και περιβαλλοντικούς στόχους, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της βιοποικιλότητας, ενώ έτσι αντιμετωπίζονται οι ανησυχίες που σχετίζονται με την υπερθέρμανση του πλανήτη και την απώλεια βιοποικιλότητας.

<sup>3</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52016PC0767R%2801%29>



Η εν λόγω αναθεώρηση της Οδηγίας REDII είναι απαραίτητη για την επίτευξη του αυξημένου στόχου για το κλίμα, καθώς και για την προστασία του περιβάλλοντος και της υγείας μας, τη μείωση της ενεργειακής εξάρτησης και τη συμβολή στην τεχνολογική και βιομηχανική υπεροχή της ΕΕ μαζί με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την οικονομική ανάπτυξη.

### **Πρόταση για αναθεώρηση της Οδηγίας 2012/27/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Οκτωβρίου 2012 για την ενεργειακή απόδοση (EED)**

Η ενεργειακή απόδοση αποτελεί βασικό τομέα δράσης, χωρίς τον οποίο δεν μπορεί να επιτευχθεί η πλήρης απανθρακοποίηση της οικονομίας της ΕΕ. Η Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση οδήγησε στην τρέχουσα ενωσιακή πολιτική ενεργειακής απόδοσης για την αξιοποίηση των οικονομικά αποδοτικών ευκαιριών εξοικονόμησης ενέργειας. Τον Δεκέμβριο του 2018, η Οδηγία για την ενεργειακή απόδοση τροποποιήθηκε στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους», ιδίως με στόχο να συμπεριληφθεί ένας νέος πρωταρχικός στόχος ενεργειακής απόδοσης της Ένωσης για το 2030 ύψους τουλάχιστον 32,5 % (σε σύγκριση με τις προβλέψεις για την αναμενόμενη χρήση ενέργειας το 2030), και να παραταθεί και να ενισχυθεί η υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας πέραν του 2020. Ενώ ο στόχος ενεργειακής απόδοσης για το 2020 μπορεί να επιτεύχθηκε λόγω των εξαιρετικών περιστάσεων που δημιούργησε η πανδημία COVID-19, το άθροισμα των εθνικών συνεισφορών που κοινοποιήθηκαν από τα κράτη-μέλη στα εθνικά σχέδια δράσης για την ενέργεια και το κλίμα (ΕΣΔΕΚ), υπολείπεται του επιπέδου φιλοδοξίας της Ένωσης, που ήταν 32,5% για το 2030. Οι εισφορές θα οδηγήσουν συνολικά σε μείωση κατά 29,4% για την τελική κατανάλωση ενέργειας (FEC) και κατά 29,7% για την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας (PEC) σε σύγκριση με τις προβολές του σεναρίου αναφοράς του 2007 για το 2030. Αυτό θα συνεπάγεται ένα συλλογικό έλλειμμα φιλοδοξίας ύψους 2,8 ποσοστιαίων μονάδων για την κατανάλωση πρωτογενούς ενέργειας και 3,1 ποσοστιαίων μονάδων για την τελική κατανάλωση ενέργειας στην ΕΕ των 27.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με ανακοίνωσή της στις 15 Ιουλίου 2021, δημοσίευσε πρόταση για τροποποίηση της «Οδηγίας (ΕΕ) 2012/27 για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης στο πλαίσιο της δέσμης προτάσεων «FIT for 55 - Εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας». Οι γενικοί στόχοι της αναθεώρησης της Οδηγίας είναι ο προσδιορισμός της ενδεικτικής εθνικής συνεισφοράς κάθε κράτους μέλους στην ενεργειακή απόδοση με βάση μιας μεθοδολογίας αντικειμενικών κριτηρίων και σημείων αναφοράς, που αντικατοπτρίζουν τις εθνικές συνθήκες. Η αναθεώρηση της Οδηγίας αυξάνει επίσης ένα από τα βασικά στοιχεία για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, ήτοι την υποχρέωση των κρατών-μελών να επιτυγχάνουν σωρευτικό στόχο εξοικονόμησης ενέργειας στην τελική χρήση. Επί του παρόντος, η υποχρέωση ορίζεται σε 0,8% ετησίως, αλλά η πρόταση επιδιώκει να αυξήσει αυτό το ποσοστό στο 1,5% από το 2024 έως το 2030. Καθώς ο στόχος αυτός αφορά την τελική χρήση ενέργειας, αναμένεται να ενθαρρύνει μεγαλύτερες προσπάθειες σε βασικούς τομείς, όπως τα κτίρια, η βιομηχανία και οι μεταφορές μέσω των συστημάτων υποχρέωσης ενεργειακής απόδοσης και των εναλλακτικών μέτρων πολιτικής.

Αναφορικά με την Κύπρο, η αναθεώρηση παρεκκλίνει από την υποχρεωτική εξοικονόμηση ίση με 0,8% της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας, και υποχρεώνει την Κύπρο να επιτύχει νέα ετήσια εξοικονόμηση, από την 1η Ιανουαρίου 2021 έως την 31η Δεκεμβρίου 2023, ισοδύναμη με το 0,24 % της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας, κατά μέσο όρο κατά την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2019 (Άρθρο 8, Υποχρέωση εξοικονόμησης ενέργειας<sup>4</sup>).

Οι τροποποιήσεις του Άρθρου 8 αυξάνουν την υποχρέωση ετήσιας εξοικονόμησης ενέργειας από την 1η Ιανουαρίου 2024 για όλα τα κράτη-μέλη, συμπεριλαμβανομένης της Κύπρου. Συγκεκριμένα, η νέα εξοικονόμηση κάθε έτος από την 1η Ιανουαρίου 2024 έως την 31η Δεκεμβρίου 2030 είναι ίση με το 1,5% της ετήσιας τελικής κατανάλωσης ενέργειας, υπολογιζόμενη κατά μέσο όρο κατά την πλέον πρόσφατη τριετή περίοδο πριν από την 1η Ιανουαρίου 2020.

<sup>4</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52021PC0558>



## **Πρόταση για αναθεώρηση της Οδηγίας 2003/87/ΕΚ σχετικά με τη θέσπιση συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου (EU ETS)**

Το Σύστημα Εμπορίας Δικαιωμάτων Εκπομπών (ΣΕΔΕ) της ΕΕ καθορίζει την τιμή των ανθρακούχων εκπομπών και χαμηλώνει το ανώτατο όριο εκπομπών από ορισμένους οικονομικούς τομείς κάθε χρόνο. Τα τελευταία 16 χρόνια έχει μειώσει με επιτυχία τις εκπομπές από την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τις ενεργοβόρες βιομηχανίες κατά 42,8%. Η Επιτροπή, μέσα από το πλαίσιο της δέσμης προτάσεων «FIT for 55», πρότείνει να μειωθεί ακόμη περισσότερο το συνολικό ανώτατο όριο εκπομπών και να αυξηθεί το ετήσιο ποσοστό μείωσής του. Η Επιτροπή προτείνει επίσης τη σταδιακή κατάργηση των δωρεάν δικαιωμάτων εκπομπής για τις αεροπορικές μεταφορές και την ευθυγράμμιση με το παγκόσμιο σύστημα αντιστάθμισης και μείωσης των ανθρακούχων εκπομπών για τις διεθνείς αεροπορικές μεταφορές (COR-SIA), καθώς και τη συμπερίληψη, για πρώτη φορά, των εκπομπών από τις θαλάσσιες μεταφορές στο ΣΕΔΕ της ΕΕ. Προκειμένου να αντιμετωπιστεί η αδυναμία μείωσης των εκπομπών στις οδικές μεταφορές και τα κτίρια, δημιουργείται ένα χωριστό νέο σύστημα εμπορίας εκπομπών για τη διανομή καυσίμων για τις οδικές μεταφορές και τα κτίρια. Η Επιτροπή προτείνει επίσης να αυξηθεί το μέγεθος των ταμείων καινοτομίας και εκσυγχρονισμού.

Προκειμένου να συμπληρώσουν τις σημαντικές δαπάνες του ενωσιακού προϋπολογισμού για το κλίμα, τα κράτη-μέλη θα πρέπει να δαπανήσουν το σύνολο των εσόδων τους από την εμπορία εκπομπών σε έργα που σχετίζονται με το κλίμα και την ενέργεια. Ένα ειδικό μέρος των εσόδων από το νέο σύστημα για τις οδικές μεταφορές και τα κτίρια θα πρέπει να καλύπτει τον πιθανό κοινωνικό αντίκτυπο στα ευάλωτα νοικοκυριά, τις πολύ μικρές επιχειρήσεις και τους χρήστες των μεταφορών.

## **Πρόταση για αναθεώρηση του Κανονισμού 347/2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές**

Οι πρέσβεις στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκριναν προσωρινή πολιτική συμφωνία σχετικά με την αναθεώρηση του Κανονισμού για τα διευρωπαϊκά δίκτυα ενέργειας (ΔΕΔ-Ε), η οποία επετεύχθη μεταξύ της Προεδρίας του Συμβουλίου και τους διαπραγματευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στις 15 Δεκεμβρίου 2021. Οι νέοι κανόνες για τα ΔΕΔ-Ε θα στηρίξουν τους κλιματικούς στόχους της ΕΕ και την Πράσινη Συμφωνία.

Οι διαπραγματευτές του Συμβουλίου και του Κοινοβουλίου συμφώνησαν, μεταξύ άλλων:

- Να τεθεί τέλος στη στήριξη νέων έργων φυσικού αερίου και πετρελαίου και να εισαχθούν υποχρεωτικά κριτήρια βιωσιμότητας για όλα τα έργα.
- Να απλουστευθούν και να επισπευσθούν οι διαδικασίες αδειοδότησης και έγκρισης, κυρίως μέσω της δημιουργίας ενός και μόνου αρμόδιου επαφής ανά έργο για την αδειοδότηση και την έγκριση.
- Να προβλεφθεί μεταβατική περίοδος έως την 31η Δεκεμβρίου 2029, για ειδικά στοιχεία ενεργητικού υδρογόνου που έχει μετατραπεί από φυσικό αέριο για τη μεταφορά ή την αποθήκευση προκαθορισμένου μείγματος υδρογόνου με φυσικό αέριο ή βιομεθάνιο. Η επιλεξιμότητα για χρηματοδοτική συνδρομή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για τέτοια έργα θα λήξει στις 31 Δεκεμβρίου 2027.
- Να επιτραπεί στα έργα που δεν περιλαμβάνονται πλέον στον κατάλογο ΕΚΕ, αλλά για τα οποία έχει γίνει δεκτός φάκελος αίτησης για εξέταση από την αρμόδια αρχή, να διατηρήσουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους όσον αφορά την ταχύτερη αδειοδότηση.
- Όσον αφορά την Κύπρο και τη Μάλτα, οι οποίες δεν είναι ακόμη διασυνδεδεμένες με το διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου, να επιτραπεί ανά κράτος μέλος μία διασύνδεση υπό ανάπτυξη ή υπό σχεδιασμό που έχει λάβει το καθεστώς ΕΚΕ και είναι αναγκαία για την εξασφάλιση μόνιμης διασύνδεσης της Κύπρου και της Μάλτας με το διευρωπαϊκό δίκτυο αερίου.
- Να προστεθεί ρητή αναφορά στο Άρθρο 136 του δημοσιονομικού κανονισμού της ΕΕ που απαριθμεί τις περιπτώσεις στις οποίες ένα πρόσωπο ή μια οντότητα αποκλείεται από την επιλογή για

χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, όπως απάτη, διαφθορά ή συμπεριφορά που σχετίζεται με εγκληματικές οργανώσεις.

- Να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού ορισμένοι τύποι ηλεκτρολυτικών κυψελών που αντιπροσωπεύουν δυναμικότητα τουλάχιστον 50 MW, οι οποίες παρέχονται από μία ηλεκτρολυτική κυψέλη ή από σύνολο ηλεκτρολυτικών κυψελών που αποτελούν ενιαίο, συντονισμένο έργο και συμβάλλουν στη βιωσιμότητα. Οι ηλεκτρολυτικές κυψέλες δεν θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση.
- Να τονιστεί ο ρόλος της ενέργειας από ΑΠΕ όσον αφορά όλα τα στοιχεία του ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των ευφύων δικτύων αερίου.
- Να δημιουργηθεί δυνατότητα μη δεσμευτικής συνεργασίας στον τομέα του σχεδιασμού υπεράκτιων δικτύων.
- Να ενισχυθεί η διαδικασία διακυβέρνησης για τα ΔΕΔ-Ε με ισχυρότερο ρόλο για τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη.
- Να συμπεριληφθούν στο πεδίο εφαρμογής του Κανονισμού έργα αμοιβαίου ενδιαφέροντος, εφόσον είναι βιώσιμα και παρουσιάζουν οφέλη σε επίπεδο ΕΕ.

Ο αναθεωρημένος Κανονισμός θα εξακολουθήσει να διασφαλίζει ότι τα νέα έργα ανταποκρίνονται στους στόχους περί ενοποίησης της αγοράς, ανταγωνιστικότητας και ασφάλειας του εφοδιασμού. Θα εξακολουθήσει να στηρίζει έργα που συνδέουν περιοχές απομονωμένες επί του παρόντος από τις ευρωπαϊκές αγορές ενέργειας, που ενισχύουν τις υφιστάμενες διασυνδεδεμένες διασυνδέσεις και που προωθούν τη συνεργασία με τρίτες χώρες.

### **Δημόσια διαβούλευση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το υδρογόνο και την απαλλαγή της αγοράς αερίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης από τον ανθρακούχο εκπομπές**

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στο πλαίσιο των επιδιώξεων της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας για απαλλαγή της αγοράς αερίου της ΕΕ από τις ανθρακούχες εκπομπές (decarbonization), ανακοίνωσε τη διεξαγωγή ανοικτής δημόσιας διαβούλευσης από τις 26 Μαρτίου μέχρι τις 18 Ιουνίου 2021 σχετικά με την αναθεώρηση της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και του Κανονισμού 715/2009/ΕΚ σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου.

Στόχος της δημόσιας διαβούλευσης ήταν να ληφθούν οι απόψεις των ενδιαφερομένων μερών σχετικά με τον τρόπο αναθεώρησης της Οδηγίας και του Κανονισμού για το φυσικό αέριο, προκειμένου να διευκολυνθεί η εισαγωγή ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών εκπομπών άνθρακα και η ενδυνάμωση των καταναλωτών, διασφαλίζοντας παράλληλα ολοκληρωμένες και διαλειτουργικές εσωτερικές αγορές φυσικού αερίου της ΕΕ. Τα ζητήματα που εγέρθηκαν κατά τη διαβούλευση σχετίζονται κυρίως με την οικονομικά αποδοτική απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές του υφιστάμενου τομέα φυσικού αερίου και περιλαμβάνει ερωτήματα σχετικά με τον τρόπο ενεργοποίησης και προώθησης της αγοράς ανανεώσιμου και χαμηλών εκπομπών άνθρακα υδρογόνου που θα επιτρέψει στο υδρογόνο να καταστεί βασικό στοιχείο του ενεργειακού τομέα. Επίσης, επίκεντρο αποτέλεσε ο τρόπος διευκόλυνσης της έγχυσης, μεταφοράς, διανομής και εμπορίας ανανεώσιμων αερίων και αερίων χαμηλών εκπομπών άνθρακα στο υφιστάμενο δίκτυο φυσικού αερίου, μέσα στο πλαίσιο της ευρύτερης ολοκλήρωσης του ενεργειακού συστήματος.

### **Πρόταση σχετικά με τους κοινούς κανόνες για τις εσωτερικές αγορές ανανεώσιμων αερίων, φυσικού αερίου και υδρογόνου<sup>5</sup>**

Το υδρογόνο αναμένεται να χρησιμοποιείται κυρίως σε τομείς όπου δεν είναι δυνατός ο εξηλεκτρισμός, συμπεριλαμβανομένης της σημερινής ενεργοβόρου βιομηχανίας (π.χ. διυλιστήρια, λιπάσματα,

<sup>5</sup> <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2021%3A0803%3AFIN>

χαλυβουργία) και ορισμένων τομέων μεταφορών με χρήση βαρέων επαγγελματικών οχημάτων (θαλάσσιες μεταφορές, αεροπορικές μεταφορές, βαρέα οχήματα μεγάλων αποστάσεων). Η ανάπτυξη ειδικών υποδομών υδρογόνου είναι απαραίτητη για την πλήρη αξιοποίηση του δυναμικού αυτού του φορέα ενέργειας σε ειδικές εφαρμογές τελικής χρήσης. Στόχος της προώθησης των ανανεώσιμων αερίων και των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών είναι η απανθρακοποίηση των εν λόγω τομέων, η αύξηση της ευελιξίας του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας χάρη στις τεχνολογίες μετατροπής ισχύος σε μορφή Χ, η ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού με τη μείωση της εξάρτησης από τις εισαγωγές φυσικού αερίου και η δυνατότητα αποθήκευσης (και παραγωγής) ηλεκτρικής ενέργειας.

Στις 15 Δεκεμβρίου 2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή παρουσίασε την πρόταση, η οποία επιδιώκει να διευκολύνει τη διείσδυση των ανανεώσιμων αερίων και των αερίων χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στο ενεργειακό σύστημα, ώστε να καταστεί δυνατή η μετάβαση από το φυσικό αέριο και να μπορέσουν τα νέα αυτά αέρια να διαδραματίσουν τον αναγκαίο ρόλο τους για την επίτευξη του στόχου της κλιματικής ουδετερότητας της ΕΕ το 2050.

Στο πλαίσιο αυτό εξετάζει τους ακόλουθους τομείς:

- Χαμηλό επίπεδο συμμετοχής και προστασίας των πελατών στην αγορά λιανικής πώλησης πράσινων αερίων.
- Υποδομές υδρογόνου και αγορές υδρογόνου: Το ισχύον κανονιστικό πλαίσιο για τους αέριους φορείς ενέργειας δεν καλύπτει τη διάδοση του υδρογόνου ως ανεξάρτητου φορέα ενέργειας μέσω ειδικών δικτύων υδρογόνου. Δεν υπάρχουν κανόνες σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με επενδύσεις σε δίκτυα βάσει τιμολογίων ή σχετικά με την ιδιοκτησία και τη διαχείριση ειδικών δικτύων υδρογόνου. Επίσης, δεν υπάρχουν εναρμονισμένοι κανόνες για την ποιότητα του (καθαρού) υδρογόνου. Συνεπώς, υπάρχουν φραγμοί στην ανάπτυξη μιας οικονομικά αποδοτικής, διασυνοριακής υποδομής υδρογόνου και μιας ανταγωνιστικής αγοράς υδρογόνου.
- Ανανεώσιμα αέρια και αέρια χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών στις υφιστάμενες υποδομές και αγορές αερίου, και ενεργειακή ασφάλεια: Για να αξιοποιηθούν οι δυνατότητές τους, βασική προϋπόθεση αποτελεί η πρόσβαση στη αγορά χονδρικής πώλησης αερίου, δηλαδή στα εικονικά σημεία εμπορίας. Η κατάργηση του κόστους που συνεπάγεται το διασυνοριακό εμπόριο των εν λόγω αερίων και η διευκόλυνση της σύνδεσης των εγκαταστάσεων παραγωγής θα βελτιώσουν επίσης το επιχειρηματικό τους ενδιαφέρον.
- Σχεδιασμός δικτύων: Τα τρέχοντα προγράμματα και οι τρέχουσες πρακτικές σχεδιασμού δικτύου παρουσιάζουν ανεπάρκειες, καθώς υπάρχουν αποκλίσεις μεταξύ του δεκαετούς προγράμματος ανάπτυξης δικτύου σε επίπεδο ΕΕ των εθνικών προγραμμάτων ανάπτυξης δικτύου.
- Ασφάλεια εφοδιασμού και αποθήκευση: Σύμφωνα με τα προτεινόμενα μέτρα, τα κράτη-μέλη πρέπει να περιλαμβάνουν ρητώς τις εγκαταστάσεις αποθήκευσης στις οικείες εκτιμήσεις κινδύνων για την ασφάλεια του εφοδιασμού, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των κινδύνων που συνδέονται με τον έλεγχο της αποθήκευσης από οντότητες από τρίτες χώρες.

## EU Taxonomy Climate Delegated Act

Ο οικονομικός αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19 ανέδειξε τη σημασία της βιώσιμης ανάπτυξης και την ανάγκη αναπροσανατολισμού των ροών κεφαλαίων προς βιώσιμα έργα, προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των οικονομιών, των επιχειρήσεων και των κοινωνιών μας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων υγείας μας, έναντι των κλιματικών και περιβαλλοντικών κλυδωνισμών και κινδύνων. Με τον τρόπο αυτό, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία μπορεί να προβλέψει μια ισχυρή και βιώσιμη στρατηγική ανάκαμψης και η ταξινόμηση της ΕΕ μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο διευκόλυνσης του ρόλου των χρηματοπιστωτικών αγορών στην επίτευξη μιας τέτοιας ανάκαμψης.

Ο κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμός της 4ης Ιουνίου 2021, καθορίζει τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου βάσει των οποίων ορισμένες οικονομικές δραστηριότητες θεωρείται ότι συμβάλλουν σημαντικά στον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, καθώς και τα κριτήρια για τον

προσδιορισμό του κατά ποσόν αυτές οι οικονομικές δραστηριότητες επιβαρύνουν σημαντικά οποιονδήποτε από τους άλλους σχετικούς περιβαλλοντικούς στόχους. Σύμφωνα με το Άρθρο 19 Παράγραφος 5 του Κανονισμού για την ταξινόμια, η Επιτροπή επανεξετάζει τακτικά τα τεχνικά κριτήρια ελέγχου, τουλάχιστον ανά τριετία, στην περίπτωση δραστηριοτήτων που χαρακτηρίζονται ως δραστηριότητες που συμβάλλουν στη μετάβαση, σύμφωνα με το Άρθρο 10 Παράγραφος 2, και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, τροποποιεί τον παρόντα κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό σύμφωνα με τις επιστημονικές και τεχνολογικές εξελίξεις. Οι επικαιροποιήσεις αυτές καταρτίζονται με βάση τα στοιχεία από την πλατφόρμα για τη βιώσιμη χρηματοδότηση και λαμβάνουν υπόψη την εμπειρία των συμμετεχόντων στις χρηματοπιστωτικές αγορές όσον αφορά τα κριτήρια και τον αντίκτυπο στη διοχέτευση επενδύσεων σε περιβαλλοντικά βιώσιμες οικονομικές δραστηριότητες.

## **Digitalising the energy sector - EU action plan**

Η ψηφιοποίηση του ενεργειακού τομέα μπορεί να αποφέρει πολλά οφέλη, αλλά συνεπάγει επίσης κινδύνους και προκλήσεις. Απαιτείται μια απάντηση πολιτικής της ΕΕ για να διασφαλιστεί ότι οι επενδύσεις σε ψηφιακές τεχνολογίες στον ενεργειακό τομέα συμβάλλουν στην Πράσινη Συμφωνία και σε μια Ευρώπη που είναι κατάλληλη για την ψηφιακή εποχή και να οδηγήσει σε μια ενιαία αγορά ενέργειας και δεδομένων.

Το σχέδιο δράσης για την ψηφιοποίηση της ενέργειας θα σκιαγραφήσει τον τρόπο με τον οποίο θα συνεργαστούν τα διάφορα μέσα πολιτικής και χρηματοδότησης της ΕΕ για την αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων των ψηφιακών λύσεων στον ενεργειακό τομέα, ελαχιστοποιώντας ταυτόχρονα τους κινδύνους και το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα. Το σχέδιο δράσης θα προσδιορίσει πιθανές συμπληρωματικές δράσεις για τη διασφάλιση συνεργειών μεταξύ αυτών, για παράδειγμα σε σχέση με την κοινή χρήση δεδομένων για έξυπνα δίκτυα, έξυπνα κτίρια και έξυπνες πόλεις. Ειδικότερα, απαιτούνται μέτρα πολιτικής για να διασφαλιστεί ότι οι νέες αγορές που βασίζονται σε ενεργειακά δεδομένα είναι ανοιχτές και ανταγωνιστικές, με ταυτόχρονη τήρηση της δεοντολογίας, της προστασίας των δεδομένων και της ιδιωτικής ζωής και της ασφάλειας στον κυβερνοχώρο, λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαιτερότητα του ενεργειακού τομέα. Η αυξημένη ζήτηση ενέργειας για εξοπλισμό, δίκτυα και υπηρεσίες τεχνολογίες πληροφορίας και επικοινωνίας (ΤΠΕ) πρέπει να αντιμετωπιστούν επαρκώς στο πλαίσιο ενός ολοκληρωμένου ενεργειακού συστήματος.

Σε αυτό το πλαίσιο, στις 4 Οκτωβρίου 2021, η Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση για τη συγκέντρωση πληροφοριών από ενδιαφερόμενα μέρη και άτομα σχετικά με τις πολλαπλές πτυχές της ψηφιοποίησης του ενεργειακού συστήματος, οι οποίες αντιμετωπίζονται μέσα από στοχευμένες ενότητες και ερωτήσεις. Οι κύριοι ενδιαφερόμενοι προέρχονται από τις ψηφιακές και ενεργειακές αλυσίδες αξίας και περιλαμβάνουν Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς, Διαχειριστές Συστημάτων Διανομής, Προμηθευτές, μικρομεσαίες επιχειρήσεις, φορείς σωρευτικής εκπροσώπησης, καταναλωτές, ενεργειακές κοινότητες, Βιομηχανίες έντασης ενέργειας, κ.λπ. Η δημόσια διαδικτυακή διαβούλευση ολοκληρώθηκε την 24η Ιανουαρίου 2022.

## **Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Αντιμετώπιση της αύξησης των τιμών της ενέργειας- μια εργαλειοθήκη για δράση και στήριξη**

Η ΕΕ, όπως και πολλές άλλες περιοχές στον κόσμο, έχουν αντιμετωπίσει κατά το 2021 μια πρωτόγνωρη και παράλληλα ραγδαία άνοδο των τιμών της ενέργειας. Η άνοδος αυτή οφειλόταν κυρίως στην αυξημένη παγκόσμια ζήτηση για ενέργεια και ειδικότερα για φυσικό αέριο, η οποία συνδέονταν άμεσα με την ανάκαμψη της οικονομίας που προέκυψε από την κρίση της εξάπλωσης του ιού COVID-19.

Το πλαίσιο πολιτικής της ΕΕ επιτρέπει στα κράτη-μέλη να λάβουν αμέσως μια σειρά στοχοθετημένων μέτρων για την προστασία των ευάλωτων καταναλωτών και τον μετριασμό των επιπτώσεων στη βιομηχανία. Στο πλαίσιο αυτό, στις 13 Οκτωβρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε μια «εργαλειοθήκη»

(COM(2021) 660), η οποία επιτρέπει μια συντονισμένη προσέγγιση για την προστασία όσων κινδυνεύουν περισσότερο. Εκτός από τα άμεσα μέτρα, η ανακοίνωση παρείχε μια προοπτική συντονισμένων μέτρων που η Επιτροπή θεωρεί ότι θα αναλάβει μεσοπρόθεσμα για να εξασφαλίσει καλύτερη ετοιμότητα στις διακυμάνσεις των τιμών του φυσικού αερίου μειώνοντας ταυτόχρονα την εξάρτηση της ΕΕ από ορυκτά καύσιμα.

Τα άμεσα μέτρα που προτάθηκαν επικεντρώνονται στην προστασία των καταναλωτών και των επιχειρήσεων. Είκοσι κράτη-μέλη έχουν λάβει ή σκοπεύουν να λάβουν μέτρα, συχνά με επίκεντρο τον μετριασμό των επιπτώσεων στους πλέον ευάλωτους, στις μικρότερες επιχειρήσεις και στις ενεργοβόρες βιομηχανίες. Αυτό περιλαμβάνει ανώτατα όρια τιμών και προσωρινές φοροαπαλλαγές για ευάλωτους καταναλωτές ενέργειας ή κουπόνια και επιδοτήσεις για καταναλωτές και επιχειρήσεις. Τέτοια άμεσα μέτρα θα μπορούσαν εν μέρει να χρηματοδοτηθούν από τα έσοδα που προέρχονται από τους πλειστηριασμούς των δικαιωμάτων του ΣΕΔΕ της ΕΕ, τις εισφορές και φόρους επί των τιμών ενέργειας και τους περιβαλλοντικούς φόρους.

- Εισοδηματική στήριξη έκτακτης ανάγκης και αποφυγή αποσυνδέσεων από το δίκτυο:
  - › Παροχή αντισταθμιστικών μέτρων περιορισμένης χρονικής διάρκειας και άμεση στήριξη σε ενεργειακά φτωχούς τελικούς χρήστες, συμπεριλαμβανομένων των ομάδων που διατρέχουν κίνδυνο, π.χ. μέσω κουπονιών ή καταβάλλοντας μέρος του λογαριασμού ενέργειας, με χρηματοδότηση, μεταξύ άλλων, από τα έσοδα του ΣΕΔΕ.
  - › Εγγυήσεις για την αποφυγή αποσυνδέσεων από το ενεργειακό δίκτυο ή προσωρινή αναβολή στις πληρωμές.
  - › Ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και συντονισμός μέτρων μέσω της ομάδας συντονισμού της Επιτροπής για την ενεργειακή φτώχεια και τους ευάλωτους καταναλωτές.
- Φορολογία:
  - › Μείωση των φορολογικών συντελεστών για τους ευάλωτους πληθυσμούς, για περιορισμένο χρονικό διάστημα και με στοχευμένο τρόπο.
  - › Ενδεχόμενο χρηματοδότησης καθεστώτων στήριξης των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας από άλλους πόρους αντί των εισφορών που περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς ηλεκτρικού ρεύματος.
- Κρατικές ενισχύσεις:
  - › Λήψη μέτρων για τη μείωση του ενεργειακού κόστους για όλους τους τελικούς χρήστες ενέργειας. Για παράδειγμα, οι ενισχύσεις υπό τη μορφή μειώσεων των εναρμονισμένων περιβαλλοντικών φόρων, έως τα ελάχιστα όρια που ορίζονται στην Οδηγία για τη φορολόγηση της ενέργειας, μπορούν να εφαρμοστούν από τα κράτη-μέλη χωρίς προηγούμενη κοινοποίηση στην Επιτροπή.
  - › Παροχή ενισχύσεων σε επιχειρήσεις ή βιομηχανίες για την αντιμετώπιση της κρίσης, σε πλήρη συμμόρφωση με το πλαίσιο κρατικών ενισχύσεων, αξιοποιώντας, κατά περίπτωση, τα περιθώρια ευελιξίας που προβλέπονται στο εν λόγω πλαίσιο και ενθαρρύνοντας τη σταδιακή εγκατάλειψη των ορυκτών καυσίμων.
  - › Διευκόλυνση ευρύτερης πρόσβασης σε συμφωνίες αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (PPAs) από ΑΠΕ ώστε να συνάπτονται όχι μόνο από μεγάλες επιχειρήσεις, αλλά και από ΜΜΕ. Για παράδειγμα μέσω σωρευτικής εκπροσώπησης φορτίου, σύμφωνα με τους κανόνες ανταγωνισμού.
  - › Υποστήριξη PPAs μέσω συνοδευτικών μέτρων, όπως, τυποποιημένες συμβάσεις και ελαχιστοποίηση των κινδύνων μέσω των χρηματοπιστωτικών προϊόντων του InvestEU.

Όσο αφορά τα μεσοπρόθεσμα μέτρα, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, αντλώντας διδάγματα από την ενεργειακή κρίση, πρότεινε μέτρα που δεν έχουν άμεσο αντίκτυπο αλλά θα ενισχύσουν την ετοιμότητα έναντι πιθανών μελλοντικών διαταραχών των τιμών, θα αυξήσουν την ολοκλήρωση και την ανθεκτικότητα της αγοράς, θα ενδυναμώσουν τους καταναλωτές, θα ενισχύσουν την πρόσβαση σε προσιτή ενέργεια και θα μειώσουν την εξάρτηση από ασταθείς αγορές ορυκτών καυσίμων.

- Δυναμικότητα αποθήκευσης και ανθεκτικό ενεργειακό σύστημα της ΕΕ:
  - Πρέπει να αξιοποιηθούν εναλλακτικές δυνατότητες τόσο βραχυμεσοπρόθεσμης (συσσωρευτές) όσο και μακροπρόθεσμης αποθήκευσης (μετατροπή ηλεκτρικής ισχύος σε Χ). Ειδικότερα, η αύξηση της αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας στηρίζει την ενσωμάτωση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα, καθώς και την εξομάλυνση της ζήτησης κατά τις περιόδους αιχμής. Με τον τρόπο αυτόν θα μπορούσαν επίσης να μειωθούν οι τιμές της ηλεκτρικής ενέργειας κατά τις περιόδους αιχμής, όταν συχνά την τιμή καθορίζουν οι παραγωγοί που χρησιμοποιούν ορυκτά καύσιμα.
- Υποστήριξη μιας δίκαιης μετάβασης και προστασία των τελικών χρηστών:
  - Υποστήριξη της ενδυνάμωσης των καταναλωτών, παροχή πληροφοριών στους καταναλωτές και προσφορά επιλογών για το πώς μπορούν να συμμετέχουν στην αγορά ενέργειας.
  - Καθορισμός Ύστατου Προμηθευτή (Supplier of Last Resort), σε περίπτωση εξόδου ενός προμηθευτή από την αγορά ή αστοχίας ενός προμηθευτή.
  - Περαιτέρω ενίσχυση του ρόλου του καταναλωτή στην αγορά ενέργειας, συμβάλλοντας στη βελτίωση της απόκρισης στη ζήτηση, καθώς και στην ανάπτυξη της αυτοπαραγωγής μέσω ατομικών ενεργειών ή συμμετοχής σε ενεργειακές κοινότητες.
- Ενίσχυση των επενδύσεων σε ΑΠΕ και ενεργειακή απόδοση:
  - Επιτάχυνση των πλειστηριασμών για ΑΠΕ και εξασφάλιση της ταχείας και πλήρους εφαρμογής των σχετικών επενδύσεων στο πλαίσιο του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.
  - Επιτάχυνση στις διαδικασίες αδειοδότησης μειώνοντας τις χρονοβόρες και πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης, οι οποίες αποτελούν ένα από τα μεγαλύτερα εμπόδια στην ανάπτυξη και εγκατάσταση υποδομών καθαρής ενέργειας.
  - Ενίσχυση της παραγωγής εξοπλισμού για ΑΠΕ, ο οποίος αποτελεί έναν ακόμη κρίσιμο παράγοντα επιτυχίας για την επιτάχυνση της ανάπτυξης των ΑΠΕ.
  - Ενίσχυση των επενδύσεων για ενεργειακή απόδοση και απόδοση κτιρίων, η οποία συμβάλει στη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας και του ενεργειακού κόστους, καθώς και στον περιορισμό της πίεσης που ασκείται στις αγορές ενέργειας.
  - Ενίσχυση των επενδύσεων σε διευρωπαϊκά δίκτυα με σκοπό την αποφυγή μειώσεων, βάσει έργων κοινού ενδιαφέροντος. Σε αυτά περιλαμβάνονται οι διασυνδέσεις, η εξάλειψη των συμφορήσεων σε εθνικό επίπεδο, η αποθήκευση και η μετάβαση σε έξυπνες λύσεις των δικτύων μεταφοράς και διανομής.

## Έργα κοινού ενδιαφέροντος (ΕΚΕ)

Στις 19 Νοεμβρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τον 5ο κατάλογο ΕΚΕ στον τομέα της ενέργειας. Πρόκειται για κρίσιμα έργα διασυνοριακών ενεργειακών υποδομών για την οικοδόμηση μιας πιο ενοποιημένης και ανθεκτικής εσωτερικής αγοράς ενέργειας της ΕΕ και την επίτευξη των στόχων για την ενέργεια και το κλίμα. Ο 5ος κατάλογος ΕΚΕ περιλαμβάνει συνολικά 98 έργα: 67 έργα μεταφοράς και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, 20 έργα φυσικού αερίου, 6 έργα δικτύων CO<sub>2</sub> και 5 έργα έξυπνων δικτύων.

Τα 67 έργα μεταφοράς και αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ΕΚΕ θα συμβάλουν σημαντικά στην ενισχυμένη φιλοδοξία της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας όσον αφορά την ανανεώσιμη ενέργεια, ενώ τα 5 έργα έξυπνων δικτύων θα βελτιώσουν την απόδοση των δικτύων, τον διασυνοριακό συντονισμό των δεδομένων και την ασφαλέστερη διαχείριση του δικτύου. Κανένα νέο έργο υποδομής φυσικού αερίου δεν υποστηρίζεται από την πρόταση. Τα επιλεγμένα έργα φυσικού αερίου, περιλαμβάνονταν ήδη στον 4ο κατάλογο ΕΚΕ και είναι αναγκαία για την εγγύηση της ασφάλειας του



εφοδιασμού για όλα τα κράτη-μέλη. Η ενισχυμένη αξιολόγηση της βιωσιμότητας οδήγησε στη διαγραφή ορισμένων έργων φυσικού αερίου από τον κατάλογο.

Μετά την έγκρισή της από την Επιτροπή, η κατ' εξουσιοδότηση πράξη με τον 5ο κατάλογο ΕΚΕ θα υποβληθεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο. Και οι δύο συννομοθέτες έχουν στη διάθεσή τους δύο μήνες για να αποδεχθούν ή να απορρίψουν τον κατάλογο - διαδικασία η οποία μπορεί να παραταθεί κατά δύο επιπλέον μήνες, εάν χρειαστεί. Βάσει των εφαρμοστέων νομικών διατάξεων, οι συννομοθέτες δεν έχουν τη δυνατότητα να τροποποιήσουν το σχέδιο καταλόγου.

Ο κατάλογος των ΕΚΕ επικαιροποιείται ανά διετία, ούτως ώστε να προστίθενται έργα που καλύπτουν νέες ανάγκες και να διαγράφονται τα παρωχημένα.

Τα ΕΚΕ επωφελούνται από ταχείες διαδικασίες αδειοδότησης και ευνοϊκότερες ρυθμίσεις, ενώ είναι επιλέξιμα για χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη». Κατά τη δημοσιονομική περίοδο 2014-2020, 107 ΕΚΕ επωφελήθηκαν από το πρόγραμμα του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη». Οι επιχορηγήσεις που χορηγήθηκαν για εργασίες και μελέτες ανέρχονται συνολικά σε 4,7 δισ. ευρώ.

Κατά τη χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής στο πλαίσιο του σκέλους του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» για την ενέργεια, η Επιτροπή έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στα έργα ηλεκτρικής ενέργειας, ώστε τα εν λόγω έργα να λάβουν το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδοτικής συνδρομής κατά την περίοδο από το 2014 έως το 2020. Μέχρι στιγμής, το μεγαλύτερο μέρος της χρηματοδοτικής συνδρομής του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη» διατέθηκε για έργα ηλεκτρικής ενέργειας (συμπεριλαμβανομένων των έξυπνων δικτύων) και αντιστοιχεί περίπου στο 65% της συνολικής χρηματοδότησης, ποσό διπλάσιο από αυτό που διατέθηκε για υποδομές φυσικού αερίου.

Το έτος 2021 σηματοδότησε την έναρξη του νέου πολυετούς προγράμματος εργασίας 2021-2027, με ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα και προϋπολογισμό για τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων 2021-2023. Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων για χρηματοδότηση μέσω του μηχανισμού «Συνδέοντας την Ευρώπη», με τη διάθεση 785 εκατομμυρίων ευρώ για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής καθαρής ενέργειας, ήταν ανοικτή για υποβολή από τις 7 Σεπτεμβρίου έως τις 19 Οκτωβρίου 2021.

Τα έργα τα οποία αφορούν την Κύπρο και έχουν ενταχθεί στον 5ο κατάλογο ΕΚΕ είναι τα ακόλουθα:

- Ομάδα έργων Ισραήλ - Κύπρος - Ελλάδα (προς το παρόν ενονομαζόμενα ως «EuroAsia Interconnector»). Η ομάδα έργων περιλαμβάνει τα ακόλουθα ΕΚΕ:
  - › Ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Χαδέρα (Ισραήλ) και Κοφίνου (Κύπρος), και
  - › Ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Κοφίνου (Κύπρος) και Κρήτης (Ελλάδα)
- Ομάδα υποδομών φυσικού αερίου και συναφούς εξοπλισμού για τη μεταφορά νέων πηγών αερίου από τα υπεράκτια κοιτάσματα της Ανατολικής Μεσογείου η οποία περιλαμβάνει το ακόλουθο ΕΚΕ:
  - › EastMed Pipeline - Αγωγό φυσικού αερίου υπεράκτια της Κύπρου προς την ηπειρωτική Ελλάδα μέσω της Κρήτης, και
- Ανάπτυξη υποδομών αερίου στην Κύπρο το ενονομαζόμενο «Cyprus Gas2EU».

Αναφορικά με το έργο Euroasia Inerconnector, και συγκεκριμένα την ηλεκτρική διασύνδεση μεταξύ Ισραήλ και Κύπρου, αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το 2021, η ΡΑΕΚ με την Απόφαση 136/2021 ενέκρινε τη συμφωνία μεταξύ των δυο εμπλεκόμενων ρυθμιστικών αρχών με τίτλο «Joint Decision of the Hellenic Regulatory Authority for Energy (RAE) and the Cyprus Energy Regulatory Authority (CERA) with regards to clarifications and updates related to the Cross-Border Cost Allocation Agreement, of 10 October 2017, following the Commission Delegated Regulation (EU) 2020/389», η οποία αφορά επικαιροποιημένα θέματα σχετικά με:

- Την αναδιτύπωση των ορισμών των όρων «έργο-project» ή «PCI» της Συμφωνίας CBCA της 10ης Οκτωβρίου 2017,

- Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του ΕΚΕ 3.10.2,
- Τη διασφάλιση της διαλειτουργικότητας του ΕΚΕ 3.10.2 και του ΕΣΜΗΕ, και
- Την επιβεβαίωση του ήδη συμφωνηθέντος διασυννοριακού επιμερισμού του κόστους, δηλαδή ότι το 37% του συμφωνηθέντος κόστους υλοποίησης (σύμφωνα με τη Συμφωνία CBCA της 10ης Οκτωβρίου 2017) αυτού του βήματος κατανέμεται στην Ελλάδα και το 63% στην Κύπρο, νοουμένου ότι το έργο θα επιχορηγηθεί κατά 50% από τρίτους.

Πέραν από τα έργα κοινού ενδιαφέροντος που είναι ενταγμένα στον πέμπτο κατά σειρά κατάλογο έργων ενεργειακής υποδομής καίριας σημασίας βρίσκεται σε εξέλιξη η υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης 2000MW μεταξύ Αιγύπτου και Κύπρου του επονομαζόμενου έργου EuroAfrica Interconnector. Το έργο προνοεί την υλοποίηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης Αιγύπτου-Κύπρου με την χρήση υποθαλάσσιων καλωδίων υψηλής τάσης συνεχούς ροής (HVDC) με δυνατότητα μεταφοράς 2000MW. Επιπλέον, το έργο προνοεί ότι η διασύνδεση θα ολοκληρωθεί σε δύο φάσεις, με την πρώτη φάση να παρέχει την δυνατότητα μεταφοράς 1000MW. Το έργο EuroAfrica Interconnector έχει ολοκληρώσει τις προκαταρκτικές μελέτες κόστους-οφέλους και αναμένεται ότι θα προσφέρει σημαντικά οικονομικά και γεωπολιτικά οφέλη στα εμπλεκόμενα κράτη και θα συνεισφέρει στο στόχο της άρσης της ενεργειακής απομόνωσης. Η ΡΑΕΚ κατά το 2021 βρισκόταν σε στενή επαφή με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Αιγύπτου EGYPTERA με σκοπό τη δρομολόγηση όλων των απαιτούμενων δράσεων και τον καθορισμό των αναγκαίων διαδικασιών σε επίπεδο ρυθμιστικής εποπτείας ούτως ώστε να προωθηθεί η υλοποίηση του εν λόγω έργου.

## Διεθνείς δραστηριότητες

### Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER)



Ο Οργανισμός Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ACER) (<https://www.acer.europa.eu>) είναι κοινοτικό όργανο με νομική προσωπικότητα και ιδρύθηκε με βάση τις πρόνοιες του Κανονισμού 713/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 για την ίδρυση Οργανισμού Συνεργασίας των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας. Ο ACER άρχισε να λειτουργεί επισήμως τον Μάρτιο του 2011 και έχει την έδρα του στη Λιουμπλιάνα της Σλοβενίας.

Ο κύριος στόχος του Οργανισμού είναι να βοηθά και να συντονίζει τις δράσεις των εθνικών ρυθμιστικών αρχών ενέργειας σε επίπεδο ΕΕ, να διασφαλίζει την ολοκλήρωση της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου και να εναρμονίζει τα κανονιστικά πλαίσια εντός του πλαισίου των στόχων της ενεργειακής πολιτικής της ΕΕ.

Επίσης, συμβουλεύει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ώστε να λαμβάνονται δεσμευτικές αποφάσεις για τα κράτη-μέλη. Παρεμβαίνει με εισηγήσεις για επίλυση διαφορών μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών και συμβάλλει στη δημιουργία κοινών Πανευρωπαϊκών Κωδικών (Network Codes).

Ο ACER παίζει κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη ενός δικτύου ευρωπαϊκής κλίμακας και κανόνων αγοράς με στόχο την ενίσχυση του ανταγωνισμού. Ο Οργανισμός συντονίζει περιφερειακές και διαπεριφερειακές πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην ολοκλήρωση της αγοράς. Παρακολουθεί τις εργασίες των Ευρωπαϊκών Δικτύων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΕΔΔΣΜ) και παρακολουθεί τη γενικότερη λειτουργία των αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας αλλά και ειδικότερα τη λειτουργία της χονδρικής εμπορίας ενέργειας.

Ο Οργανισμός αποτελείται από το Διοικητικό Συμβούλιο, τα μέλη του οποίου διορίζονται από ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελείται από ανώτερους εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ και το Συμβούλιο Προσφυγών, το οποίο υπάγεται μεν στον



Οργανισμό αλλά είναι ανεξάρτητο από τις διοικητικές και ρυθμιστικές του δομές και το οποίο επιλαμβάνεται προσφυγών κατά αποφάσεων του ACER.

Η Κύπρος εκπροσωπείται στο Ρυθμιστικό Συμβούλιο από τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο της ΡΑΕΚ ή/και εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Τομέα Διεθνών Σχέσεων και Ενεργειακής Πολιτικής. Κατά τη διάρκεια του 2021, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην 97η, 98η, 99η, 100η, 101η, 102η, 103η και 104η Γενική Συνέλευση του ACER. Λόγω των μέτρων μείωσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού COVID-19, εκτός από την 88η Γενική Συνέλευση του ACER, όλες οι υπόλοιπες Γενικές Συνελεύσεις του ACER πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

Πέραν από τις Γενικές Συνελεύσεις, η ΡΑΕΚ συμμετείχε διάφορες θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας σχετικές με τις υποδομές ηλεκτρισμού και αερίου, τα διασυνοριακά ζητήματα, τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, τη διαχείριση της πανδημίας, τους καταναλωτές και άλλα.

### **Επιτροπή ομάδας εργασίας αναφορικά με την εφαρμογή του Κανονισμού σχετικά με την ακεραιότητα και τη διαφάνεια στη χονδρική αγορά ενέργειας (ACER REMIT Committee - ARC)**

Ο στόχος του ARC είναι κυρίως να διευκολύνει τη συζήτηση μεταξύ των ειδικών του REMIT για την παροχή υποστήριξης στον Διευθυντή του ACER σχετικά με τις ακόλουθες κύριες αρμοδιότητες του ACER στο πλαίσιο του REMIT:

- προώθηση της συνεργασίας σε θέματα παρακολούθησης της αγοράς μεταξύ του ACER και των ρυθμιστικών αρχών,
- παροχή τεχνικών πληροφοριών για τη συλλογή δεδομένων και τις εργασίες κοινής χρήσης δεδομένων του ACER,
- παροχή ενός φόρουμ όπου ο ACER και οι ρυθμιστικές αρχές να μπορούν να ανταλλάσσουν απόψεις, έτσι ώστε οι ρυθμιστικές αρχές να εκτελούν τα καθήκοντά τους στο πλαίσιο του REMIT με συντονισμένο και συνεπή τρόπο,
- προώθηση μιας κοινής κουλτούρας σχετικά με την παρακολούθηση της ακεραιότητας της αγοράς και της έρευνας,
- ανάπτυξη συνεργασίας με διεθνείς εποπτικές αρχές.

Η ομάδα εργασίας χωρίζεται στις πιο κάτω ομάδες δράσης:

- REMIT Policy Task Force (RP TF) - Παρέχει καθοδήγηση στις Εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές (ΕΡΑ) σχετικά με την εφαρμογή των πολιτικών REMIT και παρακολουθεί την πρόοδο των ρυθμιστικών αρχών.
- Market Monitoring Standing Committee (MM SC) - Παρέχει ένα φόρουμ για τη συζήτηση σχετικά με την εφαρμογή του REMIT σε συγκεκριμένες περιπτώσεις κατάχρησης αγοράς, την επιτήρηση των αγορών ενέργειας χονδρικής και τον συντονισμό για υποθέσεις REMIT.
- Market Data Standing Committee (MD SC) - Επικεντρώνεται στην ανάλυση των δεδομένων REMIT που συλλέγονται μέσω της διαδικασίας αναφοράς δεδομένων και στη βελτίωση της ποιότητας των δεδομένων.
- REMIT Information Security Implementation Group (RISIG) - Στόχος των συναντήσεων είναι η παροχή υποστήριξης, συμβουλών και ο συντονισμός για τον καθορισμό και την εφαρμογή της πολιτικής ασφάλειας πληροφοριών REMIT του ACER.
- ARIS NRA User Group (ANUG) - Παρέχει υποστήριξη στους τελικούς χρήστες του Πληροφοριακού Συστήματος REMIT (ARIS) του ACER.

Η ΡΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στην 5η συνάντηση ARC, στην 15η και 19η συνάντηση RP TF, στην 25η συνάντηση RISIG και στην 5η συνάντηση MD SC.

## **Ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού (ACER Electricity working group - AEWG)**

Η ομάδα εργασίας επικεντρώνεται σε θέματα που αφορούν την πλήρη εφαρμογή των κωδικών και κατευθυντήριων γραμμών δικτύου που αναπτύχθηκαν από το 2011 (που αποτελούν τη βάση για την εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας) καθώς και την αποτελεσματική και ασφαλή ενσωμάτωση της παραγωγής ΑΠΕ.

Η ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού εκτελεί τις δραστηριότητες που της ανατίθενται στο έγγραφο προγραμματισμού του ACER και οποιεσδήποτε δραστηριότητες τους ανατίθενται από το ρυθμιστικό συμβούλιο και τον διευθυντή.

Επίσης, πριν από την υποβολή σχεδίων γνώμων, συστάσεων, ή αποφάσεων προς ψηφοφορία από το ρυθμιστικό συμβούλιο, ο διευθυντής διαβιβάζει προτάσεις για σχέδια γνώμων, συστάσεων ή αποφάσεων στην ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού για διαβούλευση.

Για την καλύτερη υποστήριξη, η ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού χωρίζεται στις πιο κάτω ομάδες δράσης:

- Ομάδα δράσης για λειτουργία συστήματος και τη σύνδεση δικτύου (System operation and grid connection): αναπτύσσει, εφαρμόζει και παρακολουθεί τους κανόνες σύνδεσης στο δίκτυο και λειτουργίας συστήματος ώστε να επιτυγχάνεται πλήρης εναρμόνιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Ομάδα δράσης μελλοντικής κατανομής δυναμικότητας (Forward capacity allocation - FCA TF): διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 2016/1719.
- Ομάδα δράσης κατανομής δυναμικότητας και διαχείρισης της συμφόρησης (Capacity allocation and congestion management - CACM TF): διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 2015/2022.
- Ομάδα δράσης εξισορρόπησης ηλεκτρισμού (Electricity balancing - BAL TF): διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 2017/2195.
- Ομάδα δράσης υποδομών (Infrastructure - INF TF): διασφαλίζει μια αποτελεσματική και διαφανή ανάπτυξη δικτύου.
- Ομάδα δράσης επάρκειας και μηχανισμού αμοιβής της δυναμικότητας (Adequacy and CRM TF): υπεύθυνη για την ανάπτυξη, εφαρμογή και παρακολούθηση ορθών και διαφανών μεθοδολογιών που εντοπίζουν τα κενά πόρων στην Ευρώπη.
- Ομάδα δράσης για τη μελλοντική πολιτική και διακυβέρνηση (Future policy & governance - FP TF)

Η ΠΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στην 98η, 101η, 102η, και 103η συνάντηση AEWG, στην 80η, 83η και 85η συνάντηση INF TF.

## **Ομάδα εργασίας φυσικού αερίου (ACER Gas Working Group - AGWG)**

Η ομάδα εργασίας εργάζεται για την αντιμετώπιση όλων των προκλήσεων που σχετίζονται με τη δημιουργία μιας εύρυθμης, ανταγωνιστικής, ολοκληρωμένης, ασφαλούς και βιώσιμης ευρωπαϊκής αγοράς φυσικού αερίου, παρέχοντας απτά οφέλη στους ευρωπαίους καταναλωτές. Οι κύριοι στόχοι της ομάδας εργασίας περιλαμβάνουν την ευθυγράμμιση των κανόνων λειτουργίας της εθνικής αγοράς και του δικτύου για το φυσικό αέριο, καθώς και τη διευκόλυνση των διασυνοριακών επενδύσεων σε ενεργειακές υποδομές.

Η ομάδα εργασίας φυσικού αερίου εκτελεί τις δραστηριότητες που της ανατίθενται στο έγγραφο προγραμματισμού του ACER και οποιεσδήποτε δραστηριότητες τους ανατίθενται από το ρυθμιστικό συμβούλιο και τον διευθυντή.

Επίσης, πριν από την υποβολή σχεδίων γνώμων, συστάσεων, ή αποφάσεων προς ψηφοφορία από το ρυθμιστικό συμβούλιο, ο διευθυντής διαβιβάζει προτάσεις για σχέδια γνώμων, συστάσεων ή αποφάσεων στην ομάδα εργασίας φυσικού αερίου για διαβούλευση.

Για την καλύτερη υποστήριξη, η ομάδα εργασίας φυσικού αερίου χωρίζεται στις πιο κάτω ομάδες δράσης:

- Ομάδα δράσης εξισορρόπησης φυσικού αερίου (Balancing - BAL TF): διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 312/2014.
- Ομάδα δράσης μηχανισμού κατανομής δυναμικότητας και διαχείριση της συμφόρησης (Capacity allocation mechanism - CAM TF): διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 2017/459.
- Ομάδα δράσης υποδομών φυσικού αερίου (Infrastructure - GI TF): διασφαλίζει την αποτελεσματική και ασφαλή λειτουργία της υποδομής της βιομηχανίας φυσικού αερίου. Αξιολόγηση του τρόπου με τον οποίο οι εξελίξεις στις υποδομές φυσικού αερίου μπορούν να επηρεάσουν την ακεραιότητα της αγοράς, τον ανταγωνισμό, την ασφάλεια του εφοδιασμού φυσικού αερίου καθώς και τη βιωσιμότητα.
- Ομάδα δράσης διαλειτουργικότητας (Interoperability - INT TF) : διασφαλίζει την αποτελεσματική εφαρμογή του Κανονισμού 2015/703.
- Ομάδα δράσης διατιμήσεων φυσικού αερίου (Tariffs - TAR TF)
- Ομάδα δράσης μοντέλου φυσικού αερίου (Gas Target Model - GTM TF)

Η ΠΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στην 101η και 102η συνάντηση AGWG και στην 67η και 71η συνάντηση GI TF.

## Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER)



Το Συμβούλιο των Ευρωπαϊκών Ρυθμιστών Ενέργειας (CEER) (<http://www.ceer.eu/>) ιδρύθηκε το 2000 και αποτέλεσε την πρώτη αυτόνομα οργανωμένη κοινότητα των ανεξάρτητων ρυθμιστικών αρχών ενέργειας στην Ευρώπη. Είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός και έχει την έδρα του στις Βρυξέλλες.

Ο βασικός στόχος του CEER είναι η προώθηση μιας ενιαίας, ανταγωνιστικής, αποτελεσματικής και βιώσιμης εσωτερικής αγοράς φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη. Μέσω του CEER, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές έχουν τη δυνατότητα να συνεργάζονται και να ανταλλάσσουν πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές. Επιπλέον, ο CEER παρέχει βοήθεια στις εθνικές ρυθμιστικές αρχές ενέργειας της Ευρώπης και είναι η φωνή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και σε διεθνές επίπεδο.

Συνεργάζεται πολύ στενά με τον ACER. Είναι, επίσης, μέλος στη Διεθνή Συνομοσπονδία των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας (ICER), η οποία συγκεντρώνει παρόμοιες οργανώσεις από όλο τον κόσμο, συμπεριλαμβανομένων των NARUC (Αμερική), ERA (Κεντρική/ Ανατολική Ευρώπη) και MEDREG (περιοχή της Μεσογείου).

Το Συμβούλιο αποτελείται από τη Γενική Συνέλευση και το Διοικητικό Συμβούλιο. Οργανώνει το έργο του μέσα από ομάδες εργασίας (working groups), οι οποίες μπορεί να υποστηρίζονται από ομάδες δράσης (task forces) και ροές εργασίας (work streams) που είναι επιφορτισμένες με συγκεκριμένα θέματα. Η ΠΑΕΚ συμμετείχε διάφορες θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας σχετικές με τις υποδομές ηλεκτρισμού και αερίου, τα διασυνοριακά ζητήματα, τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, τους καταναλωτές και άλλα.

Το Συμβούλιο συνέρχεται σε τακτά χρονικά διαστήματα συνήθως στις Βρυξέλλες. Τα Μέλη της ΠΑΕΚ ή/και εξουσιοδοτημένο προσωπικό του Τομέα Διεθνών Σχέσεων και Ενεργειακής Πολιτικής εκπροσωπούν την Κύπρο σε αυτές τις συνεδριάσεις. Κατά τη διάρκεια του 2020, η ΠΑΕΚ συμμετείχε στην 160η, 161η, 162η, 163η, 164η, 165η, 166η, και 167η Γενική Συνέλευση του CEER. Λόγω των μέτρων μείωσης της εξάπλωσης

του κορωνοϊού COVID-19, εκτός από την 152η Γενική Συνέλευση του CEER, όλες οι υπόλοιπες Γενικές Συνελεύσεις του CEER πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε επίσης σε διάφορες θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας του CEER σχετικές με τις υποδομές ηλεκτρισμού και αερίου, τα διασυνοριακά ζητήματα, τη λειτουργία της αγοράς ενέργειας, τους καταναλωτές και άλλα.

### **Ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού (CEER Electricity working group - CEWG)**

Η ομάδα εργασίας καλύπτει όλα τα θέματα που σχετίζονται με τις αγορές χονδρικής ηλεκτρικής ενέργειας. Ορισμένα θέματα συζητούνται ετησίως ή ανά διετία, όπως προγράμματα στήριξης από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και ρυθμιστικά πλαίσια. Άλλοι τομείς στους οποίους επικεντρώθηκε η ομάδα εργασίας το 2021 είναι οι διαδικασίες υποβολής προσφορών για τον προσδιορισμό του επιπέδου υποστήριξης για ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, υπεράκτια ανανεώσιμη ενέργεια και η έρευνα πτυχών για ένα μελλοντικό σχέδιο χονδρικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού έχει τέσσερις ροές εργασίας:

- Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (Renewables - RES): υπεύθυνη για θέματα που σχετίζονται με τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
- Μελλοντική πολιτική (Future Policy - FP): υπεύθυνη για θέματα σχεδιασμού της αγοράς και σχετικές πρωτοβουλίες πολιτικής.
- Ρύθμιση κινήτρων και συγκριτική αξιολόγηση απόδοσης (Incentives regulation and efficiency benchmarking - IRB): υπεύθυνη για θέματα που σχετίζονται με τη ρύθμιση κινήτρων, την ανάλυση των ευρωπαϊκών κανονιστικών πλαισίων και της συγκριτικής αξιολόγησης κόστους-αποτελεσματικότητας του ΔΣΜ και
- Υποδομή (Infrastructure - INF): υπεύθυνη για θέματα υποδομής και σχεδιασμού δικτύου.

Η ΠΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στην 166η συνάντηση CEWG καθώς και 59η και 60η συνάντηση IRB. Όλες οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

### **Ομάδα εργασίας φυσικού αερίου (CEER Gas working group - CGWG WG)**

Η ομάδα εργασίας για το φυσικό αέριο είναι υπεύθυνη για την αντιμετώπιση θεμάτων που σχετίζονται με τα ευρωπαϊκά συστήματα μεταφοράς φυσικού αερίου και την αγορά φυσικού αερίου της ΕΕ. Η ομάδα συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ENTSOG, GSE, GLE, GIE, Eurogas και με τις άλλες ομάδες εργασίας CEER σε μια σειρά θεμάτων. Το έργο της ομάδας περιλαμβάνει δέσμη μέτρων για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες αγορές υδρογόνου και φυσικού αερίου κατά τη νομοθετική διαδικασία, μακροπρόθεσμη αποθήκευση ενέργειας, επαναχρησιμοποίηση της υποδομής φυσικού αερίου (κόστος και προγραμματισμός) και το ρόλο του υγροποιημένου φυσικού αερίου στη νέα αγορά ενέργειας.

Η ομάδα εργασίας φυσικού αερίου έχει τέσσερις ροές εργασίας:

- Ρυθμιστική στρατηγική για το φυσικό αέριο (Regulatory gas strategy - RGS)
- Υγροποιημένο φυσικό αέριο (Liquefied natural gas - LNG)
- Νομοθεσία για την απαλλαγή από το φυσικό αέριο (Gas decarbonisation legislation - GDL)
- Υποδομή φυσικού αερίου (Gas infrastructure - GI)

Η ΠΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στην 176η συνάντηση CGWG. Όλες οι συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

## **Ομάδα εργασίας συστημάτων διανομής (Distribution systems working group - DS WG)**

Η ομάδα εργασίας εστιάζει στο επίπεδο διανομής του τομέα ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου εξετάζοντας τις τρέχουσες και τις επερχόμενες προκλήσεις. Μερικά από τα θέματα που θα επικρατούν είναι η ευελιξία, ο αντίκτυπος των ηλεκτρικών οχημάτων στο δίκτυο διανομής, τα δεδομένα που μοιράζονται οι ΔΣΔ, η ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και, τέλος, η έρευνα νέων συνδέσεων και ευέλικτων συνδέσεων.

Το DS WG έχει δύο ροές εργασίας, αν και μεγάλο μέρος της δουλειάς του γίνεται μέσω μικρών ομάδων έργου και σύνταξης:

- Ποιότητα ενεργειακής προμήθειας (Energy quality of supply - EQS)
- Κυβερνοασφάλεια (Cybersecurity - CS)

Η ΠΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στη 72η, 73η διαδικτυακή συνάντηση του DS WG αλλά και στις ροές εργασίας με συμμετοχή στην 105η συνάντηση του EQS WS και στην 77η, 78η, 79η και 80η διαδικτυακή συνάντηση του CS WS.

## **Ομάδα εργασίας πελατών και λιανικών αγορών (Customers and retail markets working group - CRM WG)**

Η προστασία των καταναλωτών και η παρακολούθηση των ανταγωνιστικών αγορών λιανικής αποτελούν το κύριο επίκεντρο της ομάδας εργασίας πελατών και λιανικών αγορών. Έμφαση δίνεται κυρίως στη δυνατότητα στους καταναλωτές να συμμετέχουν πιο αποτελεσματικά στις αγορές ενέργειας και σε θέματα ενεργειακής ρύθμισης. Το έργο της ομάδας εργασίας επεκτείνεται στις νέες εξελίξεις και τάσεις για την ενδυνάμωση και την προστασία των καταναλωτών, τη παρακολούθηση των αγορών λιανικής με βάση τους εθνικούς δείκτες (retail market monitoring report), τη πρόοδο προς την επίτευξη εύρυθμων αγορών λιανικής ενέργειας έως το 2025 (χάρτης πορείας έως το 2025 για εύρυθμες λιανικές αγορές ενέργειας), τις επιπτώσεις στη ρύθμιση και την προστασία των καταναλωτών καινοτόμων επιχειρηματικών μοντέλων, προϊόντων και υπηρεσιών που αναδύονται στον ενεργειακό τομέα και όχι μόνο. Επίσης η ομάδα απασχολείται με θέματα σχετικά με εργαλεία ψηφιακής σύγκρισης και πτυχές κυβερνοασφάλειας στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας για διατομεακή και διεξουσιαστική συνεργασία.

Η ομάδα εργασίας πελατών και λιανικών αγορών έχει πέντε ροές εργασίας:

- Ενδυνάμωση πελατών (Customer empowerment - CEM)
- Αγορές καινοτομίας και λιανικής (Innovation and retail markets - IRM)
- Παρακολούθηση ενδυνάμωσης πελατών (Monitoring consumer empowerment - MCE)
- Παρακολούθηση των αγορών λιανικής (Monitoring retail markets - MRM)
- Χάρτης πορείας λιανικής αγοράς (Retail market roadmap - RMR)

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στη 148η συνάντηση του CRM WG, στην 141η και 143η συνάντηση του CEM WS και στην 27η συνάντηση του RMR WS. Όλες οι προαναφερθέν συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

## **Ομάδα εργασίας ακεραιότητα και διαφάνεια της αγοράς (CEER Market integrity and transparency working group - CMIT WG)**

Η ομάδα εργασίας για την ακεραιότητα και τη διαφάνεια της αγοράς (MIT WG) ασχολείται με τα ζητήματα της διαφάνειας και της εποπτείας του ενεργειακού εμπορίου, συμπεριλαμβανομένης της αλληλεπίδρασης

της νομοθεσίας για την αγορά ενέργειας χονδρικής και της σχετικής νομοθεσίας για τις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Η ομάδα εργασίας ακεραιότητα και διαφάνεια της αγοράς έχει μία ροή εργασίας:

- Χονδρική αγορά ενέργειας (Wholesale energy market work stream - WEM WS)

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στη 91η και 92η συνάντηση του CMIT WG. Όλες οι προαναφερθέν συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

### **Ομάδα εργασίας COVID-19 (COVID-19 Ad hoc working group)**

Η ομάδα εργασίας επικεντρώνεται στη χαρτογράφηση των διαφόρων επιπτώσεων της κρίσης του COVID-19 στο ενεργειακό σύστημα βραχυπρόθεσμα, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Μέσω των συζητήσεων, τα μέλη μπορούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες, εμπειρίες και βέλτιστες πρακτικές σχετικά με την κρίση και την αντιμετώπιση της κρίσης. Στόχος είναι ο προσδιορισμός «διδαγμάτων» και βέλτιστων πρακτικών μέσω μιας οριζόντιας προσέγγισης που αποσκοπεί στη συμβολή της επίτευξης των στόχων των άλλων ομάδων εργασίας CEER.

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στην 5η, 8η, 9η και 10η διαδικτυακή συνάντηση του COVID-19 Ad hoc WG καθ' όλη τη διάρκεια του έτους 2021. Όλες οι προαναφερθέν συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

### **Ροή εργασίας συγκριτικής αξιολόγησης ρύθμισης (Regulatory benchmarking work stream - RBM WS)**

Η ροή εργασίας ασχολείται τις ρυθμιστικές προσεγγίσεις που υιοθετήθηκαν από μέλη της ΕΕ με σκοπό την εισαγωγή καινοτόμων στρατηγικών στον ενεργειακό τομέα και να ενημερώσει την ανάγκη για ρυθμιστικές μεταρρυθμίσεις υπό την έννοια της δυναμικής ρύθμισης (dynamic regulation).

Η ΠΑΕΚ, κατά το έτος 2021, συμμετείχε στη 34η και 35η διαδικτυακή συνάντηση του RBM WS.



### **Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου (MEDREG)**

Η Ένωση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας της Μεσογείου (MEDREG) (<http://medreg-regulators.org/>) ιδρύθηκε το 2007, σύμφωνα με τον ιταλικό νόμο και έχει την έδρα της στη Ρώμη. Σήμερα αποτελείται από 27 Ρυθμιστικές Αρχές Ενέργειας από 22 χώρες, (Αλβανία (ERE), Αλγερία (CREG και ARH), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (SERC), Κροατία (HERA), Κύπρος (ΠΑΕΚ), Αίγυπτος (EgyptErg και GASREG), Γαλλία (CRE), Ελλάδα (PAE), Ισραήλ (PUA και NGA), Ιταλία (AEEGSI), Ιορδανία (EMRC και MEMR), Λίβανος (LCEC), Λιβύη (ME), Μάλτα (REWS), Μαυροβούνιο (REGAGEN), Μαρόκο (ANRE και MEM), Παλαιστίνη (PERC), Πορτογαλία (ERSE), Σλοβενία (AGEN-RS), Ισπανία (CNMC), Τυνησία (MIT) και Τουρκία (EMRA)).

Η MEDREG προωθεί ένα διαφανές, σταθερό και εναρμονισμένο κανονιστικό πλαίσιο στην περιοχή της Μεσογείου, με έμφαση στην ολοκλήρωση της αγοράς και στις επενδύσεις υποδομών, καθώς και στην προστασία των καταναλωτών και τη συνεργασία των ενδιαφερόμενων φορέων στη λεκάνη της Μεσογείου, με στόχο την εφαρμογή των προϋποθέσεων για τη δημιουργία μιας μελλοντικής Μεσογειακής Κοινότητας Ενέργειας, που να βασίζεται σε μια προσέγγιση από τη βάση στην κορυφή (bottom-up approach).

Η MEDREG υποστηρίζεται ενεργά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το CEER. Η Γενική Συνέλευση της MEDREG συνεδριάζει δύο φορές το χρόνο.

Κατά τη διάρκεια του 2021, η PAEK συμμετείχε στην 31η και 32η Γενική Συνέλευση της MEDREG. Λόγω των μέτρων μείωσης της εξάπλωσης του κορωνοϊού και οι δύο Γενικές Συνελεύσεις της MEDREG πραγματοποιήθηκαν διαδικτυακά.

Παράλληλα η PAEK συμμετέχει σε θεσμοθετημένες ομάδες εργασίας σχετικά με θεσμικά θέματα, τον ηλεκτρισμό, το αέριο, τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και την εξοικονόμηση ενέργειας και τους καταναλωτές.

### **Θεσμική ομάδα εργασίας (Institutional working group - INS WG)**

Στόχος της ομάδας εργασίας είναι η διεξαγωγή περιοδικών αξιολογήσεων της τρέχουσας κατάστασης των ρυθμιστικών πλαισίων και να πραγματοποιεί θεματικές μελέτες, όπου είναι απαραίτητο, αλλά και να υποστηρίζει τις ρυθμιστικές αρχές στην εκπαίδευση και την ανταλλαγή εμπειριών καθώς και άλλων εργαλείων ανάπτυξης ικανοτήτων. Επίσης η θεσμική ομάδα εργασίας διεξάγει μία αξιολόγηση από ομότιμους για τις ρυθμιστικές δραστηριότητες των μελών της, υποστηρίζοντας παράλληλα τη θεσμική ανάπτυξη και εδραίωση του MEDREG.

Παραδοτέα 2021:

- Study on the interlink between good regulatory principles and the energy transformation challenge

Η PAEK συμμετείχε στη 30η και 31η διαδικτυακή συνάντηση INS WG.

### **Ομάδα εργασίας καταναλωτών (Consumer working group - CUS WG)**

Η ομάδα εργασίας εργάζεται για την ενίσχυση της προστασίας των οικιακών καταναλωτών στις χώρες MEDREG. Προσδιορίζει και προωθεί τις βέλτιστες πρακτικές για την προστασία των καταναλωτών και ευάλωτων καταναλωτών καθώς και την ποιότητα των υπηρεσιών ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου από την οπτική γωνία των τελικών καταναλωτών.

Παραδοτέα 2021:

- Trilateral Workshop on Handling Technical and Non-Technical Losses of electricity
- Report on the role digitalisation and impact on consumer Issues

Η PAEK συμμετείχε στη 18η και 19η διαδικτυακή συνάντηση της CUS WG.

### **Ομάδα εργασίας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης (Renewable energy sources and energy efficiency - RES WG)**

Η ομάδα εργασίας ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης (RES WG) εστιάζει στους νομοθετικούς και ρυθμιστικούς μηχανισμούς που χρησιμοποιούνται για την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, της ενεργειακής απόδοσης και της ανάπτυξης ΑΠΕ στην περιοχή της Μεσογείου με προσοχή σε λύσεις εκτός δικτύου και ανεξάρτητους παραγωγούς ηλεκτρικής ενέργειας (Independent power producers - IPPs).



Παραδοτέα 2021:

- Energy efficiency programmes

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στη 30η διαδικτυακή συνάντηση RES WG.

### **Ομάδα εργασίας φυσικού αερίου (Natural gas working group - GAS WG)**

Η ομάδα εργασίας φυσικού αερίου αξιολογεί την τρέχουσα κατάσταση του φυσικού αερίου, τις αγορές υδροποιημένου φυσικού αερίου στις μεσογειακές χώρες, τα σχετικά ρυθμιστικά τους πλαίσια και πιθανές εξελίξεις. Η ομάδα εργασίας εκπονεί οδηγίες καλής πρακτικής (Guidelines of good practice - GGP) και συστάσεις που μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης, ανταγωνιστικής, ασφαλούς και αποτελεσματικής αγοράς φυσικού αερίου στις χώρες MEDREG.

Παραδοτέα 2021:

- Analysis of gas infrastructure to improve flexibility and interoperability of energy systems

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στη 29η και 30η διαδικτυακή συνάντηση GAS WG.

### **Ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού (Electricity working group - ELE WG)**

Η ομάδα εργασίας ηλεκτρισμού ασχολείται με την αξιολόγηση της τρέχουσας κατάστασης των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας και των ρυθμιστικών πλαισίων στις χώρες MEDREG και τις πιθανές εξελίξεις τους. Η ομάδα εργασίας έχει την αποστολή να εντοπίσει και να προτείνει βασικές απαιτήσεις που θα οδηγήσουν στη συμβατότητα της ρύθμισης της ηλεκτρικής ενέργειας στην περιοχή MEDREG, αναπτύσσοντας μια ανταγωνιστική, ενισχυμένη και λειτουργική περιφερειακή αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Παραδοτέα 2021:

- Security of supply

Η ΠΑΕΚ συμμετείχε στη 30η και 31η διαδικτυακή συνάντηση ELE WG.

### **Ενεργειακή Κοινότητα (European Community)**



Η Ενεργειακή Κοινότητα (European Community) (<https://www.energy-community.org>) ιδρύθηκε από τη Διεθνή Συνθήκη που υπογράφηκε στην Αθήνα το 2005. Η Συνθήκη για την ίδρυση της Ενεργειακής Κοινότητας ενώνει την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις χώρες από την περιοχή της Νοτιοανατολικής Ευρώπης και της Μαύρης Θάλασσας.

Κύριοι στόχοι της είναι να προσελκύσει επενδύσεις στην παραγωγή και τα δίκτυα της ενέργειας για να εξασφαλίσει σταθερή και συνεχή παροχή ενέργειας, να συμβάλει στην ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας, να ενισχύσει την ασφάλεια του εφοδιασμού, να προωθήσει την προστασία του περιβάλλοντος και να ενισχύσει τον περιφερειακό ανταγωνισμό.

Η Ενεργειακή Κοινότητα αποτελείται από εννέα συμβαλλόμενα μέρη (Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κόσοβο, Βόρεια Μακεδονία, Γεωργία, Μολδαβία, Μαυροβούνιο, Σερβία and Ουκρανία), τρεις παρατηρητές (Αρμενία, Νορβηγία και Τουρκία) και δεκαεννέα συμμετέχοντες κράτη-μέλη της ΕΕ.



## Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας (ECRB)

Το Ρυθμιστικό Συμβούλιο Ενεργειακής Κοινότητας (ECRB) (<https://www.energy-community.org>) είναι η πλατφόρμα συντονισμού για την ανταλλαγή γνώσεων και την ανάπτυξη των βέλτιστων πρακτικών για τις ρυθμιζόμενες αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου στην Ενεργειακή Κοινότητα. Η αποστολή του είναι να διευκολύνει την ανάπτυξη ανταγωνιστικών και ολοκληρωμένων αγορών φυσικού αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας προς όφελος της Ενεργειακής Κοινότητας των επιχειρήσεων και των πολιτών.

Σύμφωνα με τη Συνθήκη, το Ρυθμιστικό Συμβούλιο:

- Συμβουλεύει το Υπουργικό Συμβούλιο ή τη Μόνιμη Ομάδα Υψηλού Επιπέδου για τις λεπτομέρειες νομικών, τεχνικών και ρυθμιστικών κανόνων,
- Εκδίδει συστάσεις σε θέματα διασυνοριακών διαφορών μεταξύ δύο ή περισσότερων ρυθμιστικών αρχών, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από αυτούς,
- Λαμβάνει μέτρα, εφόσον εξουσιοδοτηθεί σχετικά από το Υπουργικό Συμβούλιο,
- Υιοθετεί διαδικαστικές πράξεις.

Το ECRB αποτελείται από εκπροσώπους των ρυθμιστικών αρχών των οκτώ συμβαλλόμενων μερών (Αλβανία (ERE), Βοσνία-Ερζεγοβίνη (SERC), Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (ERC), Μαυροβούνιο (REGAGEN), Σερβία (AERS), Μολδαβία (ANRE), Ουκρανία (NEURC) και Κοσσυφοπέδιο (ERO)). Το ECRB περιλαμβάνει, επίσης, δέκα εκπροσώπους Ρυθμιστικών Αρχών, χωρίς δικαίωμα ψήφου, τους λεγόμενους συμμετέχοντες (Αυστρία (E-Control), Βουλγαρία (SEWRC), Κροατία (HERA), Κύπρος (ΡΑΕΚ), Γερμανία (BNetzA), Ελλάδα (ΡΑΕ), Ουγγαρία (ΜΕΚΗ), Ιταλία (ΑΕΕΓΣΙ), Ρουμανία (ΑΝΡΕ) και έναν εκπρόσωπο του ΑCΕR). Επιπλέον, το καθεστώς παρατηρητή έχει ανατεθεί σε δύο Ρυθμιστικές Αρχές (Γεωργία (GNERC) και Τουρκία (EMRA)).

## Φόρα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημιούργησε το 1998 το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για την Ηλεκτρική Ενέργεια (Florence Forum) για τη δημιουργία μιας κοινής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας εντός της εσωτερικής αγοράς της ΕΕ. Ένα έτος αργότερα δημιουργήθηκε το Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο (Madrid Forum), ισοδύναμο του Φόρουμ της Φλωρεντίας, για τον τομέα του φυσικού αερίου. Τα Ευρωπαϊκά Ρυθμιστικά Φόρα συγκαλούνται μία με δύο φορές το χρόνο με τη συμμετοχή της Επιτροπής, των κρατών μελών, μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, εκπροσώπων των ρυθμιστικών αρχών ενέργειας και των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, εκπροσώπων οργανώσεων εμπόρων, καταναλωτών, χρηστών δικτύων μεταφοράς, καθώς και των οργανωμένων αγορών ενέργειας, και έχουν αναδειχθεί σήμερα σε ανεπίσημα συμβουλευτικά όργανα της Κοινότητας και χώρους ανάδειξης προβλημάτων της εσωτερικής αγοράς αλλά και προώθησης λύσεων σε αυτά. Τα Ευρωπαϊκά Ρυθμιστικά Φόρα της Φλωρεντίας και της Μαδρίτης, αποτέλεσαν τη βάση για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ενεργειακού Φόρουμ των Πολιτών (London Forum), το οποίο παρέχει υποστήριξη στους καταναλωτές για τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν στην αγορά ενέργειας και αναζητά λύσεις. Επίσης, αποτέλεσαν βάση για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ρυθμιστικού Φόρουμ Αειφόρου Ενέργειας (Bucharest Forum), το οποίο ασχολείται με την προώθηση της αειφόρου ενέργειας.

Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά τα Ευρωπαϊκά Φόρα της Ενέργειας και συμμετέχει στις εργασίες τους. Τον Οκτώβριο του 2020, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στο 34ο Ευρωπαϊκό Ρυθμιστικό Φόρουμ για το Φυσικό Αέριο, το οποίο έλαβε μέρος διαδικτυακά.

## Άλλες διεθνείς δραστηριότητες

Κατά το υπό αναφορά έτος, η ΡΑΕΚ συμμετείχε με παρουσιάσεις στις ακόλουθες διεθνείς δραστηριότητες:

- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Στρατηγικές για την Μετάβαση της Κύπρου στην οικονομία του Υδρογόνου», στις 18 Ιανουαρίου 2021 στο πλαίσιο του Συνεδρίου «Δυνατότητες & προοπτικές από τη χρήση του Πράσινου Υδρογόνου», που πραγματοποιήθηκε στο Ινστιτούτο Εναλλακτικών Πολιτικών, Αθήνα, Ελλάδα.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Energy Strategies towards Hydrogen Economy», στο διαδικτυακό σεμινάριο «Green Hydrogen and its Applications», που διοργανώθηκε στις 13 Σεπτεμβρίου 2021 από το Pontifical Catholic University of Peru (PUPC) εδρεύει στη Λίμα, Περού.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Challenges towards carbon neutral energy systems», στο πλαίσιο της 85ης Διεθνής Έκθεσης Θεσσαλονίκης, στις 15 Σεπτεμβρίου 2021, στη Θεσσαλονίκη, Ελλάδα.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Energy transition regulatory challenges», στις 29 Σεπτεμβρίου 2021 για το 6ο Συμπόσιο «ΗΑΕΕ Energy Transition», που πραγματοποιήθηκε στην Αθήνα, Ελλάδα.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Southern Regulators Informal Group - Aligning Interests & Strategies», στην πρώτη συνάντηση Ρυθμιστών του «Southern Regulators Informal Group (SRIG)», που πραγματοποιήθηκε στις 20 Οκτωβρίου 2021 στην Αθήνα, Ελλάδα.

## Τοπικές δραστηριότητες

Κατά το υπό επισκόπηση έτος, η ΡΑΕΚ συμμετείχε με παρουσιάσεις στις ακόλουθες τοπικές δραστηριότητες:

- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Μακροπρόθεσμη Ενεργειακή Στρατηγική για τη Κύπρο», στις 19 Ιανουαρίου 2021 στα πλαίσια του Συνεδρίου «Μακροπρόθεσμη Αειφόρος Ενεργειακή Στρατηγική της Κύπρου & Επενδυτικές Ευκαιρίες», στη Λευκωσία, Κύπρος.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «Διατιμήσεις Ηλεκτρισμού» προς την Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας στη Βουλή των Αντιπροσώπων, στις 07 Σεπτεμβρίου 2021, Λευκωσία, Κύπρος.
- Χαιρετισμός Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, στο 9ο Ενεργειακό Συμπόσιο, στις 04 Νοεμβρίου 2021, στη Λευκωσία, Κύπρος.
- Ομιλία Δρ. Ανδρέα Πουλλικκά, Πρόεδρος ΡΑΕΚ, «The regulator view: The Cyprus future energy landscape», στο πλαίσιο του Συνεδρίου Eastern Mediterranean Conference & Exhibition (EMC) που διεξάχθηκε στις 10 Νοεμβρίου 2021, στη Λευκωσία, Κύπρος.

## Έρευνα και ανάπτυξη

### Συγχρηματοδοτούμενα και άλλα έργα στα οποία συμμετέχει η ΡΑΕΚ

#### **Integrated platform for increased FLEXibility in smart TRANSmision grids with STORAge entities and large penetration of renewable energy sources (FLEXITRANSTORE)**

Το ερευνητικό πρόγραμμα FLEXITRANSTORE είναι ένα έργο χρηματοδοτούμενο από την ΕΕ στο πλαίσιο του HORIZON 2020 (Συμφωνία επιχορήγησης με αριθμό 774407), το οποίο ξεκίνησε την 1η Νοεμβρίου 2017 και θα διαρκέσει 48 μήνες, ήτοι μέχρι τις 31 Οκτωβρίου 2021.

Κατά το 2021, το έργο έλαβε 6μηνη παράταση, λόγω των καθυστερήσεων που παρουσιάστηκαν κατά την αποστολή εξοπλισμού και εγκατάσταση και λειτουργία των πιλοτικών συστημάτων, που προέκυψαν λόγω των μέτρων που λήφθηκαν για περιορισμό της εξάπλωσης του ιού COVID-19. Συνεπώς, το έργο θα διαρκέσει μέχρι το τέλος Απριλίου 2022.

Η κοινοπραξία του έργου αποτελείται από 30 εταιρίες, συμπεριλαμβανομένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής, ρυθμιστικών αρχών ενέργειας, φορέων εκμετάλλευσης της αγοράς, παρόχων υπηρεσιών και κατασκευαστών. Οι εταιρίες της Κύπρου είναι ο ΔΣΜΚ, ο ΔΣΔ, το Πανεπιστήμιο Κύπρου και η ΡΑΕΚ.

Κατά το 2021 πραγματοποιήθηκε η 6η συνάντηση της ολομέλειας των εταιριών στις 2 Φεβρουαρίου 2021 και η 7η συνάντηση της ολομέλειας των εταιριών στις 11 Οκτωβρίου 2021. Η ΡΑΕΚ εκπροσωπήθηκε και στις δύο συναντήσεις.

Το ερευνητικό πρόγραμμα FLEXITRANSTORE αποτελεί ουσιαστικά μια πλατφόρμα η οποία θα προσφέρει ευελιξία σε δίκτυα έξυπνων δικτύων με αποθήκευση και μεγάλη διείσδυση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Το πρόγραμμα έχει ως στόχο να συμβάλει στην εξέλιξη προς ένα πανευρωπαϊκό δίκτυο μεταφοράς με υψηλή ευελιξία και υψηλά επίπεδα διασύνδεσης.

Μέσα από το πρόγραμμα αναπτύχθηκαν και εγκαταστάθηκαν 8 πιλοτικές εγκαταστάσεις (Ελλάδα, Βουλγαρία, Κύπρος, Σλοβενία και Ισπανία), καινοτόμες τεχνολογίες έξυπνων δικτύων, μέθοδοι ελέγχου και αποθήκευσης και νέες προσεγγίσεις στην αγορά, οι οποίες βρίσκονται σε διαδικασία δοκιμής. Μια από τις εγκαταστάσεις αυτές εγκαταστάθηκε στον υποσταθμό της Αθηνάου, στην Κύπρο. Πρόκειται για ενεργό κόμβο διανομής (ΕΚΔ) (active distribution node) στον υποσταθμό Αθηνάου, με σύστημα αποθήκευσης ισχύος 1MW και ενέργειας μέχρι 2MWh, σε συνδυασμό με επιπλέον εγκαταστάσεις που αφορούν σε υλισμικό και λογισμικό σε διάφορα σημεία για την ενσωμάτωση, παρακολούθηση και έλεγχο των συστημάτων, τα περισσότερα από τα οποία εγκαθίστανται στον υποσταθμό ως το συνοριακό σημείο μεταξύ των συστημάτων μεταφοράς και διανομής με στόχο την αξιοποίηση του υποσταθμού ως ΕΚΔ από τους διαχειριστές του συστήματος (ΔΣΜΚ και ΔΣΔ).

Η εγκατάσταση στον υποσταθμό Αθηνάου πραγματοποιήθηκε μέσα του 2021. Η λειτουργία του θα συνεχιστεί τουλάχιστον το τέλος του προγράμματος FLEXITRANSTORE (30 Απριλίου 2022).

### **Ενδυνάμωση του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου με βιώσιμες και έξυπνες τεχνολογίες - Empowering the Cyprus power system with sustainable and intelligent technologies (EMPOWER)**

Το πρόγραμμα EMPOWER συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΙΔΕΚ) για Έρευνα, Τεχνολογική Ανάπτυξη και Καινοτομία.

Το EMPOWER συγκεντρώνει όλους τους βασικούς ενδιαφερόμενους του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο με στόχο την ανάπτυξη βιώσιμων και ευφυών τεχνολογιών και εργαλείων για το σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Το EMPOWER στοχεύει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας στην Κύπρο, εστιάζοντας στον τομέα προτεραιότητας της ενέργειας.

Οι γενικοί στόχοι του EMPOWER είναι:

- Εξέλιξη του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου
- Αύξηση του μεριδίου των ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα της Κύπρου
- Ανάπτυξη σημαντικών δεσμών και συνεργιών μεταξύ των μελών του τετραπλού έλικα (ερευνητικά κέντρα, ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, επιχειρήσεις, φορείς χάραξης πολιτικής και άλλοι ενδιαφερόμενοι οργανισμοί)

Κατά το 2021, η ΠΑΕΚ συμμετείχε ενεργά σε όλες τις συναντήσεις της κοινοπραξίας του EMPOWER καθώς και στις συναντήσεις της εργασίας Τ6.3., στην οποία η ΠΑΕΚ είναι επικεφαλής εργασίας (task leader). Η εργασία Τ6.3. στοχεύει στην παροχή μιας λεπτομερούς μελέτης για τις βασικές τεχνικές απαιτήσεις για τη διασύνδεση της αποθήκευσης, στη μελέτη της υφιστάμενης εθνικής και ευρωπαϊκής νομοθεσίας, καθώς και στην ανάπτυξη ενός πλαισίου για τις επικουρικές υπηρεσίες, προκειμένου να προετοιμαστεί η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας για τη μαζική εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης.

### **Ενσωμάτωση καινοτόμων, πράσινων τεχνολογιών σε υπάρχοντα λεωφορεία δημοσίων μεταφορών, με σκοπό την εξοικονόμηση 5% μέχρι 30% σε καύσιμα - Integration of innovative green technologies on existing public transportation buses for 5% to 30% fuel savings (BUSFUELSAVINGS)**

Το πρόγραμμα BUSFUELSAVINGS συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.

Οι δημόσιες μεταφορές της Κύπρου αποτελούνται από 2600 λεωφορεία, που καταναλώνουν περίπου 60.000.000 λίτρα ντίζελ ανά έτος. Η μεγάλη κατανάλωση καυσίμου είναι ένα σημαντικό κόστος για τις εταιρίες μεταφορών, που αγωνίζονται να επιβιώσουν μέσα από κρατικές επιδοτήσεις. Επιπρόσθετα, η μαζική χρήση ντίζελ προκαλεί ρύπανση του περιβάλλοντος με όλες τις αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα ζωής της κοινωνίας.

Ο στόχος του έργου BUSFUELSAVINGS, είναι να περιορίσει το πρόβλημα αυτό με τη μείωση της κατανάλωσης καυσίμων των λεωφορείων κατά 5-30% και τη μείωση σε εκπομπές καυσαερίων (σωματίδια, άκαυστοι υδρογονάνθρακες, CO<sub>2</sub>, CO, NO<sub>x</sub>) κατά >20%. Ο μόνος δυνατός τρόπος για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι η αύξηση της απόδοσης του κινητήρα των υφιστάμενων λεωφορείων με την ενσωμάτωση πάνω στις υπάρχουσες μηχανές μιας καινοτόμου, πράσινης τεχνολογίας, όπως η γεννήτρια αερίου ΗΗΟ.

Το έργο είναι μεγάλης εμβέλειας, διεπιστημονικής συνεργασίας, που έχει στόχο την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας του συστήματος έρευνας, τεχνολογικής ανάπτυξης και καινοτομίας και τη διασύνδεση με την παραγωγική βάση στις μεταφορές. Αναμένεται να επιφέρει συγκεκριμένα αποτελέσματα για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας και θα έχει αντίκτυπο στην οικονομική ανάπτυξη και την ποιότητα της ζωής. Επίσης, θα δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και θέσεις εργασίας που αναμένεται να συμβάλουν θετικά στην αντιμετώπιση της ανεργίας.

Κατά το 2021, η ΠΑΕΚ συμμετείχε ενεργά σε όλες τις συναντήσεις της κοινοπραξίας, καθώς και τις τεχνικές συναντήσεις του BUSFUELSAVINGS.

### **Καινοτόμες μέθοδοι αποθήκευσης για βελτίωση του ισοζυγίου των ΑΠΕ στην Κύπρο - Storage and renewables electrifying Cyprus (SREC)**

Το πρόγραμμα SREC συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία. Το πρόγραμμα ολοκληρώθηκε τέλος Νοεμβρίου 2021. Όλοι οι στόχοι του προγράμματος έχουν επιτευχθεί με επιτυχία.

Η αποθήκευση ενέργειας είναι μια μεθοδολογία που αναγκαστικά συνοδεύει την μετατροπή και χρήση ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Αποτελεί σημαντική παράμετρο στην προσπάθεια να αυξηθεί το μερίδιο ΑΠΕ που εγχέεται στα δίκτυα. Σε απομονωμένα δίκτυα όπως αυτό της Κύπρου, η ανάγκη για αποθήκευση είναι μεγάλης προτεραιότητας για λόγους ασφάλειας τροφοδοσίας, αξιοποίησης των υποδομών, εισροής ΑΠΕ, μείωσης εκπομπών, εγχώριας προστιθέμενης αξίας και αειφορίας.

Σκοπός του έργου SREC, ήταν η ανάπτυξη και εφαρμογή ρυθμιστικού πλαισίου που θα επιτρέπει την λειτουργία και ένταξη στο δίκτυο έργων αποθήκευσης καθώς και η χωροθέτηση και αδειοδότηση 2 έργων αποθήκευσης μέσης κλίμακας.

Λαμβάνοντας υπόψη όλες τις σημαντικές παραμέτρους λειτουργίας του ηλεκτρικού δικτύου και των υφιστάμενων σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, αναπτύχθηκε ένας αλγόριθμος για την προσομοίωση των επιπτώσεων διαφόρων σεναρίων αποθήκευσης - υβριδικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής που εφαρμόζονται στο αυτόνομο δίκτυο της Κύπρου. Τα κύρια σημεία της εργασίας που έχει γίνει είναι:

- Επιλογή κατάλληλων τεχνολογιών αποθήκευσης ανά κλίμακα και εφαρμογή.
- Επιλογή σχημάτων υβριδοποίησης τεχνολογιών αποθήκευσης με ΑΠΕ και συμβατικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής για να καταλήξουν σε αποτελεσματικούς και καινοτόμους συνδυασμούς.
- Ανάπτυξη και δοκιμή μοντέλων δυναμικής προσομοίωσης για τις προτεινόμενες τεχνολογίες.
- Χρήση των μοντέλων δυναμικής προσομοίωσης για τη διεξαγωγή διαφόρων μελετών δυναμικής απόδοσης συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας και ανάλυση της δυναμικής συμπεριφοράς των προτεινόμενων τεχνολογιών και τον αντίκτυπό τους στο Κυπριακό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.
- Πραγματοποίηση προσομοιώσεων λειτουργίας του Κυπριακού συστήματος για ένα επόμενο έτος χωρίς και με τις προτεινόμενες υβριδικές/αποθηκευτικές λύσεις με δεδομένα υψηλής ανάλυσης που παρείχε ο ΔΣΜΚ.
- Αναλύσεις κόστους παραγωγής και εσόδων για την αξιολόγηση της αξίας των τεχνολογιών στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.

Η ΡΑΕΚ μελέτησε τις βασικές αρχές, μεθοδολογία και κριτήρια για τη ρύθμιση συστημάτων/τεχνολογιών αποθήκευσης ενέργειας όσον αφορά την αδειοδότηση, τη λειτουργία, την ανάπτυξη ειδικής τιμολόγησης, προτείνοντας κίνητρα για την προώθηση τέτοιων τεχνολογιών και μηχανισμών που θα εισαχθούν για την ανάπτυξη τέτοιων τεχνολογιών.

Αναπτύχθηκαν και υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ για έγκριση δύο μονάδες αποθήκευσης μεσαίου μεγέθους τεχνολογιών αντλησιοταμίευσης και αποθήκευσης μπαταριών μαζί με τα σχετικά επιχειρηματικά σχέδια, την εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τον σχεδιασμό της σύνδεσης στο δίκτυο έχει και λεπτομερή μηχανική των εγκαταστάσεων.

Κατά τη διάρκεια του έργου επιτεύχθηκαν τα ακόλουθα αποτελέσματα:

- Η Κύπρος πρέπει να χρησιμοποιήσει 500MW αποθηκευτικής ισχύος για να επιτύχει το 40% της διείσδυσης ΑΠΕ και μείωση του ενεργειακού κόστους κατά 25%.
- Οι υπάρχουσες δεξαμενές νερού θα βοηθήσουν στην επίτευξη των παραπάνω στόχων με 40% μειωμένο κόστος λόγω της χρήσης των υφιστάμενων ταμιευτήρων που βρίσκονται στην Κύπρο.
- Έχει αποδειχθεί ότι δεν υπάρχει ανάγκη κατασκευής νέων συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής, καθώς οι μονάδες αποθήκευσης θα μειώσουν τις μονάδες που απαιτούνται για λόγους ασφάλειας του δικτύου και βρίσκονται σε αδράνεια.
- Έχουν δημιουργηθεί συγκεκριμένες προτάσεις για την τιμολόγηση της αποθηκευμένης ηλεκτρικής ενέργειας ώστε να επιτρέπεται τόσο η διείσδυση ΑΠΕ όσο και η ανάπτυξη μονάδων αποθήκευσης χωρίς να επηρεάζεται το κόστος των καταναλωτών και χωρίς την ανάγκη κρατικής οικονομικής στήριξης.
- Έχει επιτευχθεί συνεργασία με οργανισμούς που παρέχουν τεχνογνωσία και έχει εκδηλωθεί ενδιαφέρον για συμμετοχή στη μελλοντική ανάπτυξη των εγκαταστάσεων.
- Υπάρχει ενδιαφέρον από επενδυτές για συμμετοχή στην κατασκευή και λειτουργία αποθηκευτικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας.

Κατά το 2021, η ΡΑΕΚ συμμετείχε ενεργά σε όλες της συναντήσεις της κοινοπραξίας και τις τεχνικές συναντήσεις του προγράμματος SREC. Επίσης, συμμετείχε ενεργά στην πραγματοποίηση δύο ημερίδων με θέμα «Storage & renewables electrifying Cyprus». Κατά τη διάρκεια των ημερίδων παρουσιάστηκαν τα κύρια επιστημονικά και τεχνολογικά αποτελέσματα του έργου καθώς και γενικά θέματα που αφορούν την αποθήκευση ενέργειας.

## **Ευφυείς αισθητήρες φωτός για τα ηλεκτρικά πλέγματα επόμενης γενιάς - Intelligent light sensing for next generation smart grids (LightSense)**

Το πρόγραμμα LightSense συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.

Ο πρωταρχικός στόχος του έργου, είναι η ολιστική αντιμετώπιση των ανοιχτών προκλήσεων σχετικά με τη διαθεσιμότητα, την ανοχή σε σφάλματα και την ασφάλεια των δικτύων διανομής ενέργειας στην Κύπρο, με έμφαση στην έγκαιρη πρόληψη βλαβών και την ανίχνευση εισβολέων. Ειδικότερα, αποσκοπεί στην:

- Αξιοποίηση των δυνατοτήτων οπτικής μέτρησης των οπτικών ινών που είναι εγκατεστημένες στο δίκτυο, με στόχο τη συνεχή, απομακρυσμένη και αυτοματοποιημένη παρακολούθηση της κατάστασης και της ακεραιότητας της υποδομής δικτύου του κύριου προμηθευτή ενέργειας στην Κύπρο.
- Εξαγωγή κρίσιμων πληροφοριών, όπως η ακριβής θέση βλαβών, συμπεριλαμβανομένων των θερμών σημείων, καθώς και η παροχή προβλέψεων σχετικά με την επικείμενη εμφάνιση και τον εντοπισμό βλαβών, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αξιοπιστία και η αδιάκοπη προσφορά ενέργειας.
- Αντιμετώπιση της έλλειψης πολιτικών ασφάλειας και αξιοπιστίας του δικτύου που να προσαρμόζονται σε πραγματικά δεδομένα δικτύου, στο πλαίσιο της ενεργούς παρακολούθησης των μελλοντικών έξυπνων δικτύων σε επιχειρησιακό επίπεδο.
- Συνεχή ευφυή επιτήρηση της διαδικτυακής υποδομής προς αποτροπή μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης ή δολιοφθοράς.

Κατά το 2021, η ΠΑΕΚ συμμετείχε ενεργά σε όλες της συναντήσεις της κοινοπραξίας του προγράμματος LightSense.

## **Εκσυγχρονισμός και ενίσχυση της επιχειρησιακής παρατηρησιμότητας και διαχείρισης του δικτύου διανομής με καινοτόμες αναλυτικές τεχνικές για υψηλή διείσδυση φωτοβολταϊκών - Modernising the distribution grid for enabling high penetration of photovoltaic electricity through advanced data analytic operational observability and management (ELECTRA)**

Το πρόγραμμα ELECTRA συγκαταλέγεται στα προγράμματα RESTART 2016-2020 του ΙΔΕΚ για έρευνα, τεχνολογική ανάπτυξη και καινοτομία.

Η ηλεκτρική ενέργεια είναι ζωτικής σημασίας για το μελλοντικό ενεργειακό μείγμα της Κύπρου και, προκειμένου να καταστεί δυνατή η ανάπτυξη μεγάλης κλίμακας και να αυξηθεί η ανταγωνιστικότητα της φωτοβολταϊκής τεχνολογίας (τεχνική και οικονομική), είναι σημαντικό να διασφαλιστεί πρωτίστως η βέλτιστη ενσωμάτωσή τους στο δίκτυο.

Αυτό συμβαδίζει και ανταποκρίνεται στους στόχους της συγκεκριμένης πρόσκλησης για έξυπνη ανάπτυξη, S3Cy τομέας προτεραιότητας 2. Ενέργεια, περιοχή εστίασης: 2.4.3 Δίκτυα μεταφοράς ενέργειας και διανομής.

Με αυτό το υπόβαθρο ξεκίνησε αυτό το έργο για τη δημιουργία ενός ισχυρού ερευνητικού δικτύου, το οποίο θα συμμετάσχει ενεργά στο στόχο της εφαρμοσμένης έρευνας και συγκεκριμένα να διασφαλίσει την βέλτιστη ενσωμάτωση φωτοβολταϊκών συστημάτων στο δίκτυο διανομής, διασφαλίζοντας υψηλότερα επίπεδα διείσδυσης μέσω της μέσω της ενεργού συμμετοχής όλων των βασικών συστατικών της τετραπλής έλικας (έρευνα, επιχειρήσεις, εκπρόσωποι τελικών χρηστών, υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής).

Το ολοκληρωμένο έργο είναι ένα έργο διεπιστημονικής συνεργασίας μεγάλης εμβέλειας που προβλέπει κατά κύριο λόγο την αντιμετώπιση της έγκαιρης πρόκλησης για μείωση του άνθρακα σε μια ολιστική προσέγγιση, επιτρέποντας υψηλότερα μερίδια φωτοβολταϊκών συστημάτων στο δίκτυο διανομής. Οι συντονισμένες και ολοκληρωμένες δραστηριότητες του πεδίου του έργου για την ανάπτυξη και την επικύρωση μιας πρωτοποριακής προσαρμοστικής αρχιτεκτονικής διαχείρισης διανομής πολλαπλών



υπηρεσιών που επιτρέπει την αποτελεσματική, ανθεκτική και ασφαλή λειτουργία μελλοντικών συστημάτων διανομής με υψηλή διείσδυση κατανεμημένης ενέργειας.

Τέλος, το προτεινόμενο έργο θα προσπαθήσει να ενισχύσει τις ερευνητικές δραστηριότητες για την πραγματική απελευθέρωση του πραγματικού δυναμικού των φωτοβολταϊκών συστημάτων και την υψηλή διείσδυση τους στο ενεργειακό μείγμα.

Κατά το 2021, η ΡΑΕΚ συμμετείχε ενεργά σε όλες της συναντήσεις της κοινοπραξίας του προγράμματος ELECTRA.

### **Συγκριτική αξιολόγηση κόστους συστημάτων μεταφοράς 2021 (Transmission cost benchmarking project 2021 - TCB21)**

Το TCB21 είναι ένα έργο συγκριτικής αξιολόγησης κόστους που πραγματοποιείται από τον CEER και τον σύμβουλό του Sumiscid και έχει ως κύριο στόχο του τη διεκπεραίωση μιας ισχυρής και μεθοδολογικά ορθής διαδικασίας για την αξιολόγηση της απόδοσης των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς (ΔΣΜ). Το έργο καλύπτει τόσο τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας όσο και φυσικού αερίου και περιλαμβάνει συνολικά 46 ΔΣΜ από 16 χώρες της Ευρώπης. Το έργο είναι αρκετά φιλόδοξο προσπαθώντας να κινητοποιήσει τις εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές και τους ΔΣΜ σε μια κοινή προσπάθεια για την ανάπτυξη ισχυρών και ολοκληρωμένων δεδομένων και μοντέλων. Κατά τη διάρκεια του έργου, οι ΔΣΜ καλούνται να παρέχουν όλα τα δεδομένα για τις χρηματοοικονομικές τους ροές καθώς και τα κόστη για τα περιουσιακά τους στοιχεία, όπου μετέπειτα οι Ρυθμιστικές Αρχές θα αξιολογήσουν. Η πρώτη συγκριτική αξιολόγηση πραγματοποιήθηκε το 2018 (TCB18), ενώ το έργο πραγματοποιείται κάθε τρία χρόνια.

Το έτος 2021 είναι η πρώτη φορά που η ΡΑΕΚ συμμετείχε σε αυτή τη πρωτοβουλία το CEER, με την ενεργή παρουσία της σε όλες τις συναντήσεις του έργου. Οι συναντήσεις είχαν ως στόχο να βοηθήσουν τις εθνικές Ρυθμιστικές Αρχές να εξοικειωθούν με τα εργαλεία του έργου προς τη ορθή επικύρωση των δεδομένων (data validation protocol) δικτύων μεταφοράς Κύπρου, τα οποία θα χρησιμοποιηθούν για την ανάπτυξη ενός αποδοτικού μοντέλου για τη συγκριτική αξιολόγηση κόστους.

### **Συμμετοχή στο Standardisation of terminology του ACER**

Κατά το 2021, η ΡΑΕΚ συμμετείχε στην κοινή προσπάθεια του ACER, του μεταφραστικού κέντρου των οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CdT) και των ρυθμιστικών αρχών για την παροχή κοινής βάσης δεδομένων ορολογίας στις γλώσσες της ΕΕ.

Ο ACER κάλεσε τις εθνικές ρυθμιστικές αρχές να συμβάλουν στη δημιουργία βάσης δεδομένων ορολογίας στις γλώσσες της ΕΕ στον τομέα της ενεργειακής πολιτικής. Η ΡΑΕΚ δήλωσε τη διαθεσιμότητα και ετοιμότητά της να συμμετάσχει σε αυτό το έργο.

Η δημιουργία μιας συγκεντρωμένης βάσης δεδομένων ορολογίας από τα αγγλικά σε όλες τις γλώσσες της ΕΕ θα υποστηρίξει την ανάπτυξη μιας πολυγλωσσικής πλατφόρμας ορολογίας, η οποία θα εμπλουτίζεται και θα επεξεργάζεται με την πάροδο του χρόνου.

Ο στόχος αυτού του έργου είναι να ευθυγραμμίσει τη μετάφραση και τη χρήση τεχνικών όρων, μοιράζοντας τα δεδομένα ορολογίας μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών, των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της ΕΕ και να δημιουργήσει μια τυπική βάση δεδομένων ορολογίας για τις μεταφράσεις του ACER.

# 4

## ΑΓΟΡΑ ΗΛΕΚΤΡΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

### Εισαγωγή

Με βάση τις πρόνοιες του Νόμου περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού του 2003, εγκαθιδρύθηκε η ΡΑΕΚ η οποία αποτελεί Ανεξάρτητη Αρχή του Κράτους και είναι η καθ' ύλη αρμόδια αρχή για τη χορήγηση αδειών σε πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή, μεταφορά, διανομή και προμήθεια ηλεκτρισμού.

Οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ηλεκτρισμού αφορούν ανταγωνιστικές δραστηριότητες, δηλαδή δίδεται η δυνατότητα σε ενδιαφερόμενα πρόσωπα, αφού αποκτήσουν τις σχετικές άδειες, να δραστηριοποιηθούν και συμμετάσχουν σε ανταγωνιστική βάση στον τομέα της αγοράς ηλεκτρισμού και σύμφωνα με τις ρυθμίσεις που θέτει η ΡΑΕΚ, ως ανεξάρτητοι παραγωγοί ή/και ως ανεξάρτητοι προμηθευτές ηλεκτρισμού.

Αν και οι δραστηριότητες της παραγωγής και προμήθειας ανήκουν στο ανταγωνιστικό μέρος της αγοράς ηλεκτρισμού, η ΑΗΚ ως παραγωγός και ως προμηθευτής λόγω του ότι κατέχει, για το παρόν στάδιο, δεσπόζουσα θέση στην αγορά, ρυθμίζεται από τη ΡΑΕΚ. Συγκεκριμένα, η ΡΑΕΚ προβαίνει σε έλεγχο αλλά και σε ρύθμιση των οικονομικών της παραμέτρων, ούτως ώστε να επιτυγχάνεται ένα υγιές περιβάλλον που να επιτρέπει την εισδοχή νέων ανεξάρτητων παραγωγών και προμηθευτών που να μπορούν να ανταγωνίζονται επί ίσοις όροις.

Οι δραστηριότητες της μεταφοράς και διανομής ηλεκτρισμού εκ φύσεως αποτελούν μονοπωλιακές δραστηριότητες. Οι εν λόγω δραστηριότητες αφορούν τη διαχείριση και την ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής. Το σύστημα μεταφοράς και το σύστημα διανομής είναι οι εναέριες γραμμές ή/και υπόγεια καλώδια για τη μεταφορά και διανομή του ηλεκτρισμού από τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού (ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς από συμβατικές μονάδες και σταθμούς ΑΠΕ) προς τους τελικούς πελάτες για κατανάλωση.

Η ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς και συστήματος διανομής ανήκουν στην ΑΗΚ, η οποία κατέχει τις σχετικές άδειες από τη ΡΑΕΚ ως Ιδιοκτήτης Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ) και Ιδιοκτήτης Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ), αντίστοιχα.

Η διαχείριση του συστήματος μεταφοράς ανήκει στον ΔΣΜΚ, κατόπιν χορήγησης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ, ο οποίος αποτελεί νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Η διαχείριση του συστήματος διανομής ανήκει στον ΔΣΔ, κατόπιν χορήγησης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ, ο οποίος ανήκει στην ΑΗΚ.

### Δείκτης συγκέντρωσης της αγοράς - Herfindahl - Hirschman index

Κατά τη διάρκεια χρονικής περιόδου της παρούσας έκθεσης, η Κύπρος βρίσκεται σε μεταβατική ρύθμιση της αγοράς ενέργειας, κατά την οποία επιτρέπονται ορισμένες συναλλαγές. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της



μεταβατικής περιόδου ανοίγματος της αγοράς, δραστηριοποιούνται οι παραγωγοί ΑΠΕ και οι προμηθευτές ηλεκτρικής ενέργειας. Κατά το πρώτο τρίμηνο του 2021 εισήλθαν στον τομέα προμήθειας ηλεκτρικού ρεύματος, άλλοι δύο προμηθευτές πέραν της «ΑΗΚ Προμήθειας». Οι δύο ιδιώτες προμηθευτές αγοράζουν πράσινη ενέργεια που παράγεται από παραγωγούς ΑΠΕ και εφοδιάζουν κυρίως επιχειρήσεις, στο πλαίσιο διμερών συμβολαίων.

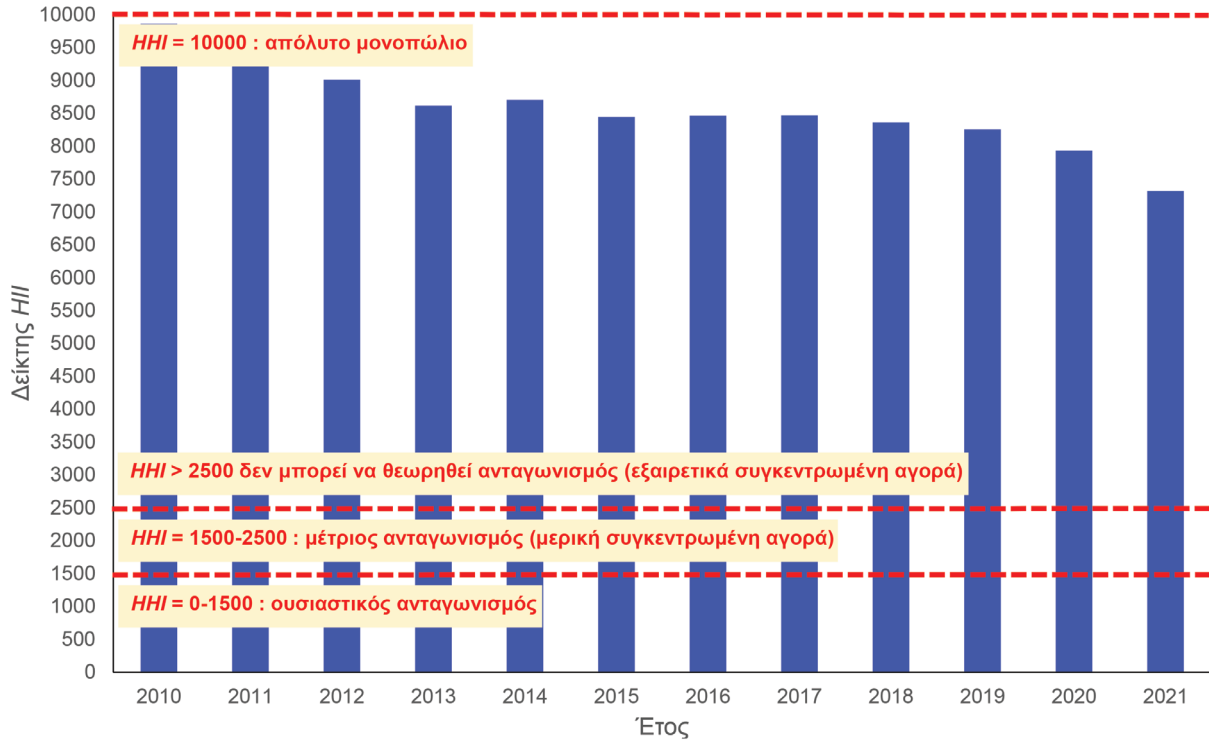
Ως μέτρο υπολογισμού της συγκέντρωσης προμηθευτών στη ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού Κύπρου χρησιμοποιήθηκε ο δείκτης Herfindahl-Hirschman (Herfindahl-Hirschman index - HHI), ο οποίος υπολογίζεται ως το άθροισμα των τετραγώνων των μεριδίων αγοράς όλων των επιχειρήσεων στην αγορά. Τα μερίδια αγοράς μπορούν να υπολογιστούν με βάση την τελική κατανάλωση και τον αριθμό των πελατών ή τα σημεία μέτρησης. Για αποτέλεσμα,

- HHI = 0 - 1500, θεωρείται ουσιαστικός ανταγωνισμός,
- HHI = 1500 - 2500, θεωρείται μέτριος ανταγωνισμός (μερική συγκεντρωμένη αγορά),
- HHI > 2500, δεν μπορεί να θεωρηθεί ανταγωνισμός (εξαιρετικά συγκεντρωμένη αγορά)
- HHI = 10000, θεωρείται απόλυτο μονοπώλιο, δηλαδή με μόνο ένα συμμετέχοντα στην αγορά.

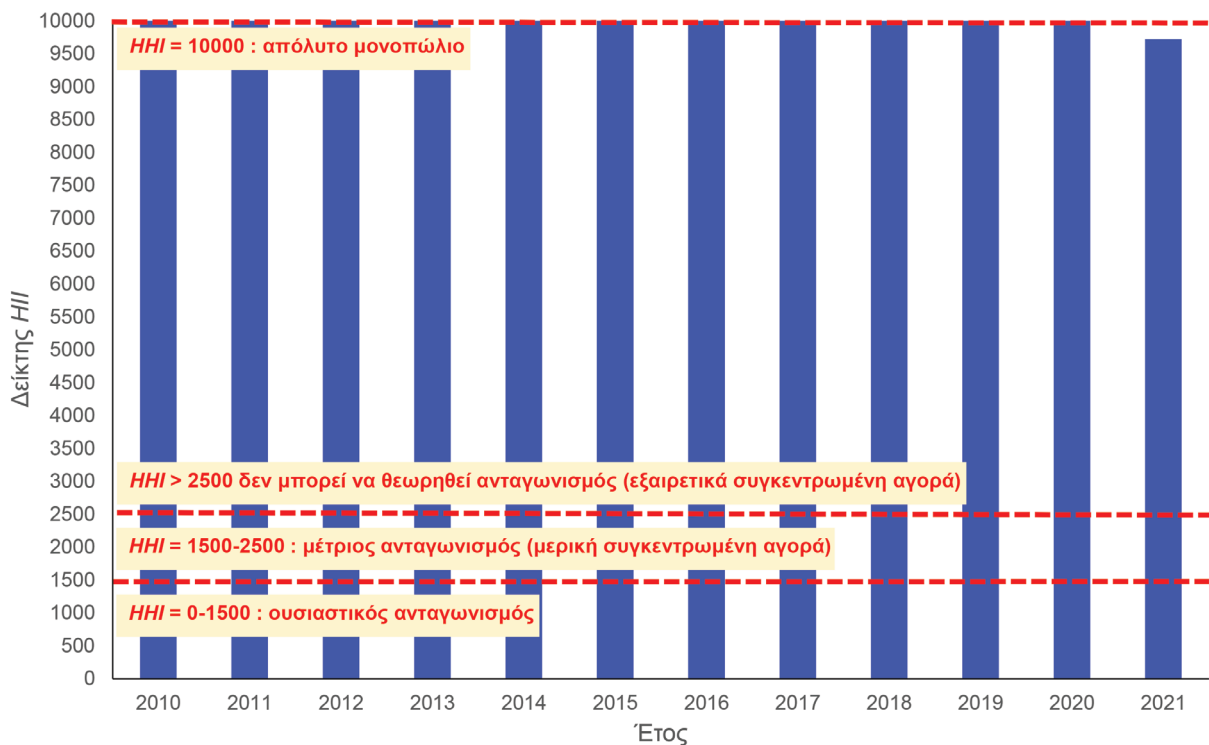
Η ΑΗΚ είναι, στο παρόν στάδιο, εκ των πραγμάτων ουσιαστικά η μεγαλύτερη και η μοναδική κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση ηλεκτρισμού, γεγονός που:

- Κατατάσσει τη δραστηριότητα παραγωγής της ΑΗΚ σε θέση ισχύος στην χονδρική αγορά ηλεκτρισμού το οποίο τεκμηριώνεται με βάση τα ιστορικά στοιχεία του δείκτη HHI (Σχεδιάγραμμα 3). Συμπεραίνεται ότι η χονδρική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου κατατάσσεται στις εξαιρετικά συγκεντρωμένες αγορές και δη στη μη ύπαρξη ουσιαστικού ανταγωνισμού και αυτό οφείλεται στην θέση ισχύος της δραστηριότητας παραγωγής της ΑΗΚ.
- Κατατάσσει τη δραστηριότητα προμήθειας της ΑΗΚ σε θέση ισχύος στην λιανική αγορά ηλεκτρισμού το οποίο τεκμηριώνεται με βάση τα ιστορικά στοιχεία του δείκτη HHI (Σχεδιάγραμμα 4). Συμπεραίνεται ότι η λιανική αγορά ηλεκτρισμού της Κύπρου κατατάσσεται στις εξαιρετικά συγκεντρωμένες αγορές και δη στη μη ύπαρξη ουσιαστικού ανταγωνισμού και αυτό οφείλεται στην θέση ισχύος της δραστηριότητας προμήθειας της ΑΗΚ.

Με βάση τα πιο πάνω διαπιστώνεται έλλειψη συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στις αγορές χονδρικής και λιανικής ηλεκτρισμού λόγω του μεγέθους και της θέσης της ΑΗΚ.



Σχεδιάγραμμα 3 - Συγκέντρωση αγοράς ηλεκτρισμού (χονδρική αγορά)



Σχεδιάγραμμα 4 - Συγκέντρωση αγοράς ηλεκτρισμού (λιανική αγορά)

Στα Σχεδιαγράμματα 5 και 6 που ακολουθούν, παρουσιάζονται οι τιμές του ΗΗΙ σε άλλα κράτη-μέλη. Όπως παρατηρείται στο Σχεδιάγραμμα 5, για την ηλεκτρική αγορά οικιακών καταναλωτών, 8 από τα 26 ΜΣ κατέγραψαν χαμηλά επίπεδα συγκέντρωσης (ΗΗΙ<2000) το 2020 και 18 παρουσίασαν υψηλά επίπεδα συγκέντρωσης. Το 2020 στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας οικιακών καταναλωτών, τα κράτη-μέλη κατέγραψαν μείωση στα επίπεδα ΗΗΙ σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη. Οι χώρες που σημείωσαν τις καλύτερες επιδόσεις ήταν η Νορβηγία, η Σουηδία και η Φινλανδία.

Οι τιμές του ΗΗΙ είναι λιγότερο συγκεντρωτικές σε αγορές μη-οικιακών καταναλωτών. Αυτό μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι οι μη-οικιακοί καταναλωτές είναι πιο ενεργοί όσον αφορά την κατανάλωση ενέργειας και ενδεχομένως πιο ανοικτοί σε νέους προμηθευτές. Όπως παρατηρείται στο Σχεδιάγραμμα 6, στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας μη-οικιακών καταναλωτών, 13 από τα 24 κράτη-μέλη κατέγραψαν χαμηλά επίπεδα συγκέντρωσης το 2020. Η Ρουμανία, η Νορβηγία, η Μεγάλη Βρετανία και η Ιταλία κατέγραψαν τα καλύτερα αποτελέσματα.



**Σχεδιάγραμμα 5** - Δείκτης Herfindahl-Hirschman (HHI) της αγοράς ηλεκτρισμού οικιακών καταναλωτών σε κράτη-μέλη για την περίοδο 2018 - 2020<sup>6</sup>

<sup>6</sup> ACER Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2020 - Energy Retail Markets and Consumer Protection Volume



**Σχεδιάγραμμα 6** - Δείκτης Herfindahl-Hirschman (HHI) της αγοράς ηλεκτρισμού μη-οικιακών καταναλωτών σε κράτη-μέλη για την περίοδο 2018 - 2020<sup>7</sup>

## Χορήγηση άδειας, γενικής άδειας και παροχή εξαιρέσεως

Η αδειοδότηση δραστηριοτήτων που είναι σχετικές με τον ηλεκτρισμό ρυθμίζονται από τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2021, τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Έκδοση Αδειών) Κανονισμούς και την Ρυθμιστική Απόφαση 02/2021 «Ρυθμιστικό Πλαίσιο για Χορήγηση Γενικής Άδειας» (ΚΔΠ 523/2021).

Οι άδειες που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το άρθρο 26 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021 αφορούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα για εμπορικούς σκοπούς.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα για ίδια χρήση και εφεδρικούς σκοπούς με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη από το 1MW.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ με εγκατεστημένη ισχύ μεγαλύτερη από τα 8MW.
- Προμήθεια ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες
- Προμήθεια ηλεκτρισμού σε πελάτες χονδρικής.
- Εκτέλεση των καθηκόντων του Υπεύθυνου Φορέα Εξισορρόπησης.

<sup>7</sup> ACER Annual Report on the Results of Monitoring the Internal Electricity and Natural Gas Markets in 2020 - Energy Retail Markets and Consumer Protection Volume

- Εκτέλεση των καθηκόντων του Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης.
- Εγκατάσταση ή/και λειτουργία εγκατάστασης αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, εξαιρουμένων των εγκαταστάσεων αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας που λειτουργούν αποκλειστικά για ίδια χρήση.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΔΣΜΚ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του ΔΣΔ.
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Ιδιοκτήτη Συστήματος Μεταφοράς (ΙΣΜ).
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Ιδιοκτήτη Συστήματος Διανομής (ΙΣΔ).
- Εκτέλεση των αρμοδιοτήτων του Λειτουργού της Αγοράς.
- Εκτέλεση των καθηκόντων του Ιδιοκτήτη Γραμμής Διασύνδεσης.
- Εκτέλεση των καθηκόντων του Διαχειριστή Γραμμής Διασύνδεσης.
- Κατασκευή απευθείας γραμμής.

Οι εξαιρέσεις από την υποχρέωση κατοχής άδειας που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το εδάφιο (4) του Άρθρου 27 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021, αφορούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με χρήση ΑΠΕ μέχρι ισχύος μεγαλύτερης των 50kW έως και 8MW.
- Κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρισμού με συμβατικά καύσιμα ηλεκτρικής ισχύος μεγαλύτερης των 30kW έως και 1MW για ίδια χρήση ή για εφεδρικούς σκοπούς.

Οι γενικές άδειες που χορηγεί η ΡΑΕΚ σύμφωνα με το εδάφιο (1) του Άρθρου 27 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2021, αφορούν τις ακόλουθες δραστηριότητες:

- Παραγωγή ηλεκτρισμού από σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού που δεν είναι συνδεδεμένοι με το σύστημα μεταφοράς ή το σύστημα διανομής.
- Παραγωγή ηλεκτρισμού από εγκαταστάσεις παραγωγής ηλεκτρισμού μέγιστης ισχύος έως και 20kW.
- Παραγωγή ηλεκτρισμού για ίδια χρήση από συστήματα ισχύος έως και 30kW.
- Παραγωγή ηλεκτρισμού από σταθμούς παραγωγής ηλεκτρισμού από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ισχύος έως και 50kW.
- Παραγωγή ηλεκτρισμού από μονάδες συμπαραγωγής ηλεκτρισμού και θερμότητας υψηλής απόδοσης μικρής κλίμακας σύμφωνα με τις διατάξεις του περί της Προώθησης της Ενεργειακής Απόδοσης στη Θέρμανση και Ψύξη και της Συμπαραγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Νόμου.

## Άδεια προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες

Το 2021 υποβλήθηκαν 3 αιτήσεις για χορήγηση άδειας προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες για την περίοδο ισχύος της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού και έχουν χορηγηθεί 3 άδειες προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες για την περίοδο ισχύος της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού.

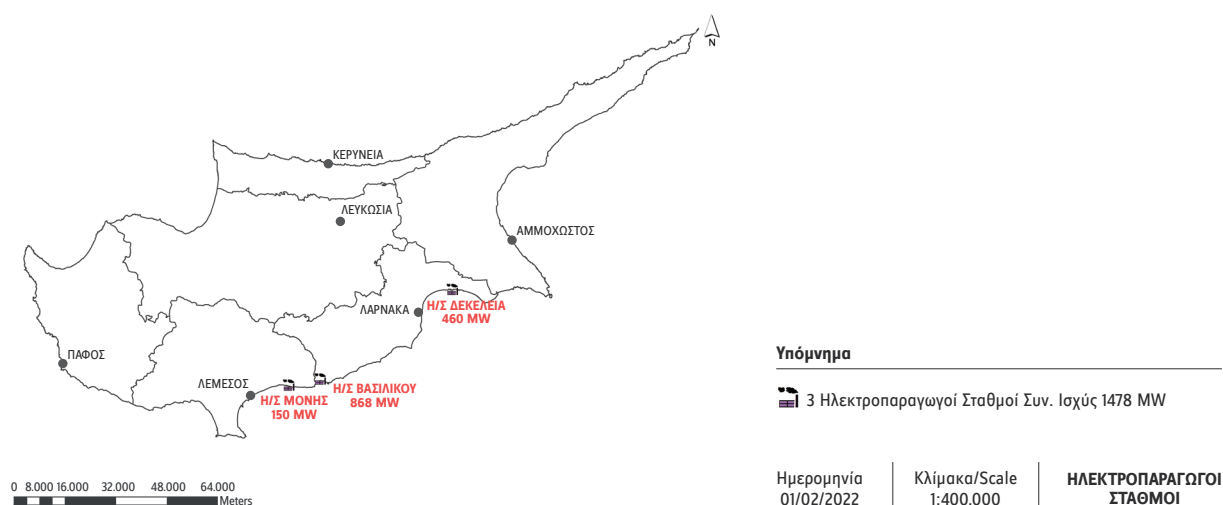
Η ΡΑΕΚ για την περίοδο ισχύος της μεταβατικής ρύθμισης της αγοράς ηλεκτρισμού έχει χορηγήσει συνολικά 19 άδειες προμήθειας ηλεκτρισμού σε τελικούς πελάτες και έχει απορρίψει μια αίτηση.

# Άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορικούς σκοπούς

## Συμβατικές μονάδες

Το 2021 υποβλήθηκε 1 αίτηση για χορήγηση άδειας κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με συμβατικά καύσιμα για εμπορικούς σκοπούς συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 284,004MWe.

Η εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς συμβατικών μονάδων για εμπορικούς σκοπούς δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2021, παραμένει στα 1478MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2020. Η γεωγραφική κατανομή των συμβατικών σταθμών ηλεκτροπαραγωγής εμπορικής χρήσης παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 7.



Σχεδιάγραμμα 7 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων συμβατικών μονάδων για εμπορική χρήση μέχρι το 2021

## Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (ΑΠΕ)

### Αιολικά πάρκα

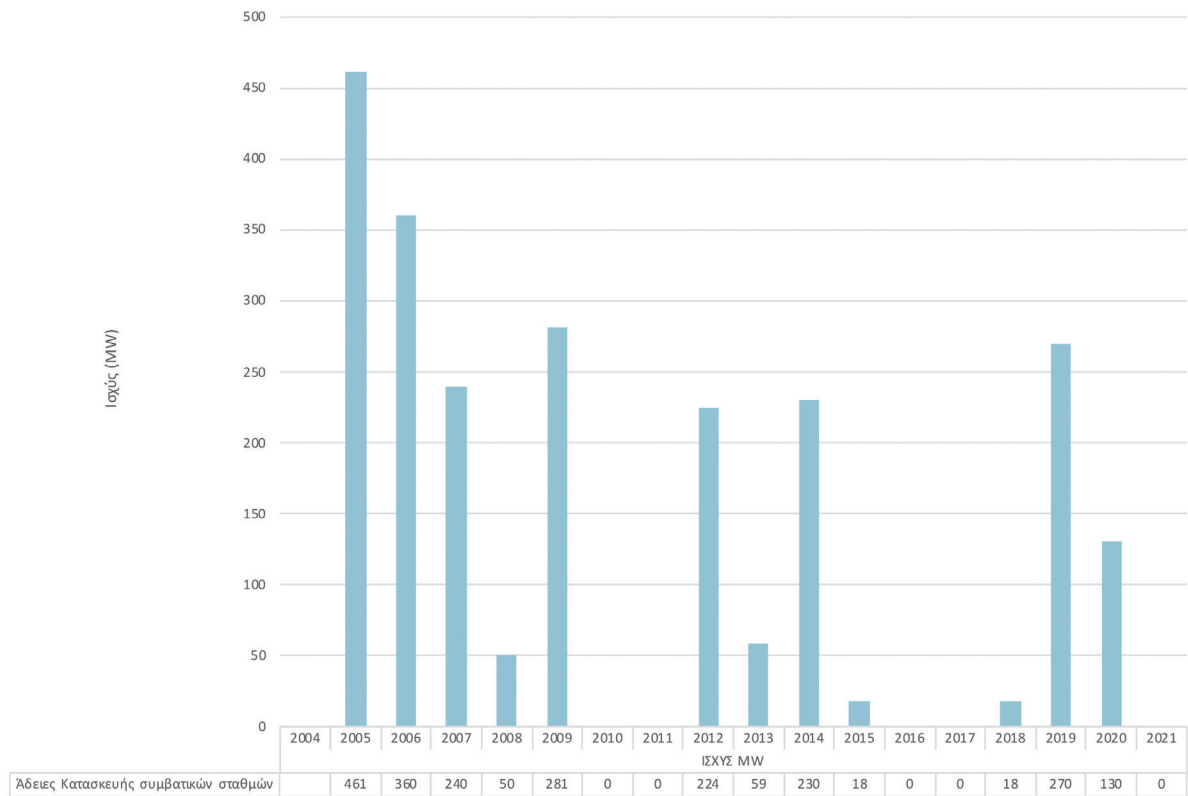
Η εγκατεστημένη ισχύς των αιολικών πάρκων για εμπορικούς σκοπούς δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2021, παραμένει στα 157,5MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2020.

### Φωτοβολταϊκά συστήματα

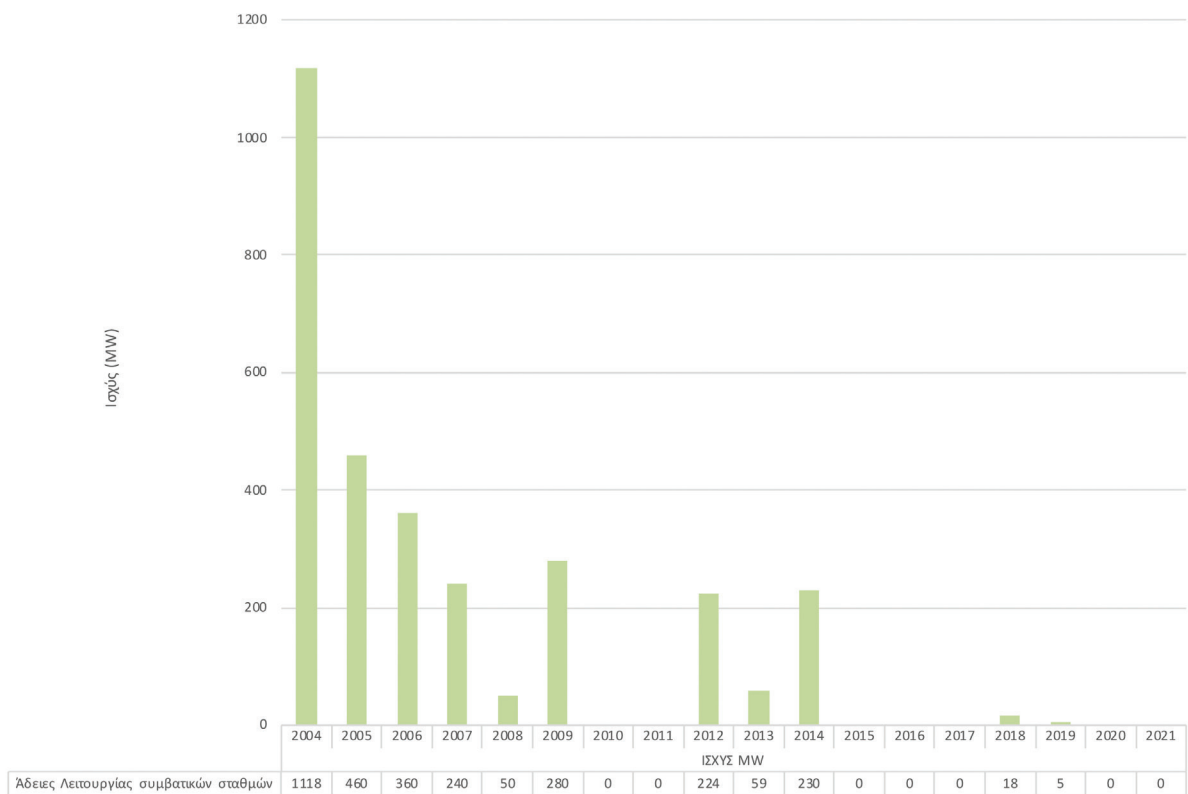
ΤΤο 2021 υποβλήθηκαν 4 αιτήσεις για χορήγηση Άδειας Κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, για εμπορικούς σκοπούς συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 28MWe και χορηγήθηκαν 10 Άδειες Κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, για εμπορικούς σκοπούς συνολικής ηλεκτρικής ισχύος 76MWe.

Η εγκατεστημένη ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων για εμπορικούς σκοπούς δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2020, παραμένει στα 8MWe, ως είχε και το προηγούμενο έτος 2020.

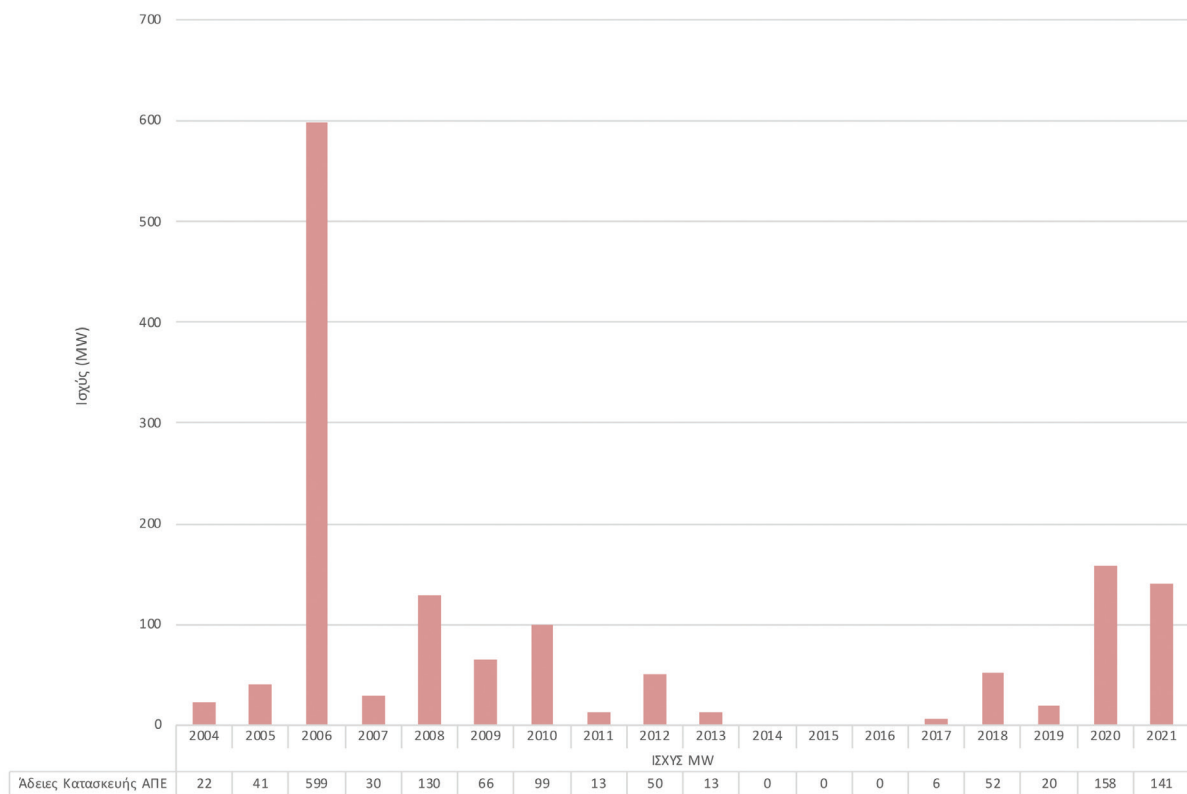
Στα Σχεδιαγράμματα 8, 9, 10 και 11 που ακολουθούν, παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία των αδειών κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορικούς σκοπούς που χορήγησε η ΡΑΕΚ από συμβατικές μονάδες και μονάδες ΑΠΕ για την περίοδο 2004 μέχρι 2021.



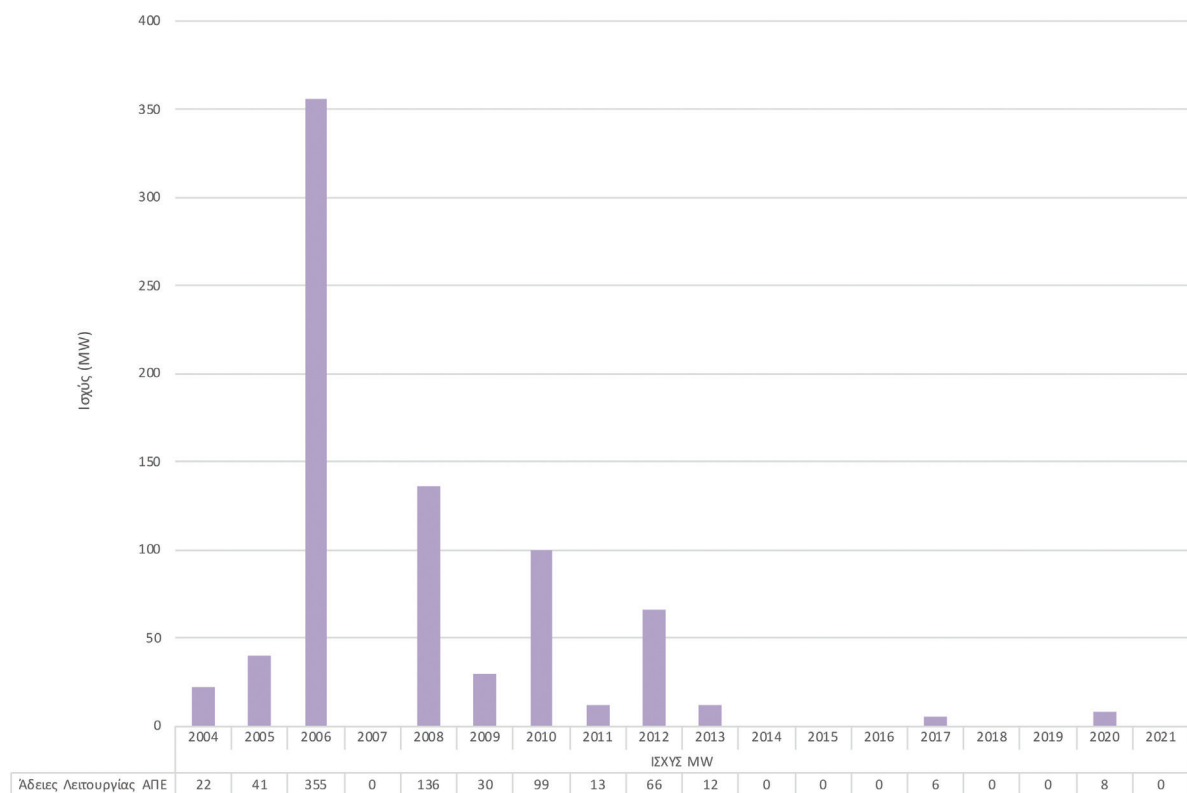
**Σχεδιάγραμμα 8 - Άδειες κατασκευής συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021**



**Σχεδιάγραμμα 9 - Άδειες λειτουργίας συμβατικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021**



Σχεδιάγραμμα 10 - Άδειες κατασκευής σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021



Σχεδιάγραμμα 11 - Άδειες λειτουργίας σταθμών ΑΠΕ που χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2020



## Άδεια κατασκευής και λειτουργίας μονάδων παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση

### Συμβατικές μονάδες για ίδια χρήση

Το 2021 έχει χορηγηθεί 1 άδεια για κατασκευή και λειτουργία σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση (αυτοπαραγωγή), με συμβατικά καύσιμα συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 1,6416MWe.

Η εγκατεστημένη ισχύς των συμβατικών μονάδων για ίδια χρήση έχει αυξηθεί κατά το έτος 2021, και έχει διαμορφωθεί στα 29,1416MWe.

## Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για εμπορικούς σκοπούς

### Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

#### Φωτοβολταϊκά συστήματα

Το 2021 χορηγήθηκαν 81 εξαιρέσεις για κατασκευή σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, εγκατεστημένης ισχύος 136,5MWe και 35 εξαιρέσεις για λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, εγκατεστημένης ισχύος 50,2MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών συστημάτων εμπορικής χρήσης που είναι ενταγμένα σε σχέδια χορηγιών του ΥΕΕΒ έχει αυξηθεί κατά το έτος 2021, και έχει διαμορφωθεί στα 187,74MWe.

#### Συστήματα βιομάζας/ βιοαερίου

Η εγκατεστημένη ισχύς των σταθμών βιομάζας/βιοαερίου για εμπορικούς σκοπούς δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2021, παραμένει στα 9,7MWe ως είχε και το προηγούμενο έτος 2020.

## Εξαιρέσεις από άδεια κατασκευής και λειτουργίας σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας για ίδια χρήση

### Συμβατικές μονάδες για ίδια χρήση και εφεδρικούς σκοπούς συνδεδεμένες με το δίκτυο και αυτόνομα συστήματα αυτοπαραγωγής

Το 2021 έχουν χορηγηθεί 105 εξαιρέσεις για κατασκευή και λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από συμβατικά καύσιμα για ίδια χρήση και εφεδρικούς σκοπούς και αυτόνομα συστήματα αυτοπαραγωγής συνολικής εγκατεστημένης ισχύος, 22,33MWe.

Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς συμβατικών σταθμών για ίδια χρήση και εφεδρικούς σκοπούς και αυτόνομων συστημάτων αυτοπαραγωγής είναι 245,87MWe.

## Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας

Φωτοβολταϊκά συστήματα με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/ συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) σε εμπορικά και βιομηχανικά υποστατικά

Το 2021 χορηγήθηκαν 114 εξαιρέσεις για κατασκευή σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, εγκατεστημένης ισχύος 10,6ΜWe και 59 εξαιρέσεις για λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, φωτοβολταϊκά συστήματα, εγκατεστημένης ισχύος 7,43ΜWe.

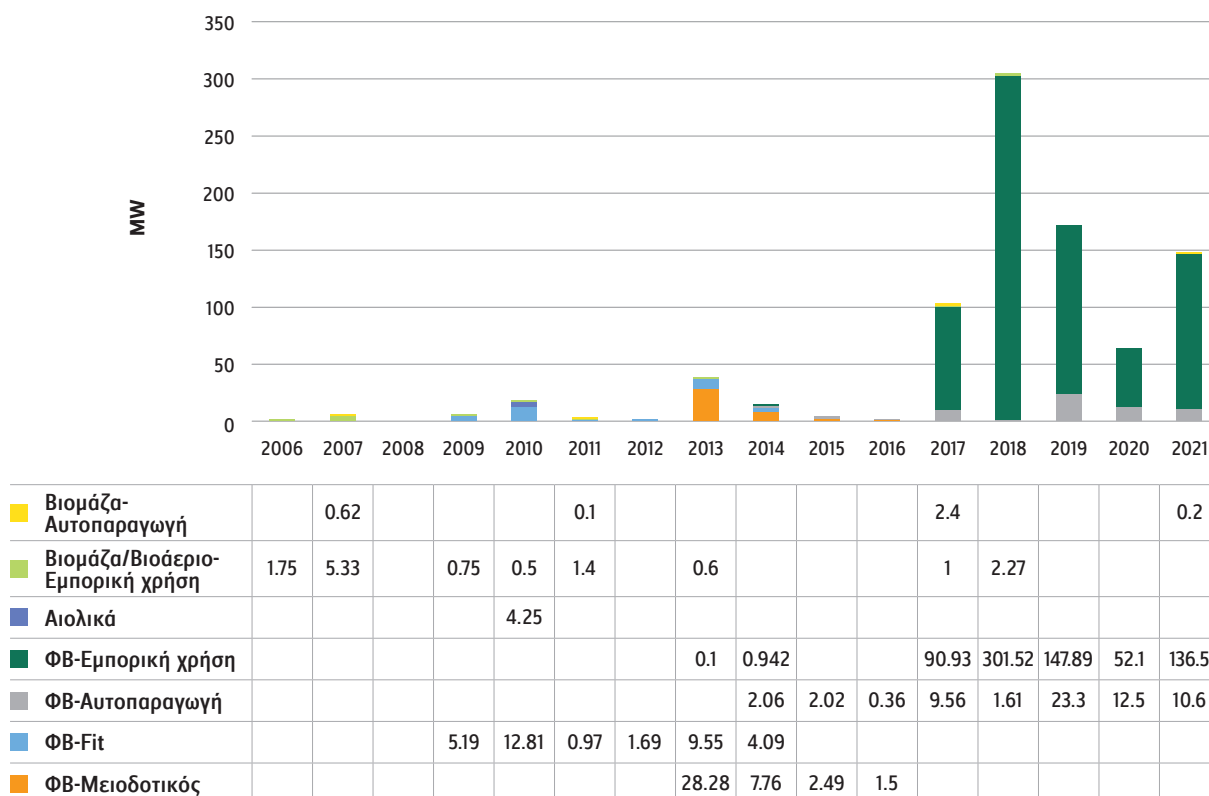
Η συνολική εγκατεστημένη ισχύς φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/ συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) έχει αυξηθεί κατά το έτος 2021, και έχει διαμορφωθεί στα 22,6ΜWe.

Συστήματα βιομάζας/ βιοαερίου με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/ συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing)

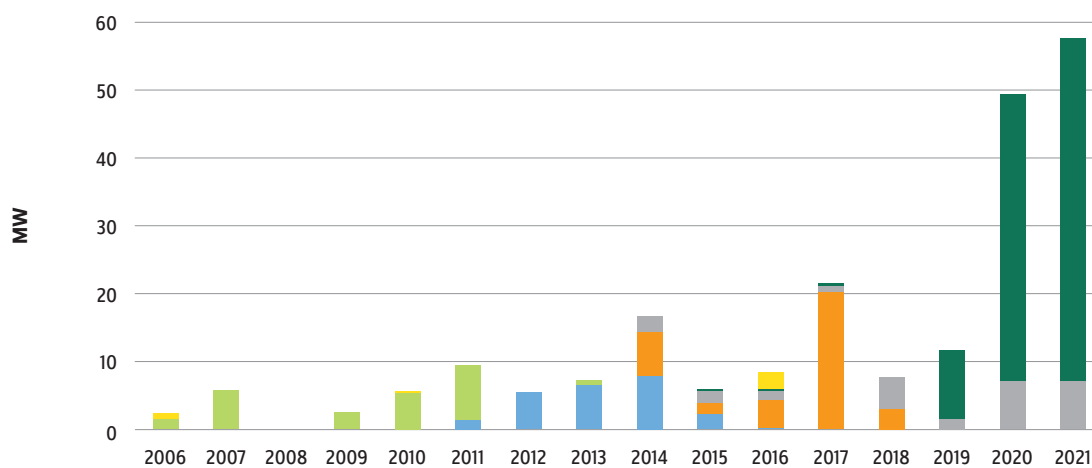
Το 2021 χορηγήθηκε 1 εξαιρεση από άδεια κατασκευής σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με χρήση βιομάζας/ βιοαερίου εγκατεστημένης ισχύος 0,2ΜWe.

Η εγκατεστημένη ισχύς σταθμών βιομάζας/ βιοαερίου με τη μέθοδο αυτοπαραγωγής/ συμψηφισμού λογαριασμών (net-billing) δεν έχει διαφοροποιηθεί κατά το έτος 2021, παραμένει στα 3,1ΜWe ως είχε και το προηγούμενο έτος 2020.

Τα Σχεδιαγράμματα 12 και 13, παρουσιάζουν την εγκατεστημένη ισχύ των εξαιρέσεων για κατασκευή σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ και για λειτουργία σταθμών παραγωγής ηλεκτρισμού από ΑΠΕ αντίστοιχα, οι οποίες χορηγήθηκαν την περίοδο 2004 μέχρι 2021.



Σχεδιάγραμμα 12 - Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια κατασκευής ΑΠΕ για την περίοδο 2006 - 2021



Βιομάζα-Αυτοπαραγωγή	0.62				0.1											
Βιομάζα/Βιοαέριο-Εμπορική χρήση	1.75	5.93		2.54	5.46	7.9		0.6								
ΦΒ-Εμπορική χρήση									0.1	0.07	0.32		10.1	42.2	50.2	
ΦΒ-Αυτοπαραγωγή									2.15	1.87	1.46	0.78	4.61	1.53	7.26	7.43
ΦΒ-Μειοδοτικός									6.61	1.5	4	20.35	3.049			
ΦΒ-Fit						1.58	5.45	6.6	7.98	2.48	0.3					

Σχεδιάγραμμα 13 - Ισχύς (MW) εξαιρέσεων από άδεια λειτουργίας (ΑΠΕ) που εκδόθηκαν την περίοδο 2006 - 2021

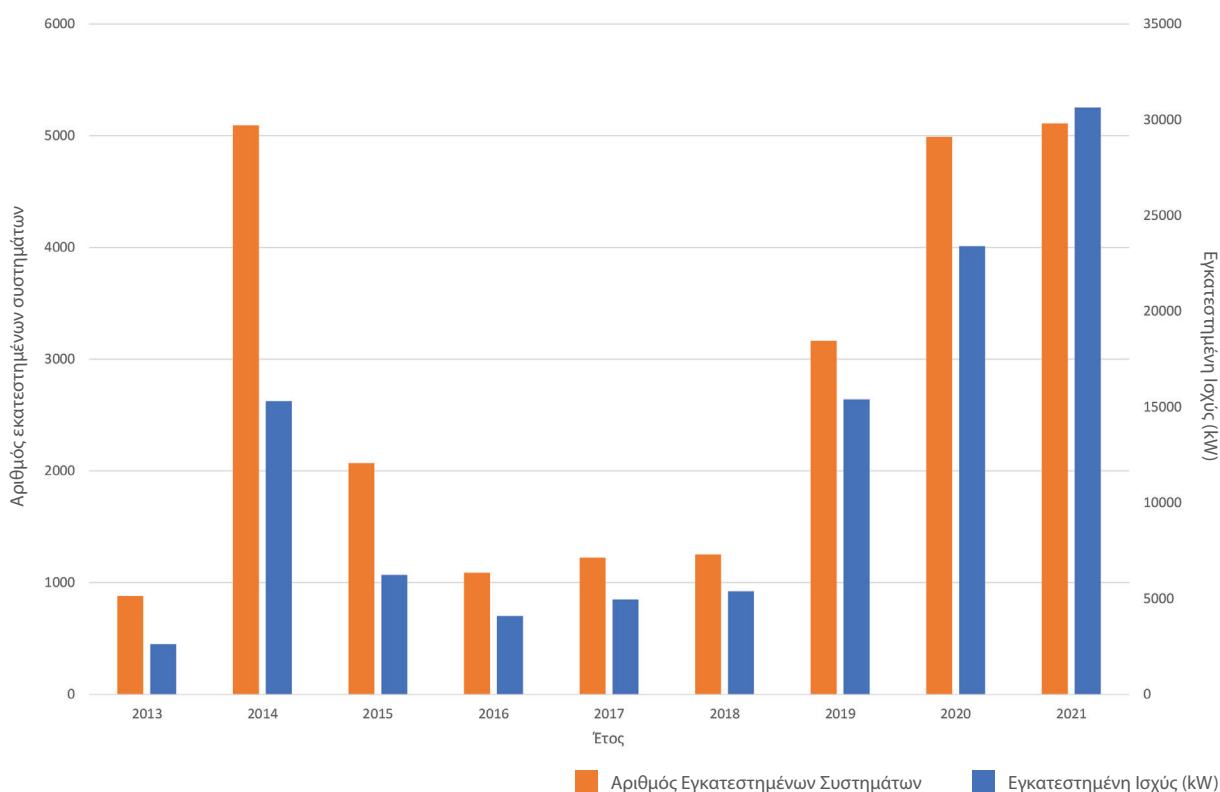
## Φωτοβολταϊκά συστήματα με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων

Ο συμψηφισμός μετρήσεων απευθύνεται σε όλους τους καταναλωτές στα υποστατικά των οποίων γίνεται εγκατάσταση μικρού φωτοβολταϊκού συστήματος με ισχύ μέχρι και 10kW<sub>e</sub>. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή γίνεται συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από το φωτοβολταϊκό σύστημα που είναι εγκατεστημένο στο υποστατικό και εγχέεται στο δίκτυο και της εισαγόμενης από το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας, για την κάλυψη των αναγκών του υποστατικού.

Ο ΔΣΔ ορίστηκε από τη ΡΑΕΚ ως φορέας υλοποίησης του σχεδίου συμψηφισμού μετρήσεων. Κατά το έτος 2021, έχει διεκπεραιωθεί η εγκατάσταση 4.989 φωτοβολταϊκών συστημάτων, συνολικής εγκατεστημένης ισχύος 23,41MWe.

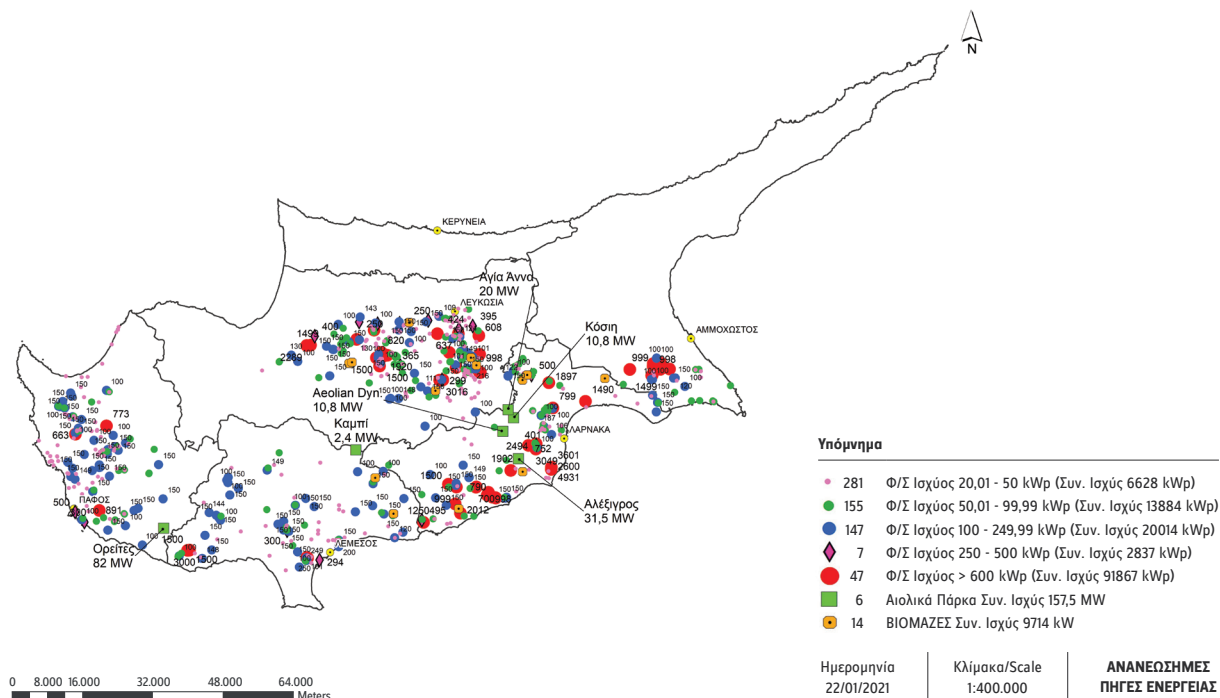
Η συνολική εγκατεστημένη ηλεκτρική ισχύς των φωτοβολταϊκών συστημάτων της κατηγορίας συμψηφισμού μετρήσεων (net-metering) κατά το έτος 2021 είναι 77,40MWe.

Το Σχεδιάγραμμα 14, παρουσιάζει τον αριθμό και την ισχύ των εγκατεστημένων φωτοβολταϊκών συστημάτων με τη μέθοδο συμψηφισμού μετρήσεων για την περίοδο 2013 μέχρι 2021.



Σχεδιάγραμμα 14 - Αριθμός εγκατεστημένων συστημάτων και εγκατεστημένη ισχύς (kW) συστημάτων net-metering για τα έτη 2013 - 2021

Το Σχεδιάγραμμα 15 απεικονίζει τη γεωγραφική κατανομή των εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ, ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp, μέχρι το 2021, καθώς και την ομοιόμορφη κατανομή των μονάδων ΑΠΕ στην επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας.



**Σχεδιάγραμμα 15 - Παραστατική παρουσίαση και γεωγραφική κατανομή εγκατεστημένων μονάδων ΑΠΕ ισχύος μεγαλύτερης από 20kWp μέχρι το 2021**

### Αρχείο αιτήσεων αδειοδότησης και εκδοθεισών αδειών

Όλοι οι κατάλογοι των αιτήσεων των αδειών και εξαιρέσεων καθώς και των εκδοθεισών αδειών και εξαιρέσεων είναι δημοσιευμένοι στην ιστοσελίδα της ΡΑΕΚ.

## Στοιχεία παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας κατά το 2021

### Μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος και ηλεκτρικής ενέργειας

Η μέγιστη ζήτηση ηλεκτρικής ισχύος για το έτος 2020 σημειώθηκε την Πέμπτη 5 Αυγούστου 2021 και ώρα 15:37, οπότε η μέγιστη συνολική παραγωγή ισχύος ανήλθε στα 1239 MW.

### Συνολική παραγωγή ενέργειας (GWh)

Αναφορικά με την καταγεγραμμένη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, κατά το έτος 2021, έχουν καταγραφεί τα ακόλουθα σημαντικά στοιχεία:

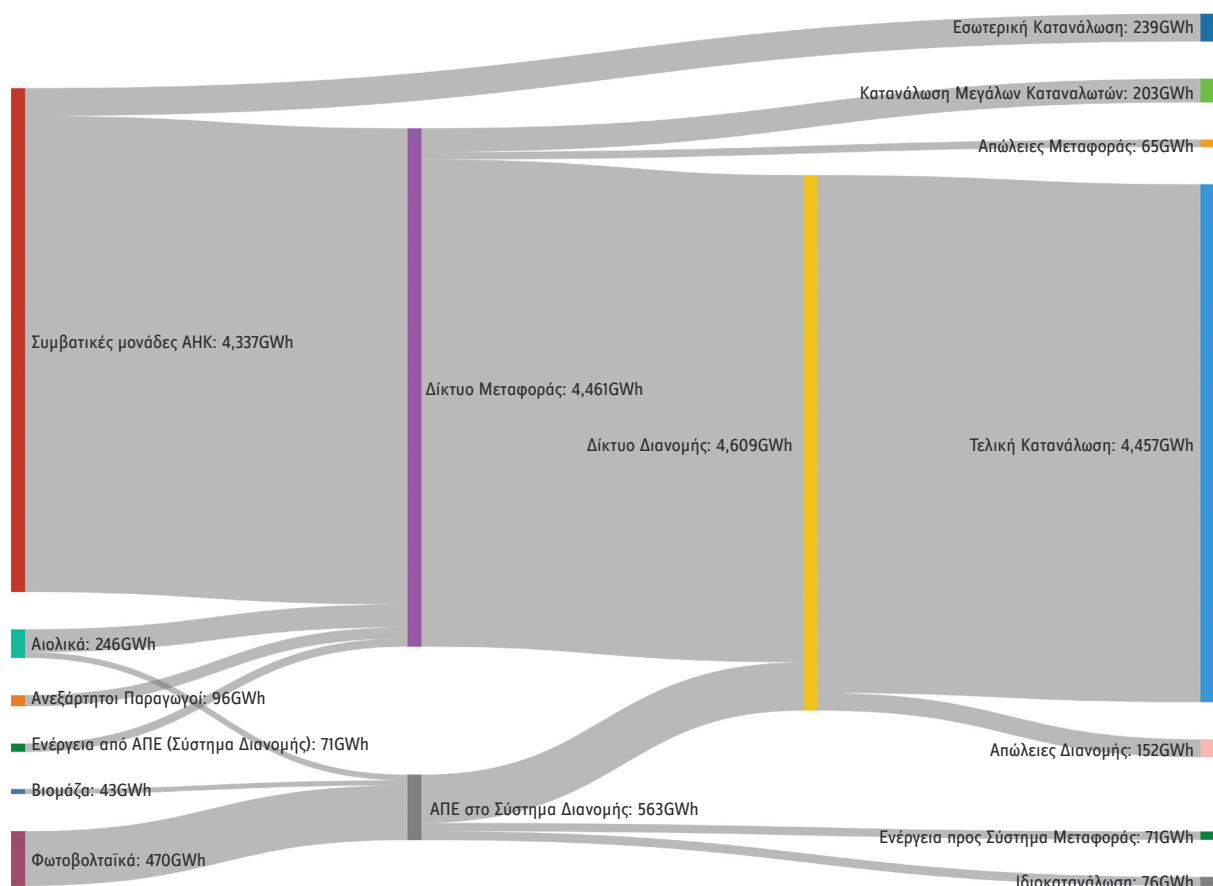
- Το σύνολο της μεικτής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας έφθασε στις 5.095.910 MWh.
- Η ΑΗΚ Παραγωγή συνέβαλε με 4.337.147 MWh.
- Οι παραγωγοί με χρήση ΑΠΕ παρήγαγαν 758.786 MWh.

- Οι σταθμοί παραγωγής της ΑΗΚ παρήγαγαν 238.581 MWh για τις τοπικές τους ανάγκες.
- Η ενέργεια από συμβατικές μονάδες της ΑΗΚ Παραγωγής που εισήλθε στο σύστημα μεταφοράς έφθασε στις 4.098.566 MWh.
- Η ενέργεια που εξήλθε από το σύστημα μεταφοράς προς τους υποσταθμούς της ΑΗΚ και τους μεγάλους παραγωγούς έφθασε στις 4.396.090 MWh.
- Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη μεταφορά ανήλθαν στις 63.306 MWh, ή 1,46%, της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα μεταφοράς.
- Οι καταγραφείσες απώλειες κατά τη διανομή ανήλθαν στις 151.500 MWh, ή 3,3%, της εισερχόμενης ενέργειας στο σύστημα διανομής.

## Συντελεστής φορτίου

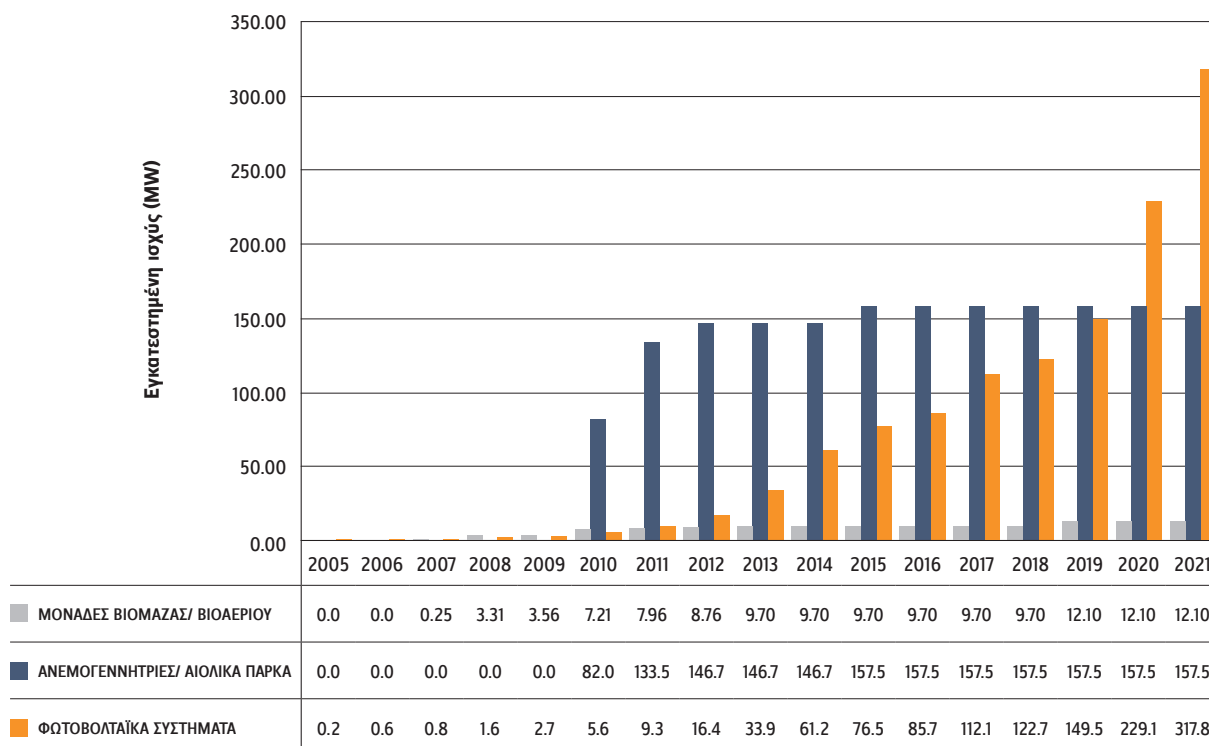
Ο συντελεστής φορτίου των συμβατικών μονάδων ηλεκτροπαραγωγής ήταν 46,95% κατά το 2021 σε σύγκριση με τον συντελεστή φορτίου για το έτος 2020 που ήταν της τάξης του 47,4%.

Το Σχεδιάγραμμα 16 απεικονίζει τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας για το 2021.

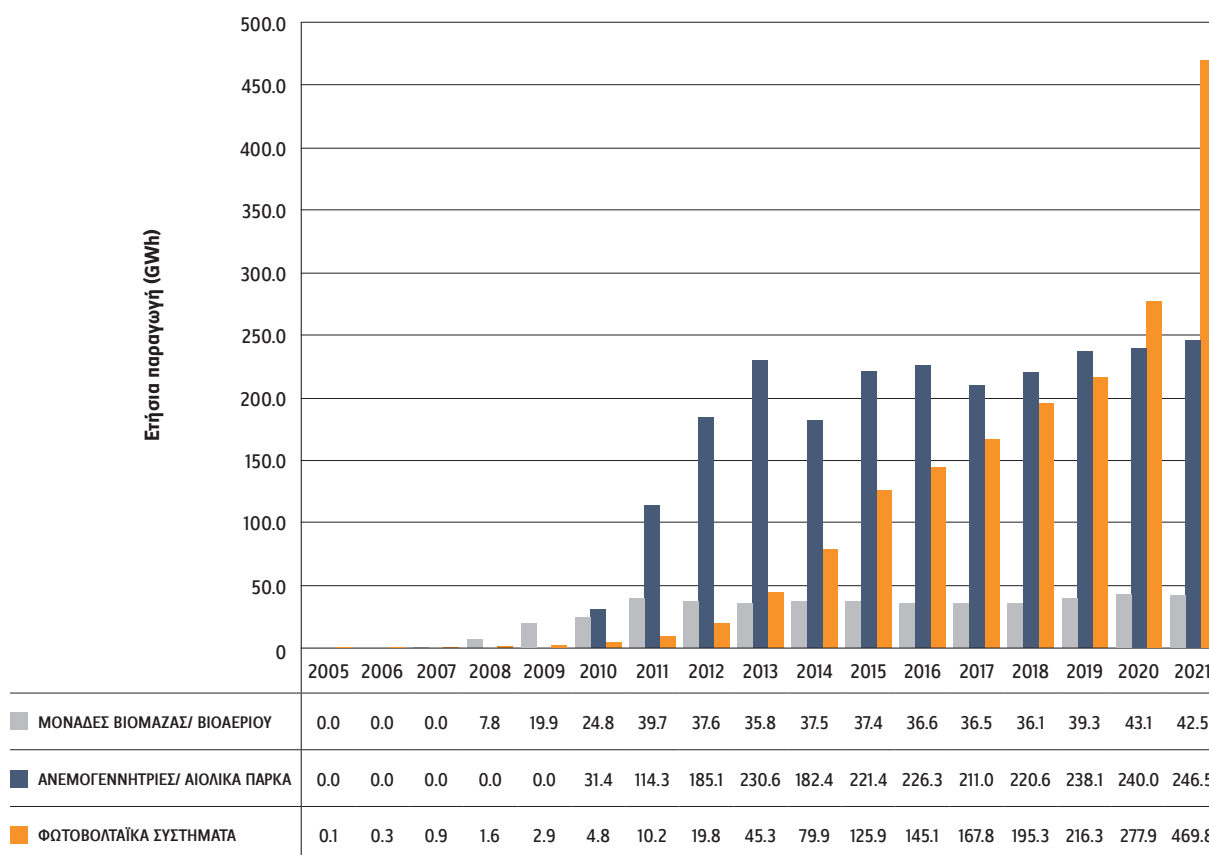


Σχεδιάγραμμα 16 - Διάγραμμα Sankey για τη συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) κατά το 2021

Τα Σχεδιαγράμματα 17 και 18 απεικονίζουν ιστορικά στοιχεία παραγωγής από ΑΠΕ οι οποίες είναι συνδεδεμένες στο δίκτυο.



Σχεδιάγραμμα 17 - Ετήσια εγκατεστημένη ισχύς (kW) ΑΠΕ

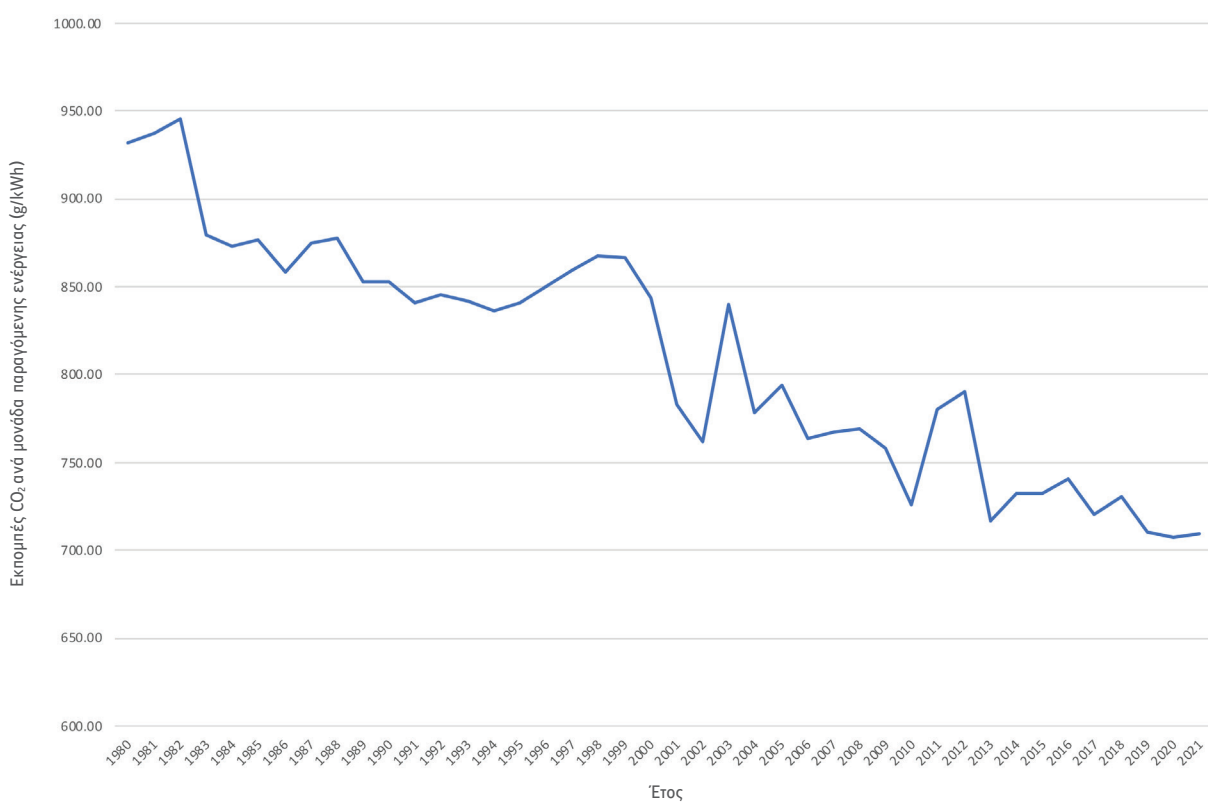


Σχεδιάγραμμα 18 - Ετήσια παραγωγή (MWh) ΑΠΕ



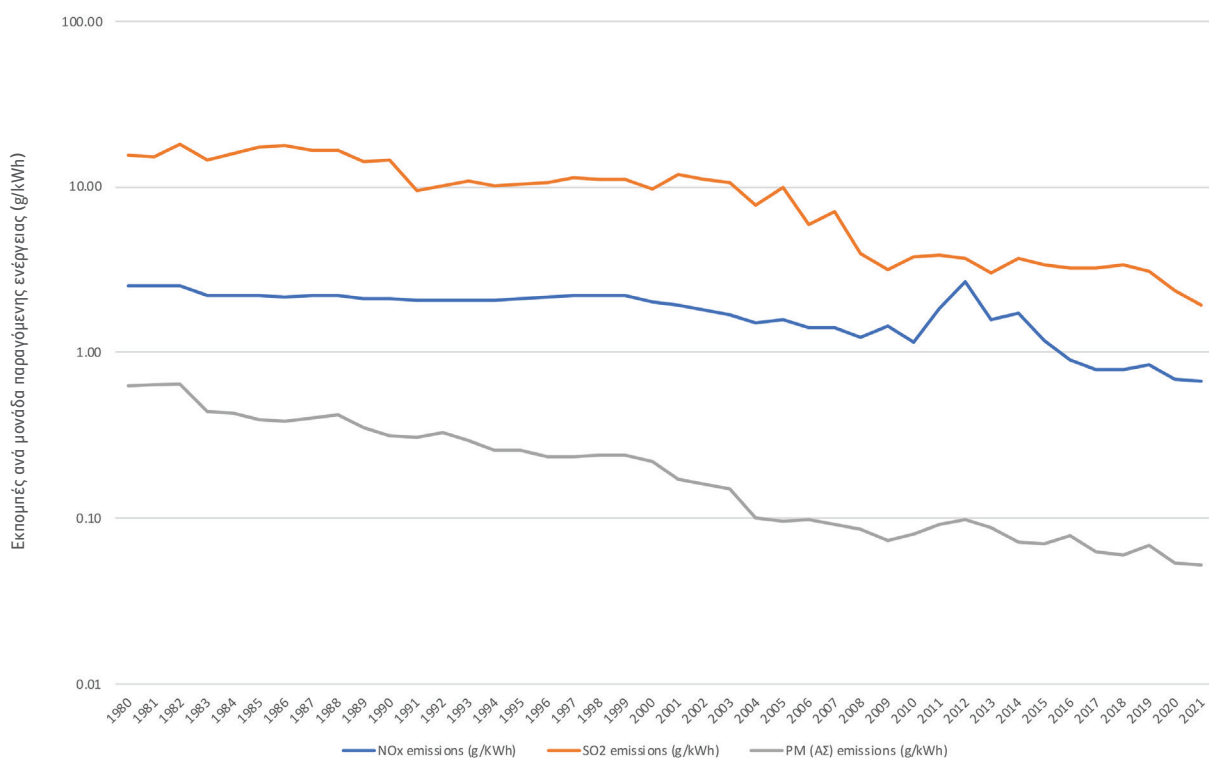
## Περιβαλλοντικοί δείκτες σε σχέση με την ετήσια συνολική συμβατική ηλεκτροπαραγωγή

Σημαντικό αντίκτυπο, ως αποτέλεσμα της υψηλής εξάρτησης της ηλεκτροπαραγωγής του νησιού από συμβατικούς σταθμούς, αντιμετωπίζει η ποιότητα του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Για την ποσοτικοποίηση των επιπτώσεων αυτών χρησιμοποιήθηκε ο περιβαλλοντικός δείκτης που σχετίζει την ετήσια εκπομπή διοξειδίου του άνθρακα (CO<sub>2</sub>) και των ατμοσφαιρικών ρύπων, και πιο συγκεκριμένα του μονοξειδίου του άνθρακα (CO), του διοξειδίου του θείου (SO<sub>2</sub>), των οξειδίων του αζώτου (NO<sub>x</sub>) και των αιωρούμενων σωματιδίων (ΑΣ), από τον τομέα της συμβατικής ηλεκτροπαραγωγής μεγάλης κλίμακας στην Κυπριακή Δημοκρατία. Η ετήσια διακύμανση του περιβαλλοντικού δείκτη εκπομπών CO<sub>2</sub> κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 19.



**Σχεδιάγραμμα 19** - Ετήσια διακύμανση περιβαλλοντικού δείκτη εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα (CO<sub>2</sub>) σε γραμμάρια ανά κιλοβατώρα από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μεγάλης κλίμακας

Για σκοπούς ευκολότερης σύγκρισης, στο Σχεδιάγραμμα 20 απεικονίζεται σε κοινούς άξονες λογαριθμικής κλίμακας η ετήσια διακύμανση των περιβαλλοντικών δεικτών εκπομπής SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub> και ΑΣ, κατά τη διάρκεια της χρονικής περιόδου που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας έκθεσης.

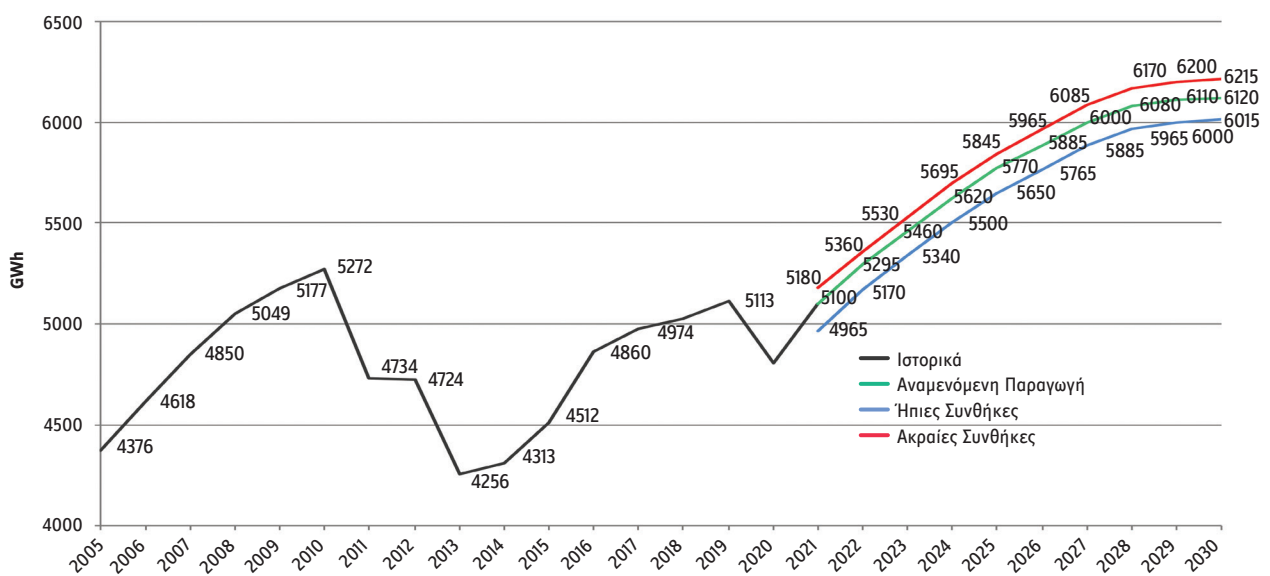


**Σχεδιάγραμμα 20** - Ετήσια διακύμανση περιβαλλοντικών δεικτών εκπομπών ΑΣ, SO<sub>2</sub>, NO<sub>x</sub> σε γραμμάρια ανά κιλοβατώρα από συμβατικές μονάδες ηλεκτροπαραγωγής μεγάλης κλίμακας (λογαριθμική κλίμακα)

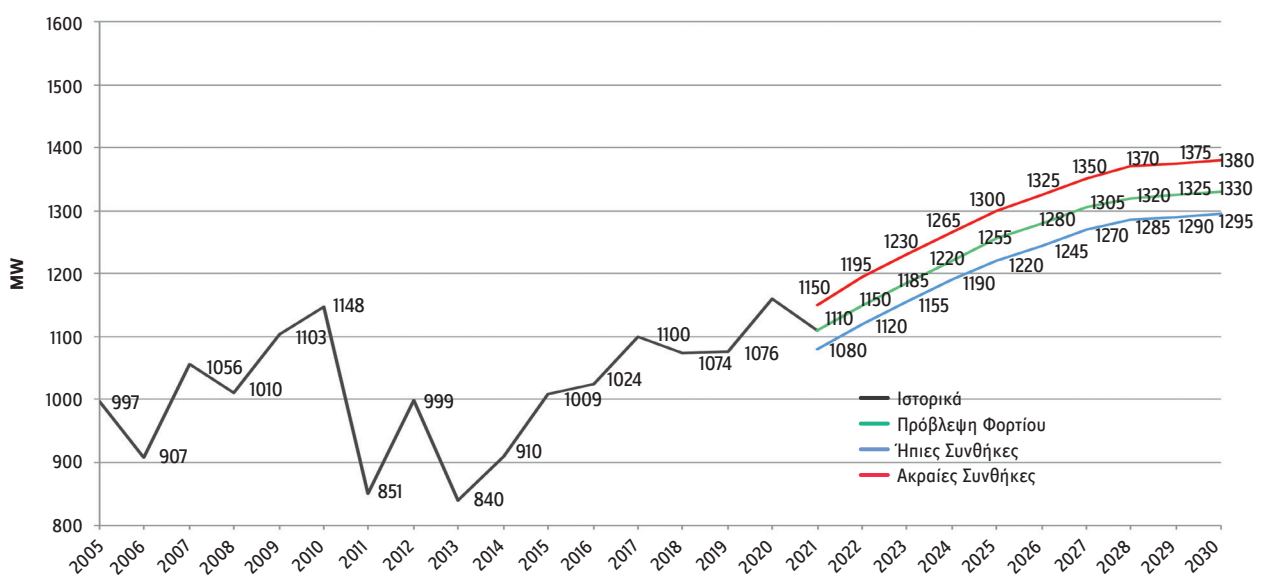
## Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) και συνολικής παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας (GWh) για τη δεκαετία 2021-2030

Τα Σχεδιαγράμματα 21 και 22 παρουσιάζουν την εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) και μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) για την περίοδο 2021-2030. Οι εν λόγω προβλέψεις υποβλήθηκαν στις 21 Μαΐου 2021 από τον ΔΣΜΚ στη ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ ενέκρινε την εν λόγω εισήγηση με την Απόφαση 163/2021.

Το πάνω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε ακραίες συνθήκες, δηλαδή σε συνθήκες παρατεταμένου καύσωνα το καλοκαίρι και χαμηλών θερμοκρασιών τον χειμώνα. Το κάτω όριο αντιπροσωπεύει την αναμενόμενη ζήτηση σε συνθήκες ήπιων θερμοκρασιών.



Σχεδιάγραμμα 21 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη συνολικής παραγόμενης ενέργειας (GWh) 2021 - 2030

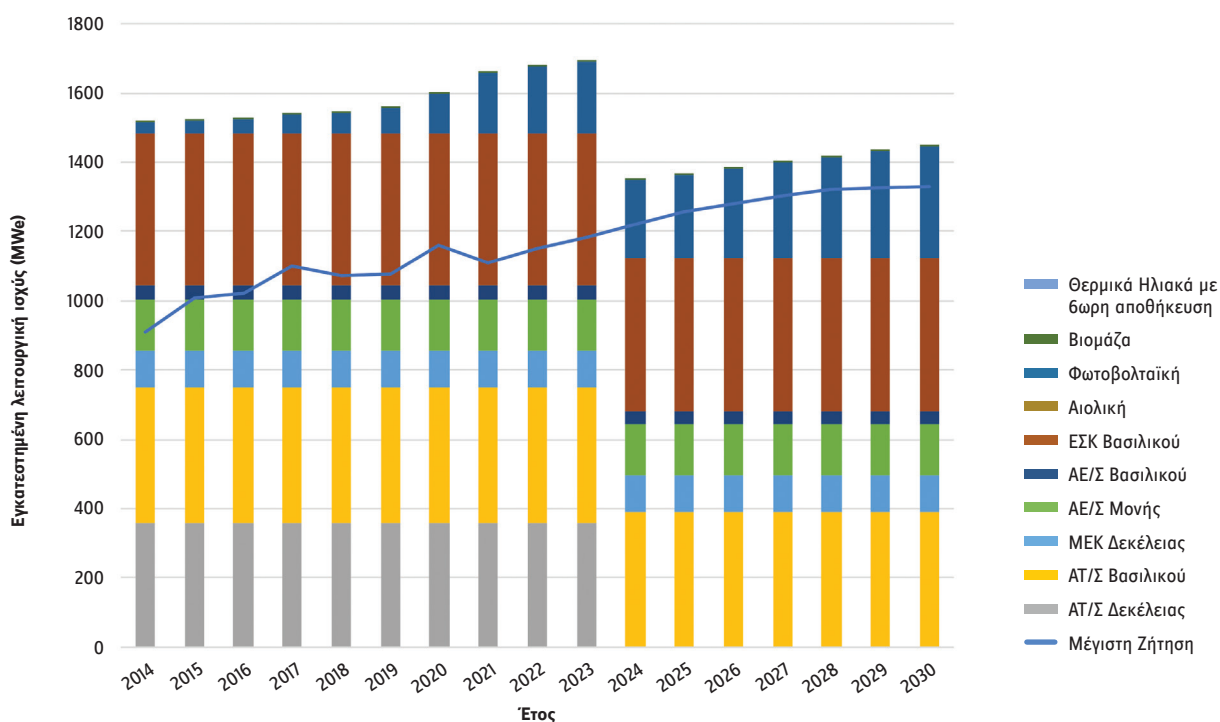


Σχεδιάγραμμα 22 - Εγκεκριμένη πρόβλεψη μέγιστης συνολικής ισχύος (MW) 2021 - 2030

## Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

Η ΡΑΕΚ, σύμφωνα με τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2021, έχει την ευθύνη για την επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο, την αξιοπιστία και ασφάλεια του συστήματος παραγωγής, μεταφοράς και διανομής, καθώς και για την ποιότητα της παροχής ηλεκτρισμού. Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί συστηματικά την επάρκεια, ποιότητα και αξιοπιστία της παροχής ηλεκτρισμού και, οποτεδήποτε διαπιστώσει τυχόν ελλείμματα, ενημερώνει σχετικά την Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, η οποία, μετά από διαβούλευση με τη ΡΑΕΚ και τον ΔΣΜΚ, λαμβάνει όλα τα ενδεικνυόμενα διορθωτικά μέτρα με βάση τον περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο του 2021.

Όπως παρουσιάζεται στο Σχεδιάγραμμα 23, κατά το υπό επισκόπηση έτος, υπό την προϋπόθεση ότι όλες οι μονάδες είναι διαθέσιμες, η επάρκεια ευρίσκεται σε ικανοποιητικά επίπεδα.



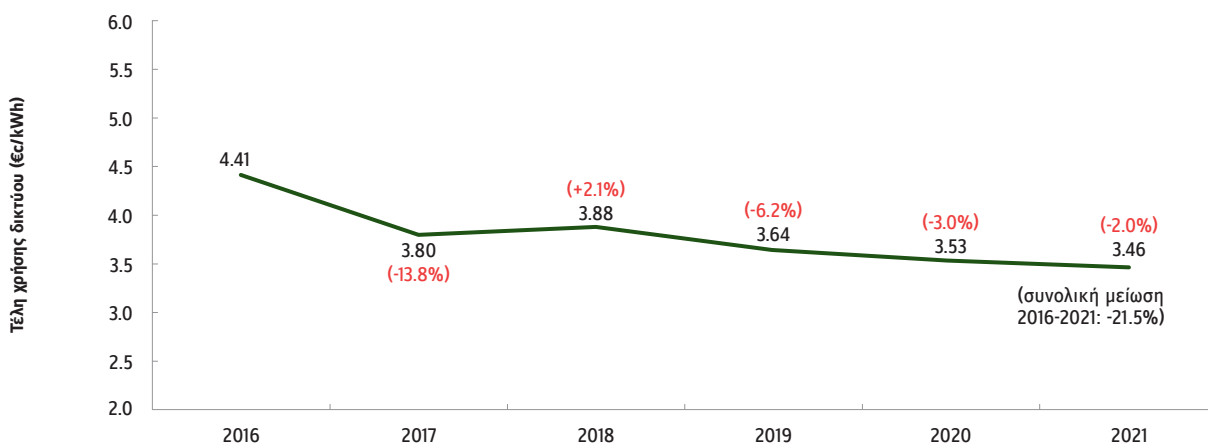
Σχεδιάγραμμα 23 - Επάρκεια ηλεκτρικής ενέργειας

## Τιμές ηλεκτρικής ενέργειας

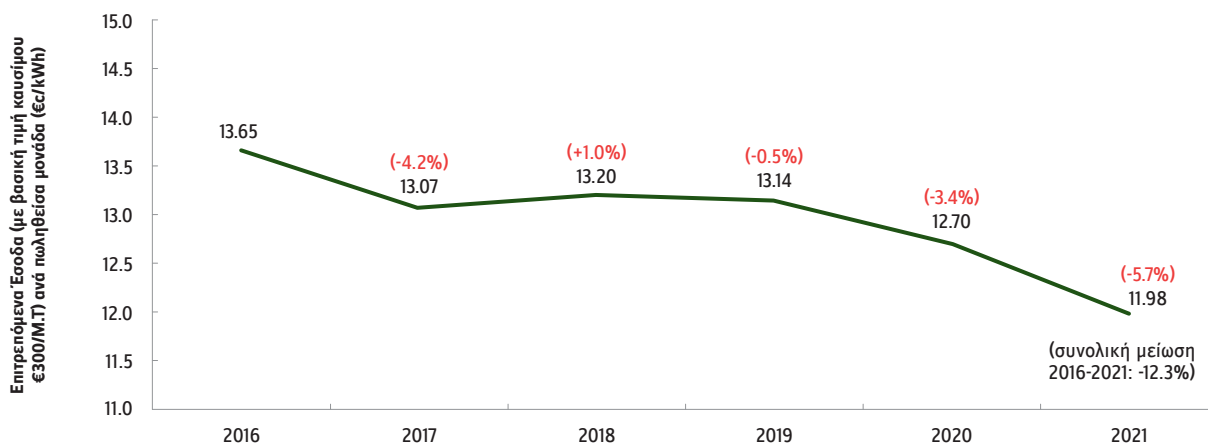
Στα Σχεδιαγράμματα 24, 25 και 26 παρουσιάζονται ιστορικά στοιχεία για κάθε ένα από τα έτη 2016 μέχρι και 2021 (σε €/kWh):

- τα τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη Χαμηλή Τάση (περιλαμβάνει τη διατίμηση χρήσης συστήματος μεταφοράς, διατίμηση χρήσης συστήματος διανομής μέσης τάσης, διατίμηση χρήσης συστήματος διανομής χαμηλής τάσης, διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου και τη διατίμηση επικουρικών υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας,
- τα επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα,
- η μέση τιμή της βασικής διατίμησης χονδρικής (Δ-Χ) ανά εξαχθείσα μονάδα.

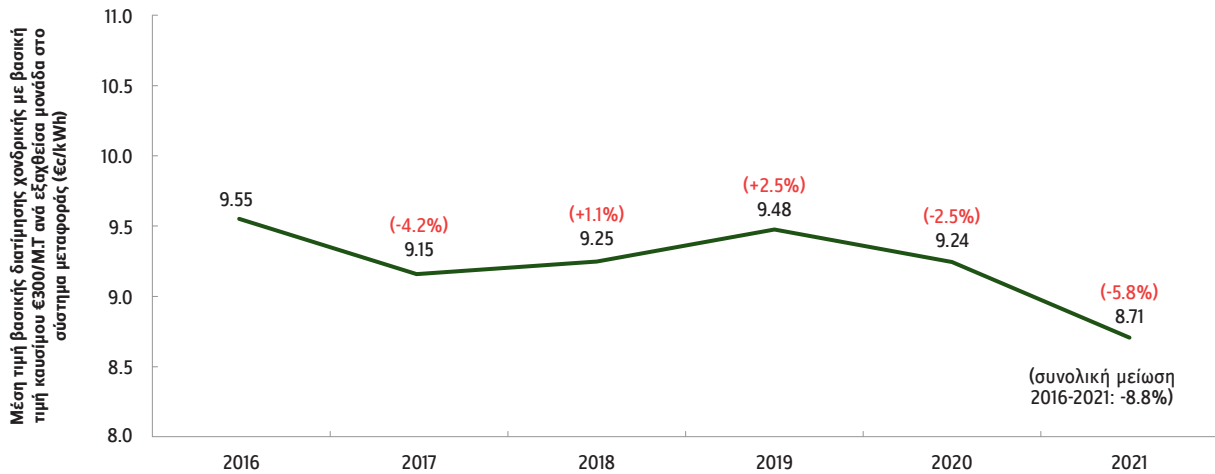
Σημειώνεται ότι από το 2017 έχουν τεθεί σε ισχύ οι νέες ρυθμιζόμενες διατιμήσεις ηλεκτρισμού της ΑΗΚ, οι οποίες βασίζονται στη δήλωση ρυθμιστικής πρακτικής και μεθοδολογία διατιμήσεων ηλεκτρισμού (Ρυθμιστική Απόφαση 02/2015, ΚΔΠ 208/2015).



Σχεδιάγραμμα 24 - Τέλη χρήσης δικτύου για καταναλωτές συνδεδεμένους στη χαμηλή τάση, για τα έτη 2016 μέχρι 2021



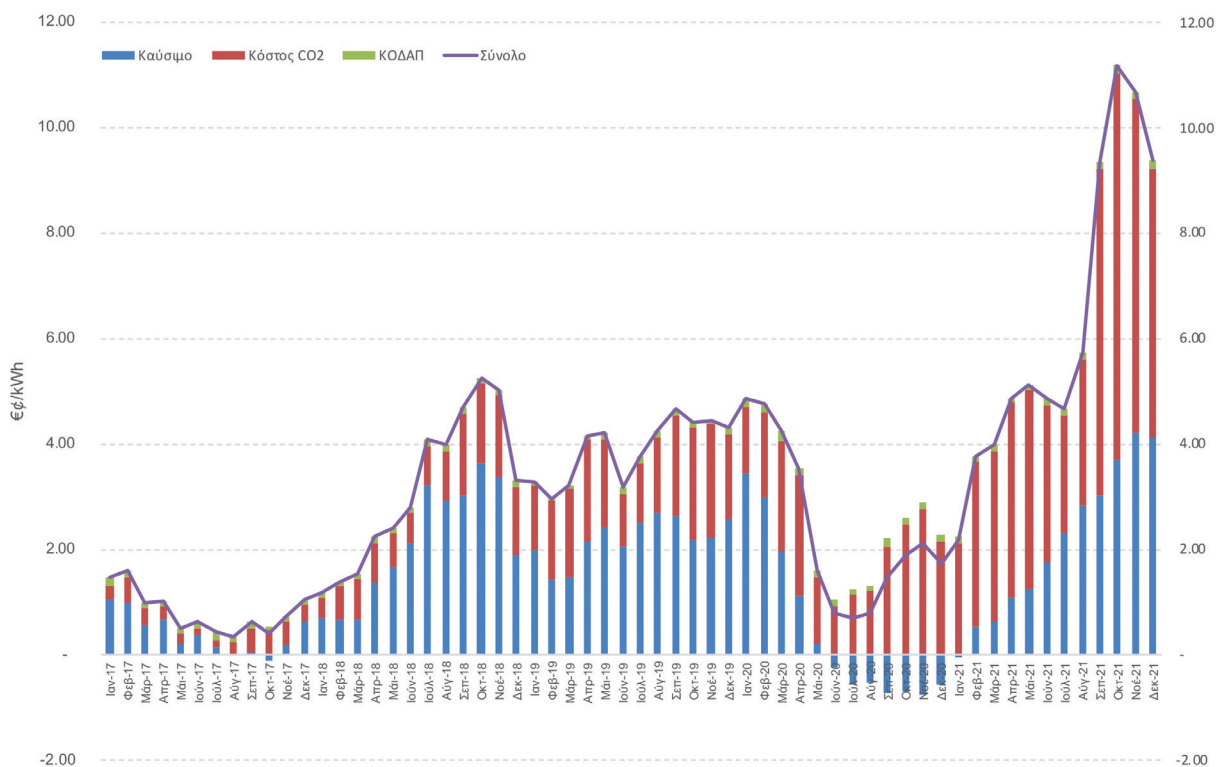
Σχεδιάγραμμα 25 - Επιτρεπόμενα έσοδα της ΑΗΚ ανά πωληθείσα μονάδα, για τα έτη 2016 μέχρι 2021



Σχεδιάγραμμα 26 - Μέση τιμή βασικής διατίμησης χονδρικής

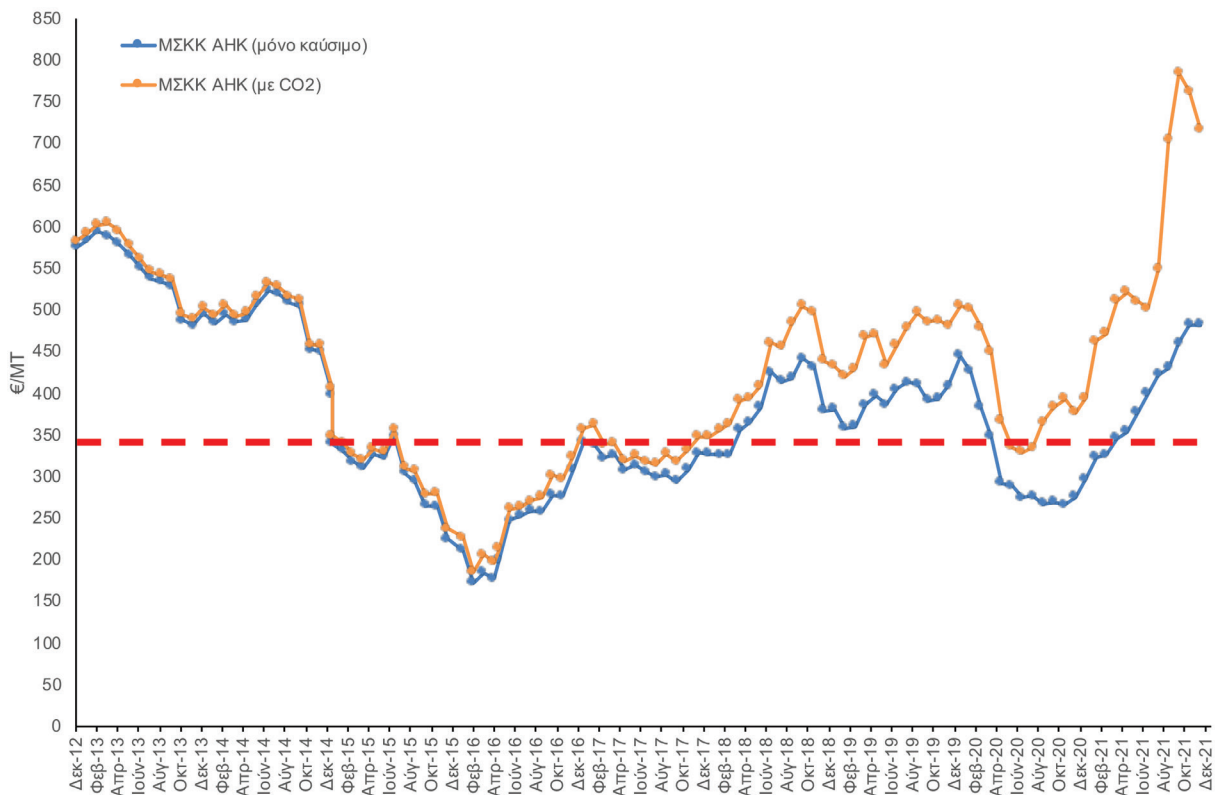
Στα ακόλουθα σχεδιαγράμματα παρουσιάζονται τα στοιχεία που αφορούν την τελική τιμή ηλεκτρισμού για διάφορες κατηγορίες διατιμήσεων (που συμπεριλαμβάνει το κόστος καυσίμου και δικαιωμάτων εκπομπών CO<sub>2</sub> άνω των €300/M.T.), αλλά και τα στοιχεία που επηρεάζουν το ύψος των διατιμήσεων.

Στο Σχεδιάγραμμα 27 παρουσιάζεται ανάλυση της αναπροσαρμογής τιμής καυσίμου (€/kWh) που χρεώθηκε ανά μία κιλοβατώρα στα τιμολόγια των καταναλωτών χαμηλής τάσης από τον Ιανουάριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021, σε καύσιμο, κόστος αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών CO<sub>2</sub>, και κόστος ΚΟΔΑΠ (Κυπριακός Οργανισμός Διαχείρισης Αποθεμάτων Πετρελαιοειδών). Από τον Ιούνιο του 2020 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2021 η αναπροσαρμογή για το κόστος καυσίμου ήταν αρνητική αφού το κόστος καυσίμου ήταν χαμηλότερο από 300 €/M.T.



Σχεδιάγραμμα 27 - Ανάλυση αναπροσαρμογής τιμής καυσίμου χαμηλής τάσης (€/kWh)

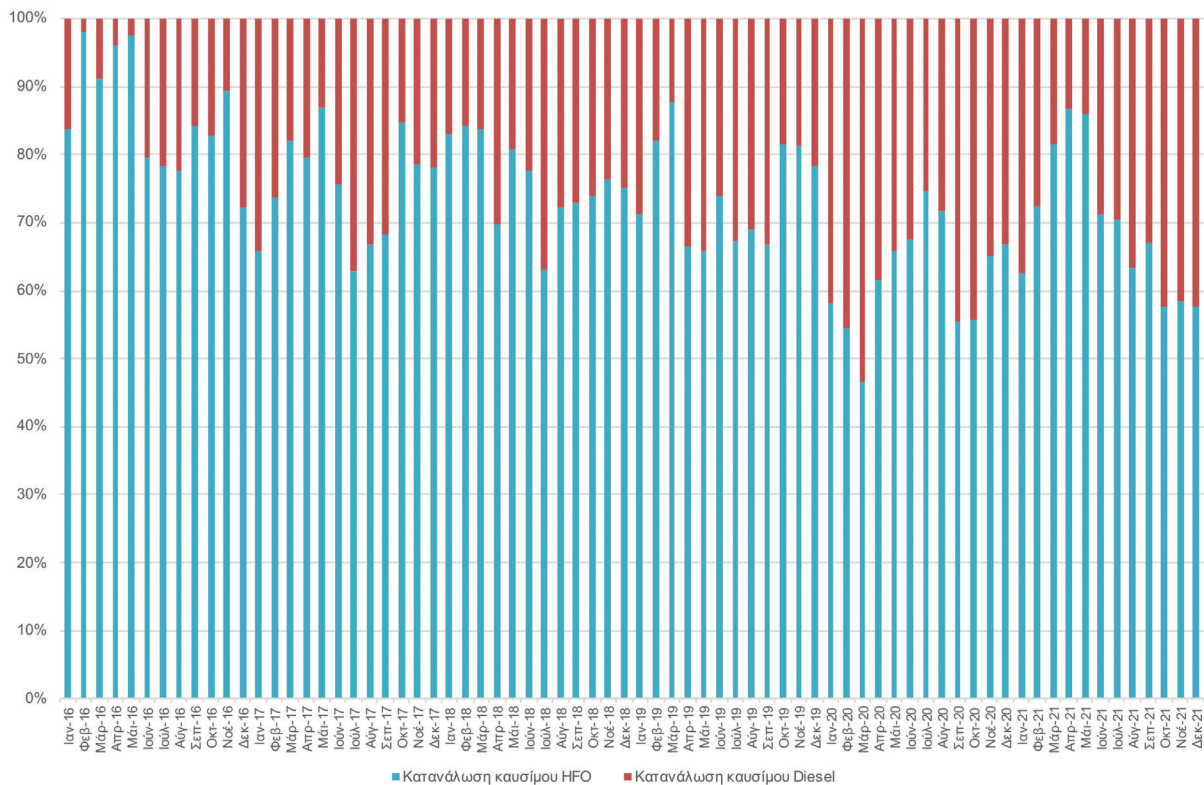
Στο Σχεδιάγραμμα 28 παρουσιάζεται η κίνηση του συνολικού μέσου σταθμικού κόστους καυσίμου (ΜΣΚΚ) (συμπεριλαμβανομένου κόστους αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων) και του ΜΣΚΚ που συμπεριλαμβάνει κόστος καυσίμου μόνο, από τον Δεκέμβριο του 2012 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021.



Σχεδιάγραμμα 28 - ΜΣΚΚ ΑΗΚ παραγωγής (μόνο καύσιμο και συμπεριλαμβανομένου κόστους CO<sub>2</sub>)

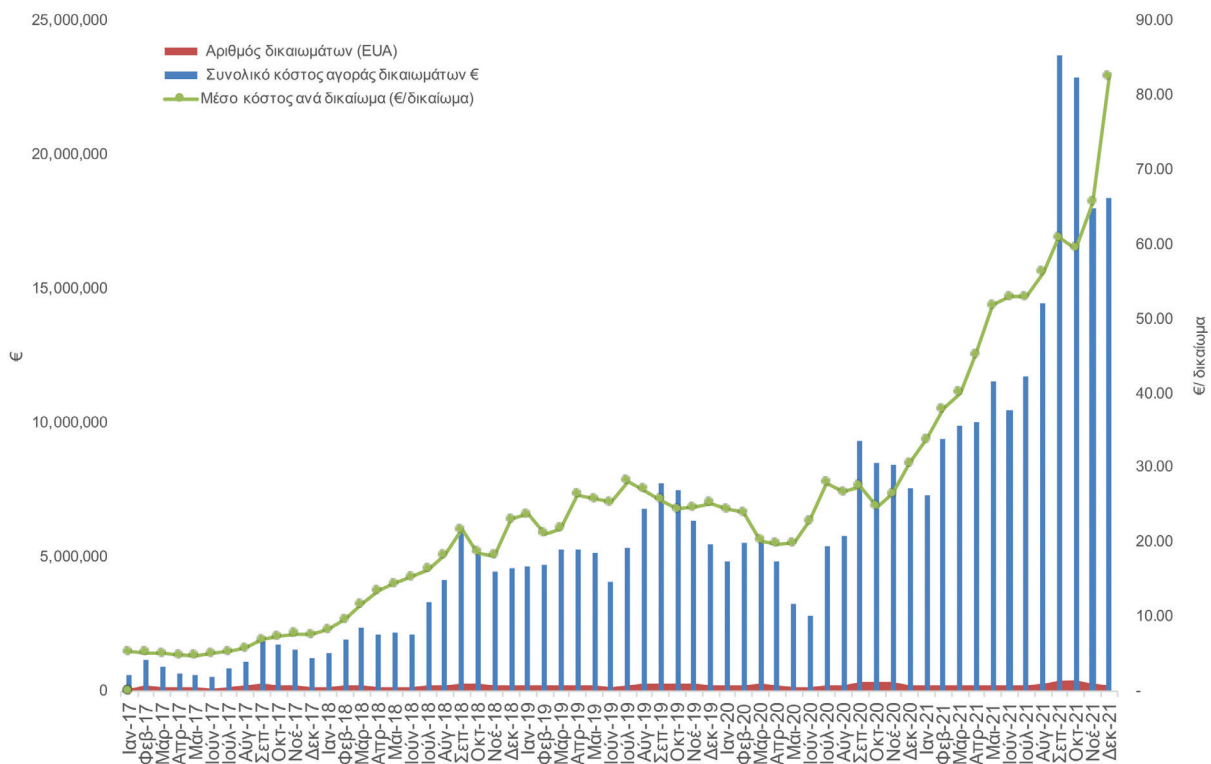
Στο Σχεδιάγραμμα 29 παρουσιάζεται το μίγμα καυσίμου από τον Ιανουάριο 2016 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 που έχει καταναλωθεί για ηλεκτροπαραγωγή. Όπως φαίνεται στο Σχεδιάγραμμα, τους μήνες Μάρτιο έως Μάιο 2021 έχει αυξηθεί η κατανάλωση heavy fuel oil στην ηλεκτροπαραγωγή, η οποία παρέμενε σταθερή σε ψηλά ποσοστά (86%-87%). Το δεύτερο εξάμηνο του 2021 η αντιστοιχία διαφοροποιήθηκε κατά μέσο όρο στο HFO: 63%, GasOil: 37%.





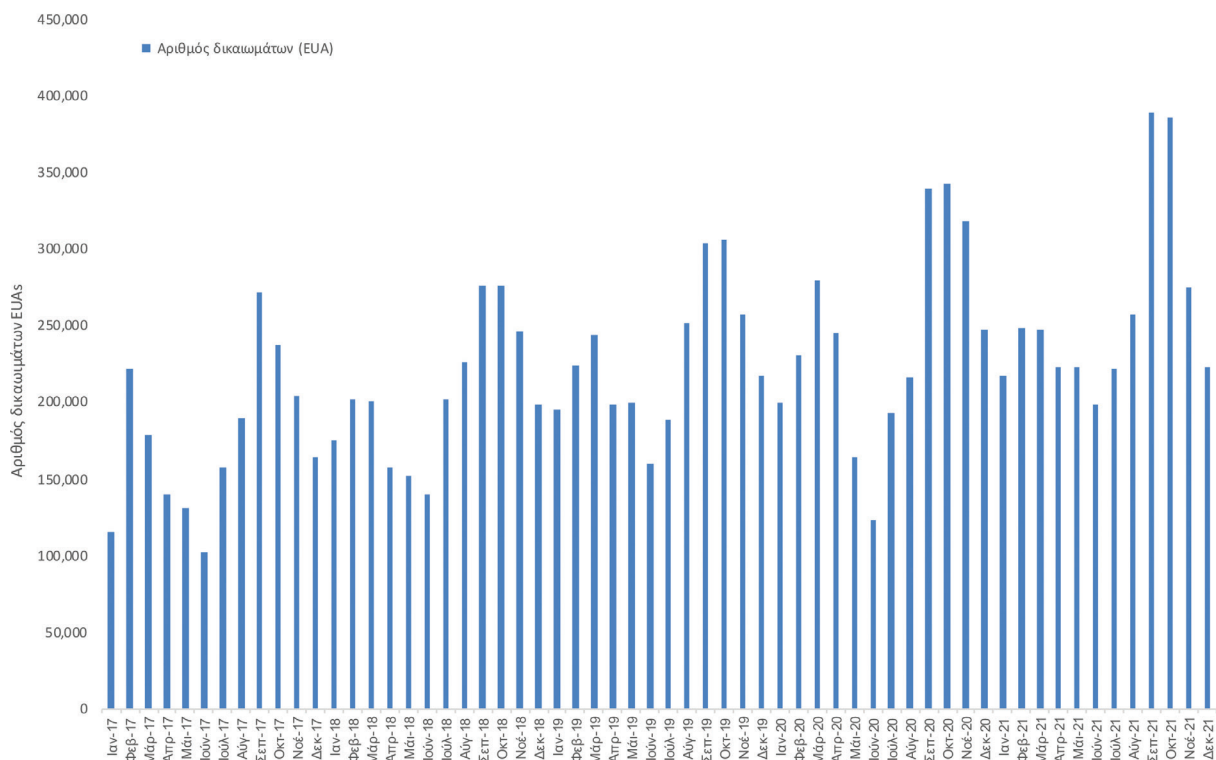
Σχεδιάγραμμα 29 - Μίγμα καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή ΑΗΚ (% κατανάλωσης)

Στο Σχεδιάγραμμα 30 παρουσιάζεται το συνολικό και μέσο μοναδιαίο κόστος αγοράς δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων από τον Ιανουάριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021.



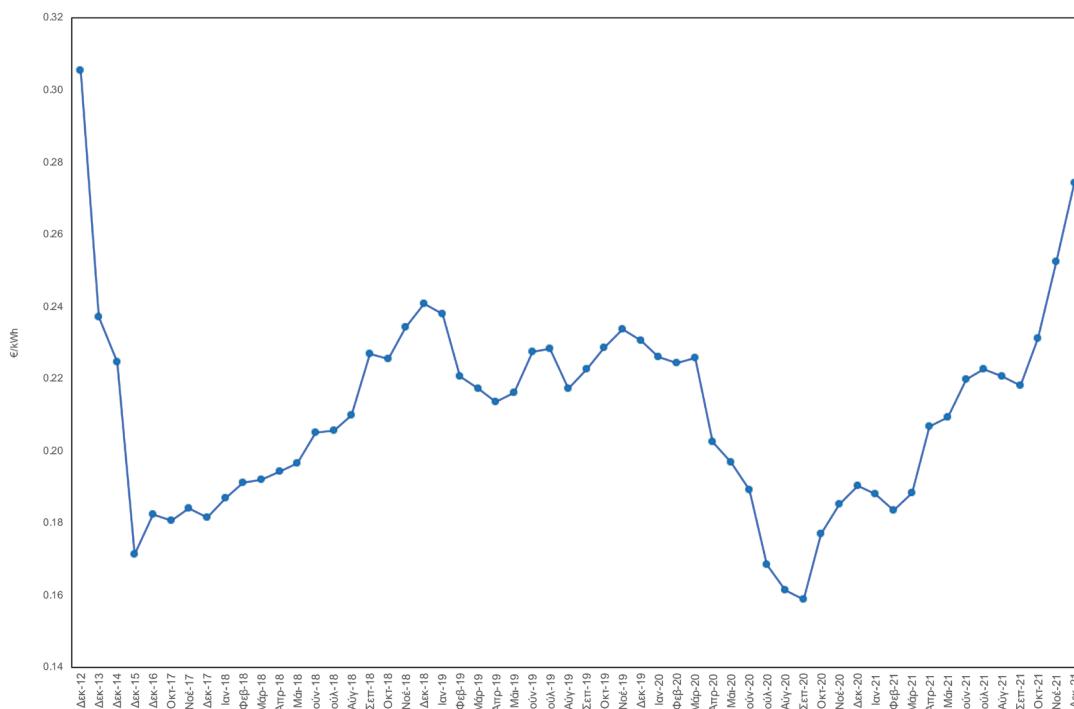
Σχεδιάγραμμα 30 - Συνολικό κόστος αγοράς δικαιωμάτων CO<sub>2</sub> ΑΗΚ Παραγωγής, μέσο κόστος ανά δικαίωμα

Στο Σχεδιάγραμμα 31 παρουσιάζονται οι ποσότητες δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων που έχουν αγοραστεί από την ΑΗΚ Παραγωγή για την ίδια περίοδο.



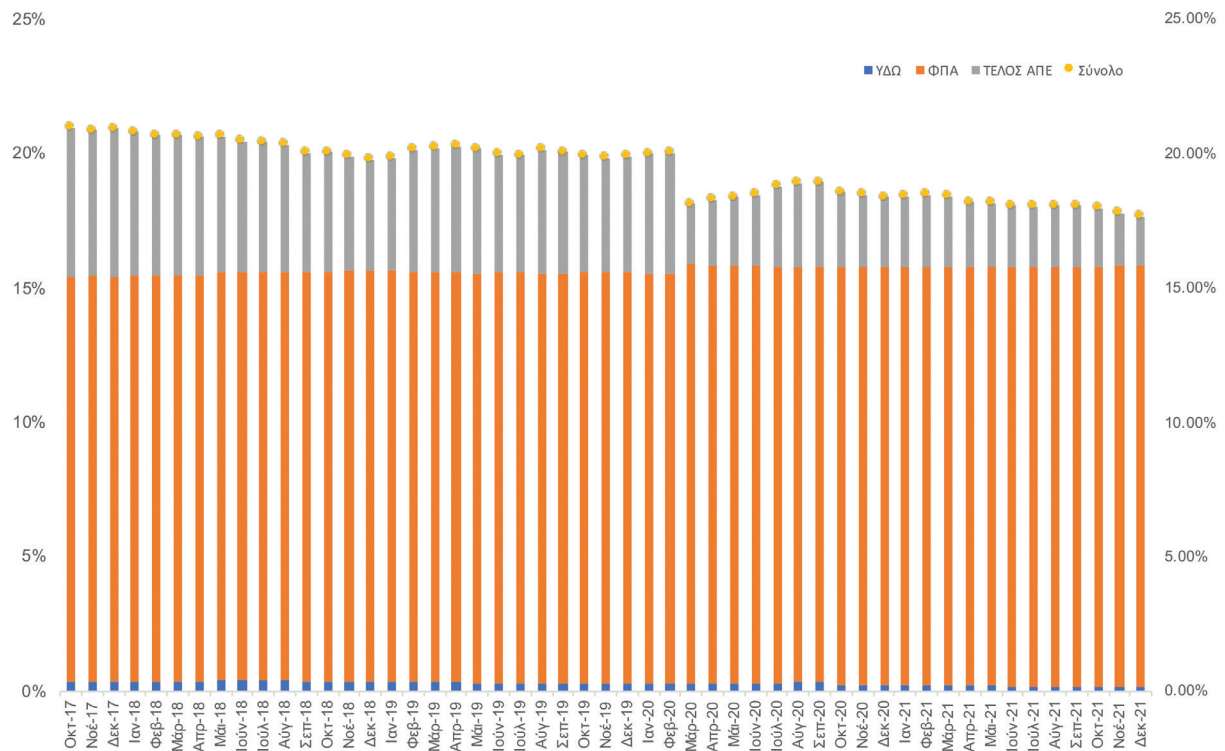
Σχεδιάγραμμα 31 - Ποσότητες δικαιωμάτων εκπομπών CO<sub>2</sub> που αγοράστηκαν από ΑΗΚ Παραγωγή

Στο Σχεδιάγραμμα 32 παρουσιάζεται η μέση τιμή της διατίμησης οικιακής χρήσης (κώδικας 01) με διμηνιαία κατανάλωση 600kWh από τον Δεκέμβριο 2012 μέχρι και τον Δεκέμβριο 2021, που συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ και τέλος ΑΠΕ.



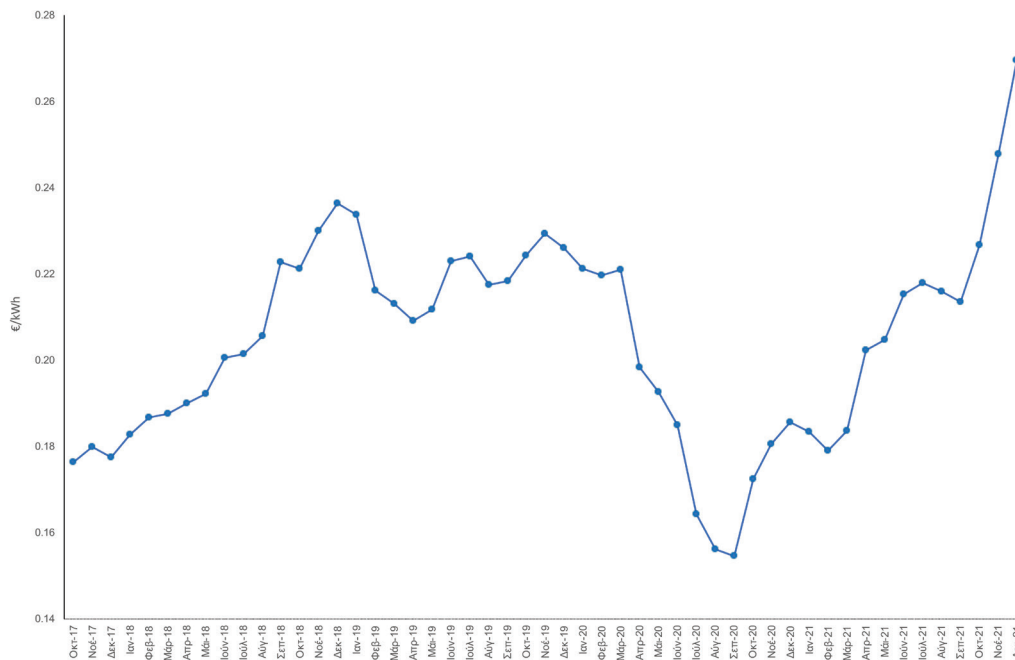
Σχεδιάγραμμα 32 - Μέση τιμή διατίμησης οικιακής χρήσης (κώδικας 01)

Στο Σχεδιάγραμμα 33 παρουσιάζονται τα ποσοστά τέλους για υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας (ΥΔΩ), ΦΠΑ και τέλους ΑΠΕ στο συνολικό ποσό τιμολογίου για ένα μέσο οικιακό καταναλωτή (δημνιαία κατανάλωση 600kWh) από τον Οκτώβριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021.



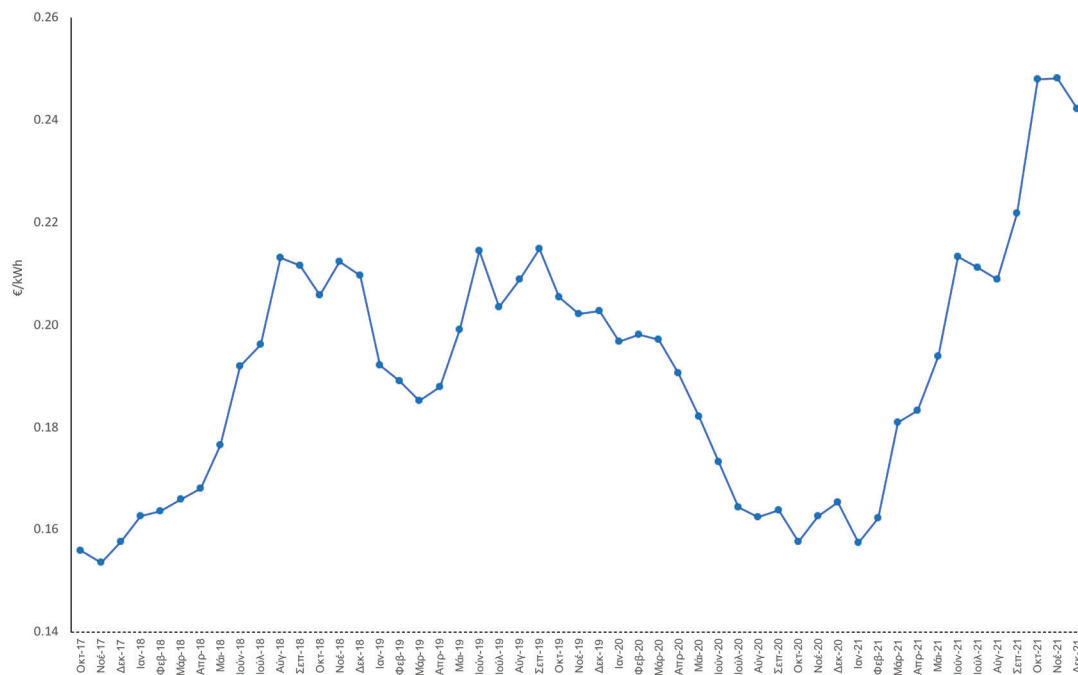
Σχεδιάγραμμα 33 - Ανάλυση ΥΔΩ, ΦΠΑ, ΑΠΕ για τη διατίμηση 01

Στο Σχεδιάγραμμα 34 παρουσιάζεται η μέση τιμή της διατίμησης 10 - εμπορικής χρήσης μονής εγγραφής χαμηλής τάσης - δημνιαία καταμέτρηση, από τον Οκτώβριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021 που συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ και τέλος ΑΠΕ.



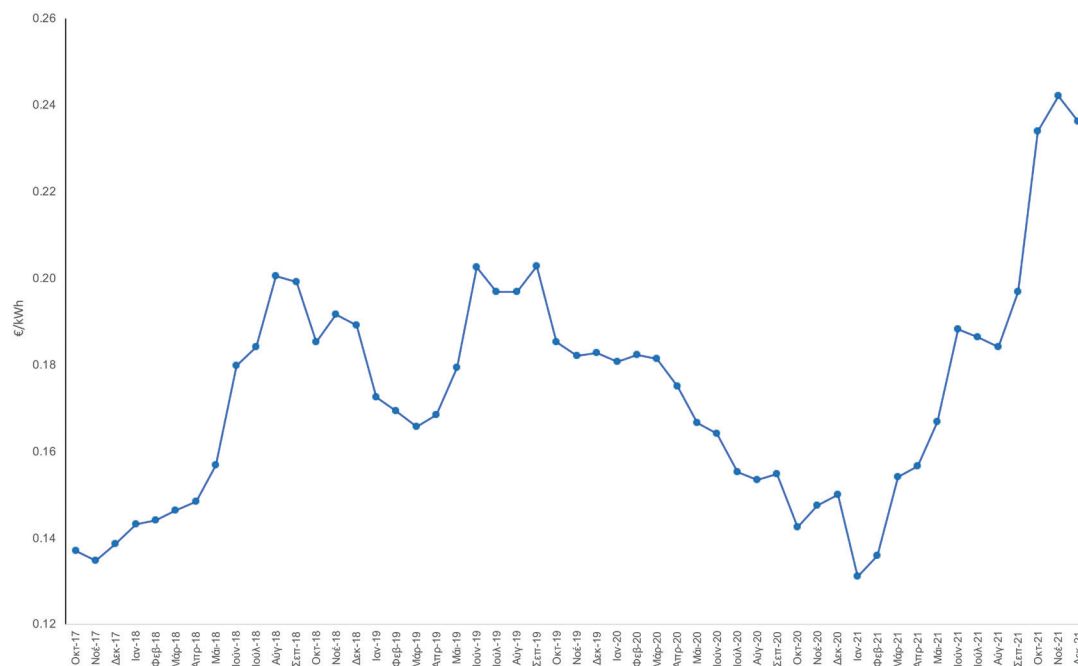
Σχεδιάγραμμα 34 - Μέση τιμή διατίμησης εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης (κώδικας 10)

Στο Σχεδιάγραμμα 35 παρουσιάζεται η μέση τιμή της διατίμησης 30 - μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής χαμηλής τάσης από τον Οκτώβριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021, που συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ και τέλος ΑΠΕ.



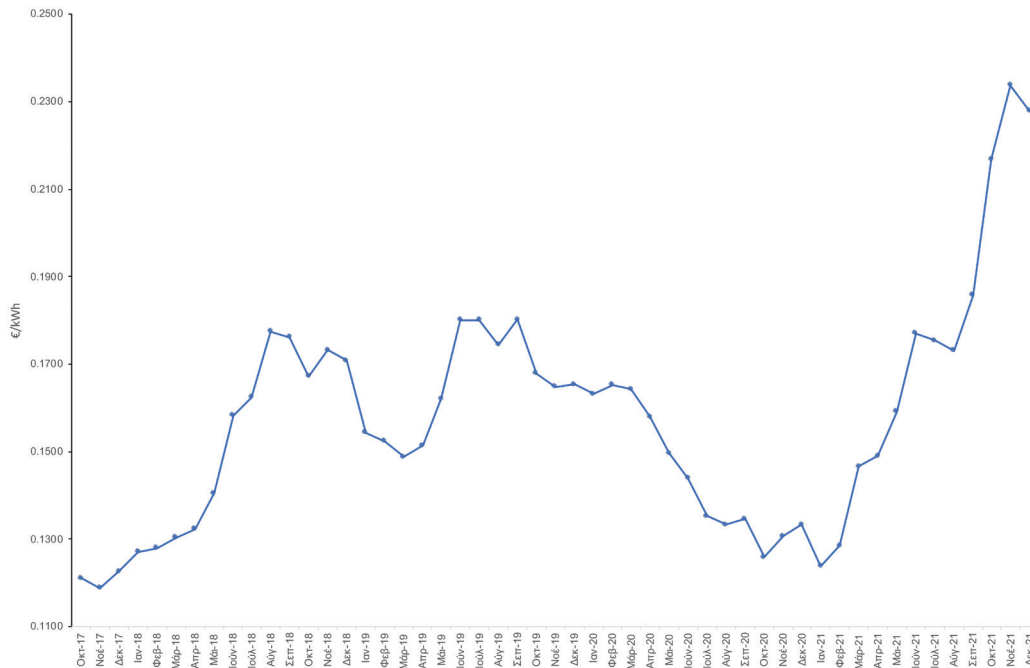
Σχεδιάγραμμα 35 - Μέση τιμή διατίμησης εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής (κώδικας 30)

Στο Σχεδιάγραμμα 36 παρουσιάζεται η μέση τιμή της διατίμησης 40 - μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής μέσης τάσης από τον Οκτώβριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021, που συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ και τέλος ΑΠΕ.



Σχεδιάγραμμα 36 - Μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής μέσης τάσης (κώδικας 40)

Στο Σχεδιάγραμμα 37 παρουσιάζεται η μέση τιμή της διατίμησης 50 - μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής υψηλής τάσης από τον Οκτώβριο 2017 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021, που συμπεριλαμβάνει ΦΠΑ και τέλος ΑΠΕ.



Σχεδιάγραμμα 37 - Μηνιαία διατίμηση εμπορικής και βιομηχανικής χρήσης διπλής εγγραφής υψηλής τάσης (κώδικας 50)

Στο Σχεδιάγραμμα 38 παρουσιάζεται το κόστος αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ, στη χαμηλή τάση, από τον Δεκέμβριο 2012 μέχρι τον Δεκέμβριο 2021.



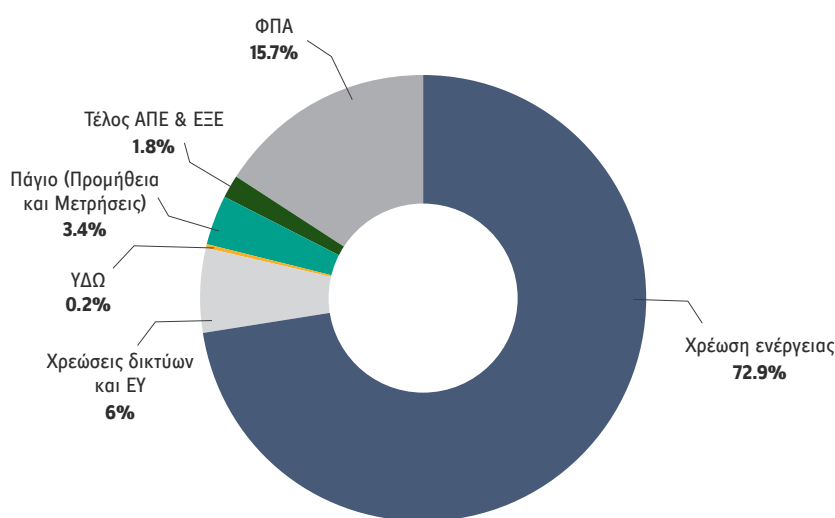
Σχεδιάγραμμα 38 - Τιμή αγοράς ενέργειας από ΑΠΕ (χαμηλή τάση) - σε €/kWh

Από τα πιο πάνω Σχεδιαγράμματα παρατηρούμε ότι το 2021 οι διατιμήσεις ηλεκτρισμού σε όλες τις κατηγορίες είχαν αυξητική τάση σε σύγκριση με τα προηγούμενα έτη της ρυθμιστικής περιόδου 2017-2021.

Η αύξηση στην μέση τιμή των διατιμήσεων κατά το 2021, οφείλεται στην αύξηση στο κόστος καυσίμου στην ηλεκτροπαραγωγή, λόγω αύξησης του κόστους των καυσίμων διεθνώς, αλλά και λόγω της αύξησης του κόστους αγοράς δικαιωμάτων εκπομπών του θερμοκηπίου.

### Ανάλυση λογαριασμού ΑΗΚ Προμήθειας

Στο Σχεδιάγραμμα 39 παρουσιάζεται η ανάλυση του τιμολογίου ηλεκτρισμού ανά κατηγορία χρέωσης, για έναν τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600kWh τον Δεκέμβριο του 2021, στη βασική τιμή (δηλαδή στη βασική τιμή καυσίμου €300/μετρικό τόνο).



Σχεδιάγραμμα 39 - Ανάλυση λογαριασμού ηλεκτρικού ρεύματος για ένα τυπικό οικιακό καταναλωτή με διμηνιαία κατανάλωση 600 kWh (% επί του τελικού τιμολογίου), Δεκέμβριος 2021

### Σχέδιο ετοιμότητας κινδύνων

Ο Κανονισμός 2019/941 σχετικά με την ετοιμότητα αντιμετώπισης κινδύνων στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας, θεσπίζει κανόνες για τη συνεργασία μεταξύ των κρατών-μελών με σκοπό την πρόληψη, την ετοιμότητα αντιμετώπισης και τη διαχείριση κρίσεων ηλεκτρικής ενέργειας σε πνεύμα αλληλεγγύης και διαφάνειας και λαμβάνοντας πλήρως υπόψη τις απαιτήσεις μιας ανταγωνιστικής εσωτερικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας. Η ΡΑΕΚ με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου Αρ. 88.943, ορίστηκε αρμόδια αρχή για την υλοποίηση των προνοιών του Κανονισμού 2019/941.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/941, η αρμόδια αρχή προσδιορίζει τα πιο συναφή εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας σύμφωνα με τα περιφερειακά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχει καθορίσει το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΕΔΔΣΜ-HE). Κατά τον προσδιορισμό των εθνικών σεναρίων κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας, η αρμόδια αρχή προβαίνει σε διαβούλευση με τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, τους διαχειριστές συστημάτων διανομής που θεωρούνται σχετικοί από την αρμόδια αρχή, με σχετικούς παραγωγούς ή τους εμπορικούς συνδέσμους τους, και τη ρυθμιστική αρχή όταν αυτή δεν είναι η αρμόδια αρχή.

Ακολουθώντας, με βάση τα εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας που έχουν προσδιοριστεί, η αρμόδια αρχή κάθε κράτους μέλους εκπονεί σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων, μετά από διαβούλευση με διαχειριστές συστημάτων διανομής που θεωρούνται σημαντικοί από την αρμόδια αρχή, τους διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς, τους σχετικούς παραγωγούς ή τους εμπορικούς συνδέσμους τους, τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, τους σχετικούς οργανισμούς που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των βιομηχανικών και των μη βιομηχανικών πελατών ηλεκτρικής ενέργειας, και τη ρυθμιστική αρχή όταν αυτή δεν είναι η αρμόδια αρχή. Το σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων καταρτίζεται σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρατίθεται στον Κανονισμό (ΕΕ) 2019/941.

Η Κύπρος, παρόλο που έχει λάβει παρέκκλιση από συγκεκριμένες πρόνοιες του Κανονισμού 2019/941, μέχρι να συνδεθεί με άλλο κράτος-μέλος, εντούτοις αποφάσισε να προχωρήσει στον καθορισμό των εθνικών σεναρίων κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας καθώς και στο σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης τους.

Στις 26 Μαΐου 2021, με την Απόφαση 165/2021, η ΡΑΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τις διαβουλεύσεις που διενεργήθηκαν με τον ΔΣΜΚ, τον ΔΣΔ, τους εμπορικούς συνδέσμους των σχετικών παραγωγών, τις επιχειρήσεις ηλεκτρικής ενέργειας, και τους σχετικούς οργανισμούς που εκπροσωπούν τα συμφέροντα των βιομηχανικών και των μη βιομηχανικών πελατών ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και τα εθνικά σενάρια κρίσης ηλεκτρικής ενέργειας που είχαν καθοριστεί με την Απόφαση 432/2020 της ΡΑΕΚ, αποφάσισε να εγκρίνει το προσχέδιο του σχεδίου ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων της Κύπρου και να το κοινοποιήσει στην ομάδα συντονισμού για τον ηλεκτρισμό (Electricity coordination group - ECG) προς διαβούλευση.

Στο σχέδιο ετοιμότητας αντιμετώπισης κινδύνων της Κύπρου, τέθηκαν σε εφαρμογή διαδικασίες και μέτρα για την ελαχιστοποίηση της πιθανότητας υλοποίησης των σεναρίων κρίσης, όπου είναι δυνατόν, και για τον μετριασμό των συνεπειών των σεναρίων κρίσης σε περίπτωση που πραγματοποιηθούν. Αυτές οι διαδικασίες και τα μέτρα μπορούν να συνοψιστούν στις ακόλουθες κατηγορίες:

- Πρόληψη/ μείωση πιθανότητας ολικής ή μερικής διακοπής λειτουργίας συστήματος.
- Μείωση της πιθανότητας έλλειψης επάρκειας παραγωγής. Προετοιμασία του συστήματος για περιόδους αυξημένης ζήτησης, όπου το σύστημα λειτουργεί κοντά στα όρια σταθερότητάς του, δηλαδή τους ζεστούς καλοκαιρινούς μήνες
- Ρυθμίσεις για επείγουσα λειτουργία του Εθνικού Κέντρου Ελέγχου Ενέργειας της Κύπρου (ΕΚΕΕ)
- Μέτρα φυσικής ασφάλειας και κυβερνοασφάλειας.



## Νομοθετικό πλαίσιο αγοράς φυσικού αερίου

Ο εν ισχύ Νόμος περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2004 έως 2021, ο οποίος υιοθετεί τα σημαντικά χαρακτηριστικά του Τρίτου Ενεργειακού Πακέτου, προνοεί για τη ρύθμιση της αγοράς φυσικού αερίου στην Κυπριακή Δημοκρατία και μεταξύ άλλων θεσπίζει τους κανόνες για τη μεταφορά, διανομή, προμήθεια και αποθήκευση του φυσικού αερίου. Επιπλέον, προσδιορίζει τους κανόνες σχετικά με την οργάνωση και λειτουργία του τομέα του φυσικού αερίου, την πρόσβαση στην αγορά, την εκμετάλλευση των δικτύων καθώς και τα κριτήρια και τις διαδικασίες χορήγησης αδειών μεταφοράς, διανομής, προμήθειας και αποθήκευσης φυσικού αερίου. Στον Νόμο Φυσικού Αερίου περιγράφονται και τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της ΡΑΕΚ και καθορίζεται ολοκληρωμένα το εύρος των δραστηριοτήτων και ο ρόλος της.

Σημειώνεται ότι ο Νόμος περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2004 έως 2021 παρέχει τις βασικές πρόνοιες ενόψει της επικείμενης εισαγωγής φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο της χώρας, όμως δεν προσδιορίζει το μοντέλο της αγοράς και το οργανωτικό πλαίσιο που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη της αγοράς, παρέχοντας με αυτόν τον τρόπο την εύλογη ευχέρεια στους αποφασίζοντες για τις πρέπουσες επιλογές. Επιπλέον, ο Νόμος περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2004 έως 2021 προβλέπει τη δυνατότητα παρεκκλίσεων, κατά τις διατάξεις και της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου, χωρίς όμως να θεσμοθετεί συγκεκριμένα τις παρεκκλίσεις αυτές αφήνοντας στην κρίση του Υπουργικού Συμβουλίου τον πλήρη καθορισμό αυτών των παρεκκλίσεων.

Βασικό στοιχείο του νέου πλαισίου λειτουργίας των αγορών φυσικού αερίου, αλλά και ηλεκτρισμού, όπως αυτό αποτυπώνεται με πολύ αναλυτικό τρόπο στο Ευρωπαϊκό νομοθετικό πλαίσιο (Τρίτο Ενεργειακό Πακέτο), είναι ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων της παραγωγής και εμπορίας φυσικού αερίου, οι οποίες οφείλουν πλέον να πραγματοποιούνται σε συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, από εκείνες της μεταφοράς και της διανομής, για τις οποίες προβλέπεται η ρυθμιζόμενη πρόσβαση τρίτων υπό την εποπτεία των εθνικών ρυθμιστικών αρχών, του ACER και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Ο Νόμος περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2004 έως 2021 προβλέπει για την Κύπρο τη δυνατότητα παρέκκλισης από συγκεκριμένα άρθρα του, καθώς μπορεί να θεωρηθεί είτε απομονωμένη, είτε αναδυόμενη αγορά. Στην περίπτωση της Κύπρου, είναι δυνατόν αφενός μεν να υπάρξει παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην προμήθεια φυσικού αερίου προς τους τελικούς καταναλωτές, ιδιαίτερα για όσο διάστημα η κυπριακή αγορά φυσικού αερίου θεωρείται αναδυόμενη, αφετέρου δε να μην υπάρξει ο διαχωρισμός των δραστηριοτήτων των διαχειριστών φυσικού αερίου (μεταφορά, διανομή, αποθήκευση, ΥΦΑ, κ.λπ.) από τις δραστηριότητες της εμπορίας και προμήθειας, κατά τον προβλεπόμενο στην Οδηγία 2009/73/ΕΚ τρόπο, επί παραδείγματι, για τις εγκαταστάσεις μεταφοράς, με ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.

Το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αριθμόν 87.649 απόφασή του με ημερομηνία 5 Ιουνίου 2019, στη βάση των προνοιών του Νόμου, καθόρισε το πλαίσιο λειτουργίας της αγοράς του φυσικού αερίου για το διάστημα ισχύος της αναδυόμενης αγοράς ή μέχρι τη λήψη Απόφασης τερματισμού των παρεκκλίσεων από το Συμβούλιο και διόρισε Διαχειριστές. Πιο συγκεκριμένα σύμφωνα με την Απόφαση εφαρμόζεται μεταξύ άλλων παρέκκλιση από την εφαρμογή του ανταγωνισμού στην προμήθεια φυσικού αερίου προς

τους τελικούς καταναλωτές καθ' όλη τη διάρκεια του καθεστώτος της αναδυόμενης αγοράς οπότε ο προμηθευτής καθίσταται υπεύθυνος για τη σύναψη όλων των σχετικών συμβάσεων εισαγωγής φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένου του ΥΦΑ, καθώς και για όλες τις συμβάσεις προμήθειας φυσικού αερίου σε καταναλωτές όλων των κατηγοριών. Επιπλέον, με την εν λόγω Απόφαση διορίστηκε η Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ) ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς, Διαχειριστής Συστήματος Διανομής και Διαχειριστής Εγκαταστάσεων Υδροποιημένου Φυσικού Αερίου για χρονική περίοδο τριάντα ετών από την ημερομηνία έκδοσης των σχετικών αδειών από τη ΡΑΕΚ.

Περαιτέρω, το Υπουργικό Συμβούλιο με την υπ' αριθμόν 91.503 απόφασή του με ημερομηνία 7 Ιουλίου 2020, στη βάση των προνοιών του Νόμου, όρισε τη Δημόσια Επιχείρηση Φυσικού Αερίου (ΔΕΦΑ), ως Διαχειριστή Συστήματος Αποθήκευσης για χρονική περίοδο τριάντα ετών από την ημερομηνία έκδοσης της σχετικής άδειας από τη ΡΑΕΚ. Επιπλέον, αποφάσισε την εφαρμογή μερικής παρέκκλισης, έως και το 2025, από την εφαρμογή:

- του Άρθρου 18 του Νόμου περί ανεξαρτησίας του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, το οποίο προνοεί ότι ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς πρέπει να είναι ανεξάρτητος από άποψη οργάνωσης και λήψης αποφάσεων από άλλες μονοπωλιακές δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με την Μεταφορά, δηλαδή τη δραστηριότητα της Διανομής, Αποθήκευσης και Διαχείρισης Συστήματος ΥΦΑ. Ως εκ τούτου, ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς δεν χρειάζεται να είναι ανεξάρτητος από άποψη οργάνωσης και λήψης αποφάσεων από τις δραστηριότητες της Διανομής, Αποθήκευσης και Διαχείρισης Συστήματος ΥΦΑ. Ωστόσο ο Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς θα είναι ανεξάρτητος μόνο από άποψη οργάνωσης και όχι από άποψη λήψης αποφάσεων από τη δραστηριότητα της προμήθειας φυσικού αερίου, και
- του Άρθρου 24 του Νόμου περί ανεξαρτησίας του Διαχειριστή Συστήματος Διανομής, το οποίο προνοεί ότι ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής πρέπει να είναι ανεξάρτητος από άποψη οργάνωσης και λήψης αποφάσεων από άλλες μονοπωλιακές δραστηριότητες που δεν σχετίζονται με τη διανομή, δηλαδή τη δραστηριότητα της μεταφοράς, αποθήκευσης και διαχείρισης συστήματος ΥΦΑ. Ως εκ τούτου, ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής δεν χρειάζεται να είναι ανεξάρτητος από άποψη οργάνωσης και λήψης αποφάσεων από τις δραστηριότητες της μεταφοράς, αποθήκευσης και διαχείρισης συστήματος ΥΦΑ. Ωστόσο, ο Διαχειριστής Συστήματος Διανομής θα είναι ανεξάρτητος μόνο από άποψη οργάνωσης και όχι από άποψη λήψης αποφάσεων από τη δραστηριότητα της προμήθειας φυσικού αερίου.

## Οργάνωση και ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου

Τον Ιούνιο του 2016, σε συνέχεια της έκθεσης που υποβλήθηκε από τη ΡΑΕΚ σχετικά με τις επιλογές για την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στην Κύπρο, λήφθηκε Απόφαση από το Υπουργικό Συμβούλιο για έλευση ΥΦΑ στην Κύπρο το συντομότερο δυνατό και πριν το 2020. Το ΥΦΑ θα αποτελεί αρχικά αποκλειστική επιλογή τροφοδοσίας της εσωτερικής αγοράς με φυσικό αέριο και στη συνέχεια, μετά την τροφοδοσία της αγοράς από τα γηγενή κοιτάσματα, θα αποτελεί εναλλακτική επιλογή που θα διασφαλίζει την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού.

Σε συνέχεια της μελέτης που πραγματοποιήθηκε από τη ΔΕΦΑ ΛΤΔ σχετικά με την ανάπτυξη της αγοράς φυσικού αερίου στη Κύπρο ώστε να αξιοποιηθεί η προσφορότερη λύση για εισαγωγή υδροποιημένου φυσικού αερίου το αργότερο μέχρι το 2020, με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ανατέθηκε στη ΔΕΦΑ ΛΤΔ τον Ιούνιο του 2017 η προκήρυξη δύο διαγωνισμών για μακροπρόθεσμη προμήθεια ΥΦΑ και για στρατηγικό επενδυτή για τις απαιτούμενες υποδομές.

Κατόπιν Απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου του Απριλίου 2018 συστάθηκε εταιρία ειδικού σκοπού (Special Purpose Vehicle - SPV) με την επωνυμία Εταιρεία Υποδομών Φυσικού Αερίου ΛΤΔ (ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ), η οποία θα υλοποιήσει τις απαιτούμενες υποδομές για έλευση ΥΦΑ.

Η ΔΕΦΑ ΛΤΔ ενεργώντας εκ μέρους της ΕΤΥΦΑ ΛΤΔ δημοσίευσε τον Οκτώβριο του 2018 διαγωνισμό για τον σχεδιασμό, κατασκευή και λειτουργία του τερματικού σταθμού εισαγωγής ΥΦΑ στον κόλπο του Βασιλικού. Η προσφορά κατακυρώθηκε σε διεθνή κοινοπραξία το Δεκέμβριο του 2019.

Η είσοδος του φυσικού αερίου στο ενεργειακό ισοζύγιο, στο πλαίσιο των στόχων της ενεργειακής πολιτικής για τη διαφοροποίηση των ενεργειακών πηγών της χώρας και την προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί σημαντική απόφαση στον τομέα της ενέργειας.

Δεδομένου ότι η αγορά φυσικού αερίου στην Κύπρο είναι υπό ανάπτυξη, βασικός στόχος είναι η δημιουργία μίας οργανωμένης αγοράς, κατά τα πρότυπα των προηγμένων αντίστοιχων αγορών παγκοσμίως, αλλά και κατά τη βέλτιστη πρακτική της ευρωπαϊκής βιομηχανίας φυσικού αερίου, με εύρυθμη λειτουργία όλων των εμπλεκόμενων στην αγορά, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις φυσικού αερίου, είτε πρόκειται για θεσμοθετημένους από τη νομοθεσία φορείς.

Η ΡΑΕΚ δίνει μεγάλη προτεραιότητα στην εξυπηρέτηση του στόχου της γρήγορης και αποτελεσματικής διείσδυσης του φυσικού αερίου με ανταγωνιστικούς όρους στην κυπριακή αγορά.

Οι υποχρεώσεις της ΡΑΕΚ που αφορούν την αγορά του φυσικού αερίου και το ρυθμιστικό εύρος δικαιοδοσίας της καθορίζονται στον Νόμο περί Ρύθμισης της Αγοράς Φυσικού Αερίου του 2004 έως 2021. Η ΡΑΕΚ, στο διάστημα που μεσολαβεί έως την έλευση του φυσικού αερίου, εργάζεται προς τη διαμόρφωση του ρυθμιστικού πλαισίου της αγοράς γνωρίζοντας ότι θα αποτελεί τον εγγυητή της ορθής λειτουργίας της και της προστασίας των καταναλωτών για το διάστημα ισχύος των παρεκκλίσεων αλλά και της ομαλής μετάβασης σε μια υγιή ανοιχτή αγορά.

Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 73/2021 Απόφασή της, ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 2021, εξέδωσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο διεξαγωγής διαδικασίας εκτίμησης ζήτησης φυσικού αερίου στο σύστημα μεταφοράς φυσικού αερίου από τον Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και τη σύναψη συμφωνιών σύνδεσης. Επιπρόσθετα, με την υπ' αριθμόν 74/2021 Απόφασή της, ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου 2021, εξέδωσε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον τρόπο κατάρτισης του προγράμματος ανάπτυξης του συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου το οποίο συντάσσεται από τον Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς ετησίως και αφορά τα επόμενα δέκα (10) έτη.

## Αιτήσεις που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ

### **Αίτηση της εταιρείας Hoegh LNG Ltd για άδεια κατασκευής, ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης εγκατάστασης ΥΦΑ**

Υποβλήθηκε στη ΡΑΕΚ στις 31 Μαρτίου 2020 αίτηση της εταιρείας Hoegh LNG Ltd για χορήγηση άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας και εκμετάλλευσης εγκατάστασης υγροποιημένου φυσικού αερίου. Η αίτηση αξιολογήθηκε από τη ΡΑΕΚ ως προς την πληρότητά της δυνάμει του κανονισμού 4 των Κανονισμών έκδοσης αδειών και έχει ζητηθεί από τον αιτητή η υποβολή συμπληρωματικών πληροφοριών ώστε να καταστεί η αίτηση πλήρης. Κατόπιν παρατάσεων που έχουν παραχωρηθεί από τη ΡΑΕΚ προς τον αιτητή σε συνέχεια σχετικών αιτημάτων του, η προθεσμία υποβολής των συμπληρωματικών πληροφοριών είναι η 30η Ιουνίου 2022.

### **Αίτηση της εταιρείας ΔΕΦΑ Λτδ για χορήγηση άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου**

Κατόπιν αξιολόγησης της αίτησης της εταιρείας ΔΕΦΑ Λτδ για χορήγηση άδειας κατασκευής, ιδιοκτησίας, εκμετάλλευσης και διαχείρισης συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου, η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 55/2021 Απόφασή της ημερομηνίας 23 Φεβρουαρίου 2021 αποφάσισε να χορηγήσει την άδεια στον αιτητή.

### **Αίτηση της εταιρείας ΔΕΦΑ Λτδ για χορήγηση άδειας διαχείρισης εγκατάστασης ΥΦΑ**

Κατόπιν αξιολόγησης της αίτησης της εταιρείας ΔΕΦΑ Λτδ για χορήγηση άδειας διαχείρισης εγκατάστασης ΥΦΑ, η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 288/2021 Απόφασή της ημερομηνίας 14 Σεπτεμβρίου 2021 αποφάσισε να χορηγήσει την άδεια στον αιτητή.

### **Τροποποίηση όρων άδειας διαχειριστή συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου**

Η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 384/2021 Απόφασή της, ημερομηνίας 21 Δεκεμβρίου 2021 αποφάσισε την τροποποίηση των όρων της άδειας του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου για να συνάδει με την Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου (Αρ. Απόφασης 91.503) η οποία λήφθηκε στη συνεδρία του ημερομηνίας 7 Ιουλίου 2021 καθώς και για να προστεθεί όρος που αφορά την απαιτούμενη υποχρέωσή του να παρέχει μετρητικά δεδομένα στον Διαχειριστή Εγκατάστασης ΥΦΑ (ΔΕΥΦΑ).

## **Διαγωνιστικές διαδικασίες**

### **Διαγωνισμός υπ' αριθμόν 12/2020 για σύναψη συμφωνίας-πλαίσιο για την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για υποστήριξη της ΡΑΕΚ σε θέματα σχετικά με την αγορά φυσικού αερίου της Κύπρου**

Η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 339/2020 Απόφασή της, ημερομηνίας 09 Νοεμβρίου 2021, αποφάσισε την ανανέωση της συμφωνίας-πλαίσιο για ένα επιπλέον έτος, ενώ με την υπ' αριθμόν 342/2020 Απόφασή της, ημερομηνίας 12 Νοεμβρίου 2021 αποφάσισε την αντικατάσταση του βασικού εμπειρογνώμονα.

### **Διαγωνισμός υπ' αριθμόν 13/2021 «Consultancy services for establishing guidelines on the development of a hydrogen value chain in the Republic of Cyprus»**

Η ΡΑΕΚ με την υπ' αριθμόν 391/2020 Απόφασή της, ημερομηνίας 29 Δεκεμβρίου 2021, αποφάσισε την κατακύρωση της Σύμβασης για την παροχή Συμβουλευτικών Υπηρεσιών για την ετοιμασία κατευθυντήριων γραμμών για την ανάπτυξη αλυσίδας αξίας του υδρογόνου στην Κυπριακή Δημοκρατία στην εταιρεία EX-ERGIA Energy & Environment Consultants S.A.

# 6

## ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΛΥΣΗ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ

### Προστασία καταναλωτών και επίλυση παραπόνων



Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ρυθμιστών Ενέργειας (Council of European Energy Regulators – CEER) σε συνεργασία με όλες τις ΕΡΑ προωθούν μέτρα για υλοποίηση της προστασίας και αναβάθμισης των δικαιωμάτων των καταναλωτών ενέργειας και ειδικότερα των ευάλωτων καταναλωτών. Ως βασικό μέτρο είναι η στήριξη του CEER από τις ΕΡΑ, οι οποίες γνωστοποιούν τη σύσταση της νέας ιστοσελίδας του που αφορά αποκλειστικά στην ενημέρωση των καταναλωτών ενέργειας.

Η ιστοσελίδα του CEER που αναφέρεται αποκλειστικά στους καταναλωτές ενέργειας είναι η <https://www.ceer.eu/consumers>.



Δικαιώματα και προστασία  
καταναλωτών ενέργειας

ΕΚΔΟΣΗ 2016

Η ΡΑΕΚ, με σκοπό να διασφαλίσει ότι διατίθενται στους καταναλωτές το σύνολο των αναγκαίων πληροφοριών σχετικά με τα δικαιώματά τους, την ισχύουσα νομοθεσία και τους τρόπους προσφυγής σε μηχανισμούς επίλυσης διαφορών που διαθέτουν σε περίπτωση διαφοράς, ετοιμάζει ενημερωτικό έντυπο το οποίο διατίθεται τουλάχιστον σε ηλεκτρονική μορφή στα ενιαία σημεία επαφής, ήτοι τα Γραφεία Εξυπηρέτησης του Πολίτη και τα κατά τόπους Επαρχιακά Γραφεία του Υπουργείου.

## Δείκτες απόδοσης

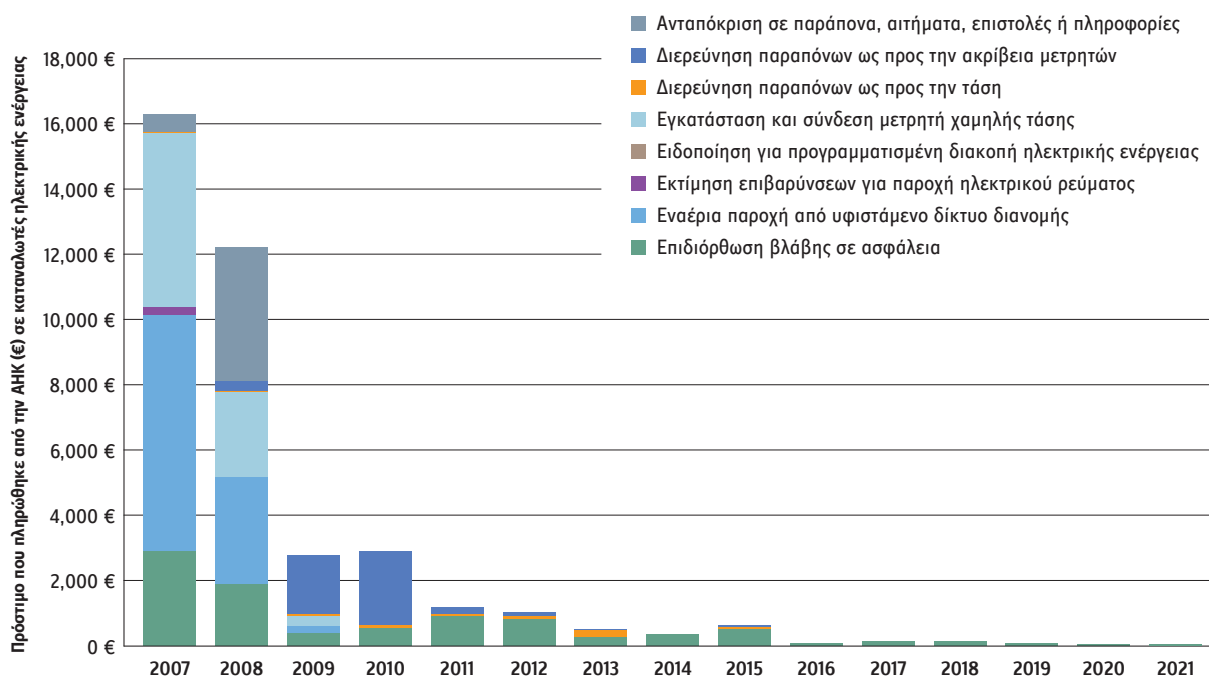
Η ΡΑΕΚ, ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχει ο περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος και τροποποιήσεις αυτού, έχει εκδώσει με την έγκριση του Υπουργικού Συμβουλίου και αφού κατατέθηκαν στη Βουλή των Αντιπροσώπων και εγκρίθηκαν από αυτή, τους περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Δείκτες Απόδοσης) Κανονισμούς του 2005 - Κ.Δ.Π. 571/2005.

Με βάση τους εν λόγω Κανονισμούς οι «Δείκτες Απόδοσης» ορίζονται ως οι δείκτες προμήθειας ηλεκτρισμού και περιλαμβάνουν τις υποχρεώσεις του προμηθευτή και του ιδιοκτήτη συστήματος διανομής, τα δικαιώματα των καταναλωτών, τα πρότυπα απόδοσης και τα ελάχιστα επίπεδα απόδοσης αυτών, καθώς και το πρόστιμο που επιβάλλεται σε περίπτωση παράλειψης συμμόρφωσης του προμηθευτή ή/και του ιδιοκτήτη συστήματος διανομής.

Στο πλαίσιο εφαρμογής και τήρησης των πιο πάνω προνοιών, παρατίθενται πιο κάτω για κάθε δείκτη απόδοσης τα ποσά που έχουν καταβληθεί ως πρόστιμο σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας από την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου ως ιδιοκτήτης συστήματος διανομής και ως αδειούχος προμηθευτής που έχουν καταγραφεί για την περίοδο 1 Ιανουαρίου 2021 μέχρι 31 Δεκεμβρίου 2021. Επίσης παρουσιάζονται, για σκοπούς σύγκρισης, τα αντίστοιχα αποτελέσματα προηγούμενων ετών.

## ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΤΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ (ΑΗΚ)

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας



Σχεδιάγραμμα 40 - Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)

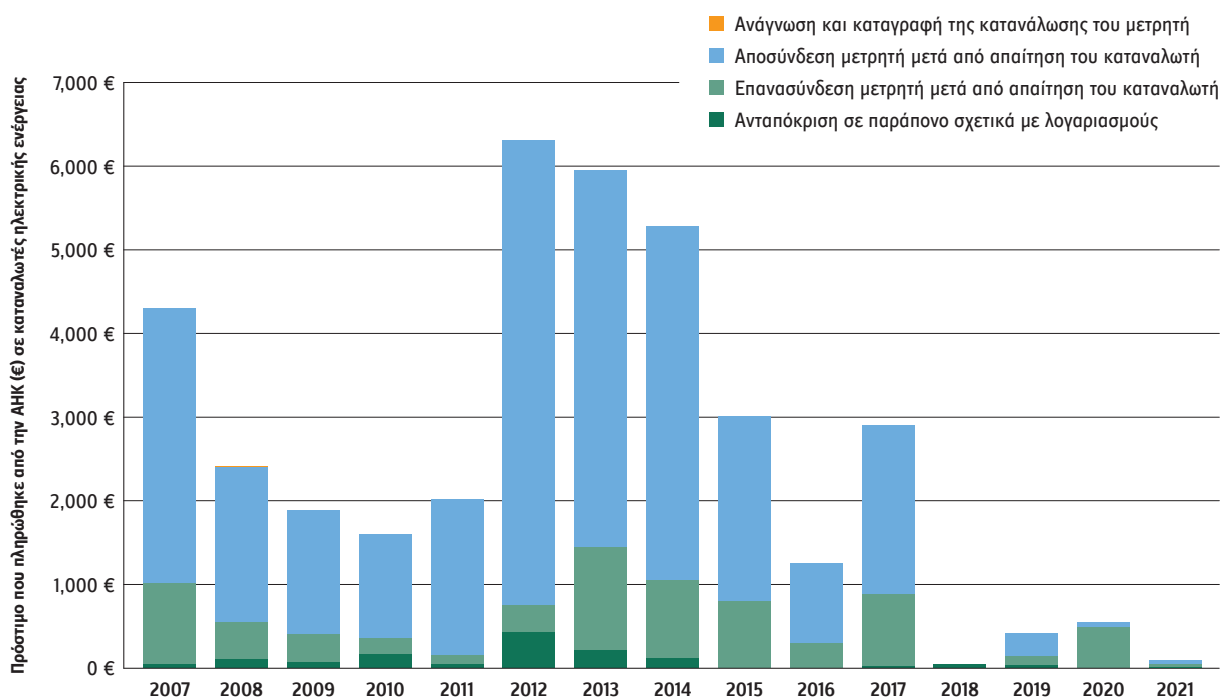
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1. Επιδιόρθωση βλάβης σε ασφάλεια	2.905€	1.896€	393€	529€	914€	828€	265€	367€	521€	60€	137€	137€	94€	34€	43€
2. Εγκατάσταση και σύνδεση μετρητή χαμηλής τάσης	5.331€	2.605€	290€												
3. Εναέρια παροχή από υφιστάμενο δίκτυο διανομής	7.227€	3.264€	205€	17€											
4. Εκτίμηση επιβαρύνσεων για παροχή ηλεκτρικού ρεύματος	239€														
5. Ειδοποίηση για προγραμματισμένη διακοπή ηλεκτρικής ενέργειας															
6. Διερεύνηση παραπόνων ως προς την τάση	34€	34€	68€	68€	34€	68€	205€		34€						
7. Διερεύνηση παραπόνων ως προς την ακρίβεια μετρητών		308€	1.811€	2.289€	239€	137€	31€		34€						
8. Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες	530€	4.102€					17€								

Πίνακας 5 - Δείκτες απόδοσης ΙΣΔ (ΑΗΚ)



## ΔΕΙΚΤΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΗ ΑΗΚ

Πρόστιμο που πληρώθηκε από την ΑΗΚ (€) σε καταναλωτές ηλεκτρικής ενέργειας



Σχεδιάγραμμα 41 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
1 Ανταπόκριση σε παράπονο σχετικά με λογαριασμούς	51€	103€	68€	171€	51€	427€	222€	120€			17€	51€	34€		17€
2 Διευθέτηση και τήρηση συναντήσεων															
3 Επανασύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	957€	453€	333€	188€	111€	333€	1.230€	931€	803€	299€	868€		102€	470€	26€
4 Αποσύνδεση μετρητή μετά από απαίτηση του καταναλωτή	3.298€	1.853€	1.477€	1.238€	1.853€	5.551€	4.501€	4.231€	2.203€	948€	2.015€		273€	60€	34€
5 Ανάγνωση και καταγραφή της κατανάλωσης του μετρητή		9€													
6 Ανταπόκριση σε παράπονα, αιτήματα, επιστολές ή πληροφορίες															

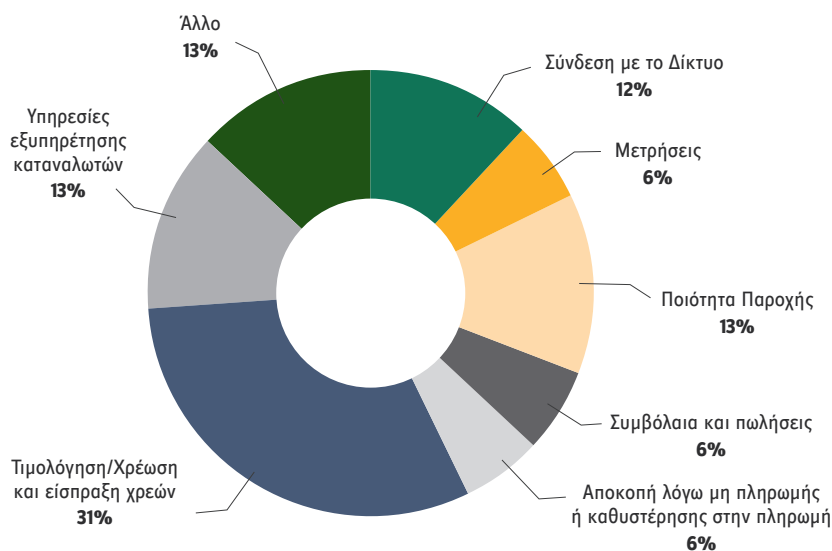
\* Ο Δείκτης (6) συμπεριλαμβάνεται στον Δείκτη (8) ΙΣΔ

Πίνακας 6 - Δείκτες απόδοσης προμηθευτή ΑΗΚ

Από τους Πίνακες 5 και 6 και τα Σχεδιαγράμματα 40 και 41 φαίνεται ότι κατά το υπό επισκόπηση έτος αρκετές από τις επιδόσεις της ΑΗΚ τόσο ως ΙΣΔ όσο και ως προμηθευτής, παρουσίασαν βελτίωση σε σχέση με προηγούμενες χρονιές και ως εκ τούτου θεωρούνται ικανοποιητικές.

## Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ

Στο Σχεδιάγραμμα 42 που ακολουθεί αναλύονται το είδος και ο αριθμός των παραπόνων που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2021. Σημειώνεται ότι όλα τα παράπονα έχουν εξεταστεί και οι καταναλωτές έχουν ενημερωθεί σχετικά.



Σχεδιάγραμμα 42 - Παράπονα που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕΚ κατά το 2021



# ΕΚΘΕΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΡΑΕΚ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ανώτερη Διοίκηση	112
Έκθεση Διαχείρισης της Ανώτερης Διοίκησης	113
Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή	115
Κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	118
Κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης	119
Κατάσταση μεταβολών καθαρής θέσης	121
Κατάσταση ταμειακών ροών	123
Σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις	125
Πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων	159

---

## ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

---

<b>Ανώτερη Διοίκηση:</b>	Δρ. Ανδρέας Πουλλικκός - Πρόεδρος Φίλιππος Φιλίππου - Αντιπρόεδρος Νεόφυτος Χατζηγεωργίου - Μέλος
<b>Συντονιστική Αναθέτουσα Αρχή:</b>	Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας
<b>Ανεξάρτητοι Ελεγκτές:</b>	VGDA Accountants Limited Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές 25ης Μαρτίου 35 (Γωνία Κέννεντυ 32) 2ος Όροφος 1087 Λευκωσία, Κύπρος
<b>Λογιστικοί Σύμβουλοι:</b>	Alliott Partellas Kiliaris Ltd Εγκεκριμένοι Λογιστές Στροβόλου 77 Strovolos Center, Γραφείο 201 2018 Στρόβολος Λευκωσία, Κύπρος
<b>Νομικοί Σύμβουλοι:</b>	Ορφανίδης, Χριστοφίδης & Συνεργάτες Δ.Ε.Π.Ε. Θεμιστοκλή Δέρβη 41, Hawaii Tower Γραφεία 301-303, 3ος όροφος 1066 Λευκωσία, Κύπρος  Στέλιος Αμερικάνος & Σία Δ.Ε.Π.Ε. Λεωφ. Δημοσθένη Σεβέρη 12 Γραφείο 601, 6ος Όροφος 1080 Λευκωσία Κύπρος
<b>Διεύθυνση γραφείου:</b>	Αγίας Παρασκευής 20 Τ.Θ. 24936 2002 Στρόβολος, Λευκωσία Κύπρος
<b>Τραπεζίτες:</b>	Τράπεζα Κύπρου Δημόσια Εταιρία Λτδ Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ Eurobank Cyprus Ltd RCB Bank Ltd Οργανισμός Χρηματοδότησης Στέγης

---

# ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

---

Η Ανώτερη Διοίκηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') υποβάλλει την έκθεσή της μαζί με τις ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Αρχής για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021.

## **Κύριες δραστηριότητες και φύση εργασιών της Αρχής**

Η ίδρυση της Αρχής πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της Αρχής είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

## **Ανασκόπηση τρέχουσας κατάστασης, προβλεπόμενες μελλοντικές εξελίξεις και επιδόσεων των δραστηριοτήτων της Αρχής**

Η εξέλιξη της Αρχής μέχρι σήμερα, τα οικονομικά της αποτελέσματα και η οικονομική της θέση, όπως παρουσιάζονται στις οικονομικές καταστάσεις, θεωρούνται ικανοποιητικά.

## **Κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες**

Οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αντιμετωπίζει η Αρχή περιγράφονται στις σημειώσεις 6, 7, 30 και 32 των οικονομικών καταστάσεων.

## **Αποτελέσματα**

Τα αποτελέσματα της Αρχής για το έτος παρουσιάζονται στη σελίδα 118.

## **Ανώτερη Διοίκηση**

Η Ανώτερη Διοίκηση στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και κατά την ημερομηνία της παρούσας έκθεσης παρουσιάζεται στη σελίδα 112.

Σύμφωνα με τον περί Σύστασης και Λειτουργίας της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου Νόμο Ν. 129(Ι)/2021, άρθρο 6 "Διορισμός, όροι διορισμού, αμοιβής και σύνταξης των μελών της Ανώτερης Διοίκησης" ο διορισμός του προσώπου στη θέση του μέλους της Ανώτερης Διοίκησης είναι για περίοδο πέντε έως επτά ετών και περιορίζεται στο ανώτατο όριο των δύο συνεχόμενων θητειών.

Ο Δρ. Ανδρέας Πουλικκάς και ο κ. Φίλιππος Φιλίππου επαναδιορίστηκαν στις 15 Οκτωβρίου 2021 για επτά χρόνια.

Ο κ. Νεόφυτος Χατζηγεωργίου διορίστηκε στις 26 Απριλίου 2016 για έξι χρόνια και η θητεία του ανανεώθηκε στις 4 Απριλίου 2022 για ακόμη επτά χρόνια.

## **Λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής**

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα που έχουν σχέση με το λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής, περιγράφονται στη σημείωση 30 των οικονομικών καταστάσεων.

### **Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς**

Οποιαδήποτε σημαντικά γεγονότα συνέβηκαν μετά την περίοδο αναφοράς, περιγράφονται στη σημείωση 34 των οικονομικών καταστάσεων.

### **Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη**

Γνωστοποιούνται στη σημείωση 31 των οικονομικών καταστάσεων.

### **Ανεξάρτητοι Ελεγκτές**

Ελεγκτής της Αρχής είναι ο Γενικός Ελεγκτής της Δημοκρατίας ο οποίος έχει αναθέσει στους ανεξάρτητους ελεγκτές, VGDA Accountants Limited, τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων της Αρχής και θα εξακολουθήσουν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους και για το επόμενο έτος.

Με εντολή της Ανώτερης Διοίκησης,



**Δρ. Ανδρέας Πουλλικιάς**  
Πρόεδρος

Λευκωσία, Κύπρος, 3 Μαΐου 2022

---

# ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΠΡΟΣ ΤΗ ΑΝΩΤΕΡΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΡΑΕΚ)

---

## Έκθεση επί του Ελέγχου των Οικονομικών Καταστάσεων

### Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις οικονομικές καταστάσεις της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (η 'Αρχή'), όπως παρουσιάζονται στις σελίδες 118 μέχρι 158 και αποτελούνται από την κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης στις 31 Δεκεμβρίου 2021, και τις καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, μεταβολών καθαρής θέσης και ταμειακών ροών του έτους που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών και σημειώσεις στις οικονομικές καταστάσεις.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες οικονομικές καταστάσεις δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα της χρηματοοικονομικής θέσης της Αρχής στις 31 Δεκεμβρίου 2021, και της χρηματοοικονομικής της επίδοσης και των ταμειακών ροών της Αρχής για το έτος που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων.

### Βάση γνώμης

Ο έλεγχός μας έχει διενεργηθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ). Οι ευθύνες μας, με βάση αυτά τα πρότυπα, περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο 'Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων' της έκθεσής μας. Είμαστε ανεξάρτητοι από την Αρχή σύμφωνα με τον Διεθνή Κώδικα Δεοντολογίας Λογιστών (συμπεριλαμβανομένων των Διεθνών Προτύπων Ανεξαρτησίας), που εκδίδεται από το Διεθνές Συμβούλιο Προτύπων Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Λογιστές (Κώδικας ΔΣΠΔΕΛ) και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο οικονομικών καταστάσεων στην Κύπρο και έχουμε συμμορφωθεί με τις άλλες ευθύνες δεοντολογίας που απορρέουν από τις απαιτήσεις αυτές και τον Κώδικα ΔΣΠΔΕΛ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν βάση για την ελεγκτική μας γνώμη.

### Άλλες πληροφορίες

Η Ανώτερη Διοίκηση της Αρχής είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες αποτελούνται από τις πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην έκθεση διαχείρισης και στις πρόσθετες πληροφορίες στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στις σελίδες 159 μέχρι 163, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελεγκτή επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφέρουμε οποιοδήποτε συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σχετικά με τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες, έτσι ώστε να αξιολογήσουμε, κατά πόσο αυτές δεν συνάδουν ουσιωδώς με τις οικονομικές καταστάσεις ή με τη γνώση που έχουμε αποκτήσει κατά τη διάρκεια του ελέγχου, ή διαφαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις διαδικασίες που έχουμε πραγματοποιήσει, συμπεράνουμε ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σ' αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε να αναφέρουμε τίποτα επί αυτού.

## **Ευθύνες της Ανώτερης Διοίκησης για τις Οικονομικές Καταστάσεις**

Η Ανώτερη Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων που δίνουν αληθινή και δίκαιη εικόνα σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων, και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η Ανώτερη Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των οικονομικών καταστάσεων, η Ανώτερη Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Αρχής να συνεχίσει τη δραστηριότητά της, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητά της Αρχής και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Ανώτερη Διοίκηση προτίθεται να θέσει την Αρχή σε εκκαθάριση ή να διακόψει τη δραστηριότητά της ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Ανώτερη Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την επίβλεψη της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Αρχής.

## **Ευθύνες του Ελεγκτή για τον Έλεγχο των Οικονομικών Καταστάσεων**

Οι στόχοι μας, είναι να αποκτήσουμε λελογισμένη διασφάλιση για το κατά πόσον οι οικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, οφειλόμενου είτε σε απάτη είτε σε λάθος και η έκδοση έκθεσης ελεγκτή, η οποία να περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Λελογισμένη διασφάλιση συνιστά υψηλού βαθμού διασφάλιση, αλλά όχι εγγύηση, ότι ο έλεγχος όπως αυτός πραγματοποιήθηκε με βάση τα ΔΠΕ πάντοτε θα εντοπίζει ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν, είτε από απάτη, είτε από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη εάν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμενόταν, ότι θα επηρεάσουν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λήφθηκαν με βάση αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Ως μέρος ενός ελέγχου σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Αναγνωρίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους για ουσιώδη σφάλματα στις οικονομικές καταστάσεις που οφείλονται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζουμε και εφαρμόζουμε ελεγκτικές διαδικασίες οι οποίες ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και λαμβάνουμε ελεγκτικά τεκμήρια τα οποία είναι επαρκή και κατάλληλα για να αποτελέσουν τη βάση της γνώμης μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ενός ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι μεγαλύτερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, λόγω του ότι η απάτη μπορεί να περιλαμβάνει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς δηλώσεις ή την παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που είναι σχετικές με τον έλεγχο, προκειμένου να σχεδιάσουμε ελεγκτικές διαδικασίες που είναι κατάλληλες υπό τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την έκφραση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Αρχής.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών πολιτικών που χρησιμοποιήθηκαν και του λελογισμένου των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από την Ανώτερη Διοίκηση.
- Συμπεραίνουμε για την καταλληλότητα της χρήσης από την Ανώτερη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και, με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν, για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα σχετικά με τη δυνατότητα της Αρχής να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Εάν συμπεράνουμε, ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των οικονομικών καταστάσεων, ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς, να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Αρχή να παύσει να λειτουργεί ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.



- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, δομή και περιεχόμενο των οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, και κατά πόσο οι οικονομικές καταστάσεις αντικατοπτρίζουν τις συναλλαγές και γεγονότα με τρόπο που να επιτυγχάνεται η αληθινή και δίκαιη εικόνα.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη Ανώτερη Διοίκηση θέματα σχετικά με το προβλεπόμενο πεδίο και χρονοδιάγραμμα του ελέγχου και σημαντικά ευρήματα από τον έλεγχο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που εντοπίσαμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

### **Έκθεση επί Άλλων Νομικών Απαιτήσεων**

Σύμφωνα με τις επιπρόσθετες απαιτήσεις του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017, αναφέρουμε τα πιο κάτω:

- Κατά τη γνώμη μας, η Έκθεση Διαχείρισης έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων και οι πληροφορίες που δίνονται στην έκθεση αυτή συνάδουν με τις οικονομικές καταστάσεις.
- Κατά τη γνώμη μας, και σύμφωνα με την κατανόηση της δραστηριότητας και του περιβάλλοντος της Αρχής που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο των οικονομικών καταστάσεων, δεν εντοπίσαμε οποιεσδήποτε ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης.

### **Άλλο θέμα**

Αυτή η έκθεση, περιλαμβανομένης και της γνώμης, ετοιμάστηκε για τη Ανώτερη Διοίκηση ως σώμα και μόνο σύμφωνα με το Άρθρο 69 του περί Ελεγκτών Νόμου του 2017 και για τον Γενικό Ελεγκτή της Δημοκρατίας και για κανένα άλλο σκοπό. Δίνοντας αυτή τη γνώμη δεν αποδεχόμαστε και δεν αναλαμβάνουμε ευθύνη για οποιοδήποτε άλλο σκοπό ή προς οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο στη γνώση του οποίου αυτή η έκθεση δυνατόν να περιέλθει.



### **Αντώνης Αντωνίου**

Εγκεκριμένος Λογιστής και Εγγεγραμμένος Ελεγκτής  
εκ μέρους και για λογαριασμό της

**VGDA Accountants Limited**

**Εγκεκριμένοι Λογιστές και Εγγεγραμμένοι Ελεγκτές**

25ης Μαρτίου 35 (Γωνία Κέννεντυ 32)  
2ος Όροφος  
1087 Λευκωσία, Κύπρος

3 Μαΐου 2022



# ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	Σημ.	2021 €	2020 €
<b>Εισοδήματα</b>	8	<b>2.224.650</b>	2.201.458
Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	9	<b>140.252</b>	69.644
Έξοδα διανομής και πωλήσεων		<b>(140)</b>	-
Έξοδα διοίκησης		<b>(2.294.016)</b>	(2.197.280)
Καθαρό κέρδος/(ζημιά) απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία		<b>25.423</b>	(41.520)
Άλλα έξοδα	10	-	(47.966)
<b>(Έλλειμμα)/πλεόνασμα από εργασίες</b>	11	<b>96.169</b>	(15.664)
Έσοδα χρηματοδότησης		<b>49.288</b>	40.930
Έξοδα χρηματοδότησης		<b>(36.377)</b>	(37.588)
Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης	14	<b>12.911</b>	3.342
<b>(Έλλειμμα)/πλεόνασμα πριν τη φορολογία</b>		<b>109.080</b>	(12.322)
Φορολογία	15	<b>(2.247)</b>	(3.658)
<b>Καθαρό (έλλειμμα)/πλεόνασμα για το έτος</b>		<b>106.833</b>	(15.980)
<b>Λοιπά Συνολικά Έσοδα</b>			
<i>Ποσά που δεν θα αναταξινομηθούν στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:</i>			
Αναλογιστικές αυξήσεις ή ζημιές σε σχέδια καθορισμένου ωφελήματος		<b>433.084</b>	(446.181)
		<b>433.084</b>	(446.181)
<i>Ποσά που θα ή πιθανόν να αναταξινομηθούν στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους:</i>			
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων - (ζημιές)/κέρδη εύλογης αξίας		<b>(98.130)</b>	289.693
		<b>(98.130)</b>	289.693
<b>Λοιπά Συνολικά Έσοδα/(Έξοδα) για το έτος</b>		<b>334.954</b>	(156.488)
<b>Συνολικά Έσοδα/(Έξοδα) για το έτος</b>		<b>441.787</b>	(172.468)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

# ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

31 Δεκεμβρίου 2020

	Σημ.	2021 €	2020 €
<b>ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ</b>			
<b>Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</b>			
Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός	17	168.081	107.390
Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήσης	18	432.724	634.948
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	19	-	836
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων	20	3.181.950	3.280.080
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	22	112.088	77.510
		<b>3.894.843</b>	<b>4.100.764</b>
<b>Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</b>			
Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα	21	111.730	106.669
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	23	7.629.414	7.487.369
		<b>7.741.144</b>	<b>7.594.038</b>
<b>Σύνολο περιουσιακών στοιχείων</b>		<b>11.635.987</b>	<b>11.694.802</b>
<b>ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ</b>			
<b>Ίδια κεφάλαια</b>			
Άλλα αποθεματικά		191.563	289.693
Συσσωρευμένο πλεόνασμα		6.357.557	5.821.027
<b>Σύνολο ιδίων κεφαλαίων</b>		<b>6.549.120</b>	<b>6.110.720</b>
<b>Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</b>			
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	25	258.473	464.817
Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις	13, 26	2.386.826	2.698.178
		<b>2.645.299</b>	<b>3.162.995</b>
<b>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</b>			
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	27	147.482	160.102
Αναβαλλόμενο εισόδημα	28	2.098.699	2.076.009

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(συνέχεια)

	Σημ.	2021 €	2020 €
Δανεισμός	24	<b>6.729</b>	-
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	25	<b>187.190</b>	184.976
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	29	<b>1.468</b>	-
		<b>2.441.568</b>	2.421.087
<b>Σύνολο υποχρεώσεων</b>		<b>5.086.867</b>	5.584.082
<b>Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων</b>		<b>11.635.987</b>	11.694.802

Στις 3 Μαΐου 2022, η Ανώτερη Διοίκηση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) ενέκρινε αυτές τις οικονομικές καταστάσεις για έκδοση.



Δρ. Ανδρέας Πουλλικκάς  
Πρόεδρος



Φίλιππος Φιλίππου  
Αντιπρόεδρος



Νεόφυτος Χατζηγεωργίου  
Μέλος

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

# ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	Σημ.	Αποθεματικό εύλογης αξίας - Χρηματο- οικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων €	Συσσωρευμένο πλεόνασμα €	Σύνολο €
<b>Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020</b>		-	<b>6.291.081</b>	<b>6.291.081</b>
<b>Συνολικά έσοδα</b>				
Καθαρό πλεόνασμα για το έτος		-	(15.980)	(15.980)
Λοιπά Συνολικά Έσοδα για το έτος		289.693	-	289.693
Αμυντική εισφορά σε λογισόμενη διανομή μερίσματος	16	-	(7.894)	(7.894)
<b>Άλλες μεταβολές</b>				
Αναλογιστική ζημιά έτους		-	(446.180)	(446.180)
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>		<b>289.693</b>	<b>5.821.027</b>	<b>6.110.720</b>
<b>Συνολικά έσοδα</b>				
Καθαρό έλλειμα για το έτος		-	106.833	106.833
Λοιπά Συνολικά Έσοδα για το έτος		(98.130)	-	(98.130)
Αμυντική εισφορά σε λογισόμενη διανομή μερίσματος	16	-	(3.389)	(3.389)
<b>Άλλες μεταβολές</b>				
Αναλογιστική ζημιά έτους		-	433.086	433.086
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>		<b>191.563</b>	<b>6.357.557</b>	<b>6.549.120</b>

Το αποθεματικό εύλογης αξίας επενδύσεων αντιπροσωπεύει συσσωρευμένα κέρδη και ζημιές που προκύπτουν από την αναπροσαρμογή της αξίας των διαθέσιμων προς πώλησης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που έχουν αναγνωρισθεί στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα, μετά την αφαίρεση των ποσών που καταχωρούνται στα αποτελέσματα, εάν τα συγκεκριμένα περιουσιακά στοιχεία έχουν πωληθεί ή έχουν απομειωθεί.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

Εταιρείες και άλλοι οργανισμοί που δεν διανέμουν 70% των κερδών τους μετά τη φορολογία, όπως προσδιορίζονται από τον περί Εκτάκτου Εισφοράς για την Άμυνα της Δημοκρατίας Νόμο, κατά τη διάρκεια των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, θα θεωρείται πως έχουν διανέμει αυτό το ποσό ως μέρισμα. Έκτακτη αμυντική εισφορά προς 17% θα είναι πληρωτέα πάνω σε αυτή τη λογιζόμενη διανομή μερίσματος στην έκταση που οι μέτοχοι, κατά το τέλος της περιόδου των δύο ετών από το τέλος του φορολογικού έτους στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται, είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και λογίζονται κάτοικοι (domiciled) Κύπρου. Από την 1 Μαρτίου 2019, η λογιζόμενη διανομή μερίσματος υπόκειται σε συνεισφορά 1,70% στο Γενικό Σύστημα Υγείας, ποσοστό που αυξήθηκε σε 2,65% από την 1 Μαρτίου 2020, με εξαίρεση την περίοδο από τον Απρίλιο 2020 έως τον Ιούνιο 2020 όταν το ποσοστό ήταν 1,70%. Το ποσό αυτό της λογιζόμενης διανομής μερίσματος μειώνεται με οποιοδήποτε πραγματικό μέρισμα που ήδη διανεμήθηκε για το έτος στο οποίο τα κέρδη αναφέρονται. Αυτή η έκτακτη αμυντική εισφορά καταβάλλεται από την Αρχή.

Στην περίπτωση οργανισμών δημοσίου δικαίου, ο όρος κέρδη περιορίζεται στα πλεονάσματα που προκύπτουν από την διεξαγωγή επιχείρησης. Στην περίπτωση της Αρχής η λογιζόμενη διανομή υπολογίστηκε στους εισπρακτέους τόκους.

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

# ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	Σημ.	2021 €	2020 €
<b>ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>			
<b>(Έλλειμμα)/πλεόνασμα πριν τη φορολογία</b>		<b>109.080</b>	(12.322)
Αναπροσαρμογές για:			
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	<b>47.270</b>	28.736
Απόσβεση περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης	18	<b>180.422</b>	190.484
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	19	<b>836</b>	836
(Κέρδη)/ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		<b>(34.578)</b>	47.268
Αναλογιστική (ζημιά)/κέρδος		<b>433.084</b>	(446.180)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	-	699
(Κέρδη από αναστροφή απομείωσης)/χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	23	<b>(15.931)</b>	40.449
(Κέρδη από αναστροφή απομείωσης)/χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων	21	<b>(905)</b>	1.071
Πιστωτικούς τόκους	14	<b>(49.288)</b>	(40.930)
Χρεωστικούς τόκους	14	<b>21.293</b>	25.905
		<b>691.283</b>	(163.984)
<b>Μεταβολές στο κεφάλαιο κινήσεως:</b>			
(Αύξηση)/μείωση στα εισπρακτέα ποσά		<b>(4.177)</b>	48.065
Αύξηση στις άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις		<b>6.727</b>	-
(Μείωση)/αύξηση στους εμπορικούς και άλλους πιστωτές		<b>(12.620)</b>	50.845
Αύξηση στο αναβαλλόμενο έσοδο		<b>22.690</b>	2.793
(Μείωση)/αύξηση στις προβλέψεις	26	<b>(311.352)</b>	791.999
<b>Μετρητά που προήλθαν από εργασίες</b>		<b>392.551</b>	729.718
Φορολογία που πληρώθηκε		<b>(779)</b>	(6.649)
<b>Καθαρά μετρητά που προήλθαν από εργασίες</b>		<b>391.772</b>	723.069
<b>ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>			
Πληρωμή για αγορά ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	17	<b>(107.961)</b>	(51.226)

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.

(συνέχεια)

	Σημ.	2021 €	2020 €
Πληρωμή για αγορά χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων στην εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων		-	(2.990.387)
Είσπραξη τόκων		<b>49.288</b>	40.930
<b>Καθαρά μετρητά για επενδυτικές δραστηριότητες</b>		<b>(58.673)</b>	(3.000.683)
<b>ΡΟΗ ΜΕΤΡΗΤΩΝ ΑΠΟ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ</b>			
Αποπληρωμές υποχρεώσεων από μισθώσεις		<b>(198.000)</b>	(198.000)
Πληρωμή τόκων		<b>(5.598)</b>	(3.544)
Πληρωμή αμυντικής εισφοράς σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος		<b>(3.389)</b>	(7.894)
<b>Καθαρά μετρητά για χρηματοδοτικές δραστηριότητες</b>		<b>(206.987)</b>	(209.438)
<b>Καθαρή αύξηση/(μείωση) σε μετρητά και αντίστοιχα μετρητών</b>		<b>126.112</b>	(2.487.052)
Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στην αρχή του έτους		<b>7.487.371</b>	10.014.872
(Κέρδη από αναστροφή απομείωσης)/χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		<b>15.931</b>	(40.449)
<b>Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών στο τέλος του έτους</b>	23	<b>7.629.414</b>	7.487.371

Οι σημειώσεις στις σελίδες 125 μέχρι 158 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των οικονομικών καταστάσεων.



---

# ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ

---

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

## 1. Σύσταση και κύριες δραστηριότητες

### Χώρα σύστασης

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ) (η 'Αρχή') συστάθηκε στην Κύπρο στις 21 Ιανουαρίου 2004 ως νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, με βάση τον Νόμο Ν.122(Ι)/2003 ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον Νόμο Ν.129 (Ι)/2021. Την ίδια ημερομηνία και με τον ίδιο Νόμο ιδρύθηκε και λειτουργεί το Γραφείο της Αρχής σαν χωριστή νομική προσωπικότητα. Η Αρχή προΐσταται, εποπτεύει και ασκεί έλεγχο στο Γραφείο της Αρχής. Το εγγεγραμμένο γραφείο της είναι στην Αγίας Παρασκευής 20, Τ.Θ. 24936, 2002 Στρόβολος, Λευκωσία, Κύπρος. Οι οικονομικές καταστάσεις αφορούν στη Αρχή και στο Γραφείο της Αρχής.

### Κύριες δραστηριότητες

Η ίδρυση της Αρχής πηγάζει από τις υποχρεώσεις της Κύπρου έναντι της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βασικός σκοπός της Αρχής είναι η επίβλεψη της λειτουργίας της Αγοράς Ενέργειας (Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου) σε ένα νέο απελευθερωμένο περιβάλλον, χωρίς μονοπώλια.

## 2. Βάση ετοιμασίας

Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) και τις απαιτήσεις του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμων. Οι οικονομικές καταστάσεις έχουν ετοιμαστεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως έχει τροποποιηθεί με την εκτίμηση σε εύλογη αξία.

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από την Ανώτερη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Ανώτερης Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

## 3. Υιοθέτηση καινούργιων ή αναθεωρημένων προτύπων και διερμηνειών

Κατά το τρέχον έτος, η Αρχή υιοθέτησε όλα τα νέα και αναθεωρημένα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) τα οποία σχετίζονται με τις εργασίες της και είναι εφαρμόσιμα για λογιστικές περιόδους που αρχίζουν την 1 Ιανουαρίου 2021. Η υιοθέτηση αυτή δεν είχε επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις λογιστικές πολιτικές της Αρχής.

## 4. Σημαντικές λογιστικές πολιτικές

Οι κυριότερες λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν στην ετοιμασία αυτών των οικονομικών καταστάσεων αναφέρονται πιο κάτω. Αυτές οι πολιτικές έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια για όλα τα έτη που παρουσιάζονται σ' αυτές τις οικονομικές καταστάσεις, εκτός εάν δηλώνεται διαφορετικά.

### Έσοδα

#### Αναγνώριση και επιμέτρηση

Τα έσοδα απεικονίζουν το ποσό του ανταλλάγματος, το οποίο η Αρχή εκτιμά ότι δικαιούται έναντι της μεταβίβασης των υποσχόμενων αγαθών και υπηρεσιών σε πελάτες, εξαιρουμένων των ποσών τα οποία έχει εισπράξει για λογαριασμό τρίτων (π.χ. ΦΠΑ). Η Αρχή περιλαμβάνει στην τιμή συναλλαγής ένα ποσό που αφορά μεταβλητό αντάλλαγμα ως αποτέλεσμα των εκπτώσεων που πιθανόν να δοθούν, μόνο στο βαθμόν στο οποίο υπάρχει αυξημένη πιθανότητα να μην προκύψει σημαντική αναστροφή στο ποσό του συσσωρευμένου εσόδου που έχει αναγνωρισθεί όταν εξαλειφθεί στη συνέχεια η αβεβαιότητα που σχετίζεται με το μεταβλητό αντάλλαγμα. Οι εκτιμήσεις για το ύψος των εκπτώσεων που θα δοθούν βασίζονται στη σωρευμένη προηγούμενη εμπειρία της Αρχής με παρόμοια συμβόλαια και στις προβλεπόμενες πωλήσεις προς τους πελάτες.

Η Αρχή αναγνωρίζει τα έσοδα όταν τα μέρη έχουν εγκρίνει τη σύμβαση (γραπτώς, προφορικά ή σύμφωνα με άλλες συνήθεις επιχειρηματικές πρακτικές) και έχουν δεσμευτεί να εκτελέσουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τα δικαιώματα κάθε μέρους αναφορικά με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η οικονομική οντότητα μπορεί να προσδιορίσει τους όρους πληρωμής για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που πρόκειται να μεταβιβαστούν, η σύμβαση έχει εμπορική υπόσταση (ήτοι ο κίνδυνος, ο χρόνος ή το ποσό των μελλοντικών ταμειακών ροών της οικονομικής οντότητας αναμένεται να μεταβληθούν ως αποτέλεσμα της σύμβασης) και είναι πιθανό η οικονομική οντότητα να εισπράξει το αντάλλαγμα που δικαιούται έναντι των αγαθών και υπηρεσιών που θα μεταβιβαστούν στον πελάτη και όταν συγκεκριμένα κριτήρια πληρούνται για κάθε μία από τις συμβάσεις της Αρχής με πελάτες.

Η Αρχή βασίζει τις εκτιμήσεις της σε ιστορικά αποτελέσματα λαμβάνοντας υπόψη το είδος του πελάτη, το είδος της συναλλαγής και τις ιδιαιτερότητες της κάθε συμφωνίας. Προκειμένου να εκτιμήσει πόσο πιθανό είναι να εισπραχθεί ένα ποσό ανταλλάγματος, η οικονομική οντότητα εξετάζει μόνο την ικανότητα και την πρόθεση του πελάτη να καταβάλει το ποσό του ανταλλάγματος όταν αυτό καταστεί απαιτητό.

Οι εκτιμήσεις των εσόδων, των κόστων ή της προόδου προς την πλήρη εκπλήρωση της υποχρέωσης εκτέλεσης αναθεωρούνται σε περίπτωση αλλαγής των συνθηκών. Οποιοσδήποτε αυξήσεις ή μειώσεις που μπορεί να προκύψουν στις εκτιμήσεις απεικονίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων κατά την περίοδο στην οποία οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναθεώρηση γίνονται γνωστές στην Ανώτερη Διοίκηση.

#### Προσδιορισμός των υποχρεώσεων εκτέλεσης

Η Αρχή εκτιμά κατά πόσο συμβόλαια τα οποία εμπεριέχουν την παροχή μίας σειράς αγαθών ή υπηρεσιών περιλαμβάνουν μία ή περισσότερες υποχρεώσεις εκτέλεσης (ήτοι, διακριτές υποσχέσεις μεταβίβασης για παροχή αγαθών/υπηρεσιών) και επιμερίζει την τιμή συναλλαγής σε κάθε υποχρέωση εκτέλεσης σύμφωνα με τη σχετική αυτοτελή τιμή πώλησης. Ένα αγαθό ή μία υπηρεσία προς τον πελάτη είναι διακριτή εάν ο πελάτης μπορεί να ωφεληθεί από το αγαθό ή την υπηρεσία, είτε μεμονωμένα είτε από κοινού με άλλους πόρους οι οποίοι είναι άμεσα διαθέσιμοι στον πελάτη (δηλαδή το αγαθό ή η υπηρεσία έχει τη δυνατότητα να είναι διακριτό/ή) και η υπόσχεση της Αρχής να μεταβιβάσει το αγαθό ή την υπηρεσία στον πελάτη μπορεί να προσδιορισθεί χωριστά από άλλες υποσχέσεις που εμπεριέχονται στη σύμβαση (ήτοι το αγαθό ή η υπηρεσία είναι διακριτό/ή στο πλαίσιο της σύμβασης.)

Το έσοδο επιμετράται σύμφωνα με το αντάλλαγμα το οποίο η Αρχή εκτιμά ότι δικαιούται βάσει του συμβολαίου με τον πελάτη και εξαιρεί ποσά που έχουν εισπραχθεί για λογαριασμό τρίτων. Η Αρχή αναγνωρίζει το έσοδο όταν μεταβιβάζει τον έλεγχο ενός αγαθού ή μίας υπηρεσίας στον πελάτη.

- **Έσοδα από τέλη**

Το εισόδημα από τέλη αποτελείται από την αξία τιμολόγησης για τέλη που αφορούν την χορηγία αδειών. Έσοδα από τα τέλη αναγνωρίζονται με βάση την χρονική περίοδο στην οποία αναφέρεται η σχετική άδεια χορηγήσεων.

- **Έσοδα από τόκους**

Έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται όταν είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στην Αρχή και το ποσό του εσόδου μπορεί να αποτιμηθεί αξιόπιστα. Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται βάσει μιας χρονικής αναλογίας σε σχέση με το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το κατάλληλο πραγματικό επιτόκιο.

## **Ωφελήματα υπαλλήλων**

Η Αρχή λειτουργεί σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος και χρηματοδοτείται όπως και στη Δημόσια Υπηρεσία, δηλαδή μέσω του ετήσιου προϋπολογισμού της Αρχής. Τα ωφελήματα πληρώνονται στην αφυπηρέτηση, τον θάνατο ή την αποχώρηση από την υπηρεσία. Το ποσό του ωφελήματος εξαρτάται από την διάρκεια της υπηρεσίας και από το επίπεδο των αποδοχών.

Η Αρχή και οι υπάλληλοι της συνεισφέρουν στο Κυβερνητικό Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων με βάση τους μισθούς των υπαλλήλων. Επιπρόσθετα η Αρχή παρέχει στο προσωπικό της, ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Οι συνεισφορές της Αρχής διαγράφονται στην περίοδο που σχετίζονται και περιλαμβάνονται στις παροχές προσωπικού. Η Αρχή δεν έχει οποιαδήποτε νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση για να πληρώσει επιπλέον συνεισφορές εάν το σχέδιο δεν κατέχει αρκετά περιουσιακά στοιχεία για να πληρώσει σε όλους τους υπαλλήλους τα ωφελήματα που αναλογούν στις υπηρεσίες τους κατά τη διάρκεια της τρέχουσας και προηγούμενων χρήσεων.

Η παρούσα αξία των υποχρεώσεων και το κόστος τρέχουσας υπηρεσίας για το σχέδιο καθορισμένου ωφελήματος υπολογίζονται ετήσια με την αναλογιστική μέθοδο προβολής μονάδας (projected unit credit method). Τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές προκύπτουν από αλλαγές στο επιτόκιο με το οποίο προεξοφλούνται οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές εκροές για ωφελήματα και άλλων αναλογιστικών παραδοχών. Στις δαπάνες της Αρχής αναγνωρίζεται το μη καταχωρημένο αναλογιστικό κέρδος ή ζημιά στην αρχή του έτους.

## **Έσοδα χρηματοδότησης**

Τα έσοδα χρηματοδότησης περιλαμβάνουν τόκους εισπρακτέους που υπολογίζονται με τη μέθοδο του αποτελεσματικού επιτοκίου.

## **Έξοδα χρηματοδότησης**

Χρεωστικοί τόκοι και άλλα έξοδα δανεισμού διαγράφονται στα αποτελέσματα όπως πραγματοποιούνται.

## **Φορολογία**

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο ισχύει και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιεσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

Οι τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και περιουσιακά στοιχεία υπολογίζονται με βάση το ποσό που αναμένεται ότι θα πληρωθεί ή θα ανακτηθεί από τις φορολογικές αρχές χρησιμοποιώντας φορολογικούς συντελεστές και νομοθεσίες που είχαν θεσπισθεί ή ουσιαστικά θεσπισθεί μέχρι την ημερομηνία αναφοράς.

### **Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός**

Τα ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός παρουσιάζονται σε ιστορικό κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις οποιεσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης.

Οι αποσβέσεις υπολογίζονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο ώστε να διαγραφεί το κόστος του κάθε στοιχείου ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης χρήσης του. Τα ετήσια ποσοστά απόσβεσης είναι τα ακόλουθα:

	%
Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	20
Εξοπλισμός γραφείου	10
Οχήματα	20
Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	10
Βιβλία	10

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη χρήση αναθεωρούνται και προσαρμόζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς εάν αυτό θεωρηθεί αναγκαίο.

Όπου η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου είναι μεγαλύτερη από το υπολογιζόμενο ποσό ανάκτησης, αυτή μειώνεται αμέσως στο ποσό της ανάκτησης.

Δαπάνες για επιδιορθώσεις και συντήρηση ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού χρεώνονται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Το κόστος σημαντικών ανακαινίσεων και άλλες μεταγενέστερες δαπάνες περιλαμβάνονται στην αξία του περιουσιακού στοιχείου όταν είναι πιθανό πως θα προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη στην Αρχή μεγαλύτερα από αυτά που αρχικά αναμένονταν σύμφωνα με την αρχική απόδοση του περιουσιακού στοιχείου. Οι σημαντικές ανακαινίσεις αποσβένονται κατά τη διάρκεια της υπόλοιπης ωφέλιμης ζωής του σχετικού περιουσιακού στοιχείου.

Ένα στοιχείο των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένεται να προκύψουν μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη συνεχή χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Το κέρδος ή ζημιά που προκύπτει κατά την πώληση ή την απόσυρση ενός στοιχείου των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και τη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

### **Αναβαλλόμενο έσοδο**

Το αναβαλλόμενο έσοδο περιλαμβάνει εισπράξεις έναντι εσόδων που αφορούν μεταγενέστερη οικονομική περίοδο.

### **Λογισμικά προγράμματα**

Δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με ξεχωριστά λογισμικά προγράμματα που ανήκουν στην Αρχή και που αναμένεται ότι θα δημιουργήσουν οικονομικά οφέλη που θα υπερβαίνουν τις δαπάνες για περισσότερο από ένα έτος αναγνωρίζονται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία. Μετέπειτα, τα λογισμικά προγράμματα παρουσιάζονται στο κόστος μείον συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον οποιαδήποτε συσσωρευμένη απομείωση στην αξία. Δαπάνες που βελτιώνουν ή επεκτείνουν την απόδοση των λογισμικών προγραμμάτων πέραν από τις αρχικές προδιαγραφές κεφαλαιοποιούνται. Δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση λογισμικών προγραμμάτων χρεώνονται στα αποτελέσματα στην περίοδο που προκύπτουν. Τα λογισμικά

προγράμματα αποσβένονται σύμφωνα με τη σταθερή μέθοδο σε περίοδο που δεν υπερβαίνει τα τρία έτη. Η απόσβεση αρχίζει όταν τα λογισμικά προγράμματα είναι διαθέσιμα προς χρήση.

Ένα άυλο περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται κατά τη διάθεση ή όταν δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη χρήση ή τη διάθεση του. Κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από τη διαγραφή ενός άυλου περιουσιακού στοιχείου, υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εισπράξεων των πωλήσεων και της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου, αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο διαγράφεται.

## Μισθώσεις

Κατά την έναρξη ισχύος της σύμβασης, η Αρχή εκτιμά εάν η σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μίσθωση. Μία σύμβαση είναι, ή εμπεριέχει, μία μίσθωση όταν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου για μια χρονική περίοδο έναντι ανταλλάγματος. Για να εκτιμήσει εάν η σύμβαση μεταβιβάζει το δικαίωμα ελέγχου της χρήσης ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά εάν:

- η σύμβαση συγκαταλέγει τη χρήση ενός αναγνωριζόμενου περιουσιακού στοιχείου - συνήθως το αναγνωριζόμενο περιουσιακό στοιχείο προσδιορίζεται ρητά ή μέσω έμμεσου προσδιορισμού και πρέπει να είναι φυσικά διακριτό ή να αντιπροσωπεύει ουσιαστικά όλη την ικανότητα ενός φυσικά διακριτού περιουσιακού στοιχείου. Εάν ο προμηθευτής διατηρεί το ουσιαστικό δικαίωμα υποκατάστασης του περιουσιακού στοιχείου, τότε το περιουσιακό στοιχείο δεν προσδιορίζεται.
- η Αρχή έχει το δικαίωμα να αποκτήσει ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου καθ' όλη την περίοδο χρήσης, και
- η Αρχή έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου. Η Αρχή έχει αυτό το δικαίωμα όταν έχει τα δικαιώματα λήψης αποφάσεων που είναι πιο σημαντικά για την αλλαγή του τρόπου και του σκοπού χρήσης του περιουσιακού στοιχείου. Σε σπάνιες περιπτώσεις όπου η απόφαση για το πώς και για ποιο σκοπό χρησιμοποιείται το περιουσιακό στοιχείο είναι προκαθορισμένη, η Αρχή έχει το δικαίωμα να κατευθύνει τη χρήση του περιουσιακού στοιχείου εάν:
  - η Αρχή έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης του περιουσιακού στοιχείου, ή
  - η Αρχή σχεδίασε το περιουσιακό στοιχείο με τρόπο που προκαθορίζεται για ποιο σκοπό θα χρησιμοποιηθεί.

Κατά την έναρξη ή την επανεξέταση μιας σύμβασης που περιέχει στοιχείο μίσθωσης, η Αρχή κατανέμει το αντάλλαγμα του συμβολαίου σε κάθε μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο με βάση τις σχετικές αυτοτελείς τιμές. Ωστόσο, για τις μισθώσεις γης και κτιρίων στις οποίες είναι μισθωτής, η Αρχή έχει επιλέξει να μη διαχωρίζει τα μη μισθωμένα στοιχεία και να αντιμετωπίζει λογιστικά τα στοιχεία μίσθωσης και μη μίσθωσης ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

## Η Αρχή ως μισθωτής

Η Αρχή αναγνωρίζει ένα δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου και μια υποχρέωση μίσθωσης κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου αποτιμάται αρχικά στο κόστος, το οποίο περιλαμβάνει το αρχικό ποσό της υποχρέωσης μίσθωσης προσαρμοσμένο για τυχόν πληρωμές μισθωμάτων που πραγματοποιήθηκαν κατά ή πριν από την ημερομηνία έναρξης, καθώς και κάθε αρχικό άμεσο κόστος και εκτίμηση του κόστους αποσυναρμολόγησης και απομάκρυνσης του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή επαναφοράς του υποκείμενου περιουσιακού στοιχείου ή του χώρου στον οποίο βρίσκεται, μείον οποιαδήποτε κίνητρα μίσθωσης έχουν εισπραχθεί.

Το δικαίωμα χρήσης περιουσιακού στοιχείου αποσβένεται στη συνέχεια με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης από την ημερομηνία έναρξης μέχρι την ημερομηνία λήξης της ωφέλιμης ζωής του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ή το τέλος της μίσθωσης. Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης καθορίζονται στην ίδια βάση με αυτή των ακινήτων και εξοπλισμού. Επιπρόσθετα, το δικαίωμα χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ελέγχεται περιοδικά για τυχόν ζημιές απομείωσης και προσαρμόζεται για ορισμένες επαναμετρήσεις της υποχρέωσης μίσθωσης.

Η υποχρέωση από τη μίσθωση αρχικά επιμετράται στην παρούσα αξία των μισθωμάτων τα οποία παραμένουν ανεξόφλητα κατά την ημερομηνία έναρξης της μίσθωσης. Τα μισθώματα προεξοφλούνται με το διαφορικό επιτόκιο της μίσθωσης, εφόσον μπορεί να καθορισθεί εύκολα. Εάν αυτό το επιτόκιο δεν μπορεί να καθορισθεί εύκολα, η Αρχή χρησιμοποιεί το διαφορικό επιτόκιο της Αρχής.

Τα μισθώματα που περιλαμβάνονται στην επιμέτρηση της υποχρέωσης της μίσθωσης περιλαμβάνουν τα ακόλουθα:

- σταθερά μισθώματα, περιλαμβανομένων άλλων μισθωμάτων που ουσιαστικά θεωρούνται ως σταθερά,
- τα κυμαινόμενα μισθώματα τα οποία εξαρτώνται από ένα δείκτη ή ένα επιτόκιο, τα οποία αρχικά επιμετρώνται με χρήση του δείκτη ή του επιτοκίου κατά την ημερομηνία έναρξης της περιόδου μίσθωσης.
- τα ποσά τα οποία αναμένεται να καταβληθούν για την εγγυημένη υπολειμματική αξία, και
- την τιμή άσκησης οποιουδήποτε δικαιώματος αγοράς εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι η Αρχή θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα, τα μισθώματα που είναι πληρωτέα σε οποιαδήποτε προαιρετική περίοδο παράτασης, εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι η Αρχή θα ασκήσει το εν λόγω δικαίωμα ανανέωσης της σύμβασης, και την καταβολή χρηματικών ποινών για πρόωρο τερματισμό συμβάσεων, εκτός εάν είναι σχετικά βέβαιο ότι η Αρχή δεν θα τερματίσει πρόωρα οποιαδήποτε σύμβαση.

Η υποχρέωση από χρηματοδοτική μίσθωση αποτιμάται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Αναπροσαρμόζεται όταν υπάρχει μεταβολή στις μελλοντικές πληρωμές μισθωμάτων που προκύπτουν από μεταβολή του δείκτη ή του επιτοκίου, εάν υπάρχει μεταβολή στην εκτίμηση της Αρχής για το ποσό που αναμένεται να καταβληθεί στο πλαίσιο εγγύησης υπολειμματικής αξίας ή αν η Αρχή αλλάξει αξιολόγηση για το εάν θα ασκήσει μια επιλογή αγοράς, παράτασης ή τερματισμού μιας σύμβασης μίσθωσης.

Όταν η υποχρέωση μίσθωσης αναπροσαρμόζεται κατ' αυτόν τον τρόπο, πραγματοποιείται αντίστοιχη προσαρμογή στη λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου ή καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν η λογιστική αξία του δικαιώματος χρήσης του περιουσιακού στοιχείου έχει ήδη μηδενισθεί.

Η Αρχή παρουσιάζει τα περιουσιακά στοιχεία που δεν πληρούν τον ορισμό της επένδυσης σε ακίνητα στα "Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός" στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις παρουσιάζονται στα "δάνεια και χρηματοδοτήσεις" στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

#### *Βραχυπρόθεσμες μισθώσεις και μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων χαμηλής αξίας*

Η Αρχή έχει επιλέξει να μην αναγνωρίζει τα δικαιώματα χρήσης περιουσιακών στοιχείων και τις υποχρεώσεις μισθώσεων για βραχυπρόθεσμες μισθώσεις που έχουν διάρκεια μίσθωσης 12 μηνών ή λιγότερο και για μισθώσεις περιουσιακών στοιχείων με χαμηλή αξία (δηλ. για εξοπλισμό πληροφορικής, εξοπλισμό γραφείου κτλ.). Η Αρχή αναγνωρίζει τα μισθώματα που σχετίζονται με αυτές τις μισθώσεις ως έξοδο με βάση τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

#### **Απομείωση στην αξία μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Τα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή δεν αποσβένονται αλλά ελέγχονται κάθε χρόνο για απομείωση στην αξία τους. Τα περιουσιακά στοιχεία που αποσβένονται ελέγχονται για απομείωση στην αξία, όταν γεγονότα ή μεταβολές στις περιστάσεις δείχνουν πως η λογιστική αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη. Ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται για τη διαφορά της λογιστικής αξίας και του ανακτήσιμου ποσού του περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο της εύλογης αξίας του περιουσιακού στοιχείου μείον έξοδα πώλησεως και της αξίας λόγω χρήσης. Για σκοπούς προσδιορισμού της απομείωσης, τα περιουσιακά στοιχεία ομαδοποιούνται στα μικρότερα επίπεδα για τα οποία υπάρχουν ξεχωριστές, αναγνωρίσιμες ταμειακές ροές (μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών).

Μη χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός της υπεραξίας, τα οποία έχουν υποστεί απομείωση ελέγχονται για πιθανή αντιστροφή της απομείωσης σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού.

## **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία**

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Ταξινόμηση**

Η Αρχή ταξινομεί τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στις πιο κάτω κατηγορίες επιμέτρησης:

- Αυτά που επιμετρούνται μετέπειτα σε εύλογη αξία (είτε μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ή μέσω των αποτελεσμάτων), και
- Αυτά που επιμετρούνται σε αποσβεσμένο κόστος.

Η ταξινόμηση και η μετέπειτα επιμέτρηση των χρεωστικών χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων εξαρτάται από (i) το επιχειρηματικό μοντέλο της Αρχής για τη διαχείριση του σχετικού χαρτοφυλακίου χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και (ii) τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών ροών του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Κατά την αρχική αναγνώριση η Αρχή μπορεί να προσδιορίσει αμετάκλητα ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που κατά τα άλλα πληροί τις απαιτήσεις για αποτίμηση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ή στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων εάν αυτό απαλείφει ή μειώνει σημαντικά μια λογιστική αντιστοιχία που διαφορετικά θα προέκυπτε.

Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν κατέχονται για εμπορία, η ταξινόμηση θα εξαρτηθεί από το κατά πόσο η Αρχή προσδιόρισε αμετάκλητα κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων. Ο προσδιορισμός αυτός γίνεται ανά επένδυση.

Όλα τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Για τα περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία, τα κέρδη και ζημιές θα αναγνωριστούν είτε στα αποτελέσματα ή στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα. Για επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους που δεν διακρατούνται για εμπορία, αυτό θα εξαρτηθεί στο κατά πόσο η Αρχή έκανε μια αμετάκλητη επιλογή κατά την αρχική αναγνώριση για να λογιστεί η μετοχική επένδυση σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων.

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Αναγνώριση και Παύση Αναγνώρισης**

Όλες οι αγορές και πωλήσεις χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που απαιτούν παράδοση εντός του χρονικού πλαισίου που ορίζεται από τον κανονισμό ή από τη σύμβαση αγοράς ('αγορές και πωλήσεις με βάση συμβόλαιο κανονικής παράδοσης') αναγνωρίζονται κατά την ημερομηνία της συναλλαγής που είναι η ημερομηνία κατά την οποία η Αρχή δεσμεύεται να παραδώσει ένα χρηματοοικονομικό μέσο. Όλες οι αγορές και πωλήσεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή καταστεί μέρος στις συμβατικές διατάξεις του μέσου.

Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία παύουν να αναγνωρίζονται όταν τα δικαιώματα είσπραξης ταμειακών ροών από τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία έχουν λήξει ή έχουν μεταφερθεί και η Αρχή έχει μεταφέρει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας.

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επιμέτρηση**

Κατά την αρχική αναγνώριση, η Αρχή επιμετρά ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία και επιπλέον, στην περίπτωση ενός χρηματοοικονομικού στοιχείου που δεν είναι σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, το κόστος συναλλαγής που σχετίζεται άμεσα με την απόκτηση του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου. Το κόστος συναλλαγής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίστηκαν σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων αναγνωρίζεται ως έξοδο στα αποτελέσματα.



Η εύλογη αξία κατά την αρχική αναγνώριση αναγνωρίζεται μόνο εάν υπάρχει διαφορά μεταξύ της εύλογης αξίας και της τιμής συναλλαγής η οποία μπορεί να αποδειχθεί από άλλες παρατηρήσιμες τρέχουσες συναλλαγές στην αγορά με το ίδιο μέσο ή από μια τεχνική αποτίμησης των οποίων τα στοιχεία εισαγωγής περιλαμβάνουν μόνο στοιχεία από παρατηρήσιμες αγορές.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ενσωματωμένα παράγωγα λαμβάνονται υπόψη στην ολότητα τους όταν καθορίζεται κατά πόσο οι ταμειακές τους ροές αποτελούν αποκλειστικά αποπληρωμές κεφαλαίου και τόκων.

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - απομείωση - πρόβλεψη αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς ΑΠΖ**

Η Αρχή αξιολογεί σε μελλοντική βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για χρεόγραφα (περιλαμβανομένων δανείων) που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος και σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων και με την έκθεση που προκύπτει από δανειακές δεσμεύσεις και συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης. Η Αρχή επιμετρά την ΑΠΖ και αναγνωρίζει πρόβλεψη για πιστωτική ζημιά σε κάθε ημερομηνία αναφοράς. Η αποτίμηση των ΑΠΖ αντικατοπτρίζει: (i) ένα αμερόληπτα καθορισμένο και σταθμισμένο βάσει πιθανοτήτων ποσό που καθορίζεται από την αξιολόγηση μιας σειράς πιθανών εκβάσεων, (ii) τη διαχρονική αξία του χρήματος και (iii) λογικές και βάσιμες πληροφορίες οι οποίες είναι διαθέσιμες κατά την ημερομηνία αναφοράς χωρίς αδικαιολόγητο κόστος ή προσπάθεια και αφορούν παρελθόντα γεγονότα, τρέχουσες συνθήκες και προβλέψεις των μελλοντικών οικονομικών συνθηκών.

Η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων μειώνεται μέσω της χρήσης ενός λογαριασμού πρόβλεψης, και το ποσό της ζημιάς αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων στις 'καθαρές ζημιές απομείωσης σε χρηματοοικονομικά και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία'. Μετέπειτα ανακτήσεις των ποσών για τα οποία είχε προηγουμένως αναγνωριστεί πιστωτική ζημιά πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο της κατάστασης αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων.

Τα χρεόγραφα που επιμετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης καθαρά από την πρόβλεψη για ΑΠΖ. Για δανειακές δεσμεύσεις και συμβάσεις χρηματοοικονομικής εγγύησης, αναγνωρίζεται μία ξεχωριστή πρόβλεψη για ΑΠΖ ως υποχρέωση στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Για χρεόγραφα σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων, μια πρόβλεψη για ΑΠΖ αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα και επηρεάζει τα κέρδη ή ζημιές εύλογης αξίας που αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα παρά τη λογιστική αξία αυτών των μέσων.

Η μεθοδολογία απομείωσης που εφαρμόζει η Αρχή για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που εκτιμάται για απομείωση. Πιο συγκεκριμένα:

Για εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων εμπορικών εισπρακτέων και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων που περιλαμβάνουν σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης, και εισπρακτέα από μισθώσεις η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία επιβάλλει την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική του αναγνώριση.

Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση με βάση το ΔΠΧΑ 9, η Αρχή εφαρμόζει την γενική προσέγγιση- το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων. Η Αρχή εφαρμόζει το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων, με βάση τις αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο κατά την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό μέσο που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομείται στο Στάδιο 1.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο Στάδιο 1 επιμετρούν τις ΑΠΖ τους σε ένα ποσό ίσο με το ποσοστό των ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής που προκύπτει από τυχόν γεγονότα αθέτησης πληρωμής μέσα



στους επόμενους 12 μήνες ή μέχρι τη λήξη της σύμβασης, εάν είναι πιο νωρίς ('ΑΠΖ 12 μηνών'). Εάν η Αρχή επιβεβαιώσει μία σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ('ΣΑΠΚ') μετά την αρχική αναγνώριση, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 2 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του, δηλαδή μέχρι τη λήξη της σύμβασης λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες προπληρωμές, εάν υπάρχουν ('ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής'). Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου, για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει το πότε έχει συμβεί μια ΣΑΠΚ. Εάν η Αρχή καθορίσει ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι πιστωτικά απομειωμένο, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται ως ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής. Ο ορισμός της Αρχής για τα πιστωτικά απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία και ο ορισμός της αθέτησης επεξηγείται στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

Επιπρόσθετα, η Αρχή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή αξιολόγησης χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επενδυτικής κλάσης. Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Επαναταξινόμηση**

Τα χρηματοοικονομικά μέσα επαναταξινομούνται μόνο όταν η Αρχή τροποποιεί το επιχειρηματικό μοντέλο για τη διαχείριση αυτών των περιουσιακών στοιχείων. Η επαναταξινόμηση έχει μελλοντική επίδραση και ξεκινά από την πρώτη περίοδο αναφοράς ακολούθως της αλλαγής.

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Διαγραφή**

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται, πλήρως ή εν μέρει, όταν η Αρχή έχει εξαντλήσει όλες τις πρακτικές μεθόδους ανάκτησης και έχει αποφασίσει ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Η διαγραφή αντιπροσωπεύει ένα γεγονός διαγραφής. Η Αρχή μπορεί να διαγράψει χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που εξακολουθούν να υπόκεινται σε δραστηριότητες επιβολής όταν η Αρχή επιδιώκει την ανάκτηση συμβατικών οφειλών, ωστόσο δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης.

### **Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία - Τροποποίηση**

Η Αρχή μερικές φορές επαναδιαπραγματεύεται ή τροποποιεί τις συμβατικές ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων. Η Αρχή αξιολογεί κατά πόσο η τροποποίηση των συμβατικών ταμειακών ροών είναι σημαντική, λαμβάνοντας υπόψη μεταξύ άλλων τους ακόλουθους παράγοντες: οποιουσδήποτε νέους συμβατικούς όρους που επηρεάζουν σημαντικά το προφίλ κινδύνου του περιουσιακού στοιχείου (πχ μερίδιο κέρδους ή απόδοση με βάση το μετοχικό κεφάλαιο), σημαντική αλλαγή στο επιτόκιο, αλλαγή νομίσματος, νέα εξασφάλιση ή πιστωτική ενίσχυση που επηρεάζει σημαντικά τον πιστωτικό κίνδυνο που συνδέεται με το περιουσιακό στοιχείο ή σημαντική παράταση δανείου όταν ο οφειλέτης δεν έχει οικονομικές δυσκολίες.

Εάν οι τροποποιημένοι όροι διαφέρουν σημαντικά, τα δικαιώματα από τις ταμειακές ροές από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο λήγουν και η Αρχή διαγράφει το αρχικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και αναγνωρίζει ένα νέο περιουσιακό στοιχείο σε εύλογη αξία. Η ημερομηνία επαναδιαπραγμάτευσης θεωρείται ως η ημερομηνία αρχικής αναγνώρισης για σκοπούς υπολογισμού μεταγενέστερης απομείωσης, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού κατά πόσο έχει συμβεί ένα ΣΑΠΚ. Η Αρχή επίσης αξιολογεί κατά πόσο ένα νέο δάνειο ή χρεόγραφο πληροί το κριτήριο ΣΑΠΚ. Οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του αρχικού περιουσιακού στοιχείου που διαγράφηκε και της εύλογης αξίας του νέου σημαντικά τροποποιημένου περιουσιακού στοιχείου αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Σε μια κατάσταση όπου η επαναδιαπραγμάτευση οφειλόταν σε οικονομικές δυσκολίες του αντισυμβαλλομένου και σε αδυναμία εκτέλεσης των αρχικά συμφωνημένων πληρωμών, η Αρχή συγκρίνει τις αρχικές και αναθεωρημένες αναμενόμενες ταμειακές ροές για να αξιολογήσει κατά πόσο οι κίνδυνοι και τα οφέλη του περιουσιακού στοιχείου έχουν διαφοροποιηθεί σημαντικά ως αποτέλεσμα της συμβατικής

τροποποίησης. Εάν οι κίνδυνοι και τα οφέλη δεν αλλάξουν, το τροποποιημένο περιουσιακό στοιχείο δεν διαφέρει ουσιαστικά από το αρχικό περιουσιακό στοιχείο και η τροποποίηση δεν οδηγεί σε διαγραφή. Η Αρχή υπολογίζει εκ νέου την ακαθάριστη λογιστική αξία προεξοφλώντας τις τροποποιημένες συμβατικές ταμειακές ροές με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο και αναγνωρίζει το κέρδος ή ζημιά τροποποίησης στα αποτελέσματα.

### **Μετρητά και αντίστοιχα μετρητών**

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αποτελούνται από μετρητά στο ταμείο, καταθέσεις στην τράπεζα και τραπεζικά παρατραβήγματα. Στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, τα τραπεζικά παρατραβήγματα περιλαμβάνονται στο δανεισμό στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις. Τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών αναγνωρίζονται σε αποσβεσμένο κόστος επειδή: (i) κατέχονται για είσπραξη συμβατικών ταμιακών ροών και οι ταμειακές αυτές ροές αντιπροσωπεύουν ΑΠΚΤ, και (ii) δεν ταξινομούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

### **Ταξινόμηση ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος**

Αυτά τα ποσά γενικά προκύπτουν από συναλλαγές εκτός των συνήθων λειτουργικών εργασιών της Αρχής. Διακρατούνται με σκοπό να συλλεχθούν οι συμβατικές ταμειακές ροές τους και οι ταμειακές ροές τους αντιπροσωπεύουν αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων. Κατά συνέπεια, αυτά επιμετρώνται στο αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον την πρόβλεψη για απομείωση. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εάν αυτά οφείλονται μέσα σε ένα έτος ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος). Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

### **Ταξινόμηση ως εμπορικά εισπρακτέα**

Τα εμπορικά εισπρακτέα είναι ποσά που οφείλονται από πελάτες για πώληση εμπορευμάτων ή παροχή υπηρεσιών κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών. Εάν η είσπραξη αναμένεται σε ένα χρόνο ή λιγότερο (ή κατά τη συνήθη πορεία του κύκλου εργασιών της επιχείρησης, εάν είναι μεγαλύτερος), ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Αν όχι, παρουσιάζονται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και μετέπειτα παρουσιάζονται σε αποσβεσμένο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, μείον πρόνοιας για απομείωση της αξίας.

Τα εμπορικά εισπρακτέα αναγνωρίζονται αρχικά στο ποσό της άνευ όρων αντιπαροχής εκτός και αν περιλαμβάνουν σημαντικά στοιχεία χρηματοδότησης, στην οποία περίπτωση αναγνωρίζονται σε εύλογη αξία. Η Αρχή κατέχει τα εμπορικά εισπρακτέα με σκοπό να συλλέξει τις συμβατικές ταμειακές ροές και επομένως τα επιμετρά σε μεταγενέστερο στάδιο σε αποσβεσμένο κόστος χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα εναπόκεινται επίσης στις απαιτήσεις απομείωσης του ΔΠΧΑ 9. Η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΑ 9 για την αποτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η οποία χρησιμοποιεί μια πρόνοια για απομείωση στην αξία όλων των εμπορικών εισπρακτέων κατά τη διάρκεια ζωής τους. Ανατρέξτε στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

Τα εμπορικά εισπρακτέα διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης. Οι δείκτες ότι δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία είσπραξης περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, την αποτυχία ενός οφειλέτη να συμμετάσχει σε σχέδιο αποπληρωμής με την Αρχή και την αποτυχία να καταβάλει συμβατικές πληρωμές για περίοδο μεγαλύτερη των 180 ημερών λόγω καθυστέρησης.

### **Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - κατηγορίες αποτίμησης**

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικά σε εύλογη αξία και ταξινομούνται μετέπειτα στην κατηγορία αποσβεσμένου κόστους, εκτός από (i) χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων : αυτή η ταξινόμηση ισχύει για παράγωγα, χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που διακρατούνται για εμπορεία (π.χ. βραχυπρόθεσμες θέσεις σε τίτλους) , ενδεχόμενες αντιπαροχές που αναγνωρίζονται από ένα αγοραστή σε μια συνένωση επιχειρήσεων και άλλες χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις που καθορίζονται ως τέτοιες κατά την αρχική αναγνώριση και (ii) χρηματοοικονομικές συμβάσεις εγγύησης και δανειακές δεσμεύσεις.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παύουν να αναγνωρίζονται όταν η υποχρέωση έχει απαλλαχτεί ή ακυρωθεί ή λήξει.

### **Υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες**

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αρχικά επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρησιμοποίηση της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

### **Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις - τροποποιήσεις**

Μια ανταλλαγή μεταξύ της Αρχής και των αρχικών δανειστών των χρεωστικών μέσων με ουσιαστικά διαφορετικούς όρους, καθώς επίσης και ουσιώδεις τροποποιήσεις των όρων και των συνθηκών των υφιστάμενων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, λογίζονται ως τερματισμός της αρχικής χρηματοοικονομικής υποχρέωσης και αναγνώριση μιας νέας χρηματοοικονομικής υποχρέωσης. Οι όροι θεωρούνται ουσιαστικά διαφορετικοί, αν η προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών, βάσει των νέων όρων, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τελών που καταβλήθηκαν μετά την αφαίρεση τυχόν αμοιβών που εισπράχθηκαν προεξοφλημένη με το αρχικό πραγματικό επιτόκιο, είναι τουλάχιστον 10% διαφορετική από την προεξοφλημένη παρούσα αξία των ταμειακών ροών που απομένουν από την αρχική χρηματοοικονομική υποχρέωση. (Επιπρόσθετα, άλλοι παράγοντες όπως το νόμισμα στο οποίο είναι εκφρασμένο το μέσο, μεταβολές του τύπου του επιτοκίου, νέα χαρακτηριστικά μετατροπής που επισυνάπτονται στο μέσο και αλλαγή στις συμφωνίες δανείου λαμβάνονται επίσης υπόψη.)

Εάν μια ανταλλαγή των χρεωστικών μέσων ή τροποποίηση των όρων λογίζεται ως εξόφληση, οποιοδήποτε κόστος ή αμοιβή αναγνωρίζεται ως μέρος του κέρδους ή της ζημιάς από την εξόφληση. Αν η ανταλλαγή ή η τροποποίηση δεν λογίζεται ως εξόφληση, οποιοδήποτε κόστος ή αμοιβή προκύπτει αναπροσαρμόζει τη λογιστική αξία της υποχρέωσης και αποσβένεται καθ' όλη την υπόλοιπη διάρκεια της τροποποιημένης υποχρέωσης.

Οι τροποποιήσεις των υποχρεώσεων που δεν έχουν ως αποτέλεσμα την εξόφληση λογιστικοποιούνται ως μεταβολή της εκτίμησης χρησιμοποιώντας τη συσσωρευτική μέθοδο κάλυψης, με οποιοδήποτε κέρδος ή ζημιά να αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

### **Συμψηφισμός χρηματοοικονομικών μέσων**

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο και μια χρηματοοικονομική υποχρέωση συμψηφίζονται και το καθαρό ποσό απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, όταν υπάρχει επί του παρόντος νομικά ισχυρό δικαίωμα συμψηφισμού των ποσών που αναγνωρίστηκαν και υπάρχει η πρόθεση είτε διακανονισμού του καθαρού υπολοίπου, είτε είσπραξης του ποσού της απαίτησης με ταυτόχρονη εξόφληση της υποχρέωσης. Αυτό δεν συμβαίνει κατά κανόνα με κύριες συμφωνίες συμψηφισμού, και τα σχετικά περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις παρουσιάζονται συνολικά στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

## Προπληρωμές

Οι προπληρωμές αποτιμώνται σε κόστος μείον προβλέψεις για απομείωση. Μια προπληρωμή ταξινομείται ως μακροπρόθεσμη όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που σχετίζονται με την προπληρωμή αναμένεται να αποκτηθούν μετά από ένα έτος ή όταν η προπληρωμή σχετίζεται με ένα περιουσιακό στοιχείο το οποίο θα χαρακτηριστεί ως μακροπρόθεσμο κατά την αρχική αναγνώριση. Οι προπληρωμές για την απόκτηση περιουσιακών στοιχείων μεταφέρονται στη λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου μόλις η Αρχή αποκτήσει τον έλεγχο του περιουσιακού στοιχείου και είναι πιθανό ότι μελλοντικά οικονομικά οφέλη που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο θα εισρεύσουν στην Αρχή. Οι λοιπές προπληρωμές αποσβένονται στα αποτελέσματα όταν εισπράττονται τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που αφορούν τις προπληρωμές. Εάν υπάρχει ένδειξη ότι δεν θα ληφθούν τα περιουσιακά στοιχεία, τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που σχετίζονται με προπληρωμή, η λογιστική αξία της προπληρωμής καταγράφεται αναλόγως και μια αντίστοιχη ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

## Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν η Αρχή έχει μια παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη υποχρέωση που προκύπτει από προηγούμενα γεγονότα, είναι πιθανό να υπάρξει ροή περιουσιακών στοιχείων για εξόφληση αυτής της υποχρέωσης, και το ποσό της υποχρέωσης μπορεί να υπολογιστεί αξιόπιστα. Όταν η Αρχή αναμένει η πρόβλεψη να αποπληρωθεί, για παράδειγμα με βάση ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, η αποπληρωμή αναγνωρίζεται ως ξεχωριστό περιουσιακό στοιχείο μόνο όταν η αποπληρωμή είναι σχεδόν βεβαία.

## Μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Οι μη βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αντιπροσωπεύουν ποσά τα οποία είναι πληρωτέα πέραν των δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

## Συγκριτικά ποσά

Όπου χρειάζεται τα συγκριτικά ποσά αναπροσαρμόζονται για να συνάδουν με τις μεταβολές στην παρουσίαση του τρέχοντος έτους.

## 5. Νέες λογιστικές ανακοινώσεις

Κατά την ημερομηνία έγκρισης αυτών των οικονομικών καταστάσεων είχαν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων πρότυπα και διερμηνείες που δεν είχαν τεθεί ακόμη σε εφαρμογή. Μερικά από αυτά υιοθετήθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση και άλλα ακόμη. Η Ανώτερη Διοίκηση αναμένει ότι η υιοθέτηση αυτών των προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς σε μελλοντικές περιόδους δεν θα έχει σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Αρχής.

## 6. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

### Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς, κίνδυνο επιτοκίου, πιστωτικό κίνδυνο, κίνδυνο ρευστότητας, άλλους κινδύνους τιμών αγοράς και κίνδυνο απώλειας φήμης που προκύπτουν από τα χρηματοοικονομικά μέσα που κατέχει. Η πολιτική που εφαρμόζει η Αρχή στη διαχείριση των κινδύνων, ώστε να τους ελέγχει, εξηγείται πιο κάτω:

## 6.1 Κίνδυνος τιμής αγοράς

Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο τιμής αγοράς μετοχικών τίτλων λόγω επενδύσεων που κατέχονται από την Αρχή και ταξινομούνται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης, είτε ως επενδύσεις σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων, είτε ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Η Αρχή δεν εκτίθεται σε κίνδυνο τιμών αγαθών.

## 6.2 Κίνδυνος επιτοκίου

Ο κίνδυνος επιτοκίου είναι ο κίνδυνος όπου η αξία των χρηματοοικονομικών μέσων διακυμαίνεται εξαιτίας μεταβολών στα επιτόκια της αγοράς. Τα έσοδα και ροή μετρητών από εργασίες της Αρχής είναι ουσιαστικά ανεξάρτητα από μεταβολές στα επιτόκια της αγοράς, εφόσον η Αρχή δεν έχει σημαντικά περιουσιακά στοιχεία που να φέρουν τόκο. Η Αρχή εκτίθεται σε κίνδυνο επιτοκίου αναφορικά με το μη βραχυπρόθεσμο δανεισμό της. Ο δανεισμός σε κυμαινόμενα επιτόκια εκθέτει την Αρχή σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά τις ταμειακές ροές. Ο δανεισμός σε σταθερά επιτόκια εκθέτει την Αρχή σε κίνδυνο επιτοκίου που αφορά την εύλογη αξία. Η Διεύθυνση της Αρχής παρακολουθεί τις διακυμάνσεις στα επιτόκια σε συνεχή βάση και ενεργεί ανάλογα.

Κατά την ημερομηνία παρουσίασης των οικονομικών καταστάσεων, η ανάλυση των τοκοφόρων χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων σε σχέση με τα επιτόκια ήταν:

	2021	2020
	€	€
<b>Χρηματοοικονομικά μέσα σταθερού επιτοκίου</b>		
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία	<b>7.643.315</b>	7.520.618
	<b>7.643.315</b>	7.520.618

### Ανάλυση ευαισθησίας

Η αύξηση των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες στις 31 Δεκεμβρίου 2021 θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση/(μείωση) στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα όπως παρουσιάζεται πιο κάτω. Ο υπολογισμός αυτός προϋποθέτει ότι άλλοι παράγοντες και συγκεκριμένα οι τιμές συναλλάγματος παραμένουν σταθεροί. Σε περίπτωση μείωσης των επιτοκίων κατά 100 βασικές μονάδες θα προκύψει η ίδια αλλά αντίθετη επίδραση στα ίδια κεφάλαια και τα αποτελέσματα.

	Αποτελέσματα	
	2021	2020
	€	€
Χρηματοοικονομικά μέσα κυμαινόμενου επιτοκίου	<b>76.433</b>	75.206
	<b>76.433</b>	75.206

## 6.3 Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος είναι ο κίνδυνος ένα μέρος σε ένα χρηματοπιστωτικό μέσο να προκαλέσει οικονομική ζημία στο άλλο μέρος επειδή δεν εκπληρώνει κάποια υποχρέωση. Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει από ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, συμβατικές ταμειακές ροές από χρεόγραφα που μεταφέρονται σε αποσβεσμένο κόστος και που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ευνοϊκά παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα και καταθέσεις σε τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από έκθεση σε πιστώσεις προς πελάτες χονδρικής και λιανικής πώλησης, περιλαμβανομένων εκκρεμών εισπρακτέων και δεσμευτικών

συναλλαγών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων, όπως και εισπρακτέα από μισθώσεις. Επιπλέον, ο πιστωτικός κίνδυνος απορρέει από χρηματοοικονομικές εγγυήσεις και δανειακές δεσμεύσεις.

#### **i. Διαχείριση κινδύνων**

Ο πιστωτικός κίνδυνος διαχειρίζεται σε ομαδική βάση. Για τράπεζες και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, η Αρχή έχει θεσπίσει πολιτικές βάσει των οποίων η πλειοψηφία των τραπεζικών υπολοίπων τηρούνται σε ανεξάρτητα αξιολογούμενα μέρη με ελάχιστο βαθμό φερεγγυότητας ["C"].

Εάν πελάτες είναι αξιολογημένοι από ανεξάρτητο μέρος, τότε η Αρχή χρησιμοποιεί αυτές τις αξιολογήσεις. Διαφορετικά, εάν δεν υπάρχει ανεξάρτητη αξιολόγηση, η Αρχή εκτιμά την πιστωτική ποιότητα του πελάτη, λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική του κατάσταση, προηγούμενες εμπειρίες και άλλους παράγοντες. Ξεχωριστά πιστωτικά όρια και πιστωτικοί όροι ορίζονται με βάση την πιστωτική ποιότητα του πελάτη σύμφωνα με όρια που καθορίζονται από την Ανώτερη Διοίκηση. Η χρήση των πιστωτικών ορίων παρακολουθείται σε συνεχή βάση. Οι πωλήσεις σε πελάτες διευθετούνται σε μετρητά ή χρησιμοποιώντας πιστωτικές κάρτες.

Δεν υπάρχουν σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου, είτε μέσω έκθεσης σε μεμονωμένους πελάτες, σε συγκεκριμένους βιομηχανικούς κλάδους ή/και περιφέρειες.

Οι επενδύσεις της Αρχής σε χρεόγραφα θεωρούνται επενδύσεις χαμηλού κινδύνου. Οι αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας των επενδύσεων παρακολουθούνται για υποβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας.

Αυτές οι πολιτικές επιτρέπουν στην Αρχή να μειώσει σημαντικά τον πιστωτικό κίνδυνο.

#### **ii. Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Η Αρχή διαθέτει τους ακόλουθους τύπους χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται στο μοντέλο της αναμενόμενης πιστωτικής ζημιάς:

- απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες
- χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που επιμετρούνται σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων
- μετρητά και αντίστοιχα μετρητών
- πιστωτικές δεσμεύσεις

Η μεθοδολογία απομείωσης που εφαρμόζει η Αρχή για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εξαρτάται από τον τύπο του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που εκτιμάται για απομείωση. Πιο συγκεκριμένα:

- Για εμπορικά εισπρακτέα η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη μέθοδο που επιτρέπεται από το ΔΠΧΑ 9, η οποία επιβάλλει την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου κατά την αρχική του αναγνώριση.
- Για όλα τα άλλα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απομείωση με βάση το ΔΠΧΑ 9, η Αρχή εφαρμόζει την γενική προσέγγιση- το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων. Η Αρχή εφαρμόζει το μοντέλο απομείωσης τριών σταδίων, με βάση τις αλλαγές στον πιστωτικό κίνδυνο από την αρχική αναγνώριση. Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο που δεν είναι πιστωτικά απομειωμένο κατά την αρχική αναγνώριση ταξινομείται στο Στάδιο 1. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στο Στάδιο 1 αναγνωρίζουν τις ΑΠΖ τους σε ένα ποσό ίσο με το ποσοστό των ΑΠΖ κατά τη διάρκεια ζωής που προκύπτει από τυχόν γεγονότα αθέτησης πληρωμής μέσα στους επόμενους 12 μήνες ή μέχρι τη λήξη της σύμβασης, εάν είναι πιο νωρίς ("ΑΠΖ 12 μηνών"). Εάν η Αρχή παρατηρήσει μία σημαντική αύξηση στον πιστωτικό κίνδυνο ("ΣΑΠΚ") από την αρχική αναγνώριση, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 2 και οι ΑΠΖ επιμετρώνται με βάση τις ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή μέχρι τη λήξη της σύμβασης αλλά λαμβάνοντας υπόψη τις αναμενόμενες προπληρωμές, εάν υπάρχουν ("ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής"). Ανατρέξτε στη Σημείωση 6, στην παράγραφο Πιστωτικού κινδύνου, για την περιγραφή του πώς η Αρχή καθορίζει το πότε έχει συμβεί μια ΣΑΠΚ. Εάν η Αρχή καθορίσει



ότι ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο είναι πιστωτικά απομειωμένο, το περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται στο Στάδιο 3 και η ΑΠΖ επιμετρείται ως ΑΠΖ καθ' όλη τη διάρκεια ζωής.

Οι ζημιές απομείωσης παρουσιάζονται ως καθαρές ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων στα λειτουργικά κέρδη. Οι επακόλουθες ανακτήσεις ποσών που είχαν προηγουμένως διαγραφεί πιστώνονται στο ίδιο στοιχείο όπου είχαν αρχικά παρουσιαστεί.

#### *Σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου*

Η Αρχή εξετάζει την πιθανότητα αθέτησης της υποχρέωσης κατά την αρχική αναγνώριση του περιουσιακού στοιχείου και κατά πόσο υπήρξε σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου σε συνεχή βάση καθ' όλη την περίοδο αναφοράς. Για να εκτιμηθεί για το εάν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου, η Αρχή συγκρίνει τον κίνδυνο αθέτησης που συνέβη στο χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο κατά την ημερομηνία αναφοράς με τον κίνδυνο αθέτησης κατά την ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης. Η εκτίμηση λαμβάνει υπόψη τις διαθέσιμες λογικές και υποστηρικτικές πληροφορίες που αφορούν το μέλλον. Συγκεκριμένα ενσωματώνονται οι ακόλουθοι δείκτες:

- εσωτερική πιστοληπτική ικανότητα
- εξωτερική πιστοληπτική ικανότητα (εφόσον είναι διαθέσιμο)
- πραγματικές ή αναμενόμενες σημαντικές δυσμενείς αλλαγές στις επιχειρηματικές, χρηματοοικονομικές ή οικονομικές συνθήκες, οι οποίες αναμένεται να προκαλέσουν σημαντικές αλλαγές στην ικανότητα του δανειολήπτη να εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του
- πραγματικές ή αναμενόμενες σημαντικές μεταβολές στα λειτουργικά αποτελέσματα του δανειολήπτη/αντισυμβαλλόμενου
- σημαντικές αυξήσεις του πιστωτικού κινδύνου σε άλλα χρηματοπιστωτικά μέσα του ίδιου δανειολήπτη/αντισυμβαλλόμενου
- σημαντικές μεταβολές στην αξία των εξασφαλίσεων που υποστηρίζουν την υποχρέωση ή στην ποιότητα των εγγυήσεων τρίτων ή των πιστωτικών βελτιώσεων
- σημαντικές αλλαγές στην αναμενόμενη απόδοση και συμπεριφορά του δανειολήπτη/αντισυμβαλλόμενου, συμπεριλαμβανομένων των αλλαγών στην κατάσταση πληρωμής του αντισυμβαλλόμενου στην Αρχή και των μεταβολών στα αποτελέσματα εκμετάλλευσης του δανειολήπτη.

Μακροοικονομικές πληροφορίες (όπως τα επιτόκια της αγοράς ή οι ρυθμοί ανάπτυξης) ενσωματώνονται ως μέρος του εσωτερικού μοντέλου αξιολόγησης. Τα ιστορικά ποσοστά ζημιών προσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες για τους μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα των πελατών να διακανονίζουν τις απαιτήσεις. Η Αρχή έχει προσδιορίσει το ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας των χωρών στις οποίες πωλεί τα αγαθά και τις υπηρεσίες της ως τους πιο σημαντικούς παράγοντες και προσαρμόζει ανάλογα τα ιστορικά ποσοστά ζημιών βάσει των αναμενόμενων μεταβολών στους παράγοντες αυτούς. Δεν σημειώθηκαν σημαντικές αλλαγές στις τεχνικές εκτίμησης ή στις παραδοχές κατά την περίοδο αναφοράς.

Ανεξάρτητα από την πιο πάνω ανάλυση, η σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου τεκμηριώνεται εάν ο οφειλέτης είναι σε καθυστέρηση άνω των 30 ημερών για την καταβολή της συμβατικής πληρωμής.

#### *Χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος*

Η Αρχή αποφάσισε να χρησιμοποιήσει την απαλλαγή από την αξιολόγηση χαμηλού πιστωτικού κινδύνου για χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία επενδυτικού βαθμού. Η Ανώτερη Διοίκηση θεωρεί ότι ο "χαμηλός πιστωτικός κίνδυνος" για τα εισηγμένα ομόλογα είναι μια πιστοληπτική αξιολόγηση επενδυτικού βαθμού με τουλάχιστον έναν σημαντικό οργανισμό αξιολόγησης. Άλλα μέσα θεωρούνται ως μέσα με χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο όταν έχουν χαμηλό κίνδυνο αθέτησης υποχρέωσης και ο εκδότης έχει ισχυρή ικανότητα να ανταποκριθεί βραχυπρόθεσμα στις συμβατικές υποχρεώσεις ρευστότητας.

#### *Αθέτηση εξόφλησης*

Η αθέτηση εξόφλησης ενός χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου είναι όταν ο αντισυμβαλλόμενος δεν έχει προβεί σε συμβατικές πληρωμές εντός 90 ημερών από την ημερομηνία λήξης της οφειλής.

### Διαγραφή

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαγράφονται όταν δεν υπάρχει εύλογη προσδοκία ανάκτησης, όπως όταν ο οφειλέτης δεν έχει συνάψει σχέδιο αποπληρωμής με την Αρχή. Η Αρχή κατατάσσει ένα χρεωστικό χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο για διαγραφή όταν ο οφειλέτης δεν καταβάλλει συμβατικές πληρωμές μεγαλύτερες από 180 ημέρες καθυστέρησης. Σε περίπτωση διαγραφής χρεογράφων, η Αρχή συνεχίζει να ασκεί δραστηριότητες επιβολής του νόμου για να προσπαθήσει να ανακτήσει την απαιτούμενη απαίτηση. Όταν οι ανακτήσεις πραγματοποιηθούν, αυτές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα.

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο για κάθε κατηγορία (περιουσιακού στοιχείου/μέσου) που υπόκειται στο αναμενόμενο μοντέλο πιστωτικής ζημιάς ορίζεται παρακάτω:

### Εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία

Η Αρχή εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί ένα επίδομα αναμενόμενης ζημιάς καθ' όλη τη διάρκεια ζωής για όλα τα εμπορικά εισπρακτέα (περιλαμβανομένων των εμπορικών εισπρακτέων με σημαντικό σκέλος χρηματοδότησης), και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, τα εμπορικά εισπρακτέα και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία έχουν ομαδοποιηθεί με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά του πιστωτικού κινδύνου και τις ημέρες καθυστέρησης. Τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία αφορούν μη πραγματοποιηθείσες εργασίες που δεν έχουν εκτελεστεί και έχουν ουσιαστικά τα ίδια χαρακτηριστικά κινδύνου με τους ίδιους τύπους συμβάσεων. Ως εκ τούτου, η Αρχή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς για εμπορικά εισπρακτέα αποτελούν μια δίκαιη προσέγγιση των ποσοστών ζημιάς για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία.

Τα αναμενόμενα ποσοστά ζημιάς βασίζονται στα προφίλ πληρωμών των πωλήσεων για την περίοδο 36 μηνών πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 2021 ή την 1 Ιανουαρίου 2021 αντίστοιχα και στις αντίστοιχες ιστορικές ζημιές που σημειώθηκαν κατά την περίοδο αυτή. Τα ιστορικά ποσοστά ζημιών προσαρμόζονται ώστε να αντικατοπτρίζουν τρέχουσες και μελλοντικές πληροφορίες για τους μακροοικονομικούς παράγοντες που επηρεάζουν την ικανότητα των πελατών να διακανονίζουν τα εισπρακτέα. Η Αρχή έχει προσδιορίσει το ΑΕΠ και το ποσοστό ανεργίας των χωρών στις οποίες πωλεί τα αγαθά και τις υπηρεσίες της ως τους πιο σημαντικούς παράγοντες και προσαρμόζει ανάλογα τα ιστορικά ποσοστά ζημιών βάσει των αναμενόμενων μεταβολών στους παράγοντες αυτούς.

Η Αρχή πάντα επιμετρά την ζημιά αποτίμησης για εμπορικές απαιτήσεις σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη την διάρκεια ζωής.

Δεν υπήρχαν σημαντικά εμπορικά εισπρακτέα και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

### Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος, χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων

Όλες οι επενδύσεις σε χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και σε αποσβεσμένο κόστος θεωρείται ότι έχουν χαμηλό πιστωτικό κίνδυνο και η πρόβλεψη ζημιάς που αναγνωρίστηκε κατά τη διάρκεια της περιόδου περιορίστηκε συνεπώς στις αναμενόμενες ζημιές 12 μηνών. Ανατρέξτε στην παραπάνω ενότητα για την περιγραφή του τρόπου με τον οποίο η Αρχή προσδιορίζει τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Δεν υπήρχαν σημαντικές επενδύσεις σε χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων και χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.



Η Αρχή δεν κατέχει καμία εγγύηση ως ασφάλεια για οποιαδήποτε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος και επενδύσεις σε χρεόγραφα που κρατούνται σε εύλογη αξία μέσω των άλλων συνολικών εσόδων.

### Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Η Αρχή αξιολογεί, σε ομαδική βάση την έκθεσή της σε πιστωτικό κίνδυνο που προκύπτει από τα μετρητά στην τράπεζα. Η αξιολόγηση αυτή λαμβάνει υπόψη τις αξιολογήσεις από εξωτερικά ιδρύματα αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας και τις εσωτερικές αξιολογήσεις εάν δεν είναι διαθέσιμες εξωτερικές αξιολογήσεις.

Τραπεζικές καταθέσεις σε τράπεζες "Επενδυτικού βαθμού" θεωρούνται χαμηλού πιστωτικού κινδύνου.

Τα ακαθάριστα λογιστικά ποσά που ακολουθούν αντιπροσωπεύουν τη μέγιστη έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο για τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία στις 31 Δεκεμβρίου 2021 και 31 Δεκεμβρίου 2020:

		2021	2020
Εσωτερική πιστοληπτική ικανότητα της Αρχής	Εξωτερική πιστοληπτική ικανότητα του οίκου Moody's	€	€
Εξυπηρετούμενο	Caa1	-	3.496.398
Εξυπηρετούμενο	Ba3	4.991.183	-
Εξυπηρετούμενο	B1	2.652.132	2.013.702
Εξυπηρετούμενο	N/A	-	2.017.720
<b>Σύνολο</b>		<b>7.643.315</b>	<b>7.527.820</b>

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε τρεχούμενους λογαριασμούς αναμένεται να είναι περίπου 0, εκτός εάν η τράπεζα υπόκειται σε ελέγχους διακίνησης κεφαλαίου. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές σε λογαριασμούς καταθέσεων υπολογίζονται λαμβάνοντας υπόψη δημοσιευμένα PDs των Moody's και ένα LGD μεταξύ 40-60% όπως δημοσιεύεται από την ECB.

Η Αρχή δεν κατέχει καμία εγγύηση ως ασφάλεια για οποιαδήποτε από τα μετρητά στην τράπεζα.

Δεν υπήρχαν σημαντικά μετρητά στην τράπεζα που διαγράφηκαν κατά τη διάρκεια της περιόδου που υπόκεινται σε δραστηριότητες εκτέλεσης.

### iii. Καθαρές ζημιές απομείωσης χρηματοοικονομικών και συμβατικών περιουσιακών στοιχείων που αναγνωρίζεται μέσα στα αποτελέσματα

Κατά τη διάρκεια του έτους, τα ακόλουθα κέρδη/(ζημιές) αναγνωρίστηκαν στα αποτελέσματα σε σχέση με τα απομειωμένα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία:

	2021	2020
Απομείωση ζημιών	€	€
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	(15.931)	(40.449)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων	(166)	(1.071)
Αντιλογισμός απομείωσης αξίας των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	40.449	-
Αντιλογισμός απομείωσης αξίας εμπορικών εισπρακτέων	1.071	-
<b>Καθαρό κέρδος/(ζημιά) απομείωσης στα περιουσιακά στοιχεία και συμβατικά περιουσιακά στοιχεία</b>	<b>25.423</b>	<b>(41.520)</b>

#### 6.4 Κίνδυνος ρευστότητας

Ο κίνδυνος ρευστότητας είναι ο κίνδυνος που προκύπτει όταν η λήξη των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων δεν συμπίπτουν. Όταν οι λήξεις δεν συμπίπτουν, η αποδοτικότητα μπορεί να αυξηθεί αλλά ταυτόχρονα μπορεί να αυξηθεί ο κίνδυνος ζημιών. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση τέτοιων ζημιών όπως η διατήρηση ικανοποιητικών ποσών μετρητών και άλλων περιουσιακών στοιχείων με υψηλή ρευστότητα και με το να διατηρεί ένα ικανοποιητικό ποσό σε δεσμευμένες πιστωτικές διευκολύνσεις.

Οι ακόλουθοι πίνακες παρουσιάζουν την αναμενόμενη χρονολογική λήξη των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων της Αρχής. Οι πίνακες έχουν ετοιμαστεί με βάση τις συμβατικές μη-προεξοφλημένες ταμειακές ροές των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων και βάσει της ενωρίτερης ημερομηνίας κατά την οποία η Αρχή μπορεί να υποχρεωθεί να πληρώσει.

<b>31 Δεκεμβρίου 2021</b>	Λογιστική αξία €	Συμβα- τικές ταμειακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	1-2 έτη €	2-5 έτη €
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	445.663	445.663	46.273	140.917	258.473	-
Τραπεζικά παρατραβήγματα	6.729	6.729	6.729	-	-	-
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	105.127	105.127	105.127	-	-	-
	<b>557.519</b>	<b>557.519</b>	<b>158.129</b>	<b>140.917</b>	<b>258.473</b>	<b>-</b>

31 Δεκεμβρίου 2020	Λογιστική αξία €	Συμβα- τικές ταμειακές ροές €	Εντός 3 μηνών €	Μεταξύ 3 και 12 μηνών €	1-2 έτη €	2-5 έτη €
Υποχρεώσεις από μισθώσεις	649.793	649.793	44.738	140.238	395.233	69.584
Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές	108.086	108.086	108.086	-	-	-
	<b>757.879</b>	<b>757.879</b>	<b>152.824</b>	<b>140.238</b>	<b>395.233</b>	<b>69.584</b>

#### 6.5 Άλλοι κίνδυνοι τιμών αγοράς

Το γενικότερο οικονομικό περιβάλλον που επικρατεί στην Κύπρο και διεθνώς ενδέχεται να επηρεάσει σε σημαντικό βαθμό τις δραστηριότητες της Αρχής. Έννοιες όπως ο πληθωρισμός, η ανεργία και εξέλιξη του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ) είναι άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική πορεία της κάθε χώρας και οποιαδήποτε μεταβολή αυτών καθώς και του εν γένει οικονομικού περιβάλλοντος δύναται να προκαλέσει αλυσιδωτές αντιδράσεις σε όλους τους τομείς επηρεάζοντας ανάλογα την Αρχή.

#### 6.6 Κίνδυνος απώλειας φήμης

Ο κίνδυνος αυτός απορρέει από αρνητική δημοσιότητα όσον αφορά τις εργασίες της Αρχής, που είτε αληθινή είτε ψευδής, μπορεί να προκαλέσει μείωση της πελατειακής βάσης της, μείωση των εσόδων και νομικές αγωγές εναντίον της Αρχής. Η Αρχή εφαρμόζει διαδικασίες με σκοπό την ελαχιστοποίηση του κινδύνου αυτού.

## Εκτίμηση εύλογων αξιών

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Αρχής είναι περίπου οι ίδιες, όπως και τα ποσά που παρουσιάζονται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές βασίζεται στις χρηματιστηριακές τιμές την ημερομηνία αναφοράς. Η χρηματιστηριακή τιμή που χρησιμοποιείται για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχει η Αρχή είναι η τιμή πλειοδοτήσης. Η κατάλληλη χρηματιστηριακή τιμή για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις είναι η τρέχουσα τιμή ζήτησης.

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών μέσων τα οποία δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές καθορίζονται χρησιμοποιώντας διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών. Η Αρχή χρησιμοποιεί διάφορες μεθόδους αποτίμησης αξιών όπως μεθόδους προεξοφλημένων ταμειακών ροών και κάνει υποθέσεις με βάση τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς.

## 7. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις, κρίσεις και παραδοχές

Η ετοιμασία των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων και την άσκηση κρίσης από τη Ανώτερη Διοίκηση στη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών πολιτικών της Αρχής. Επίσης, απαιτείται η χρήση υπολογισμών και υποθέσεων που επηρεάζουν τα αναφερθέντα ποσά των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία των οικονομικών καταστάσεων και τα αναφερθέντα ποσά εσόδων και εξόδων κατά τη διάρκεια του υπό αναφορά έτους. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στην καλύτερη δυνατή γνώση της Ανώτερης Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και ενέργειες, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι λογιστικοί υπολογισμοί και εκτιμήσεις αξιολογούνται σε συνεχή βάση και βασίζονται στην ιστορική εμπειρία και σε άλλους παράγοντες, συμπεριλαμβανομένων προσδοκιών σχετικά με μελλοντικά γεγονότα που πιστεύεται ότι είναι λογικά σύμφωνα με τις περιστάσεις.

### *Σημαντικοί λογιστικοί υπολογισμοί και παραδοχές*

Η Αρχή κάνει υπολογισμούς και παραδοχές σε σχέση με το μέλλον. Ως αποτέλεσμα οι λογιστικοί υπολογισμοί σπανίως ισούνται με τα πραγματικά αποτελέσματα. Οι υπολογισμοί και οι παραδοχές που πιθανό να προκαλέσουν ουσιώδεις αναπροσαρμογές στη λογιστική αξία περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων κατά το επόμενο οικονομικό έτος παρουσιάζονται πιο κάτω.

#### • **Μισθώσεις**

Η Αρχή έχει ένα εκτελεστέο δικαίωμα παράτασης της μίσθωσης για τρία χρόνια. Η Αρχή έχει αξιολογήσει εάν το δικαίωμα παράτασης είναι μάλλον βέβαιο να ασκηθεί λαμβάνοντας υπόψη τους όρους του συμβολαίου και κατέληξε ότι το δικαίωμα παράτασης δεν είναι μάλλον βέβαιο να ασκηθεί.

#### • **Ποσό πληρωτέο με εγγυήσεις υπολειμματικής αξίας**

Η Αρχή αρχικά υπολογίζει και αναγνωρίζει τα ποσά που αναμένεται να καταβληθούν στο πλαίσιο εγγυήσεων υπολειμματικής αξίας ως μέρος της υποχρέωσης μίσθωσης. Τυπικά, η αναμενόμενη υπολειμματική αξία κατά την έναρξη της μίσθωσης είναι ίση ή μεγαλύτερη από το εγγυημένο ποσό και συνεπώς η Αρχή δεν αναμένει να πληρώσει οτιδήποτε βάσει των εγγυήσεων.

Στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς, οι αναμενόμενες υπολειμματικές αξίες επανεξετάζονται για να αντικατοπτρίζουν τις πραγματικές υπολειμματικές αξίες που επιτεύχθηκαν σε συγκρισιμα περιουσιακά στοιχεία και τις προσδοκίες σχετικά με τις μελλοντικές τιμές.

- **Υπολογισμός της πρόβλεψης ζημιάς**

Κατά την επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών η Αρχή λαμβάνει υπόψην του λογική και βάσιμη πληροφόρηση που αφορά το μέλλον, η οποία βασίζεται σε παραδοχές για τη μελλοντική κίνηση διαφόρων οικονομικών παραγόντων και την αλληλοεπίδραση αυτών.

Η ζημιά σε περίπτωση αθέτησης είναι μία εκτίμηση της ζημιάς που θα προκύψει σε περίπτωση αθέτησης και βασίζεται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και αυτών που αναμένεται να εισπραχθούν, λαμβάνοντας υπόψην τυχόν ταμειακές ροές από εξασφαλίσεις και συμβατικές ενισχύσεις που αποτελούν μέρος των συμβατικών όρων και δεν αναγνωρίζονται χωριστά.

Η πιθανότητα αθέτησης είναι βασικός παράγοντας στην επιμέτρηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Η πιθανότητα αθέτησης είναι μία εκτίμηση της πιθανότητας αθέτησης για μία δεδομένη περίοδο και ο υπολογισμός της περιλαμβάνει ιστορική πληροφόρηση, εκτιμήσεις και εκτιμήσεις των μελλοντικών συνθηκών.

*Σημαντικές εκτιμήσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Αρχής*

- **Απομείωση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Η πρόβλεψη ζημιάς για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία βασίζονται σε παραδοχές σχετικά με τους κινδύνους αθέτησης και των αναμενόμενων ζημιών. Η Αρχή χρησιμοποιεί την κρίση για να κάνει αυτές τις υποθέσεις και να επιλέξει τις εισροές για τον υπολογισμό της απομείωσης, με βάση το ιστορικό της Αρχής στο παρελθόν, τις υπάρχουσες συνθήκες της αγοράς καθώς και εκτιμήσεις των μελλοντικών εκτιμήσεων στο τέλος κάθε περιόδου αναφοράς. Λεπτομέρειες σχετικά με τις βασικές παραδοχές και τις εισροές που χρησιμοποιήθηκαν παρατίθενται στη σημείωση 6, παράγραφος Πιστωτικού κινδύνου.

- **Ωφελήματα αφυπηρέτησης**

Το κόστος ωφελημάτων για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών υπολογίζεται με βάση αναλογιστικές εκτιμήσεις, κατά τις οποίες χρησιμοποιούνται παραδοχές για τους προεξοφλητικούς συντελεστές, τα ποσοστά μακροπρόθεσμης απόδοσης των επενδύσεων, το ρυθμό αύξησης των μισθών, τα ποσοστά θνησιμότητας και τις μελλοντικές αυξήσεις στα ωφελήματα αφυπηρέτησης όπου είναι αναγκαίο. Η Αρχή κάνει αυτές τις παραδοχές βασισόμενη σε προσδοκίες της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς, χρησιμοποιώντας τις καλύτερες εκτιμήσεις για κάθε παράμετρο, καλύπτοντας την περίοδο κατά την οποία η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Λόγω της μακροχρόνιας φύσης των προγραμμάτων, οι παραδοχές αυτές υπόκεινται σε σημαντική αβεβαιότητα.

- **Απομείωση μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων**

Ο έλεγχος για απομείωση διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των μη-χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

- **Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων**

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος αγοράς τους και αποσβένονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Για τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που αποκτώνται από συνενώσεις επιχειρήσεων, ως κόστος αγοράς θεωρείται η εύλογη τους αξία κατά την ημερομηνία της συναλλαγής. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία με απεριόριστη ζωή ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστο μία φορά ανά έτος. Ο έλεγχος αυτός διεξάγεται με την προεξόφληση των μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη χρήση των άυλων περιουσιακών στοιχείων, χρησιμοποιώντας ένα προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο. Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, η Αρχή εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών στην οποία ανήκει το περιουσιακό στοιχείο.

- **Ωφέλιμη ζωή των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων**

Η Ανώτερη Διοίκηση αξιολογεί τις ωφέλιμες ζωές των αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων σε κάθε περίοδο αναφοράς και τα αναθεωρούν, εάν είναι απαραίτητο, έτσι ώστε οι ωφέλιμες ζωές να αντιπροσωπεύουν την αναμενόμενη χρησιμότητα των περιουσιακών στοιχείων στην Αρχή. Ωστόσο, τα πραγματικά αποτελέσματα μπορεί να διαφέρουν λόγω της τεχνολογικής απαξίωσης, της κακής χρήσης και άλλων παραγόντων που δεν είναι εύκολα προβλέψιμα.

- **Προβλέψεις**

Το ποσό που αναγνωρίζεται για προβλέψεις υπολογίζεται με βάση την προηγούμενη εμπειρία της Ανώτερης Διοίκησης και τις μελλοντικές προσδοκίες της Αρχής. Ωστόσο, το πραγματικό αποτέλεσμα μπορεί να διαφέρει από αυτό.

## 8. Εισοδήματα

	2021	2020
	€	€
<b>Ανάλυση εσόδου</b>		
Ετήσια τέλη	<b>2.099.410</b>	2.040.582
Τέλη παροχής υπηρεσιών	<b>125.240</b>	160.876
	<b>2.224.650</b>	2.201.458

## 9. Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης

	2021	2020
	€	€
Κέρδη εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	<b>34.578</b>	-
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	<b>105.674</b>	69.644
	<b>140.252</b>	69.644

## 10. Άλλα έξοδα

	2021	2020
	€	€
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	47.267
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	-	699
	-	47.966

## 11. Πλεόνασμα από εργασίες

	2021	2020
	€	€
Το κέρδος/πλεόνασμα από εργασίες αναφέρεται μετά τη χρέωση των πιο κάτω κονδυλίων:		
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή (περιλαμβάνεται στα Έξοδα διοίκησης) (Σημ. 19)	836	836
Αποσβέσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού (Σημ. 17)	227.692	219.220
Κόστος προσωπικού συμπεριλαμβανομένης της Ανώτερης Διοίκησης υπό την εκτελεστική τους ιδιότητα (Σημ. 12)	1.447.421	1.405.304
Αμοιβή ελεγκτών	3.083	3.083
Εμπορικοί χρεώστες - χρέωση για επισφαλείς απαιτήσεις	140	-

## 12. Παροχές προσωπικού

	2021	2020
	€	€
Μισθοί	1.114.557	909.024
Κοινωνικές επιβαρύνσεις	173.907	135.289
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος (Σημ. 13)	158.957	360.991
	<u>1.447.421</u>	<u>1.405.304</u>

## 13. Ωφελήματα υπαλλήλων

Η Αρχή παρέχει στο προσωπικό της ωφελήματα αφυπηρέτησης προσωπικού υπό μορφή εφάπαξ ποσού βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης, το οποίο είναι καθορισμένου ωφελήματος. Πολιτική της Αρχής είναι η διενέργεια ανεξάρτητης αναλογιστικής εκτίμησης των υποχρεώσεων για την παροχή ωφελημάτων αφυπηρέτησης κάθε χρόνο.

Η πλέον πρόσφατη ανεξάρτητη αναλογιστική μελέτη έγινε στις 31 Δεκεμβρίου 2021 με βάση τις πιο κάτω υποθέσεις:

	2021	2020
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,24%	0,68%
Αναμενόμενη απόδοση περιουσιακών στοιχείων	1,24%	0,68%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Γενική αύξηση μισθών	0,50%	0,50%
Ολική αύξηση μισθών	1,25% + κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις	1,25% + κλίμακα για προαγωγές και προσαυξήσεις
Ποσοστό αύξησης συντάξεων	1%	1%

Αύξηση συντάξεων κοινωνικών ασφαλίσεων	<b>1,50%</b>	1,50%
Αύξηση βασικών ασφαλιστέων αποδοχών	<b>2%</b>	2%
Πίνακας θνησιμότητας	<b>60% του PA90 για άνδρες και 65% του PA90 για γυναίκες</b>	60% του PA90

Κατά τη διάρκεια του έτους ποσό €158.957 (2020: €360.991) έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα σύμφωνα με την πιο πάνω αναλογιστική εκτίμηση. Το ποσό που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα αναλύεται ως ακολούθως:

	<b>2021</b>	2020
	<b>€</b>	€
Κόστος Τρέχουσας Υπηρεσίας	<b>104.056</b>	77.087
Καθαρή Δαπάνη Τόκου	<b>18.575</b>	24.795
Κόστος Προϋπηρεσίας	<b>36.326</b>	259.109
	<b>158.957</b>	360.991

Κίνηση αποθεματικών προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου αφυπηρέτησης όπως περιλαμβάνεται στα λοιπά στοιχεία παθητικού:

	<b>2021</b>	2020
	<b>€</b>	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	<b>2.698.178</b>	1.906.179
Πρόβλεψη για το έτος	<b>158.957</b>	360.991
Αναλογιστική Ζημιά/(Κέρδος) στην υποχρέωση	<b>(433.084)</b>	446.181
Πληρωμές ωφελημάτων	<b>(55.709)</b>	(33.270)
Εισφορές Ανώτερης Διοίκησης	<b>18.483</b>	18.099
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου</b>	<b>2.386.825</b>	2.698.178

Η υπολογιζόμενη αναλογιστική θέση στις 31 Δεκεμβρίου 2020 ήταν ως εξής:

	<b>2021</b>	2020
	<b>€</b>	€
Αξία υποχρεώσεων σχεδίου	<b>2.386.825</b>	2.698.178
<b>Αποθεματικά προβλέψεων για υποχρεώσεις σχεδίου στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης</b>	<b>2.386.825</b>	2.698.178

## 14. Έσοδα/(έξοδα) χρηματοδότησης

	2021	2020
	€	€
Πιστωτικοί τόκοι	49.288	40.930
<b>Έσοδα χρηματοδότησης</b>	<b>49.288</b>	<b>40.930</b>
Πάνω σε συμβόλαια ενοικιαγοράς	(15.695)	(22.361)
Άλλοι τόκοι πληρωτέοι	(5.598)	(3.544)
Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης	(15.084)	(11.683)
<b>Έξοδα χρηματοδότησης</b>	<b>(36.377)</b>	<b>(37.588)</b>
<b>Καθαρά έσοδα χρηματοδότησης</b>	<b>12.911</b>	<b>3.342</b>

## 15. Φορολογία

	2021	2020
	€	€
Αμυντική εισφορά	2.247	3.658
<b>Χρέωση έτους</b>	<b>2.247</b>	<b>3.658</b>

Κάτω από ορισμένες προϋποθέσεις τόκοι εισπρακτέοι μπορεί να υπόκεινται σε αμυντική εισφορά με ποσοστό 30%.

Τα τέλη που εισπράττει η Αρχή σύμφωνα με τον Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμο και τους σχετικούς Κανονισμούς, στα πλαίσια της άσκησης του εποπτικού της ρόλου, δεν αποτελούν εισόδημα που εμπίπτει στο άρθρο 5(1)(α) του Περί Φορολογίας του Εισοδήματος Νόμου και δεν υπόκεινται σε φορολογία. Το ίδιο και για τις κυβερνητικές χορηγίες που έχουν ληφθεί για να μπορέσει η Αρχή να εξασκήσει τον εποπτικό της ρόλο. Εισοδήματα από ενοίκια ή οποιοσδήποτε άλλες πηγές, υπόκεινται σε φορολογία με συντελεστή 12.5% και σε αμυντική εισφορά, μετά την αφαίρεση των εκπτώσεων που προνοούνται στη Νομοθεσία.

Η Αρχή δεν έχει φορολογική υποχρέωση λόγω φορολογικής ζημιάς που πραγματοποίησε κατά το τρέχον έτος. Σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, οι ζημιές μεταφέρονται για περίοδο πέντε ετών και επιτρέπεται να συμψηφιστούν με μελλοντικά κέρδη.

## 16. Μερίσματα

	2021	2020
	€	€
Αμυντική εισφορά σε λογιζόμενη διανομή μερίσματος	3.389	7.894
	<b>3.389</b>	<b>7.894</b>

Τα μερίσματα που λογίζονται ότι πληρώνονται σε πρόσωπα που είναι φορολογικοί κάτοικοι Κύπρου και λογίζονται κάτοικοι (domiciled) Κύπρου υπόκεινται σε εισφορά για την άμυνα με ποσοστό 17%.



## 17. Ακίνητα, εγκαταστάσεις και εξοπλισμός

	Ηλεκτρονικοί υπολογιστές	Εξοπλισμός γραφείου	Οχήματα	Έπιπλα, σκεύη και εξοπλισμός	Βιβλία	Σύνολο
	€	€	€	€	€	€
<b>Κόστος</b>						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	106.373	99.170	47.812	107.541	5.491	366.387
Προσθήκες	16.768	22.167	-	11.654	637	51.226
Πωλήσεις	-	-	(22.844)	-	-	(22.844)
Χρέωση για απομείωση στην αξία	-	(999)	-	-	-	(999)
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b>123.141</b>	<b>120.338</b>	<b>24.968</b>	<b>119.195</b>	<b>6.128</b>	<b>393.770</b>
Προσθήκες	102.184	4.258	-	1.360	159	107.961
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>225.325</b>	<b>124.596</b>	<b>24.968</b>	<b>120.555</b>	<b>6.287</b>	<b>501.731</b>
<b>Αποσβέσεις</b>						
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	88.947	72.123	37.825	76.834	5.060	280.789
Επιβάρυνση για το έτος	10.114	7.202	4.994	6.289	136	28.735
Επί πωλήσεων	-	-	(22.844)	-	-	(22.844)
Χρέωση για απομείωση στην αξία	-	(300)	-	-	-	(300)
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b>99.061</b>	<b>79.025</b>	<b>19.975</b>	<b>83.123</b>	<b>5.196</b>	<b>286.380</b>
Επιβάρυνση για το έτος	29.114	7.281	4.993	5.731	151	47.270
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>128.175</b>	<b>86.306</b>	<b>24.968</b>	<b>88.854</b>	<b>5.347</b>	<b>333.650</b>
<b>Καθαρή λογιστική αξία</b>						
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>97.150</b>	<b>38.290</b>	<b>-</b>	<b>31.701</b>	<b>940</b>	<b>168.081</b>
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020</b>	<b>24.080</b>	<b>41.313</b>	<b>4.993</b>	<b>36.072</b>	<b>932</b>	<b>107.390</b>

## 18. Περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα χρήση

	<b>Κτίρια</b>
	<b>€</b>
<b>Κόστος</b>	
Προσθήκες	825.432
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b>825.432</b>
Προσαρμογή περιουσιακών στοιχείων με δικαίωμα χρήσης	(21.802)
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>803.630</b>
<b>Αποσβέσεις</b>	
Επιβάρυνση για το έτος	190.484
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b>190.484</b>
Επιβάρυνση για το έτος	180.422
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>370.906</b>
<b>Καθαρή λογιστική αξία</b>	
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>432.724</b>
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020</b>	<b>634.948</b>
	2021
	2020
	€
	€
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	(15.672)
	(22.361)

## 19. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	<b>Λογισμικά προγράμματα</b>
	<b>€</b>
<b>Κόστος</b>	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	16.841
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b>16.841</b>
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>16.841</b>
<b>Αποσβέσεις</b>	
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	15.169
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 11)	836
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b>16.005</b>
Αποσβέσεις για το έτος (Σημ. 11)	836
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>16.841</b>
<b>Καθαρή λογιστική αξία</b>	
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b>-</b>
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020</b>	<b>836</b>

## 20. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων

	2021 €	2020 €
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	3.280.080	-
Προσθήκες	-	2.990.387
Ποσό επανεκτίμησης που μεταφέρεται στα ίδια κεφάλαια	(98.130)	289.693
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου</b>	<b>3.181.950</b>	<b>3.280.080</b>

	Κόστος		Εύλογη αξία	
	2021 €	2020 €	2021 €	2020 €
Ομόλογα	<u>2.990.387</u>	<u>2.990.387</u>	<u>3.181.950</u>	<u>3.280.080</u>
	<u>2.990.387</u>	<u>2.990.387</u>	<u>3.181.950</u>	<u>3.280.080</u>

Λεπτομέρειες των επενδύσεων είναι ως ακολούθως:

Όνομα	2021 €	2020 €
Ομόλογα Κυπριακής Δημοκρατίας	<u>3.181.950</u>	<u>3.280.080</u>
	<u>3.181.950</u>	<u>3.280.080</u>

## 21. Εμπορικά και άλλα εισπρακτέα

	2021 €	2020 €
Εμπορικά εισπρακτέα	19.507	12.342
Μείον: πρόνοια για επισφαλείς χρεώστες	(166)	(1.071)
Εμπορικά εισπρακτέα - καθαρά	19.341	11.271
Προκαταβολές και προπληρωμές	58.759	63.898
Δεδουλευμένα έσοδα	33.630	31.500
	<u>111.730</u>	<u>106.669</u>

Η Αρχή δεν κατέχει οποιεσδήποτε εξασφαλίσεις σε σχέση με τα εμπορικά εισπρακτέα.

Κίνηση πρόνοιας για επισφαλείς απαιτήσεις:

	2021	2020
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	1.071	-
Πρόνοια που αναγνωρίστηκε για επισφαλείς απαιτήσεις	(905)	1.071
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου</b>	<b>166</b>	<b>1.071</b>

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις γνωστοποιείται στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων.

## 22. Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

	2021	2020
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	77.510	124.777
Μεταβολή στην εύλογη αξία	34.578	(47.267)
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου</b>	<b>112.088</b>	<b>77.510</b>

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού αντιπροσωπεύουν 105.743 Μετοχές Τάξης Α ονομαστικής αξίας €0,10 εκάστη της Bank of Cyprus Holdings Public Ltd.

Οι πιο πάνω μετοχές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου και Χρηματιστήριο Αξιών Λονδίνου και στις 31 Δεκεμβρίου 2021 η εύλογη αξία τους ήταν €1.06 ανά μετοχή (2020 €0.733 ανά μετοχή).

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων είναι εμπορεύσιμες αξίες που εκτιμώνται σε αγοραία αξία στις τιμές κλεισίματος στις 31 Δεκεμβρίου σύμφωνα με τις επίσημες τιμές πλειοδότησης του Χρηματιστηρίου. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία επειδή αναμένεται να ρευστοποιηθούν εντός δώδεκα μηνών από την ημερομηνία αναφοράς.

Στην κατάσταση ταμειακών ροών, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων παρουσιάζονται στη ροή μετρητών από εργασίες ως μέρος των μεταβολών στο κεφάλαιο κίνησης. Στην κατάσταση αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εσόδων, οι μεταβολές στις εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων καταχωρούνται στα έσοδα εργασιών.

## 23. Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο

	2021 €	2020 €
Μετρητά στο ταμείο	2.030	2.198
Μετρητά στην Τράπεζα	3.344.826	3.558.102
Καταθέσεις προθεσμίας	4.298.489	3.967.518
Συσσωρευμένη πρόβλεψη για απομείωση μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	(15.931)	(40.449)
	<u>7.629.414</u>	<u>7.487.369</u>

Για σκοπούς της κατάστασης ταμειακών ροών, τα μετρητά και αντίστοιχα μετρητών περιλαμβάνουν:

	2021 €	2020 €
Μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο	3.330.925	3.519.851
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 24)	(6.729)	-
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου</b>	<u>3.324.196</u>	<u>3.519.851</u>

Η έκθεση της Αρχής σε πιστωτικό κίνδυνο και ζημιές απομείωσης αναφορικά με μετρητά και αντίστοιχα μετρητών γνωστοποιείται στη σημείωση 6 των οικονομικών καταστάσεων.

## 24. Δανεισμός

	2021 €	2020 €
<b>Βραχυπρόθεσμα δάνεια</b>		
Τραπεζικά παρατραβήγματα (Σημ. 23)	<u>6.729</u>	<u>-</u>

## 25. Υποχρεώσεις από μισθώσεις

	2021	2020
	€	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου	<b>649.793</b>	-
Προσθήκες	-	825.432
Αποπληρωμές	<b>(198.000)</b>	(198.000)
Τόκος	<b>16.335</b>	22.361
Αναθεωρήσεις	<b>(22.465)</b>	-
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου</b>	<b><u>445.663</u></b>	<u>649.793</u>

	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων	Τόκοι	Κεφάλαιο	Ελάχιστες μελλοντικές καταβολές μισθωμάτων	Τόκοι	Κεφάλαιο
	2021	2021	2021	2020	2020	2020
	€	€	€	€	€	€
Εντός ενός έτους	<b>198.000</b>	<b>10.810</b>	<b>187.190</b>	201.960	16.984	184.976
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	<b>264.000</b>	<b>5.527</b>	<b>258.473</b>	481.978	17.161	464.817
	<b><u>462.000</u></b>	<b><u>16.337</u></b>	<b><u>445.663</u></b>	<u>683.938</u>	<u>34.145</u>	<u>649.793</u>

Όλες οι υποχρεώσεις μισθώσεων είναι εκφρασμένες σε Ευρώ.

## 26. Προβλέψεις για άλλες υποχρεώσεις και επιβαρύνσεις

	Προβλέψεις για συντάξεις
	€
Υπόλοιπο την 1 Ιανουαρίου 2020	1.906.179
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	360.991
Πληρωμές ωφελημάτων	(33.270)
Εισφορές Εργοδότη	18.098
Αναλογιστική ζημία	446.180
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2020/ 1 Ιανουαρίου 2021</b>	<b><u>2.698.178</u></b>
Χρέωση/(πίστωση) στα αποτελέσματα	158.957
Πληρωμές ωφελημάτων	(55.709)
Εισφορές Εργοδότη	18.484
Αναλογιστική ζημία	(433.084)
<b>Υπόλοιπο στις 31 Δεκεμβρίου 2021</b>	<b><u>2.386.826</u></b>

## 27. Εμπορικοί και άλλοι πιστωτές

	2021	2020
	€	€
Εμπορικοί πιστωτές	12.297	44.257
Προκαταβολές πελατών	3.125	1.918
Κοινωνικές ασφαλίσσεις και άλλοι φόροι	-	453
Φόρος Προστιθέμενης Αξίας	576	13.600
Επιστροφή χορηγίας	16.793	793
Οφειλόμενα έξοδα	38.390	30.069
Άλλοι πιστωτές	72.912	61.118
Αμυντική εισφορά πάνω σε λογιζόμενη διανομή πληρωτέα	3.389	7.894
	<u>147.482</u>	<u>160.102</u>

## 28. Αναβαλλόμενο εισόδημα

	2021	2020
	€	€
Προκαταβολές πελατών	2.098.699	2.076.009
	<u>2.098.699</u>	<u>2.076.009</u>

## 29. Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις

	2021	2020
	€	€
Έκτακτη εισφορά για την άμυνα	1.468	-
	<u>1.468</u>	<u>-</u>

## 30. Λειτουργικό περιβάλλον της Αρχής

Με την πρόσφατη και ταχεία εξέλιξη της πανδημίας της νόσου του Κορωνοϊού (COVID-19) η παγκόσμια οικονομία εισήλθε σε μια περίοδο πρωτοφανούς κρίσης στον τομέα της περίθαλψης της υγείας, η οποία έχει προκαλέσει σημαντική παγκόσμια αναστάτωση στις επιχειρηματικές δραστηριότητες και την καθημερινή ζωή.

Πολλές χώρες έχουν υιοθετήσει έκτακτα και δαπανηρά μέτρα περιορισμού. Ορισμένες χώρες έχουν απαιτήσει από εταιρείες και οργανισμούς να περιορίσουν ή και να αναστείλουν τις συνήθεις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Οι κυβερνήσεις έχουν εφαρμόσει περιορισμούς στα ταξίδια καθώς και αυστηρά μέτρα καραντίνας καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Βιομηχανίες όπως ο τουρισμός, η φιλοξενία και η ψυχαγωγία έχουν διαταραχθεί άμεσα από αυτά τα μέτρα. Άλλες βιομηχανίες, όπως οι κατασκευαστικές και οι χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, έχουν επίσης επηρεαστεί έμμεσα.

Στην Κύπρο, στις 15 Μαρτίου 2020, το Υπουργικό Συμβούλιο σε έκτακτη συνεδρίαση ανακοίνωσε ότι η Κύπρος εισέρχεται σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης λαμβάνοντας υπόψη την αβέβαιη κατάσταση όπως εξελισσόταν καθημερινά, την αυξανόμενη εξάπλωση του COVID-19 και τα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας σχετικά με την πανδημία.

Για το σκοπό αυτό, έκτοτε λήφθηκαν ορισμένα μέτρα από την Κυπριακή Δημοκρατία, για τη διαφύλαξη της δημόσιας υγείας και τη διασφάλιση της οικονομικής επιβίωσης των εργαζομένων, των επιχειρήσεων, των ευάλωτων ομάδων και της οικονομίας γενικότερα.

Έχουν εφαρμοστεί νέοι κανονισμοί εισόδου στη χώρα για την προστασία του πληθυσμού από την περαιτέρω εξάπλωση της ασθένειας, που απαιτούν εφαρμογή αυστηρότερων κριτηρίων για την είσοδο ατόμων στην Κυπριακή Δημοκρατία καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Επιπρόσθετα, ένας σημαντικός αριθμός ιδιωτικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε διάφορους τομείς της οικονομίας, είχε παραμείνει κλειστός για ορισμένη περίοδο ενώ μια σειρά μέτρων εγκλεισμού, όπως η απαγόρευση των περιπτών μετακινήσεων και η αναστολή λειτουργίας των εταιρειών λιανικής (υπό ορισμένες εξαιρέσεις), εφαρμόστηκαν καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Τα μέτρα αναθεωρούνταν συνεχώς (αίρονταν ή ενισχύονταν) από την Κυπριακή Δημοκρατία κατά τη διάρκεια του έτους λαμβάνοντας υπόψη την επιδημιολογική κατάσταση της χώρας.

Στόχος αυτών των μέτρων δημόσιας πολιτικής ήταν να περιορίσουν την εξάπλωση του COVID-19 και έχουν συντελέσει σε μικρή διαταραχή στη λειτουργία της Αρχής.

Παράλληλα, κυβερνήσεις, συμπεριλαμβανομένης της Κυπριακής Δημοκρατίας, εισήγαγαν διάφορα σχέδια χρηματοδοτικής στήριξης για αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας COVID-19. Η Αρχή δεν έχει υποβάλει αίτηση για τέτοια κρατική βοήθεια. Οι λεπτομέρειες όλων των σχεδίων που ενδέχεται να είναι διαθέσιμα Αρχή και η περίοδος κατά την οποία θα παραμείνουν διαθέσιμα εξελίσσονται συνεχώς και παραμένουν υπό αβεβαιότητα.

Οι οικονομικές επιπτώσεις της τρέχουσας κρίσης στην παγκόσμια οικονομία και στις συνολικές επιχειρηματικές δραστηριότητες δεν μπορούν όμως να εκτιμηθούν με εύλογη βεβαιότητα λόγω του ρυθμού επέκτασης της πανδημίας και του υψηλού επιπέδου αβεβαιότητας που προκύπτει από την αδυναμία να προβλεφθεί αξιόπιστα το αποτέλεσμα. Οι τρέχουσες προσδοκίες και εκτιμήσεις της Διεύθυνσης μπορεί να διαφέρουν από τα πραγματικά αποτελέσματα.

Η Διεύθυνση έχει εξετάσει τις ιδιαίτερες συνθήκες και τους κινδύνους στους οποίους εκτίθεται η Αρχή και έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχει σημαντική επίπτωση στη κερδοφορία της Αρχής. Η πανδημία COVID-19 δεν είχε άμεσο ουσιαστικό αντίκτυπο στις επιχειρηματικές δραστηριότητες της Αρχής.

Η Διεύθυνση της Αρχής πιστεύει ότι λαμβάνει όλα τα απαραίτητα μέτρα για τη διατήρηση της βιωσιμότητας της και την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων της στο τρέχον επιχειρηματικό και οικονομικό περιβάλλον.

Η Διεύθυνση θα συνεχίσει να παρακολουθεί στενά την κατάσταση και θα εκτιμήσει την ανάγκη σε περίπτωση που η περίοδος διαταραχής παρατείνεται.



## 31. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου είναι οργανισμός δημόσιου δικαίου ο οποίος ιδρύθηκε στην Κύπρο σύμφωνα με τον Νόμο Ν.122 (Ι) του 2003, ο οποίος αντικαταστάθηκε από τον Νόμο Ν.129 (Ι)/2021.

Οι πιο κάτω συναλλαγές έγιναν με συνδεδεμένα μέρη:

### 31.1 Αμοιβή Ανώτερης Διοίκησης

Η αμοιβή της Ανώτερης Διοίκησης ήταν ως εξής:

	2021	2020
	€	€
Αμοιβή Ανώτερης Διοίκησης υπό εκτελεστική ιδιότητα	<b>255.577</b>	261.690
	<b>255.577</b>	261.690

## 32. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Στις 31 Δεκεμβρίου 2021 υπήρχαν εκκρεμείς αγωγές εναντίον της Αρχής σε σχέση με τις δραστηριότητες της. Με βάση νομική συμβουλή, η Ανώτερη Διοίκηση πιστεύει ότι υπάρχει επαρκής υπεράσπιση έναντι οποιασδήποτε επιδιωκόμενης απαίτησης και δεν αναμένει ότι η Αρχή θα υποστεί οποιαδήποτε ζημιά. Ως εκ τούτου δεν έγινε πρόβλεψη σχετικά μ' το θέμα αυτό σ' αυτές τις οικονομικές καταστάσεις.

Windpower Ltd εναντίον Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου (Αγωγή υπ' αριθμό 1493/2019):

Η υπόθεση είναι ορισμένη για τις 16 Μαΐου 2022 και η Ενάγουσα διά της αγωγής αξιώνει το ποσό των €22.015.373 ως αποζημιώσεις του άρθρου 146.6 του Συντάγματος και το ποσό των €1.300.651 ως ειδικές αποζημιώσεις για έξοδα και απώλειες για σκοπούς υποβολής αιτήσεων, αδειοδότησης και ετοιμασίας της λειτουργίας του αιολικού πάρκου για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Η πιθανή έκβαση της εν λόγω υπόθεσης δε μπορεί να προβλεφθεί μετά βεβαιότητας.

Η πιθανή έκβαση των προσφυγών όπου προσβάλλεται η απόφαση της Αρχής για απόρριψη των αιτήσεων των Αιτητητριών Εταιρειών για χορήγηση άδειας προμήθειας φυσικού αερίου σε χονδρικούς πελάτες και για χορήγηση άδειας ιδιοκτησίας, δεν αναμένεται ότι η Αρχή θα υποστεί οποιαδήποτε ζημιά.

## 33. Δεσμεύσεις

### Δεσμεύσεις για λειτουργικές μισθώσεις

Το σύνολο των ελάχιστων μελλοντικών καταβολών μισθωμάτων σύμφωνα με τις μη ακυρώσιμες λειτουργικές μισθώσεις είναι ως εξής:

	2021	2020
	€	€
Εντός ενός έτους	<b>297.274</b>	352.731
Μεταξύ ενός και πέντε ετών	<b>115.334</b>	123.918
	<b>412.608</b>	476.649

## 34. Γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς

Αγωγή μεταξύ Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας Κύπρου μεταξύ FREIJ Entertainment (Cyprus) Limited :

Η Αρχή ως Ενάγουσα, αναμένεται να καταχωρίσει αγωγή η οποία αφορά οφειλόμενα ποσά της Εναγόμενης Εταιρείας προς την Αρχή που αντιστοιχούν σε μη καταβληθέντα ετήσια τέλη για έτη 2012-2021. Η Αρχή διά της αγωγής αξιώνει το ποσό των €7.393 στο οποίο προστίθεται 3% τόκος από 1 Ιανουαρίου 2022 μέχρι το τέλος της εξόφλησης. Όσο αφορά την πιθανή έκβαση της εν λόγω υπόθεσης πιθανολογείται να είναι επιτυχής.

Ανάλογα με τη διάρκεια της πανδημίας της νόσου του Κορωνοϊού (COVID-19) και τη συνεχιζόμενη αρνητική επίδραση στην οικονομική δραστηριότητα, η Αρχή ενδέχεται να παρουσιάσει αρνητικά αποτελέσματα και περιορισμένη ρευστότητα και να αναγνωρίσει απομειώσεις στα περιουσιακά της στοιχεία το 2022. Ο ακριβής αντίκτυπος στις δραστηριότητες της Αρχής το 2022 και μετέπειτα δεν μπορεί να προβλεφθεί.

Δεν υπήρξαν άλλα σημαντικά γεγονότα μετά την περίοδο αναφοράς που να έχουν σχέση με την κατανόηση των οικονομικών καταστάσεων.

**Έκθεση ανεξάρτητου ελεγκτή στις σελίδες 115 και 117**

# ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

Σελίδα	2021 €	2020 €
<b>Εισοδήματα</b>		
Ετήσια τέλη	<b>2.099.410</b>	2.040.582
Τέλη παροχής υπηρεσιών	<b>125.240</b>	160.876
<b>Άλλα έσοδα εκμετάλλευσης</b>		
Διάφορα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης	<b>105.674</b>	69.644
Κέρδη εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	<b>34.578</b>	-
Αντιλογισμός απομείωσης αξίας των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	<b>40.449</b>	-
Αντιλογισμός απομείωσης αξίας εμπορικών εισπρακτέων	<b>1.071</b>	-
	<b>2.406.422</b>	2.271.102
<b>Λειτουργικά έξοδα</b>		
Έξοδα διοίκησης	160 <b>(2.294.016)</b>	(2.197.280)
Έξοδα διανομής και πωλήσεων	160 <b>(140)</b>	-
	<b>112.266</b>	73.822
<b>Άλλα έξοδα εκμετάλλευσης</b>		
Χρέωση για απομείωση στην αξία των ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού	-	(699)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών	<b>(15.931)</b>	(40.449)
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων	<b>(166)</b>	(1.071)
Ζημιές εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων	-	(47.267)
<b>Πλεόνασμα/(ζημία) από εργασίες</b>	<b>96.169</b>	(15.664)
Έσοδα χρηματοδότησης	161 <b>49.288</b>	40.930
Έξοδα χρηματοδότησης	161 <b>(36.377)</b>	(37.588)
<b>Καθαρό πλεόνασμα/(ζημιά) για το έτος πριν τη φορολογία</b>	<b>109.080</b>	(12.322)

# ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΑ ΕΞΟΔΑ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	2021	2020
	€	€
<b>Έξοδα διοίκησης</b>		
Αμοιβή Ανώτερης Διοίκησης	<b>255.577</b>	261.690
Μισθοί προσωπικού	<b>857.475</b>	647.334
Ωφελήματα σε είδος	<b>1.505</b>	-
Κοινωνικές ασφαλίσεις κλπ.	<b>141.037</b>	111.966
Ιατροφαρμακευτικά ταμεία - Γενικό Σύστημα Υγείας	<b>32.870</b>	23.323
Έξοδα βάσει σχεδίου αφυπηρέτησης καθορισμένου ωφελήματος	<b>158.957</b>	360.991
Δημοτικοί φόροι	<b>1.000</b>	1.000
Ηλεκτρισμός	<b>18.626</b>	14.207
Καθαριότητα και υδατοπρομήθεια	<b>27.971</b>	33.124
Ασφάλιστρα	<b>1.821</b>	1.841
Επιδιορθώσεις και ανακαινίσεις	<b>1.209</b>	4.082
Διάφορα έξοδα	<b>200</b>	547
Τηλεφωνικά και ταχυδρομικά	<b>2.241</b>	2.553
Γραφική ύλη και εκτυπωτικά	<b>7.676</b>	5.436
Συνδρομές και εισφορές	<b>30.148</b>	16.730
Συντήρηση εξοπλισμού	<b>4.528</b>	4.778
Εκπαίδευση προσωπικού	<b>42.625</b>	48.767
Προγράμματα ηλεκτρονικού υπολογιστή	<b>23.858</b>	10.675
Αμοιβή ελεγκτών	<b>3.083</b>	3.083
Λογιστικά δικαιώματα	<b>4.100</b>	-
Δικηγορικά έξοδα	<b>7.231</b>	17.445
Άλλα επαγγελματικά δικαιώματα	<b>3.683</b>	38.460
Πρόστιμα	-	101
Έξοδα ταξιδιών εξωτερικού	<b>4.936</b>	5.085
Οδοιπορικά εσωτερικού και έξοδα διαμονής	<b>170</b>	-
Μη επιστρεπτέο ΦΠΑ	<b>98.653</b>	83.446
Φιλοξενία	<b>3.216</b>	3.327
Έξοδα οχημάτων	<b>1.528</b>	8.440
Μεταφορικά	<b>1.970</b>	4.016
Έξοδα συμβουλευτικών υπηρεσιών	<b>300.428</b>	220.609
Ανακοινώσεις - Δημοσιεύσεις	<b>3.661</b>	7.148
Διάφορα επιδόματα και έξοδα παραστάσεων	<b>22.140</b>	20.910
Ιατροφαρμακευτική περίθαλψη υπαλλήλων	-	15.270
Έξοδα εκδηλώσεων	<b>1.240</b>	840
Ενοίκιο χώρου στάθμευσης	<b>125</b>	-
Απόσβεση προγραμμάτων ηλεκτρονικού υπολογιστή	<b>836</b>	836
Αποσβέσεις	<b>227.692</b>	219.220
	<b>2.294.016</b>	2.197.280
<b>Έξοδα διανομής και πωλήσεων</b>		
Διαγραφή επισφαλών απαιτήσεων	<b>140</b>	-
	<b>140</b>	-

## ΕΣΟΔΑ/ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	2021 €	2020 €
<b>Έσοδα χρηματοδότησης</b>		
Τόκοι από τράπεζες	2.855	8.998
Άλλοι πιστωτικοί τόκοι	46.351	31.932
Τόκοι από πελάτες	82	-
	<u>49.288</u>	<u>40.930</u>
<b>Έξοδα χρηματοδότησης</b>		
<b>Τόκοι πληρωτέοι</b>		
Τόκοι επί των υποχρεώσεων από μισθώσεις	15.695	22.361
Πάνω σε τραπεζικά παρατραβήγματα	5.430	3.544
Τόκοι φόρων	168	-
<b>Διάφορα έξοδα χρηματοδότησης</b>		
Δικαιώματα τραπεζών	14.994	11.559
Διάφορα άλλα έξοδα χρηματοδότησης	90	124
	<u>36.377</u>	<u>37.588</u>

## ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΑΜΥΝΤΙΚΗΣ ΕΙΣΦΟΡΑΣ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	Έσοδα €	Ποσοστό	Αμυντική Εισφορά € σεντ
<b>ΤΟΚΟΙ</b>			
Τόκοι για τους οποίους δεν έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	46.351	3%	1.390,53
Τόκοι από κρατικά ομόλογα για τους οποίους έχει γίνει παρακράτηση αμυντικής εισφοράς στην πηγή	2.855	30%	856,50
	<u>49.206</u>		<u>2.247,03</u>
Μείον: εισφορά που αποκόπηκε στην πηγή			(2.247,03)
<b>ΑΜΥΝΤΙΚΗ ΕΙΣΦΟΡΑ ΠΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΑΙ ΣΤΟ ΤΕΠ</b>			<u>-</u>

# ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΚΟΥ ΦΟΡΟΥ

Για το έτος που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2021

	Σελίδα	€	€
Κέρδος ως η κατάσταση λογαριασμού αποτελεσμάτων	159		109.080
<b>Πλέον:</b>			
Αποσβέσεις		228.528	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		15.931	
Χρέωση για απομείωση στην αξία των εμπορικών εισπρακτέων		166	
Χρέωση για απομείωση στην αξία άλλων εισπρακτέων		23	
Τόκοι φόρων		168	
			<u>244.816</u>
			353.896
<b>Μείον:</b>			
Κέρδη εύλογων αξιών σε χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμούνται σε εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων		34.578	
Αντιλογισμός απομείωσης αξίας των μετρητών και αντίστοιχων μετρητών		40.449	
Αντιλογισμός απομείωσης αξίας εμπορικών εισπρακτέων		1.071	
Πιστωτικοί τόκοι		49.206	
Καταβολές μισθωμάτων περιουσιακών στοιχείων με δικαιώματα χρήσης		198.000	
Άλλα έσοδα που δεν φορολογούνται		30.592	
			<u>(353.896)</u>
<b>Καθαρή φορολογική ζημιά έτους</b>			<u><u>-</u></u>









